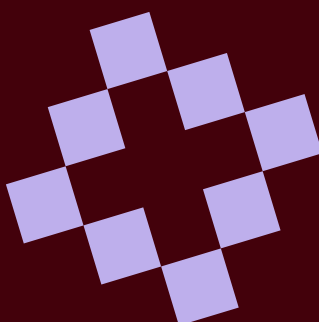
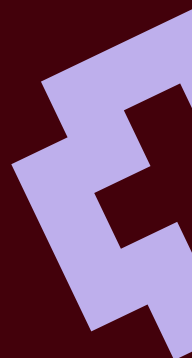
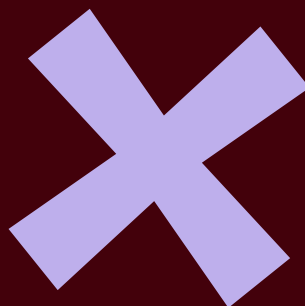
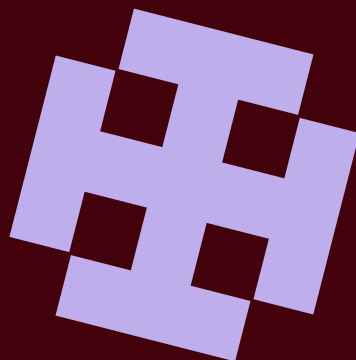
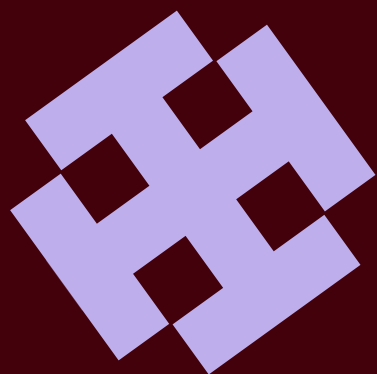

GADAGRĀMATA

Sociālā sistēma un veselības aprūpe Rīgā 2024. gadā

Rīgas valstspilsētas pašvaldības
Labklājības departaments
Rīga, 2025. gads

RIGA

AUTORI

Atbildīgā redaktore:

Irēna Kondrāte, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta direktore

Projekta koordinatori:

Inga Solovjova, Veselības pārvaldes priekšniece, direktores vietniece

Laura Kalniņa, Administratīvās pārvaldes priekšniece, direktores vietniece

Mārtiņš Moors, Sociālās pārvaldes priekšnieks, direktores vietnieks

Gadagrāmatas autori:

Aldis Strapcāns, Sociālo pakalpojumu nodaļas pilngadīgām personām nodaļas vadītāja vietnieks

Aldis Virbulis, Rīgas sociālās aprūpes centra „Gaiļezers” direktors

Anita Zīda, Finanšu nodaļas vadītāja

Antuāna Kalviške, Sociālās palīdzības administrēšanas nodaļas vadītāja

Dagnija Kamerovska, Rīgas patversmes direktore

Diāna Grenčmane, Administratīvās pārvaldes Tehniskās nodaļas vadītāja

Jekaterina Rožkova, Sociālo pakalpojumu nodaļas ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste-eksperte

Jekaterīna Tjurina, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas vadītāja

Ilze Andersone, Rīgas sociālās aprūpes centra „Stella maris” direktore

Ilze Žigure, Nodarbinātības, sociālā darba un prakses pētījumu nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Juris Osis, Nodarbinātības, sociālā darba un prakses pētījumu nodaļas vadītājs

Kaspars Jasinkevičs, Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra direktors

Katerina Žiga, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas vadītāja, Veselības pārvaldes priekšnieka vietniece

Kristīne Grīva, Sociālo pakalpojumu nodaļas ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste-eksperte

Liāna Logina, Finanšu nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Liene Baumanne, Administratīvās pārvaldes, Personāla un kvalitātes vadības nodaļas vadītāja

Līga Tetere, Sociālo pakalpojumu nodaļas ģimenēm un bērniem vadītāja

Lita Brice, Direktora biroja, galvenais speciālists - eksperts klientu servisa jautājumos

Līva Naudiņa – Salīna, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas galvenā speciāliste-eksperte

Ruta Čaika, Rīgas Sociālā dienesta vadītājas p.i.

Ruta Klimkāne, Sociālās pārvaldes priekšnieka vietniece

Sandra Titāne, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Sanija Ruduka, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Solvita Rudoviča, Rīgas sociālā aprūpes centra „Mežciems” direktore

Velga Rudzīte, Sociālo pakalpojumu nodaļas pilngadīgām personām vadītāja

Zenta Čevere, Sociālo pakalpojumu nodaļas personām ar funkcionāliem traucējumiem vadītājas vietniece

** Pārpublicējot informāciju, atsauce uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamentu ir obligāta.*

Gadagrāmatā izmantoto saīsinājumu saraksts

ABA – lietišķās uzvedības analīze
APS – atkarību profilakses sektors
APSD – algoti pagaidu sabiedriskie darbi
APSYS – elektroniskās sociālās aprūpes plānošanas sistēma
BEA – bērnu emocionālā audzināšana
BTA grupa – bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa
BTAL – bērnu tiesību aizsardzības likums
CAP – ceļvedis audzinot pusaudzi
DAC – dienas aprūpes centrs
DC – dienas centrs
DL – dezinfekcijas līdzekļi
ESF projekts - „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” pasākumā „Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība”
ESN – Eiropas Sociālais tīkls
FT – funkcionālie traucējumi
GMI – garantētais minimālais ienākums
GRT – garīga rakstura traucējumi
IAL – individuālās aizsardzības līdzekļi
IT – informācijas tehnoloģijas
RVPIKSD – Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments
JAC – Jauniešu atbalsta centrs
KAVIS - klientu attiecību vadības informācijas sistēma
KC – kopienas centrs
LM – Labklājības ministrija
MB – mobilā brigāde
MK – Ministru kabinets
NBS – Nacionālie bruņotie spēki
NPAIS – nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēma
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVD – Nacionālais veselības dienests
NVO – nevalstiskās organizācijas
PVO – Pasaules veselības organizācija
RBT – Rīgas bāriņtiesa
RD – Rīgas dome
RBJĢSAC – Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centrs
RPP – Rīgas pašvaldības policija
RSAC – Rīgas sociālās aprūpes centrs
RSD – Rīgas Sociālais dienests
RSD TC – Rīgas Sociālā dienesta teritoriālais centrs
RVPLD – Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departaments
RVP - Rīgas valstspilsētas pašvaldība
SAC – ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā pilngadīgām personām
SJK – Rīgas domes Sociālo jautājumu komiteja
SOPA – Rīgas pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvā sistēma
SOS ĢAC – Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija, Rīgas SOS Ģimeņu atbalsta centrs
SRC – sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem
SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

VAPUS – veselības aprūpes pakalpojumu uzskaites sistēma
VDEĀVK – Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VM – Veselības ministrija
VP – Valsts policija
VPD – Valsts probācijas dienests
VSAA – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VSAC – Valsts sociālās aprūpes centrs
VSIA – Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VUGD - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta

SATURS

Gadagrāmatā izmantoto saīsinājumu saraksts	2
AKTUĀLIE NOTIKUMI 2024. GADĀ	7
RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS.....	9
IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ	10
PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS VALSTSPILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI.....	10
RVPLD PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES, PĀRRAUDZĪBAS KAPITĀLSABIEDRĪBAS UN LĪGUMORGANIZĀCIJAS	13
RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU	21
Rīgas Sociālais dienests.....	21
Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centrs.....	33
Rīgas patversme	58
Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”	61
Sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers”	66
Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”.....	69
RĪGAS SOCIĀLĀS VIDES IZPĒTE	72
SOCIĀLIE PABALSTI	79
Trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statuss	79
Sociālie pabalsti un sociālo pabalstu saņēmēji	80
GMI pabalsts un mājokļa pabalsts.....	83
GMI pabalsts	83
Mājokļa pabalsts	84
Pārējie pašvaldības sociālie pabalsti	85
Sociālie pabalsti Ukrainas civiliedzīvotājiem	86
SOCIĀLIE PAKALPOJUMI.....	89
Informācijas tehnoloģiju attīstība sociālo pakalpojumu jomā	90
Galvenās tendences sociālo pakalpojumu jomā, risinātās problēmas, jaunumi	90
Sociālo pakalpojumu attīstība.....	92
SOCIĀLAIS DARBS ĢIMENĒM UN BĒRNIEM	94
Sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem.....	98
Sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar uzvedības traucējumiem un bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem	99
Sociālās rehabilitācijas pakalpojums bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem.....	100
Ģimenes asistenta pakalpojums.....	101
Krīzes intervences pakalpojums	102
Sociālās rehabilitācijas programma mātēm ar garīga rakstura traucējumiem un jaundzimušajiem ar izmitināšanu.....	103
Dienas centri bērniem un jauniešiem	103
Dienas aprūpes centra pakalpojums bērniem un viņu ģimenēm.....	104
Krīzes centra pakalpojums	106
Ārpusģimenes aprūpe	108
Aizbildnība.....	108
Audžuģimene	110
Bērnu ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā.....	111
Sociālās rehabilitācijas programmas ar izmitināšanu jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās	113
Sociālais darbs ar bāreņiem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās.....	113
Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.....	115
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenēm	119

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem.....	121
Specializētās darbnīcas	122
Grupu mājas (dzīvokļi).....	123
Sociālās rehabilitācijas programmas īstenošanas pakalpojums pilngadīgām personām	126
Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti	126
Samaksa transporta pakalpojumiem personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās	127
Pabalsts mājokļa pielāgošanai	129
Valsts finansētais invalīdu asistenta pakalpojums personām ar invaliditāti	129
Vides pieejamība	130
Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā	135
Aprūpe mājās	137
Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās	138
„Drošības pogas” pakalpojums.....	138
Silto pusdienu piegāde mājās	138
Pavadoņa – asistenta pakalpojums.....	139
Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums	139
Videovizītes pakalpojums.....	140
Dienas un kopienas centri pilngadīgām personām	140
Dienas aprūpes centri personām ar demenci.....	142
Sociālais darbs stacionārajās ārstniecības iestādēs.....	143
Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā	144
Īslaicīgas sociālās un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums personām bez noteiktas dzīvesvietas	145
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās.....	146
Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām	152
Rīgas patversme un naktspatversmes	152
Pansijas pakalpojums	153
Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem	153
Rīgas patversmes Dienas centrs.....	155
Īslaicīgās uzturēšanās mītne.....	156
Zupas virtuves	156
Ēdināšanas pakalpojums mazaizsargāto iedzīvotāju grupām.....	157
Brīvprātīgo sociālā atbalsta personu darba piesaistes un koordinēšanas pakalpojums.....	157
Atbalsta grupas pakalpojums personām, kuras cietušas no vardarbības	158
Psiholoģiskā atbalsta pakalpojums - psihologa konsultācijas pilngadīgām personām.....	158
NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA.....	159
Bezdarba situācijas raksturojums Latvijā un Rīgā	159
RSD nestrādājošu klientu skaita izmaiņas	163
Sociālais darbs ar bezdarbniekiem.....	166
Atbalsta pakalpojumi bezdarbniekiem.....	170
Psihologa un atkarības profilakses speciālistu konsultācijas.....	170
Pašvaldības sabiedriskie darbi.....	171
Nodarbinātības atbalsta pakalpojums cilvēkiem ar invaliditāti.....	172
Sociālā darba prakses pētījumi.....	173
VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANA	175
Ģimenes ārstu pieejamības nodrošināšana.....	175
Atbalsts tuberkulozes slimniekiem zāļu ambulatorai saņemšanai	176
Atbalsts asinsdonoru kustības veicināšanai.....	176
Sadarbība ar Rīgas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām.....	177
VESELĪBAS VEICINĀŠANA	184
Starptautiskā sadarbība	184
Sabiedrības veselības darbs pašvaldībā	185
Senioru izglītošana par demences un traumatisma profilaksi.....	189

Uzsākts jauns projekts - veselības veicināšanas pakalpojums jauniešiem.....	191
Projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!”	191
SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM	193
Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome.....	193
Sociālo pakalpojumu sniedzēju konsultatīvā padome.....	194
ĪSTENOTIE PROJEKTI	196
INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM.....	200

AKTUĀLIE NOTIKUMI 2024. GADĀ

- ☼ 17.02.2024. stājās spēkā grozījumi 12.07.2023. saistošajos noteikumos Nr.RD-23-220-sn „Par mājsaimniecības atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālās palīdzības pabalstiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā”, ar kuriem tika noteikts maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā 80% no ienākumu mediānas (549 EUR). Šo grozījumu rezultātā 2024.gada pirmajā pusgadā pieauga maznodrošinātas mājsaimniecības statusu ieguvušo personu skaits.
- ☼ 2024. gadā RSAC „Mežciems” izveidotas 22 ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma vietas personām ar demenci (uzsākta vēl 23 vietu izveide, nodaļu plānots atvērt 2025. gadā), RSAC „Gaiļezers” – 33 vietas (uzsākta vēl 36 vietu izveide, nodaļu plānots atvērt 2025. gadā).
- ☼ Sociālie pakalpojumi jaunās adresēs vai papildu vietas, satura izstrāde:
 - Burtnieku iela 37 kompleksa izveidošana – infrastruktūras izveidošana, telpu iekārtošana grupu dzīvoklī, koprades pakalpojuma satura izstrāde. Ieguvumi – 7 jaunas vietas grupu dzīvoklī, jauns koprades pakalpojums, 4 papildu vietas mammām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām jaundzimušie, jauna pakalpojuma sniegšanas vieta sociālās rehabilitācijas programmām bērniem ar uzvedības un saskarsmes problēmām;
 - Latgales iela 189, jaunas vietas specializētas darbnīcas pakalpojumam pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumu par struktūrfondu naudu;
 - Spilves ielas (analoģs projekts Priedaines ielai 11) pielāgošana personām ar autiskā spektra traucējumiem – telpu pielāgošana, pakalpojuma satura izstrāde.
- ☼ Ieviests jauns sociālais pakalpojums - 20.02.2024. sociālās rehabilitācijas programmas bērniem un jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu vecākiem. Pakalpojumu, ko nodrošināja nodibinājums „Caritas Latvija”, izmantoja 40 ģimenes.
- ☼ Jauna sociālo pakalpojumu sniegšanas vieta Priedaines iela 11, dienas aprūpes centrs (20 vietas) un grupu māja (dzīvoklis) (16 vietas) personām ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura (nervu sistēmas attīstības) traucējumiem, pakalpojumu nodrošina biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”.
- ☼ 22.08. uz savu pirmo sēdi sanāk RVP Sociālo pakalpojumu sniedzēju konsultatīvā padome.
- ☼ 2024. gadā tika veikti grozījumi Rīgas domes 06.03.2020.saistošajos noteikumos Nr.3 “Rīgas valstspilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība”, kas paredzēja izmaiņas nosacījumos, lai saņemtu sociālos pakalpojumus.
- ☼ 29. novembrī notika konkursa „Gada balva sociālajā nozarē” Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestādēs nominantu sumināšana.
- ☼ Gada balvu sociālajā nozarē saņēma Baiba Skuja – RVPLD bijusī darbiniece. Labklājības nozarē nostrādājusi vairāk kā 30 gadus.
- ☼ Gada balvu veselības aprūpes nozarē saņēma Sergejs Klimčuks – SIA „Rīgas 1. slimnīca” Ķirurģijas klīnikas vadītājs. SIA „Rīgas 1. slimnīca” nostrādājis vairāk kā 37 gadus.
- ☼ Nominācijā – JAUNĀ CERĪBA tika sumināti:
 - ☼ Ilze Redjko - RSAC „Gaiļezers”
 - ☼ Tatjana Ostrovska - RSAC „Stella Maris”
 - ☼ Olga Baltrušaita - RSAC „Stella Maris”
 - ☼ Renāte Lejiete - RSAC „Gaiļezers”
 - ☼ Inguna Persidska – RVPLD
 - ☼ Edgars Štāls - RSAC „Mežciems”
 - ☼ Aija Okolokulaka-Neilande - RVPLD
 - ☼ Ilze Žigure - RVPLD
 - ☼ Kristīne Pusbariece - RSD
 - ☼ Aleksandrs Meinerts - RSD
 - ☼ Jūlija Burilova - RSD

- ☼ Jeļena Prilucka - RSD
- ☼ Svetlana Ameļčenkova - RSD
- ☼ Sigita Ādamsone - RSD
- ☼ Iveta Reitupe - Rīgas patversme
- ☼ Kristīne Nikolajeva - RSAC „Stella Maris”
- ☼ Baiba Stepiņa - SIA „Rīgas Dzemdību nams”
- ☼ Agnese Elksniņa-Finogejeva - SIA „Rīgas 1. slimnīca”
- ☼ Nadiia Shupik - SIA „Rīgas veselības centrs”
- ☼ Olesia Hladchenko - SIA „Rīgas 2. slimnīca”
- ☼ Nominācijā MŪŽA IEGULDĪJUMS tika sumināti:
- ☼ Anita Liepiņa - RBJGSAC
- ☼ Gaļina Dubrovska - RSAC „Mežciems”
- ☼ Ieva Klimaševska - Rīgas patversme
- ☼ Silvija Markāne - RSD
- ☼ Aiva Lāce - Rīgas patversme
- ☼ Liliāna Silava - RVPLD
- ☼ Eva Kārlsone - RVPLD
- ☼ Baiba Eisaka - RSAC „Gaiļezers”
- ☼ Iveta Āboliņa - SIA „Rīgas Dzemdību nams”
- ☼ Pēteris Turla - SIA „Rīgas 1. slimnīca”
- ☼ Inta Leitāne - SIA „Rīgas veselības centrs”
- ☼ Dzintra Pūka - SIA „Rīgas 2. slimnīca”
- ☼ Nominācijā GADA VARONIS tika sumināti:
- ☼ Aija Rolmane - RSD
- ☼ Anita Zīda - RVPLD
- ☼ Kristīne Lapiņa - RVPLD
- ☼ Elita Ozoliņa - RVPLD
- ☼ Inta Lipska - Rīgas patversme
- ☼ Gunita Biteniece - RSD
- ☼ Aneta Gricaičuka-Puriņa - RSAC „Mežciems”
- ☼ Dana Stukova-Ķīse - Rīgas patversme
- ☼ Marija Pojarkova - RSD
- ☼ Arina Duzinkeviča - SIA „Rīgas 1. slimnīca”
- ☼ Guntars Rullis - SIA „Rīgas veselības centrs”
- ☼ Ēriks Maršans - SIA „Rīgas 2. slimnīca”
- ☼ 2024. gada decembrī stājās spēkā Rīgas domes 2023. gada 5. aprīļa saistošo noteikumu Nr.RD-23-194-sn „Par riteņkrēsla pacēlāja piešķiršanu lietošanā” grozījumi, kas pamatā bija nepieciešami saistībā ar jaunā e-pakalpojuma „Riteņkrēslu pacēlāju piešķiršana lietošanā (Rīgas valstspilsētā)” izveidi.

RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS

RVPLD ir Rīgas valstspilsētas pašvaldības vadošā iestāde Rīgas valstspilsētas pašvaldībai noteiktās kompetences ietvaros sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības, veselības aprūpes pieejamības, veselības veicināšanas un profilakses, tostarp atkarību izplatības ierobežošanas un iedzīvotāju nodarbinātības veicināšanas jautājumos.

RVPLD mērķis ir izveidot stabilu un atbildīgu sociālo sistēmu, kura sniedz minimālo materiālo nodrošinājumu, kā arī atbalstu sociālo problēmu risināšanā un personu sociālās funkcionēšanas spēju samazināšanās gadījumā, nodrošina veselības aprūpes pieejamību un veselības veicināšanas pasākumus.

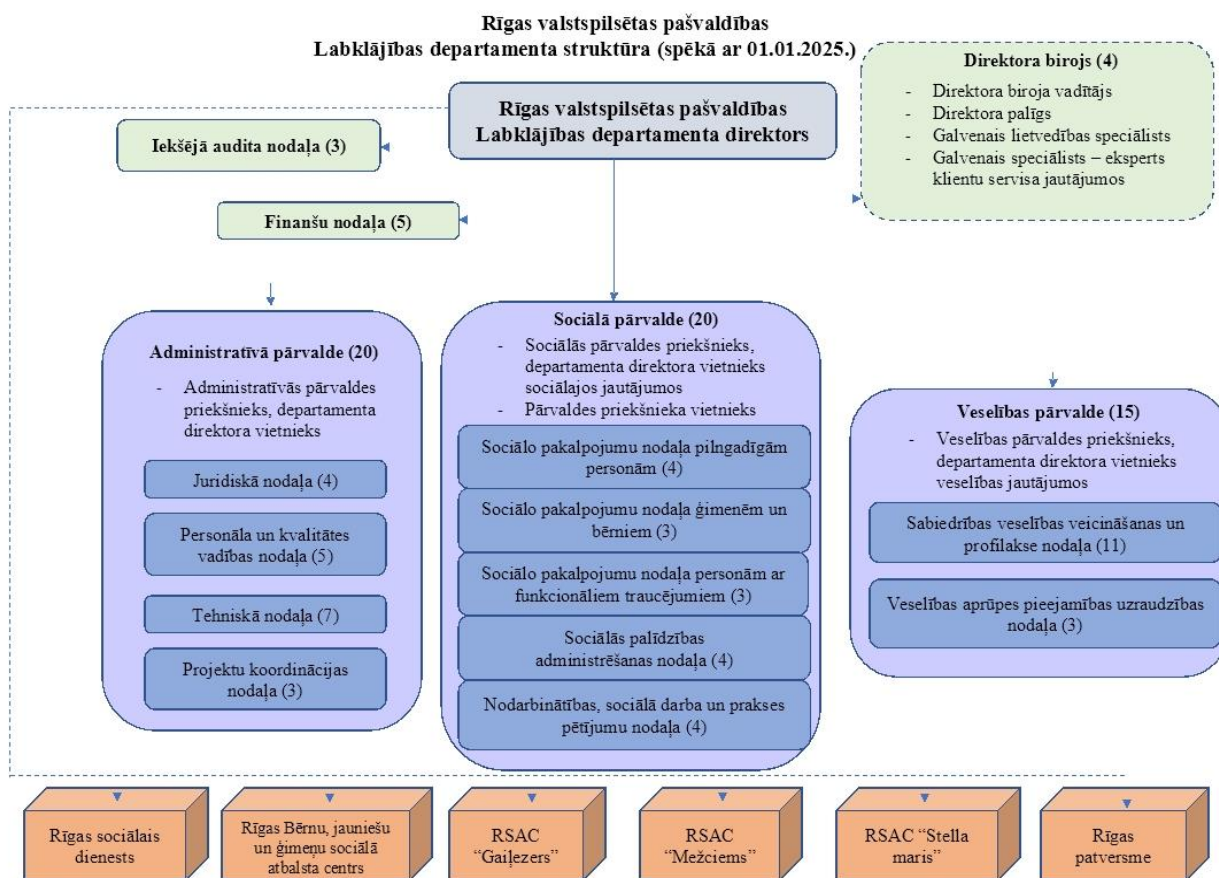
RVPLD darbības prioritātes ir noteiktas RVP attīstības stratēģijā, Rīgas valstspilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības stratēģijā, kā arī citos plānošanas dokumentos.

RVPLD ir tieši pakļauts RVP izpilddirektoram, tā darbību kontrolē RD SJK.

2024. gadā noslēgti 146 līgumi (no tiem - 5 deleģēšanas līgumi). Organizēti 37 iepirkumi kopā 99 daļām, kā rezultātā noslēgti līgumi par kopējo summu 1 825 763,23 EUR bez PVN, sagatavots 231 administratīvais akts par RVPLD pakļautības iestāžu lēmumu apstrīdēšanu, sagatavoti 4 saistošie noteikumi, ierosinātas 24 jaunas tiesu lietas, aktīvās tiesu lietas 75.

2024. gadā RVPLD kopā saņemti 1 397 dokumenti no dažādām juridiskām un fiziskām personām, nosūtīti 913 dokumenti. Kopējais RVPLD reģistrēto dokumentu skaits bija 5 795 (tai skaitā dienesta korespondence, iekšējie normatīvie akti, rīkojumi, izziņas, pārskata dokumenti u.c. faktus fiksējošie dokumenti). 2024. gadā tika sagatavoti 19 RD lēmuma projekti.

RVPLD strādāja 65 speciālisti, viņu vidū 60 darbinieki ar augstāko izglītību, no tiem 39 darbinieki ar maģistra un 4 ar doktora grādu, 5 darbinieki ar vidējo speciālo izglītību.

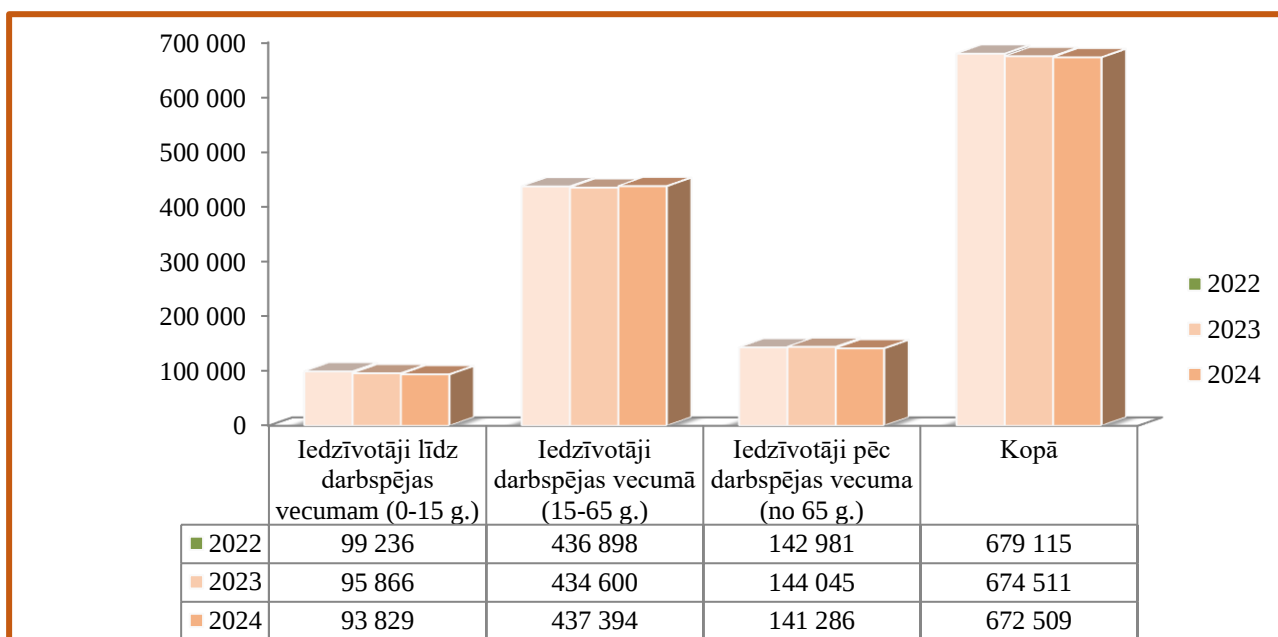

IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ

PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS VALSTSPILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI

2025. gada 1. janvārī savu dzīvesvietu Rīgā bija deklarējuši **672 509 iedzīvotāji**¹.

1.attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Rīgā 2022. – 2024. gadā¹

No Rīgas valstspilsētas pašvaldībā deklarēto personu kopskaita 2024. gadā 14% iedzīvotāju nebija sasnieguši darbspējas vecumu (no 0 līdz 15 gadiem), savukārt darbspējas vecumā (no 15 līdz 65 gadiem) bija 65% no iedzīvotāju kopskaita, vecāki par darbspējas vecumu (no 65 gadiem) – 21% (2022. gadā – 14,6%, 64,4%, 21%; 2023. gadā – 14,2%, 64,4%, 21,4%;).

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.

1. tabula. Valsts pensiju saņēmēji, to % īpatsvars no Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2022. – 2024. gada decembrī²

		2022		2023		2024	
		Skaits	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaits	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaits	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %
Valsts pensiju saņēmēji		166 198	24,5	164 239	24,4	163 540	24,3
No tiem:	Vecuma pensijas saņēmēji	139 705	20,6	137 580	20,4	136 785	20,3
	Invaliditātes pensijas saņēmēji	19 847	3	20 119	3	20 269	3
	Apgādnieka zaudējuma pensijas saņēmēji	3 942	0,6	3 982	0,6	4 007	0,6
	Izdienas pensijas saņēmēji	3 292	0,5	3 287	0,5	3 225	0,5

2. tabula. Personas ar invaliditāti, to % īpatsvars no Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2022. – 2024. gada decembrī³

		2022		2023		2024	
		Skaits	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaits	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaits	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %
Pilngadīgas personas ar invaliditāti		53 502	7,9	55 343	8,2	56 838	8,5
Tai skaitā:	Personas ar I grupas invaliditāti	6 978	1	7 319	1	7 683	1,1
	Personas ar II grupas invaliditāti	23 620	3,5	24 176	3,6	24 419	3,6
	Personas ar III grupas invaliditāti	22 904	3,4	23 848	3,5	24 736	3,7
Bērni ar invaliditāti		2 467	0,4	2 591	0,4	2 750	0,4

² Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

³ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

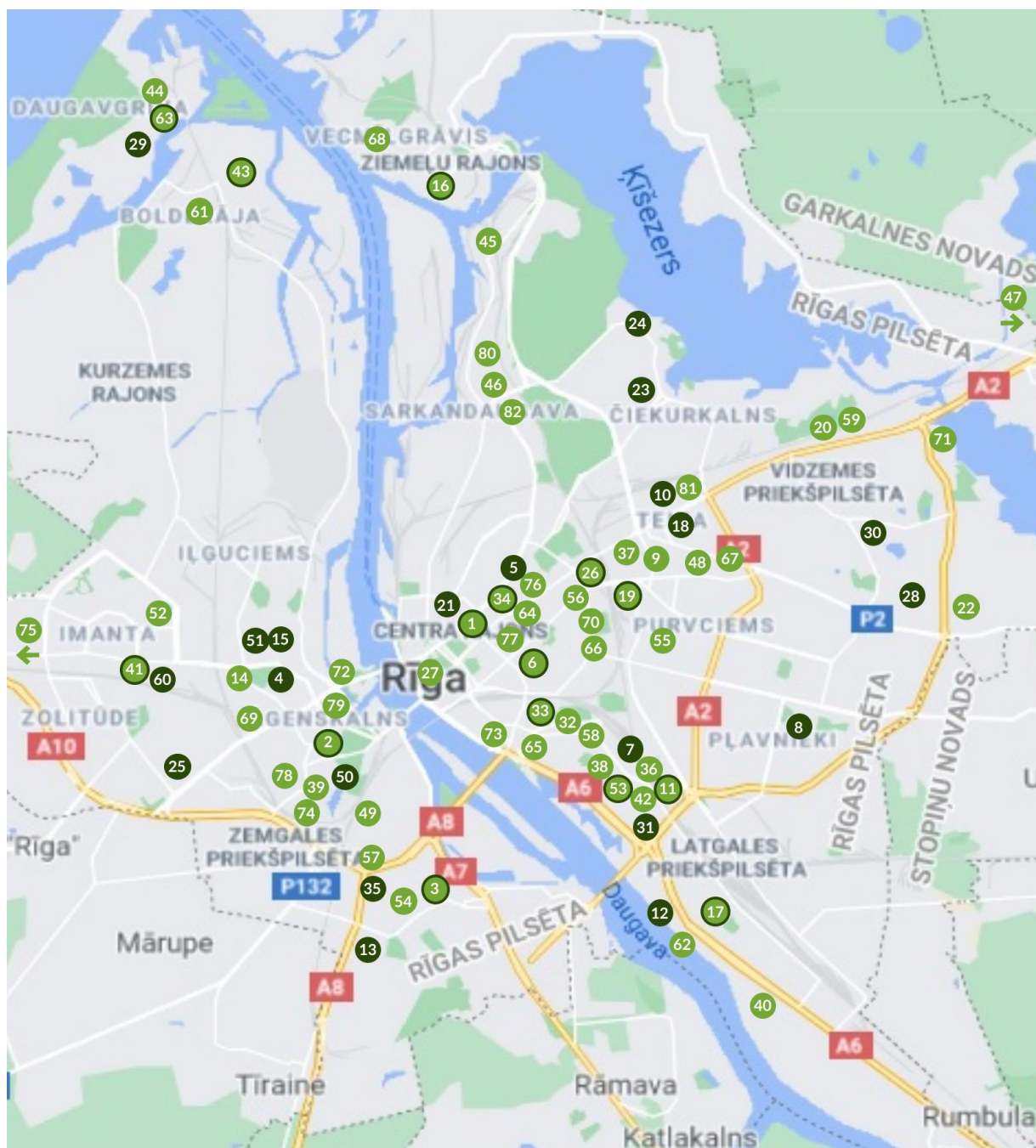
3. tabula. Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta līdzekļi

	2022	2023	2024
Rīgas valstspilsētas pašvaldības izdevumi (pamatbudžets), milj. EUR, no tā	1 112,06	1 316,65	1432,96
Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālajiem pakalpojumiem un veselības aprūpei, milj. EUR	120,50	144,78	160,47
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu un veselības aprūpei izlietoto līdzekļu īpatsvars Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā, %	10,84	11	11,20
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotā finansējuma pieaugums/samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, %	+34,49	+20,15	+10,84
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie līdzekļi vidēji vienam Rīgas iedzīvotājam, EUR	177,43	214,64	238,61

4. tabula. Pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietoto līdzekļu struktūra, milj. EUR

	2022	2023	2024
Sociālā palīdzība	31,72	33,48	29,57
Sociālie pakalpojumi	86,20	108,39	127,54
Veselības aprūpe un veicināšana	0,35	0,46	0,72
RVPLD administratīvie izdevumi	2,16	2,45	2,64

RVPLD PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES, PĀRRAUDZĪBAS KAPITĀLSABIEDRĪBAS UN LĪGUMORGANIZĀCIJAS

- RVPLD pārraudzības kapitālsabiedrība vai līgumorganizācija
- RVPLD pakļautības iestāde
- RVPLD pakļautības iestāde un līgumorganizācija

1. Sociālie pakalpojumi personām bez noteiktas dzīves vietas		
Evaņģēlisko kristiešu draudze „Zilais Krusts”	40	Mazjumpravas iela 8
SIA „V.E.L.G.”	44	Esplanādes iela 1
Biedrība „PINS”	46	Aptiekas iela 1, k-5
SIA „V.E.L.G.”	80	Sofijas iela 8
Biedrība „Labā cerība”	17	Aglonas iela 35, k-3 (vīriešiem)
	74	Gardenes iela 3-11 (sievietēm)
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	73	Gaiziņa iela 7
Evaņģēlisko kristiešu draudze „Zilais Krusts”		“Druvas”, Bekas, Lēdmanes pagasts, Ogres novads
Nodibinājums „Nova Vita”	33	Katoļu iela 14A
Biedrība „Integrācija sabiedrībai”		Ratnieki, Silmalas, Salas pagasts, Mārupes novads
Biedrība „Svētā Lūkas atbalsta biedrība”	65	Bārddziņu iela 2
Biedrība „Žēlsirdības misija „Dzīvības ēdiens””	77	Kr. Barona iela 56
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	68	Zandartu iela 2A
Nodibinājums „Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs”	79	Daugavgrīvas iela 1
Rīgas Sv. Trijādības – Sergija sieviešu klosteris	26	Kr. Barona iela 156
Rīgas patversme (vīriešu nodaļa)	31	Latgales iela 208
Rīgas patversme (sieviešu nodaļa)	15	Eiženijas iela 1E
Rīgas patversmes Dienas centrs	33	Katoļu iela 57
Rīgas patversmes Mobilā brigāde	33	Mob.tālr. 26309975
SIA ‘Senioru nams’ SAC ‘Liepa’ un SAC ‘Senlejas’	25	Akāciju iela 5, Rīga Rīgas iela 43, Sable

2. Sociālie pakalpojumi pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti		
2.1. Ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā		
RSAC „Gailezers”	28	Hipokrāta iela 6
RSAC „Mežciems”	30	Malienas iela 3A
RSAC „Stella maris”	29	Birzes iela 54
SIA „Senior Service”	68	Baltāsbaznīcas iela 40
SIA „Aprūpes grupa”, „Gobas apartamenti”	61	Gobas iela 10A
Struktūrvienība “Lastādija”		Lubānas iela 7
SIA „Senior ABC”	25	Zolitūdes iela 68A
SIA „Senior Baltic” rezidence “Dzintara melodija	74	Jaunpils iela 20
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” SAC „SenRīga” un SAC „Pārdaugava”	33	Katoļu iela 22, Garozes iela 15
SIA „Senioru nams” SAC „Liepa”	25	Akāciju iela 5
2.2.Grupu mājas (dzīvoklis) personām ar GRT		
SIA „Dzīves oāze”	49	Biešu iela 6
Nodibinājums „Fonds KOPĀ”	63	Slimnīcas iela 2
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	41	Imantas 8. līnija 1, k-3
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””, „Cerību dore”	53	Latgales iela 180B
Camphill nodibinājums „Rožkalni”		„Rožkalni”, Rencēnu pagasts, Valmieras novads
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	42	Dzērvju iela 1
Biedrība „Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” „Šūpoles”	43	Platā iela 9

Biedrība "Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” „Mēness māja”	3	Putnu iela 6
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	35	Priedaines iela 11
2.3. Specializētās darbnīcas pakalpojums personām ar GRT		
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” „Skaida”	11	Lubānas iela 39B
Nodibinājums „Fonds KOPĀ”	63	Slimnīcas iela 2
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	76	Cēsu iela 8
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”	53	Latgales iela 180B
Camphill nodibinājums „Rožkalni”	47	„Rožkalni”, Rencēnu pagasts, Valmieras novads
2.4. Dienas aprūpes centri personām ar GRT		
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	41	Imantas 8. līnija 1, k-3
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību māja”	36	Rēzeknes iela 2A
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību ligzda”	38	Balvu iela 11
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Mēness māja”	3	Putnu iela 6
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību tilts”	19	Ieriķu iela 2B
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” DAC „Cerību skola”	32	Ludzas iela 43
Biedrība „Saule”	78	Kolkasraga iela 18

	45	Ezera iela 21
Biedrība „Gaismas Stars”	66	Lāčplēša iela 60
Nodibinājums „Fonds Kopā”	67	Ieriķu iela 67A
Biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Saulesvece”	76	Cēsu iela 8
Biedrība „Nepaliec viens,”	35	Drustu iela 36A
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	35	Priedaines iela 11
2.5. Citi dienas aprūpes centri, dienas centri pilngadīgām personām un Kopienas centrs		
Biedrība „Resiliences centrs”	6	Avotu ielā 31 k-1
SIA „Bērnu oāze” DAC „Oāze” (personām ar demenci)	49	Biešu iela 6
Biedrības „Dzintarkrasta serviss” DAC „Liepa” (personām ar demenci)	69	Valentīna iela 16
Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” DC personām ar redzes invaliditāti „Strazdumuižas dienas centrs”	71	Braila iela 5
KC „Ābeļzieds”	51	Dzirčiema iela 24
DC „Vecmīlgrāvis”	16	Emmas iela 3
DC „Ķengarags”	17	Aglonas iela 35, k-3
DC „Ābeļzars”	6	Avotu iela 31, k-1
DC „Kamene”	8	Salnas iela 2
DC „Kastanis”	7	Aiviekstes iela 14
DC „Rīdzene”	10	Vidrižu iela 1C
Biedrības „Svētās Ģimenes Māja” DC	27	Klostera iela 5 un 7

„Svētās Ģimenes Māja		
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Paaudzes”	9	Ūnijas iela 49
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Dzīvības aka”	43	Mežrozīšu iela 43
Biedrības „Rīgas aktīvo senioru alianse” DC „Rasa”	56	A. Čaka iela 139
Biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Ozolaine” (personām ar demenci)	68	Zandartu iela 2A
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Mēs”	41	Imantas 8. līnija 1, k-3
Biedrības „Latvijas Nedzirdīgo savienība” DC „Rītausma”	14	Kandavas iela 27
SIA „Aprūpes centrs „AGATE”” DAC personām ar demenci „Agate”	1	Skolas iela 21 Bruņinieku iela 8-5A
Biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Duntes ozoli” (personām ar demenci)	82	Pededzes iela 4
Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” DAC „Žubītes” (personām ar demenci)	33	Katoļu iela 22/24
2.6. Sociālās aprūpes personas dzīvesvietā pakalpojumu sniedzēji		
Biedrība „Svētā	76	Cēsu iela 8

Jāņa palīdzība”		
SIA „Mājas aprūpe”	72	Raņķa dambis 31
AS „Aprūpes birojs”	9	Ūnijas iela 40
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	52	Slokas iela 161, k-1
	34	Šarlotes iela 1B
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	3	Katoļu iela 22
	17	
	2	
Pilnsabiedrība „Complex Food”	20	Brīvības gatve 369
Personu apvienība “Aleks un V Concord Service Graoup CNC”		Izstāžu iela 9, Valdlauči, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads
SIA „Pirmais Patronāžas Serviss”	78	Pilsoņu iela 1C
SIA „Senior Riga”	1	Baznīcas iela 24-1
SIA „Senior Latvia”		Briežu iela 3, Lapsas, Babītes pagasts, Mārupes novads Bruņinieku iela
SIA „Dzīvības poga”		Dāliju iela 2/4, Baloži, Ķekavas novads
Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”	1	Kr. Valdemāra iela 38, k.1
SIA „CareLat”		Teātra iela 59, Jūrmala
Nodibinājums „CARITAS LATVIJA”	27	Mazā Pils iela 2A
Biedrība „Nepaliec viens”	35	Mārupes 14A
SIA „Caritas misija”	27	Mazā Pils iela 2A
3. Citi līgumi		
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	16	Meldru iela 2
Biedrība „Skalbes”	34	Tērbatas iela 69
Biedrība „Centrs Marta”	34	Matīsa iela 49A

Personu apvienība "Aleks un V Concord Service Group CNC"	20	Brīvības gatve 369
	53	Latgales iela 250 A
	43	Stūrmaņu iela 29
SIA „Aniva”	59	Brīvības iela 399
	53	Latgales iela 163
	46	Aptiekas iela 8
Nodibinājums „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs”	79	Daugavgrīvas iela 1
	3	Ziepju iela 13
	9	Ūnijas iela 49
	43	Mežrozīšu iela 43
3.1. Dienas aprūpes centri bērniem		
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” DAC „Stropiņš”	52	Slokas iela 161
Reliģiskās organizācijas „Pestīšanas armija” DAC „Patvērums”	34	Bruņinieku iela 10A
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Torņakalns”	49	Biešu iela 6
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Roku rokā”	58	Līksnas iela 13
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Sirdsgaisma”	3	Ziepju iela 13
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Paaudzes”	9	Ūnijas iela 49
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski	43	Mežrozīšu iela 43

luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Dzīvības aka”		
3.2. Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem		
Biedrība “Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās””	81	Lēdmanes iela 2
Biedrība „Latvijas Bērniem ar kustību traucējumiem”	55	Varžu iela 3
Biedrība “Svētā Jāņa palīdzība”	76	Cēsu iela 8
Psihologa pakalpojums	66	Lāčplēša iela 27-9
Biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”	77	Tērbatas iela 42/44-1
Īslaicīgā sociālā aprūpe bērniem ar invaliditāti „Atelpas brīdis”	22	Juglas iela 20
Biedrība „Nepaliec viens”	39	Mārupes iela 14A
Biedrība „Autisma centrs”	37	Jeruzalemes iela 2/4
SIA Terapijas centrs „Skaņas un mūzika”	33	E.Birznieka- Upīša 20A-203
Nodibinājums „Latvijas Bērnu atbalsta fonds”	15	Cementu iela 12
SIA „ABA Baltija”	52	Slokas iela 42a
SIA „Rīgas veselības centrs”	12	Kaņiera iela 13
	41	Imantas 8. līnija 1, k-1
	13	Spulgas iela 24
	43	Mežrozīšu iela 43
3.3. Institūcijas, kurās tiek nodrošināta klātienē sociālpsiholoģiskās individuālās un grupu konsultācijas		
Biedrība „CONTACT”	6	Ģertrūdes iela 56
Nodibinājums	39	Cieceres iela 3a

„Centrs Dardedze”		
Biedrība „Skalbes”	64	Tērbatas iela 69
4. RBJĢSAC (pakļautībā)		
Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centrs	11	Lubānas iela 17A
Struktūrvienība „Krīzes centrs”	53	Latgales iela 180 B
Struktūrvienība „Ziemeļi”	23	Sudrabu Edžus iela 11A
Struktūrvienība „Apīte”	10	Apes iela 8
Struktūrvienība „Ezermalas”	24	Ezermalas iela 36
Struktūrvienība „Vita”	25	Kalnciema iela 131
Struktūrvienība „Imanta”	60	Imantas 7. līnija 4
Struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs”	60	Imantas 7. līnija 4
5. Krīzes centri		
Biedrības „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs” krīzes centrs „Mīlgrāvis”	45	Ezera iela 21
RBJĢSAC struktūrvienība „Krīzes centrs”	53	Latgales iela 180 B
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” krīzes centrs „Burtnieks”	48	Burtnieku iela 37
6. RSD (pakļautības iestādes)		
Centrālā administrācija	1	Baznīcas iela 19/23
PĀRDAUGAVAS RAJONA NODAĻA		
TC „Āgenskalns”	2	E. Smiļģa iela 46
TC „Dzirciems”	4	Baldones iela 2
TC „Bolderāja”	43	Mežrozīšu iela 43
TC „Imanta”	41	Imantas 8. līnija 1, k-2
LATGALES RAJONA NODAĻA		
TC „Avoti”	6	Avotu iela 31, k-2

TC „Krasts”	7	Daugavpils iela 31
TC „Daugava”	17	Aglonas iela 35, k-1
TC „Pļavnieki”	8	Salnas iela 2
ZIEMEĻU RAJONA NODAĻA		
TC „Vidzeme”	10	Vidrižu iela 1A
	18	Brīvības gatve 266
TC „Purvciems”	19	Ieriķu iela 2B
TC „Ziemeļi”	21	Hanzas iela 7
7. Veselības aprūpes kapitālsabiedrības (pārraudzībā)		
SIA „Rīgas 1. slimnīca”	34	Bruņinieku iela 5
SIA „Rīgas 2. slimnīca”	35	Ģimnastikas iela 1
SIA „Rīgas Dzemdību nams”	5	Miera iela 45
SIA „Rīgas veselības centrs”:	13	Spulgas iela 24
filiāle „Torņakalns”	50	Kokles iela 12
filiāle „Ilģuciems”	51	Sēlpils iela 15
filiāle „Imanta”	41	Imantas 8. līnija 1, k-1
filiāle „Kengarags”	12	Kaņiera iela 13
filiāle „Bolderāja”	43	Mežrozīšu iela 43
	63	Slimnīcas iela 2-1a
filiāle „Ziepniekkalns”	13	Spulgas iela 24
8. Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums		
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	48	Burtnieku iela 37
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	42	Dzērvju iela 1

Ārpus Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta pakļautības iestāžu, pārraudzības iestāžu un līgumorganizāciju adresu saraksts	
Ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijas (iepirkuma līgumorganizācijas)	
SIA „Pansionāts Dzimtene”	Emīla Dārziņa iela 24, Jūrmala
Tukuma novada pašvaldības aprūpes centrs „Rauda” Rauda, Smārdes pagasts, Tukuma novads	Rauda, Smārdes pagasts, Tukuma novads
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Stūrīši”	Stūrīši 8, Laidzes pagasts, Talsu novads
Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”	„Mežmalieši”, Tērvetes pagasts, Dobeles novads
Talsu novada pašvaldības iestāde pansionāts „Lauciene”	Pansionāts „Lauciene”, Laucienes pagasts, Talsu novads
SIA SP „Labāka Rītdiena” sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Sērmūkši” un sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Mārsnēni”	„Sērmūkši”, Skujenes pagasts, Mārsnēni, Skujenes pagasts, Cēsu novads.
Nodibinājuma „Fonds „Cilvēks cilvēkam”” sociālās aprūpes centrs „Pāvilosta” un sociālās aprūpes centrs „Saulgoži”	Cīruļu iela 6, Pāvilosta, Dienvidkurzemes novads un Jūrkalne, Jūrkalnes pagasts, Ventspils novads
SIA „Aprūpes nams „Urga””	„Urgas pansionāts”, Braslavas pagasts, Limbažu novads
Jēkabpils novada pašvaldības aģentūras „Jaunāmuiža”, pansionāts „Jaunāmuiža”	„Jaunā muiža”, Kūku pagastā, Jēkabpils novads
Aģentūra „Sociālās aprūpes centrs „Ziedugravas””	„Ziedugravas”, Skrīveru pagasts, Aizkraukles novads
SIA „Senioru nams” sociālās aprūpes centrs „Senlejas”	Rīgas iela 43, Sabile, Talsu novads
Biedrība „Sociālās aprūpes centrs “Allaži””	„Gaismas”, Stīveros, Allažu pagasts, Siguldas novads
SIA „Magnum Social & Medical Care” centrs „RŪRE”	Labraga iela 11, Liepāja
SIA „Sociālā aprūpe”	Cīruļu iela 6B, Pāvilosta, Dienvidkurzemes novads
Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem	
Camphill nodibinājums „Rožkalni”	„Rožkalni”, Rencēnu pagasts, Valmieras novads
Bērnu uzturēšanās iestādes – līgumorganizācijas	
Nodibinājums „Fonds Grašu bērnu ciemats”	Grašu pils, Cesvaines pagasts, Madonas novads
Biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” Valmieras SOS Bērnu ciemats	Ganību iela 3, Valmiera

Biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” Īslīces SOS Bērnu ciemats	Rudzu iela 14, Bauska, Bauskas novads un Dzirnau iela 19, Iecava
Biedrība „Centrs Elizabete”	Filozofu iela 3A, Jelgava

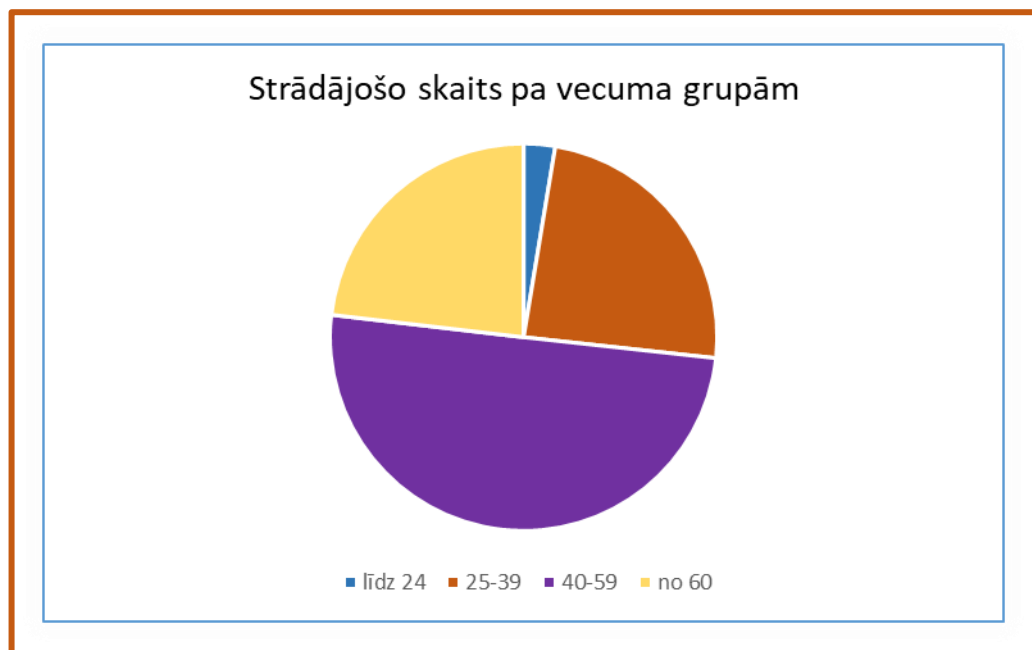
RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU

Rīgas Sociālais dienests

Rīgas Sociālais dienests (turpmāk – Dienests) izveidots 2009. gada 1. decembrī. No 2020. gada 17. septembra to vadīja Guna Eglīte, ar 2024. gada 22. jūniju līdz jauna Dienesta vadītāja apstiprināšanai amatā Dienestu vadīja Ruta Čaika.

2024. gada nogalē Dienestā strādāja 419 darbinieki, no kuriem sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem sniedza 288 sociālā darba speciālisti un 50 citu profesiju pārstāvji, kas sadarbojas ar klientu (Teritoriālajos centros – 316 darbinieki, Sociālā darba nodaļā – 50 darbinieki un Sociālās palīdzības nodaļā – 8 darbinieki). No 419 darbiniekiem 386 ir sievietes un 33 – vīrieši.

2. attēls. Dienestā strādājošo cilvēku skaits pa vecuma grupām

266 sociālā darba speciālistiem ir augstākā izglītība, 22 darbinieki iegūst izglītību, lai turpinātu profesionālo izaugsmi, no tiem maģistrantūrā studē 8 darbinieki.

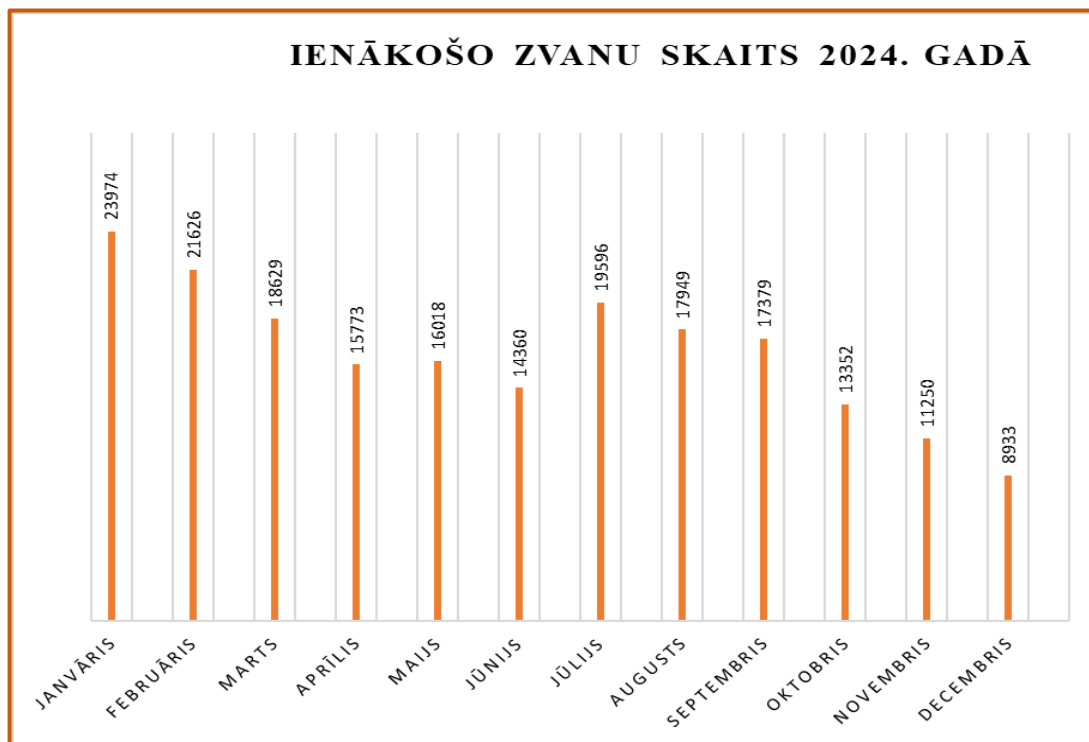
2024. gada precizētais pamatbudžets - 11 524 848 EUR, tai skaitā atlīdzībai – 9 916 190 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga 2024. gadā - 1 532,20 EUR, vecākajam sociālajam darbiniekam darba alga mēnesī no 1 485 līdz 1 730 EUR, sociālajiem darbiniekiem no 1 295 līdz 1 470 EUR, 1.līmeņa sociālās palīdzības organizatoriem - 1 100 EUR, 2.līmeņa sociālās palīdzības organizatoriem 1 130 EUR.

Dienests 2024. gadā saņēmis 150 689 personas iesniegumus un saņēmis 12 267 dokumentus no juridiskām personām, sniedzis 7 130 atbildes personām un nosūtījis 18 416 dokumentus juridiskām personām, izsniedzis 134 861 lēmumus un lēmuma grozījumus, pieņēmis 8 366 struktūrvienību lēmumus.

2023. gadā Dienestā izveidots Zvanu centrs, kura mērķis ir Rīgas iedzīvotāju zvanu pieņemšana, pirmreizējā konsultēšana sociālās palīdzības un sociālā pakalpojuma saņemšanai. Sākotnēji Zvanu centra darbību nodrošināja 4 Zvanu centra informatori un 11 Teritoriālo centru informatori. No 2024. gada Zvanu centra darbību nodrošina 6 Zvanu centra darbinieki – vadītājs un informatori. Zvanu centrs 2024. gadā saņēmis 198 839 zvanus, vidēji 16 567 zvanus viena mēneša laikā. Paralēli Zvanu centra izveidei, Dienests izveidoja elektroniskās pierakstu sistēmas *Microsoft Booking* rīkā. Elektroniskās pierakstu sistēmas paredzētas pirmreizējo klientu pierakstam, atkārtotam klientu pierakstam pie sociālajiem

palīdzības organizatoriem sociālās palīdzības saņemšanai un pierakstam valsts finansēto asistentu pakalpojuma saņemšanai.

3.attēls. RSD ienākošo zvanu skaits

Sociālā darba divu līmeņu darba organizācijas ieviešana un Ģimenes atbalsta centru izveidošana

Lai nodrošinātu kvalitatīvu sociālā darba pakalpojuma sniegšanu, darbinieku labbūtības veicināšanu un mērķtiecīgu pāreju, lai ar 2028. gadu pilnībā ieviestu jauno pieeju sociālajam darbam ģimenēm ar bērniem (MK rīkojuma Nr.616 „Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021. - 2027. gadam” 2.6.3. apakšpunkts) 2024. gadā turpinājās 2023. gadā uzsāktais sociālā darba jomas divu līmeņu aprobēšana Ziemeļu rajona nodaļas Teritoriālajā centrā „Ziemeļi” (turpmāk - Pilotprojekts). 01.02.2024. Pilotprojektam pievienojās Teritoriālais centrs „Purvciems” un 24.04.2024. pievienojās Teritoriālais centrs „Vidzeme”, tādejādi Pilotprojekta uzdevumi tika aprobēti visā Ziemeļu rajonā.

Pilotprojekta laikā tika aprobēta izstrādātā divu līmeņu darba organizācija, veicot strukturālas izmaiņas sociālā darbā un nodalot darbu ar ienākošo informāciju un signāliem par iedzīvotājiem, kuri nav Dienesta sociālā darba ar gadījumu klienti no darba ar sociālo gadījumu. Veicot sociālo darbu divu līmeņu organizācijas ietvaros tika izstrādātas sociālā darba izvērtēšanas un starpnovērtēšanas/novērtēšanas metodes. Ieviešot divu līmeņu darba organizāciju un aprobējot tā plānoto darbību pilotprojekta secinājumi:

- ☼ Sociālā gadījuma vadītājs ir atslogots no ienākošās informācijas izvērtēšanas, kas, iespējams, mazina darbinieku mainību un „izdegšanu”. Līdzsvarota darbinieku slodze;
- ☼ Tūlītēja atbalsta sniegšana ģimenēm ar bērniem vai pilngadīgām personām, kuras ir nonākušas krīzes vai apdraudējuma situācijā;
- ☼ Darba organizācija un izvērtēšanas metodes nodrošina sociālo pakalpojumu piesaisti ģimenēm ar bērniem un pilngadīgām personām, kuru grūtības iespējams mazināt sociālā pakalpojuma ietvaros;

- ☼ Sociālā gadījuma vadīšana kā prioritāte darbā ar ģimeni vai pilngadīgu personu, nodrošinot klienta vajadzībām atbilstošu sociālā darba intervenci - praktisko palīdzību un sociālos pakalpojumus;
- ☼ Uzsākta sociālā darba sniegšana saskaņā ar Metodikas „Sociālais darbs ģimenēm ar bērniem” vadlīnijām.

Pilotprojekts noslēdzās 31.07.2024. ar Rīgas Sociālā dienesta Ziemeļu rajona Ģimenes atbalsta centra izveidošanu Vidrižu ielā 1A, ar 37 amata vietām.

Nemot vērā Pilotprojektā izstrādāto centra darbības struktūru, 6 sociālie darbinieki un vecākais sociālais darbinieks īsteno I līmeņa uzdevumu izpildi pirmreizējās informācijas izvērtēšanā (tūlītēja atbalsta sniegšanā krīzes vai apdraudējuma situācijās, sociālā gadījuma pazīmju konstatēšanā, starpinstitutionālā sadarbībā), kā arī sociālo pakalpojumu nodrošināšanā klientiem, kuru grūtības iespējams mazināt viena pakalpojuma veida ietvaros.

Lai nodrošinātu gadījuma vadīšanas pamatprincipus un intervenci, 6 sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm un bērniem turpināja veikt sociālo darbu ar ģimenēm izmantojot jau praksē ierastās metodes. Un 4 sociālie darbinieki darbā ar sociālo gadījumu turpina nodrošināt sociālā darba pakalpojumu ar pilngadīgām personām, kurām konstatēta vāja sociālā funkcionēšana. Sociālajiem darbiniekiem atbalstu sniedz vecākais sociālais darbinieks.

Darbu turpina 3 sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm ar bērniem, kurās aug bērni ar funkcionāliem traucējumiem, izmantojot ierastajā praksē izmantotās darba metodes un nodrošinot sociālos pakalpojumus atbilstoši klientu mērķgrupai. Lai nodrošinātu sociālā gadījuma vadīšanu ievērojot Metodikas „Sociālais darbs ģimenēm ar bērniem” vadlīnijas, 7 sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm ar bērniem uzsāka ieviest praksē Metodikā piedāvātās metodes. Atbalstu gadījuma vadīšanas procesos un sociālo pakalpojumu nodrošināšanā, sociālajiem darbiniekiem sniedz vecākais sociālais darbinieks. Ģimenes atbalsta centrā savus darba pienākumus veic referents un 3 klientu apkalpošanas speciālisti.

Latgales rajonā pāriešana uz divu līmeņu darba organizāciju sākās ar 2024. gada martu, kad Teritoriālā centrā „Pļavnieki”, viens darbinieks uzsāka pirmreizējās informācijas izvērtēšanu. No maija arī Teritoriālais centrs „Daugava” uzsāka darbu divos līmeņos. Savukārt no augusta darbs divos līmeņos tika organizēts visā Latgales rajona nodaļā, I līmeņa sociālajiem darbiniekiem uzsākot darbu Daugavpils ielā 31. I līmenī tika iesaistīti 8 sociālie darbinieki, 3 klientu apkalpošanas speciālisti, 1 referents un vecākais sociālais darbinieks.

Pārdaugavas rajonā pāriešana uz divu līmeņu darba organizāciju tika uzsākta no 2024. gada 1. oktobra, kas tika realizēta Teritoriālā centra „Āgenskalns”. I līmeņa komandā darbu uzsāka vecākais sociālais darbinieks, 2 sociālie darbinieki darbā ar ģimeni ar bērniem un 1 klientu apkalpošanas speciālists.

2024. gada 1. oktobrī durvis vērā Latgales rajona Ģimenes atbalsta centrs, kas atrodas Avotu ielā 31/2 un Daugavpils ielā 31, Rīgā. Latgales rajona Ģimenes atbalsta centrā ir 43 amata vietas.

Ģimenes atbalsta centru mērķis ir sniegt profesionālu sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem un pilngadīgām personām. Ģimenes atbalsta centros veidojas vienota pieeja un izpratne par sociālā darba posmiem un procesiem, tādejādi uzlabojot sociālā darba kvalitāti un darbinieku labbūtību. Izveidojot Ģimenes atbalsta centrus, kā galvenos ieguvumus var minēt:

- ☼ Sociālie darbinieki I līmenī veic visas jaunās ienākošās informācijas apstrādi un izvērtēšanu, kas ļauj īsā laika periodā noteikt tās personas un ģimenes ar kurām nepieciešams turpināt sociālo darbu, vadot sociālo gadījumu un kam ir nepieciešams piešķirt sociālos pakalpojumus grūtību risināšanai;
- ☼ Sociālo gadījumu vadītājiem neienāk pirmreizēja informācija, tādejādi samazinot viņu darba slodzi un sniedzot iespēju plānot laiku konsultācijām ar klientiem, doties mājas vizītēs un dokumentācijas pildīšanai;
- ☼ Īpaša pieeja tiek veltīta ģimenēm ar bērniem, kurās ir multiplas problēmas, darbs tiek uzsākts atbilstoši LM izstrādātajai metodikai;
- ☼ Sociālie darbinieki darbam ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem turpina darbu ierastajā praksē, sniedzot tik nepieciešamo atbalstu ģimenēm un bērniem;

☼ Sociālie darbinieki darbam ar pilngadīgam personām turpina darbu iekļaujot LM metodiku un pieejas darbā ar atkarīgām, līdzatkarīgām personām, personām ar garīga rakstura traucējumiem, invaliditāti u.c.

Veidojot Ģimenes atbalsta centrus tika izdzīvotas visdažādākās emocijas no pretestības līdz pieņemšanai. Un šobrīd arvien vairāk darbinieku novērtē pārmaiņu pozitīvās sekas. Sociālā darbiniece Līga saka: “Lai arī sākotnēji prātā raisījās bažas par apvienošanos un, jāatzīst, ka ne viss „labais”, kas bija iepriekš, strādājot atsevišķos teritoriālajos centros, tika saglabāts, tomēr šobrīd, pēc vairāku mēnešu kopīga darba, ļoti novērtēju izveidojušos spēcīgu profesionāļu komandu, jo kopīgi vienās telpās strādājam visi tie, kuri veicam sociālo darbu ar grūtībās nonākušām ģimenēm ar bērniem. ĢAC izveide ir veicinājusi savstarpējo sadarbību un komandas sajūtu. Pēc ĢAC izveides sociālais darbs ir kļuvis vairāk pielāgots katras ģimenes, katra ģimenes locekļa vajadzībām, tas ir kļuvis „cilvēciskāks”, personiskāks, vairāk vērsts uz katra atšķirīgā klienta personību, jo balstīts padziļinātā ģimenes situācijas izvērtēšanā”.

Līdz 2024. gada nogalei un turpmāk Ģimenes atbalsta centrus tiek izvērtētas sociālo darbinieku profesionālās vajadzības atbalsta nodrošināšanai, kas sekmētu sociālā darba kvalitātes celšanu un sociālā darbinieka stiprināšanu savas profesionālās lomas stiprināšanai. Notiek Ģimenes atbalstu centru darbinieku pieredzes apmaiņa, lai veicinātu vienotu sociālā darba pakalpojuma nodrošināšanu Rīgas pašvaldībā.

Pārdaugavas rajona nodaļā Ģimenes atbalsta centru plānots atklāt 2025. gada janvārī.

Dienas centru un kopienas centra darbības izvērtējums

2024. gadā RSD darbojās un nodrošināja dažādas aktivitātes četri dienas centri un viens kopienas centrs.

DC „Kamene” 2024. gadā sniedza sociālos pakalpojumus RSD klientiem (senioriem, bezdarbniekiem un citām pieaugušām personām) un Rīgas valstspilsētas apkaimju iedzīvotājiem kā arī bērniem un jauniešiem pēc nepieciešamības. DC darbā ir svarīgs klients. Sociāli ekonomiskās pārmaiņas valstī ietekmēja klientu dzīves kvalitāti. Līdz ar to mainījās viņu vajadzības un vēlmes DC pakalpojuma veidošanā. Tika izmantoti pieejamie resursi un piesaistīti jauni. Tika organizēts interešu grupu darbs, iepazīstinot dalībniekus ar nozīmīgiem dzīves principiem, kas var palīdzēt vieglāk izprast un veidot attiecības ar sevi, līdzcilvēkiem un notikumiem. Darbošanās grupās veicināja dalībnieku personisko resursu aktivizēšanu un to produktīvu izmantošanu. Tāpat arī jaunu attiecību veidošanu grupas dalībnieku vidū. Tika atbalstīti dalībnieku centieni pašiniciatīvas realizēšanai.

DC turpināja nodrošināt informatīvas konsultācijas par sociālajiem pakalpojumiem, sociālo palīdzību un citiem sabiedrībā aktuālajiem jautājumiem. Organizēja vēl joprojām pieprasītākās aktīva un veselīga dzīves veida veicinošas nodarbības: kustību prieku, līnijdejas, dejas sēdus. Rīta rosme, taiczi cuan visu gadu notika gan zālē, gan ārā. Vasarā interesantas, kā parasti, bija spēles ārā, kurās aktīvi iesaistījās pieaugušie un bērni. Tāpat klienti piedalījās RVPLD projekta „Mēs par veselīgu Rīgu” nūjošanas nodarbībās.

Aktuālas bija izglītojošās nodarbības. Populāra bija latviešu valodas praktizēšanās grupa, kā arī prāta spēles. Dzejas stundās klienti iepazīnās ar latviešu dzejnieku daiļradi. Mūzikas stundās ar latviešu un pasaulē populāru mūziķu daiļradi. Pasaku stundās lasījām dažādu tautu pasakas, kā arī iepazīnāmies ar tautu vēsturi un tradīcijām. Ceļotāju kluba tikšanās reizēs bija iespēja iepazīties ar ceļotāja pieredzi kādā pasaules valstī, piemēram - Francijā, Horvātijā, Zanzibārā, Interesi izraisīja nodarbības ar mākslas terapijas elementiem, kas ir psihosociāls darbs, roku un prāta aktivitāšu veicināšanai. DC apmeklētāji apguva dažādus mākslas stilus. Vispopulārākie bija: gleznošana pēc cipariem un dimantu mozaikas. Mākslas darbi tika izstādīti dienas centra telpās, kā arī dāvināti svētkos mūsu klientiem un viesiem. Pagājušajā gadā turpinājās sadarbība ar Rīgas Centrālās bibliotēkas Pļavnieku filiālbibliotēku. Dienas centram bija iespēja periodiski izstādīt klientu darbus bibliotēkas izstāžu zālē. Tika izveidotas divas tematiskās izstādes: „Mācāmies gleznot”, „Mandalas”. DC klienti piedalījās kultūras un tematiskos svētku

pasākumos un koncertos gan DC telpās, gan citur Rīgas valstspilsētā. DC klienti ar prezentāciju, radošo darbnīcu un Taiczi cuan grupas uzstāšanos piedalījās Apkaimes svētkos Dreiliņkalnā. Liela atsaucība bija DC darbinieku organizētajām bezmaksas izziņojām ekskursijām uz Latvijas Republikas Saeimu, Prezidenta pili, Ministru kabinetu, Rīgas kinostudiju, Dauderu muzeju, Mākslas centru Zuzeum, Latvijas Nacionālo vēstures muzeju u.c. Krievvalodīgie DC klienti aktīvi gada garumā apmeklēja ekskursijas, pasākumus, neskatoties uz valodas barjeru.

DC savas funkcijas veic sadarbībā ar valsts un pašvaldības institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, kā arī citām juridiskām un fiziskām personām. Piemēram, izveidojās sadarbība ar drāmas kopu „Saulespuķes”, kura viesojās pie mums ar vairākām izrādēm.

2024. gadā DC pakalpojuma ietvaros, darbinieki centās izcelt katra klienta individualitāti. Lai klienti viens otru labāk iepazītu un ievērotu, grupu nodarbībās turpinājās dzimšanas dienā sveikt katru klientu. Tika dāvinātas rokdarbnieku veidotās dāvanas un kartiņas, kurā parakstījās visi grupas dalībnieki.

Bērniem un jauniešiem 2024. gadā DC pakalpojumi tika vairāk vērsti uz individuālo darbu. Periodiski DC apmeklēja bērni - bijušie DC klienti. Viņiem svarīgi bija pastāstīt par saviem sasniegumiem, arī problēmām. Vairāk notika individuālās konsultācijas un sarunas, klienti saņēma psihosociālo atbalstu.

DC apmeklēja un aktivitātēs iesaistījās arī DC klientu mazbērni. Viņi iesaistījās kopīgajās aktivitātēs, gan darbojās individuāli ar sociālo darbinieku.

Turpinājās pozitīvā pieredze, veidojot aktivitātes bērniem kopā ar pieaugušajiem. Interesanti tika pavadīts brīvais laiks gan spēlējot galda spēles un āra spēles, gan mākslas nodarbībās, gan svētku pasākumos. Visiem kopā piedaloties aktivitātēs, DC bērniem un arī pieaugušajiem bija iespēja pilnveidot savas komunikācijas spējas, apgūt jaunas prasmes.

Apmeklējot DC, klienti ir kļuvuši daudz dzīvespriecīgāki, atvērtāki, klientiem ir izveidoti jauni sociālie kontakti, uzlabojusies veselība, kā arī iegūts atbalsts no līdzcilvēkiem.

Klientu aktīva piedalīšanās DC „Kamene” piedāvātajā pakalpojumā, sekmēja viņu dzīves kvalitātes uzlabošanu, spējas sociāli funkcionēt un iekļauties Pļavnieku kopienas sociālajā dzīvē un integrēties Rīgas valstspilsētas pašvaldības sabiedrībā.

DC „Vecmīlgrāvis” sniedz pakalpojumu pilngadīgām personām un bērniem, jauniešiem.

Pakalpojumi tiek sniegti kvalitatīvi un regulāri. Tika turpināts piedāvāt pakalpojumus (galda spēles un Mandalu izkrāsošana) sociālās mājas seniorēm. Sniegtā sociālā pakalpojuma nodrošināšana, kas palīdz attīstīt nepieciešamās sociālās prasmes un iemaņas, kā arī tiek nodrošināta saturīga laika pavadīšana.

Turpinājās jogas, kustību aktivitātes, kustību aktivitātes senioriem, pašpalīdzības grupa senioriem. Papildus nodarbībām iekštelpās, tika turpināts organizēt un vadīt nodarbības ārā – ekskursijas, pastaigas, kā arī nūjošanas nodarbības pa Vecmīlgrāvja un Vecāķu apkaimi. Nūjošanas nodarbībām tika izdalītas dienas centrā esošās nūjas. Tika noorganizēta grupa pieaugušajiem, kā piemēram, kustību aktivitātes, rīta joga (sākums plkst. 8.00), arī ir dienas joga ko vadīja brīvprātīgās. Tika aicināti jauni klienti uz senioru grupu, kur pēc klientu vēlmēm un vajadzībām tika nodrošinātas pilnvērtīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas, dažādu izstāžu un koncertu apmeklēšana, kopīgu svētku svinēšana (Līgo svētki, dzimšanas dienas u.c.). Darbojas latviešu sarunvalodas pašpalīdzības grupa, kas šobrīd ir ļoti pieprasīta un aktuāla.

Pēc sociālās mājas Emmas ielas 3, iedzīvotāju lūguma notika noorganizētās kristīgās grupas Bībeles Vārds nodarbības, ko vada katoļu priesteris, un, tādejādi cilvēki kuriem dažādu veselību problēmu dēļ nav iespēja aizbraukt uz baznīcu ir iespēja apmeklēt šo grupu dienas centra telpās. Pēc klientu lūguma tika izkopēti interesējoši, vai nepieciešamie materiāli no avīzēm, žurnāliem, interneta. Telefoniski, e -pastā, *WhatsApp* tika sniegta nepieciešamā informācija, emocionāls atbalsts, konsultācijas klientiem, piemēram, tika sameklēti internetā vajadzīgie telefona numuri ārstniecības, vai kādām no valsts iestādēm u.c., lai klients var telefoniski sazināties.

Tika sniegta informācija par iespēju bez maksas apmeklēt izstādes un koncertus. Regulāri tiek uzraudzīts lai DC būtu veselīgi vides apstākļi, kā arī apmeklētājiem ir vajadzīga uzmanība un

uzmundrinājums. Senioru pašpalīdzības grupā notiek pārrunas par dzīvi, par veselību, par bailēm no novecošanos un vientulību, par uzticēšanos sev un citiem. Darbinieki strādā, lai klienti būtu apmierināti ar dienas centra sniegtajiem pakalpojumiem. Septembrī tika veikta aptauja DC apmeklētājiem par interesējošās preses iegādi 2025. gadam.

DC klienti ir sadraudzējušies, prot uzmundrināt viens otru, nejūtas vientuļi un ilgojas nākt uz nodarbībām, jo centru uzskata par savām otrajām mājām. Ikviens ir priecīgs par viņam veltīto uzmanību, atsaucību un uzklausišanu. Vērojama apmeklētāju pašiniciatīvas un aktīvas līdzdarbības principu ievērošana.

Ņemot vērā, ka dienas centrs atrodas sociālās mājas telpās, šīs mājas iemītniekiem tika piedāvāts izveidot pašpalīdzības grupas - galda spēļu nodarbības, brīvā laika pavadīšanas iespējas ar tikšanos vienu reizi nedēļā- krustvārdu mīklas, mandalu krāsošana, dimantu glezniņu veidošana, atmiņu pēcpusdienas u.c. Krīzes situācijās nonākušajiem sociālās mājas iedzīvotājiem, ņemot vērā viņu fizisko un garīgo veselības stāvokli, kad paši nevar pieņemt patstāvīgus lēmumus savu problēmu risināšanā, dienas centra darbinieki sniedza palīdzību problemātisku gadījumu risināšanā - izsauc ātro palīdzību, informē radniekus, aprūpētājus, iesaistītās institūcijas.

Tika organizētas dažādas āra sportiskās aktivitātes, kurās bērni apguva sadarbības prasmes vienam ar otru un komandas ietvaros. Kā arī tika spēlētas galda spēles un rīkotas radošās un izglītojošās nodarbības, veiktas pārrunas. Arī sadarbībā ar kultūras pili „Ziemeļblāzma” un Latvijas Nacionālo bibliotēku bērni un jaunieši apmeklēja daudz dažādas izstādes un nodarbības. Skolas brīvlaikos bērni un jaunieši piedalījās ekskursijās uz izstādēm, muzejiem, pasākumiem. Bērni guva jaunas zināšanas par redzēto un daudziem bērniem tas bija pirmās reizes apmeklējuma piedzīvojums. DC apmeklē arī ukraiņu bērni, kuri labprāt piedalās organizētajās aktivitātēs un iepazīstas ar latviešu kultūru un tradīcijām. Bērni izgatavoja Ziemassvētku kartiņas sociālās mājas vientuļajiem senioriem. Bērniem un jauniešiem 2024. gadā DC pakalpojumi tika vērsti vairāk uz individuālo darbu, kura laikā aktualizējās klientu problēmas, kuras tika identificētas un iespēju robežās risinātas. Notika individuālās konsultācijas, sarunas grupā, kā arī sarunas ar bērnu vecākiem telefoniski un klātienē. Tika veidotas radošās, fizisko aktivitāšu nodarbības, dzīves prasmju darbnīcas, kā arī nodrošināta brīvā laika saturiska un attīstoša pavadīšana. Pēc skolas DC bērni pildīja mājas darbus. Gada laikā bērni un jaunieši gatavojās svētku svinēšanai centrā.

Dienas centra sadarbības partneri:

☀ Rīgas Jaunā Evaņģēlisko baptistu draudze, kas bērniem uzdāvināja Ziemassvētku dāvanas un biļetes uz Jaungada teātra uzveduma apmeklējumu k/p VEF.

☀ Biedrība „Saules bērni”, kas aktīvi piedalās pasākumu organizēšanā visa gada garumā.

DC darbinieki jaunu iemaņu gūšanai piedalījās supervīzijās, tiešsaistes semināros un diskusijās, konferencēs, sanāksmēs un darba grupās.

DC „Kengarags” 2024. gads ir aizvadīts aktīvi darbojoties dažādās interešu grupās, dodoties ekskursijās un pārgājienos, apmeklējot dažādas izstādes, koncertos un dzejas lasījumus, ne tikai Dienas centrā, bet arī citviet Rīgā un ārpus tās. Apmeklējot centru, cilvēks var gūt psihosociālu atbalstu, justies vajadzīgs, piederīgs, noderīgs, organizēti un strukturēti pavadīt savu brīvo laiku, rodot jaunas intereses un aizraušanās, dalīties pieredzē un savā dzīves skatījumā. Grupu nodarbības ir DC ikdienas metode darbā ar apmeklētāju, kas veiksmīgi tiek pielietota, lai cilvēks spētu iejusties, atvērties, uzticēties un justies droši.

2024. gadā tika turpinātas jau ierastās nodarbības – latviešu, angļu un zviedru valodu apguve. Apmeklētāji atsvaidsina zināšanas ne tikai valodu grupās, bet arī prāta treniņa nodarbībās, kas palīdz nezaudēt asumu, možumu un izdomu. Radoši darbojamies zīda apgleznošanā, dekupāžā, enkaustikā, marmorēšanā, stikla kodināšanā, ziepju un sveču gatavošanā. DC top arī skaistas rotaslietas darbojoties ar pērlītēm. NO tapušajiem radošajiem darbiņiem DC veidojam izstādes, kas motivē arī citus centra apmeklētājus pievienoties radošajām nodarbībām. DC aktīvi darbojas Pensionāru Apvienības klubīņš „Lāpa”, kas reizi mēnesī sanāk uz sanāksmēm.

Centra apmeklētāji ir ļoti aktīvi un kustēties gribi, tāpēc bija iespēja apmeklēt gan vingrošanu, kur nu jau ir izveidojušas trīs grupas, kas notiek divas reizes nedēļā. Ļoti pieprasītas ir arī līnijdejas, kuras

tiek nodrošinātas gan iesācēju līmenī, gan dancotājiem jau ar zināmu pieredzi dejošanā. Ir krietni paplašinājies deju pulciņš laikmetīgās dejas nodarbībās. Vēl DC ir pieejams nūjas nūjošanai, ko apmeklētāji aktīvi izmanto.

Lai papildinātu DC aktivitāšu piedāvājumu un iespējas, bieži notika aktivitātes ārpus telpām, lai paši savām rokām radītu dekorus gada lielākajiem svētkiem, apmeklētāji devās dabā. Jāņiem tika darināti vainagi un Ziemassvētkos devās meklēt čiekurus, egļu zarus adventes vainagam. Rudenī tika izbaudītas rudens veltes - kopīgi sēņojot braucienos uz Salaspils mežu. Apmeklētāji devās garākos pārgājienos gar jūru, kā arī izbaudīti Daugavas promenādes skaistumu. Salaspils botāniskajā dārzā DC apmeklētāji devās novākt ražu un rudenī savākt lapas. Neatņemama sastāvdaļa DC ikdienā bija muzeju, izstāžu un koncertu apmeklēšana, ne vien Rīgā, bet arī Ogrē un Jūrmalā. DC uztur arī sadarbību ar Ķengaraga un Daugavas filiālbibliotēkām. Bibliotēkas telpās DC apmeklētājiem ir iespēja veidot savu darbu izstādes, kā arī DC apmeklētājiem ir iespēja apmeklēt dažādas vispārīzglītojošas lekcijas, ko piedāvā bibliotēka.

2024. gadā DC koris „Optimisti” kopā ar līnijdeju grupu „Čaklās kājas” aktīvi ir apbraukājuši Rīgu, sniedzot koncertprogrammu aprūpes iestādēs, dienas centros un bibliotēkās.

Ik viena nodarbība, kas notiek DC vai ārpus tās, sniedz apmeklētājam prieku, piederību, liek justies noderīgam un spējīgam. Apmeklējot centru tiek veicināta cilvēka labklājība, labbūtība, aizkavējot strauju novecošanos, vientulības un demences rašanos. DC Ķengarags darbs rit uz priekšu raiti un aktīvi, par ko liecina apmeklētāju pastāvīga, ieinteresēta, regulāra un ilgstoša apmeklētība.

DC „Kastanis” 2024. gadā centra klienti turpināja apzināties savu piederību apkaimes kopienai un iesaistīties apkaimes aktivitātēs, kā arī aktīvi iesaistīties DC norisēs, turpināja apmeklēt nodarbības, piedalīties DC veidotajās aktivitātēs. Katru nedēļu DC bija iespēja aprunāties ar sociālo darbinieku, apspriest interesējošo tēmu vai kopā padomāt, ka tik galā ar dažādām problēmām. Kopā ar brīvprātīgajiem sociālais darbinieks un klientu apkalpošanas speciālists katrā grupā veido mikroklimatu, kas palīdz apmeklētājiem justies piederīgiem, vajadzīgiem, veiksmīgi funkcionēt un radoši realizēt savus talantus un arī mudina pielietot savus talantus grupas, centra, vai pat kopienas labā.

Arī 2024. gadā aktīvi tika izmantotas *WhatsApp*, un *Facebook* platformas, lai informētu apmeklētājus un interesentus par nodarbībām, ekskursijām, pasākumiem un arī sazināties ar klientiem, kuri vairs veselības problēmu dēļ nevar apmeklēt centru.

DC apmeklētāji turpināja aktīvi vingrot, gleznot, dziedāt, radoši izpausties, mācīties angļu un latviešu valodu, svinēt svētkus.

DC izveidojās vairākas jaunas nodarbības un aktivitātes, piemēram, grupas - „Dejas sēdus!” vai „Adīšanas klubiņš!”

DC darboties uzsākuši jauni brīvprātīgie. Jauns pedagogs vada Latviešu valodas klubiņu un apmeklētāji ar prieku uzņēma līnijdeju grupas „Valinda” jauno deju skolotāju.

DC apmeklētājiem ļoti patīk tādas radošas aktivitātes kā Fotoizstādes. Klienti fotogrāfē dabas ainas un objektus un līdzdarbojās DC notiekošo izstāžu veidošanā. Centrā turpinās vizuālo lekciju cikls jeb „Ceļotāju klubs” par pieradumu jau izveidojas apmeklēt „Prāta treniņa un atmiņas treniņa grupas”, kuras palīdz cilvēkiem uzlabot gan garīgo, gan fizisko veselību.

Pašlaik dienas centrā jau ir divas gleznošanas grupas, jo ir ļoti liela interese. Gleznošanas grupu dalībnieki mācās gleznot, apgūstot dažādas tehnikas un veido savu darbu izstādes.

Ar prieku turpinās tradicionālie pasākumi, to organizēšanā iesaistījās liela daļa DC nodarbību dalībnieces (tika gatavoti svētkiem atbilstoši ēdieni, veidoti svētku vizuālie noformējumi, tērpu aksesuāri). DC dalībniekus vienoja arī kopīga dziedāšana, gan pasaulē populāro dziesmu (angļu valodā), gan latviešu autoru radītās un tautā iemīļoto dziesmu dziedāšana.

DC turpināja realizēt dažādas vingrošanas nodarbības (ar fizioterapeitu).

DC sadarbojās ar Mazjumpravas biedrību, turpinājās pastaigas pa apkaimes vēsturiskām vietām, notika aktivitātes Mazjumpravas muižas dzirnavās, kā arī mākslas zinātnieces E.Šmites mākslas lekcijas.

Turpinājās arī sadarbība ar amatiera teātru grupu „Saulespuķes” kuri sniedza lugu iestudējumus un dzejas lasījumus.

DC apmeklētāji izmantoja arī iespēju kopā izglītoties un apmeklēt dažādas izstādes un muzejus, klienti izmantoja iespēju kopā doties ekskursijās, ceļot, redzēt skaistus dabas skatus, redzēt vēsturiskus objektus. Apmeklētāji ekskursijās tikās ar latviešu tradicionālo amatu meistariem, uzzināja jaunu informāciju un faktus par senajiem amatiem, kā arī piedalījās radošās darbnīcās. Tradicionāli visi devās uz „Zivju dienu” Jūrmalas brīvdabas muzeju, kur jau kuru gadu notiek iepazīšanās ar zvejnieku dzīvi, un kas ir labs klientu saliedēšanās pasākums.

2024. gadā DC apmeklētāji iesaistījās palīdzības akcijā Ukrainai. Ziedoja apģērbu, tika uzadīti 215 zeķu pāri. Turpinot labdarības darbus, netika aizmirsti arī „mazie” brāļi un tika savāktas segas, palagi un virspalagi dzīvnieku patversmei.

Visu 2024. gadu DC apmeklētāji un darbinieki centās veidot nodarbības, kas ir saistītas ar gadskārtējām tautas tradīcijām, piemēram, Līgo vainagu veidošana, Pirts paklāja aušana, piparkūku cepšana, čiekuru rotājumu veidošana.

Rīgas svētā Alberta draudze iepriecināja DC seniorus ar draudzes ģimeņu sagatavotām dāvanām. Darbs DC rit uz priekšu, pievienojas jauni dalībnieki, paldies brīvprātīgajiem un arī draugiem no citiem centriem, no nevalstiskām organizācijām.

KC (Kopienas centrs) “Ābeļzieds”

Kopienas centra pakalpojums ir preventīvs uz sociālo risku mazināšanu vērsts pasākumu kopums balstīts pašpalīdzības un sociālā atbalsta grupu metodikā. 2024. gadā centrā darbojušās ap 50 pašpalīdzības un sociālā atbalsta grupas - dažādas sagatavotības līmeņu līniju dejas, austrumu dejas, dažādas sagatavotības fizisko aktivitāšu grupas, nūjošana, pastaigu grupa, akadēmiskā zīmēšana, gleznošanas, latviešu valodas sarunvalodas apguves grupas, vairākas angļu valodas apguves grupas, vācu valodas, vairākas galda tenisa grupas, dziedāšanas atvērtā grupa, rokdarbu un izziņas atvērtās grupas, Tikšanās māmiņām ar mazuļiem, „Mammu atpūtas stunda”, „Māmiņu rīts”, Mazuļu rotaļas, dažādu rokdarbu grupas – pērļošana, tamborēšana, adīšana, dekupāža, māksla bērniem, *scrapbooking*, galda un prāta spēles, aktivitātes skolas vecuma bērniem, galda spēļu vakari jauniešiem.

Pašpalīdzības grupa „Galda teniss”

Māmiņas ar pirmsskolas vecuma mazuļiem izmanto iespēju socializēties gan Kopienas centrā, gan rotaļu laukumā blakus Kopienas centram, gan digitālajās komunikācijas platformās, dēvējot sevi par „Ābeļzieda māmiņām”. Tā ir iespēja justies piederīgām un vērsties pēc atbalsta un idejām jebkurā laikā, kā arī aprunāties par sev aktuālām tēmām, plānot kopīgu pasākumu apmeklēšanu un pastaigas. 2024. gadā

viena no māmiņu grupu iniciatīvām bija izveidot atvērto rotaļu telpu brīžiem, kad pirmsskolas vecuma bērniem ir nepieciešamība socializēties un mainīt ierasto vidi. Rotaļu telpā tematiski tika mainītas dažādas tēmas - kukaiņi, cipari, burtu joga, dārzeni, u.c. iekārtojumā, inventāra elementos un darba lapās. Lai ģimenes ar pirmsskola vecuma bērniem, varētu pulcēties pilnā sastāvā, KC 2024. gadā tika organizēti vairāki tematiskie pasākumi sestdienās.

KC piedāvātās aktivitātes bērniem un jauniešiem 2024. gadā bija daudzveidīgas, gan KC telpās, gan ārpus tām. Skolēni devās ekskursijās - Nordeķu muiža, Farmācijas, Kara, Pašvaldības policijas, Farmācijas, Sporta, u.c. muzeji. Pie skolēniem ciemos nāca Rīgas Stila un modes tehnikuma pārstāvji, influencere Marta Ābele, Jaunsardzes centra pārstāvji, Papardes zieda pārstāvji, Jaunie reindžeri ar interaktīvo autobusu, mākslas/mūzikas terapeite, u.c. Bērniem, jauniešiem ir būtisks personīgais kontakts ar konkrētiem cilvēkiem, komunikācija, draudzība, dažādas uz komandu vērstas aktivitātes, spēles. Šajā gadā tika uzsākta tradīcija - bērni ekskursijās un pārgājienos aicināja pievienoties arī citus „Ābeļzieda” apmeklētājus - seniorus.

Bērni un jaunieši kopienas centrā "Ābeļzieds"

Ikdienas aktivitātēs bērniem darba dienās pēc skolas Ābeļziedā šajā gadā tika iekārtota aktivitāšu telpa bērniem, kuru bērni nodēvējuši par "Ābeļzieda ministriju". Bērni veidoja skices un

vēlamo telpas dizainu, paši iekārtoja, izstrādāja noteikumus un no sava vidus ievēlēja savu prezidentu un ministrus. KC apmeklējošajiem bērniem ir iespēja būt atbildīgiem par kārtību un izjust piederību un atbildību par savu telpu Ābeļziedā. Bērni 2024. gadā uzsākuši rakstīt KC avīzi „Ābeļzieda mirkli un stāsti”, kurā tiek ietvertas dažādas intervijas ar darbiniekiem, apmeklētājiem, brīvprātīgajiem. Avīzi izdod mēneša sākumā un tā ir pieejama ikvienam KC apmeklētājam, lai uzzinātu, kas aktuāls bērniem, kas noticis KC pagājušajā mēnesī, lai lasītu par nākamajā mēnesī gaidāmo, interesantus stāstiņus, dzeju, pildītu krustvārdu mīklas un dažādus uzdevumus, lasītu jokus. Bērniem tā ir iespēja parādīt savu talantu - zīmējot ilustrācijas, rakstot stāstus, intervējot cilvēkus, veidojot noformējumu. Bērni aktīvi iesaistās KC pasākumos, arī uzstājas un organizē savus priekšnesumus un spēles, piemēram, pavasara Cepuru ballē, dalot nominācijas par radošākajām cepurēm, piedaloties ar priekšnesumiem „Ābeļzieda” dzimšanas dienā, līnijdeju sadejošanās svētkos vasarā un vadot savu darbnīcu KC Mākslu dienā.

Kopienas centrā regulāri notiek kopīga svētku svinēšana, meistarklases un pasākumi. 2024. gadā apmeklētājiem bija iespēja piedalīties šādos KC organizētajos pasākumos un meistarklasēs: Cepuru balle, „Ielīgošana Ābeļziedā”, „Pasaules galda tenisa diena”, novusa turnīrs, ergoterapija dārzā, „Mākslu diena”, Centra dzimšanas dienas pasākums „Saldie sešpadsmit”, līnijdeju sadejošanās pasākums – ārā, sporta laukumā, meistarklase līnijdeju pamatos bērniem un jauniešiem, meistarklase bērniem un jauniešiem šokolādes aploksnes veidošanā, „Vecāku informatīvā diena”, „Ieskats Ābeļziedā” studentiem, Lāčplēša diena, Dzejas diena, „Kukaiņu diena” mazākajiem ar ģimenēm, „Halovīns” mazākajiem ar ģimenēm, KC brīvprātīgo sveikšanas pasākums, Ziemassvētku ieskaņas koncerts, galda tenisa paraugdemonstrējumi ar viktorīnu „Bumbiņas pavēlnieki”, meistarklase mauču adīšanā, ikmēneša gongu meditācijas.

Mauču adīšanas meistarklase

Apmeklētājiem Kopienas centrā ir iespēja iedvesmoties daudzveidīgās izstādēs vai būt izstādes dalībniekam ar savu pašpalīdzības grupu vai individuāli. 2024. gadā KC notika gleznu izstāde „Mīlestība bija, ir un būs”, „RaDuGa” izstāde, gleznu izstāde „Uguns, ūdens, zeme, gaiss”, rokdarbu izstāde „Pavasaris nāk”, „Ieskats mākslu dienā”, adījumu izstādes: „Adatu terapija”, „Baltās svītras”, „Adatu terapija2”; Fotoizstādes: „Mūsu mīļie brīvprātīgie 2023”, „Cepuru balle”, „Ielīgojam”, „Sadancojam”, interaktīvā izstādē „Par ko stāsta siluets”.

Gleznošanas pašpalīdzības grupa iekārtojot izstādi

KC darbojas vairākas NVO: „Rīgas Kurzemes rajona pensionāru apvienība”, „Redzi mani”, sadarbība ar hroniski slimo bērnu un viņu draugu biedrību „Sūrābele”, Biedrību „Klubs 7Ja”.

Šajā gadā vairākkārt tika teikts liels PALDIES brīvprātīgajiem, kuri ik nedēļu dalās savās prasmēs un zināšanās, vadot pašpalīdzības grupas. Pasākumā „Gada Brīvprātīgais 2024”, kuru rīkoja VNA KC nominēja ilgstoši darbojošās brīvprātīgās: B. Žeikari, J.Purgeli, V.Grundāni; Rīgas pašvaldības rīkotajā pasākumā „Gada brīvprātīgais 2024.” KC pieteica brīvprātīgos, kuri 2024. gadā uzsāka savu brīvprātīgo darbu KC Ābeļzieds: K.Lorencs uzsāka brīvprātīgo darbu ar jauniešiem; A.Šuriņa darbojas kā brīvprātīgā skolnieku vasaras brīvlaikā; A.Riekstiņa atjaunoja aktivitāti vingrošanu uz krēsliem; S.Tičkins brīvprātīgo darbu pašpalīdzības grupā „Nūjotāji”.

Kopienas centrs aicina iesaistīties brīvprātīgajā darbā ikvienu, kurš labprāt padalītos ar savām zināšanām un prasmēm, lai organizētu visdažādākās pašpalīdzības grupas, tādējādi sniedzot iespēju Rīgas iedzīvotājiem būt aktīviem, izglītoties, attīstīt prasmes un jēgpilni pavadīt brīvo laiku, esot kopā.

Atkarību profilakses sektora darbs atkarību profilaksei Rīgas valstspilsētas pašvaldībā

2024. gada pirmajā pusgadā dienesta 7 atkarības profilakses speciālisti, otrajā pusgadā 6 atkarību profilakses speciālisti nodrošināja regulāru darbu un pakalpojumus rīdziniekiem, trīs Rīgas valstspilsētas rajona iedzīvotājiem un speciālistiem – Ziemeļu, Pārdaugavas un Latgales, sniedzot konsultācijas ar atkarību saistītos jautājumos, nodrošinot individuālās un ģimenes konsultācijas atkarības jautājumos, kā arī vadot grupu nodarbības bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem. RSD darbinieki un citu institūciju pārstāvji - Rīgas valstspilsētas pašvaldības policija, Valsts probācijas dienests, RD Administratīvās komisijas Bērnu lietu apakškomisija, Rīgas izglītības iestādes, Krīzes centri savā darbā kā resursu izmanto APS pakalpojumus.

2024. gadā sniegtas 519 individuālās nodarbības, 27 bērniem/jauniešiem pie speciālā pedagoga gadījumos, kad skolas kavējumu vai citu iemeslu dēļ nav apgūta mācību viela, kā arī nepieciešama individuālā palīdzība mācību vielas apgūšanā. 218 klientiem tika sniegtas 542 narkologa konsultācijas gadījumos, kad bija jāveic narkoloģiskās saslimšanas diagnostika un/vai jānovērš slimības recidīvi un jāmotivē persona turpmākai ārstēšanai.

APS speciālisti sniedza 1 740 individuālās konsultācijas ar atkarībām saistītos jautājumos 1 471 klientam.

Klientu pieteikšanās veids pie APS speciālistiem 2024. gada apkopotajos rezultātos parāda, ka 688 klientus ir nosūtījuši RSD sociālie darbinieki, 140 klienti pieteikušies personīgi, 20 klientus pieteikuši Rīgas izglītības iestāžu sociālie pedagogi, 126 klienti pieteikušies ar Administratīvās komisijas Bērnu lietu apakškomisijas lēmumu, 413 klientus nosūtījis VPD, četrus klientus ir pieteikusi RPP un 80 klientu pieteikšanai ir citi varianti.

APS pakalpojumus saņēmušo klientu vecuma struktūra: 329 klienti ir vecumā līdz 17 gadiem, 1 133 klienti ir vecumā no 18 līdz 64 gadiem un 9 klienti ir vecumā no 65 un vairāk gadiem. No 1741 klienta 593 bija pirmreizējie klienti, kuri vērsās pie APS speciālista pirmo reizi, un 878 klienti vērsās atkārtoti.

APS ir novadījuši 4 grupu nodarbību ciklus vecākiem, kuriem ir bērni līdz 12 gadu vecumam „Kā ar mīlestību un cieņu noteikt bērnam robežas” 25 nodarbības, 25 dalībniekiem, DC „Ķengarags” tika novadītas 11 grupu nodarbības 10 dalībniekiem, kā arī APS novadījuši 35 nodarbības Rīgas sieviešu patversmē Eiženijas ielā 1E, 31 dalībniekam.

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centrs

Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs izveidots 2009. gada 1. decembrī. No 2014. gada 3. marta Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra direktors ir Kaspars Jasinkevičs. Ar 2023. gada 01. decembri tiek mainīts iestādes nosaukums uz Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centrs (turpmāk – Centrs).

2024. gada nogalē Centrā strādāja 204 darbinieki, no kuriem 30 bija sociālā darba speciālisti un 117 sociālās aprūpes speciālisti. Pārējie darbinieki veica grāmatvedības, administratīvos, apsaimniekošanas un tehniskos darbus.

2024. gada nogalē 123 darbinieki bija ar augstāko izglītību, no tiem 24 darbinieki ar maģistra grādu, 58 darbinieki ar bakalaura grādu, 22 darbinieki ar 1. līmeņa augstāko izglītību un 19 darbinieki ar 2. līmeņa augstāko izglītību. 76 darbinieki ir ar vidējo profesionālo vai vidējo speciālo izglītību.

2024. gada precizētais pamatbudžets – 5 520 000 EUR.

Darba alga vecākajiem sociālajiem darbiniekiem un vecākajiem sociālajiem pedagogiem – 1 530 EUR, sociālajiem darbiniekiem – 1 430 EUR, sociālajam aprūpētājam – 1 000 EUR, sociālajiem audzinātājiem – 1 000 EUR, aprūpētājiem – 850 EUR.

Centrs 2024. gadā sniedza sekojošus pakalpojumu veidus:

☼ Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem 2024. gadā sniedza Centra piecas struktūrvienības ar 143 vietām.

☼ SOS mammas pakalpojums sešiem Centra bērniem Mežrozīšu ielas kompleksa dzīvoklī.

☼ Īslaicīgās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem un jauniešiem 2024. gadā sniedza Centra struktūrvienība „Krīzes centrs” ar 30 vietām.

☼ 2024. gadā Centra struktūrvienība „Krīzes centrs” sniedza krīzes intervences pakalpojumu vairāk nekā 39 bērnu un jauniešu ģimenēm.

5) Centra struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs” veic preventīvu psihosociālu darbu ar jauniešiem pirms un pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanas, tai skaitā bez izmitināšanas, to uzsākot 12 mēnešus pirms pilngadības sasniegšanas un turpinot darbu ar pilngadību sasniegušajiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem jauniešiem līdz 24 gadu vecumam, nodrošinot individuālu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu. 2024. gada nogalē individuālu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma vairāk nekā 1 016 jaunieši.

☼ Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu „Sociālās rehabilitācijas programma ar izmitināšanu” pilngadību sasniegušiem jauniešiem 2024. gadā sniedza Centra struktūrvienība „Apīte”. 2024. gadā sociālo pakalpojumu „Sociālās rehabilitācijas programma ar izmitināšanu” saņēma septiņi jaunieši.

☼ Patvērumu, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, atbalsta sniegšanu ģimenēm/ sievietēm ar bērniem, grūtniecēm krīzes situācijā 2024. gadā sniedza Centra struktūrvienība „Ģimenes atbalsta centrs” ar 14 vietām. Pakalpojumu 2024. gadā saņēma 22 ģimenes.

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centrs 2024. gadā bērnu un jauniešu dzīves kvalitātes un darbinieku darba apstākļu uzlabošanai veica sekojošus remontdarbus: veikta telpu pielāgošana vides pieejamībai struktūrvienībās „Ģimenes atbalsta centrs” un „Jauniešu atbalsta centrs”, struktūrvienībā „Krīzes centrs” veikta koplietošanas telpu pārbūve 2. un 3. stāvā, un izbūvēts lifts, struktūrvienībā „Vita” veikta koplietošanas telpas pārbūve 1. stāvā, veikta kondicionieru uzstādīšana struktūrvienībās „Jauniešu atbalsta centrs”, „Ģimenes atbalsta centrs”, „Krīzes centrs”, struktūrvienībā „Imanta” - vecākās medicīnas māsas kabinetā, struktūrvienībā „Ziemeļi” - administrācijas kabinetā, struktūrvienībā „Vita” - administrācijas un vecāko sociālo darbinieku kabinetos, struktūrvienībā „Ezermalā” - struktūrvienības vadītāja un vecākā sociālā darbinieka kabinetā un struktūrvienībā „Apīte” - struktūrvienības vadītāja, vecāko sociālo darbinieku un sociālo audzinātāju kabinetā, struktūrvienības „Imanta” vasaras mītnē Ādažos veikti ūdens ievilkšanas darbi ēdināšanas telpā un struktūrvienībā „Vita” veikta divu virtuvju kosmētiskais remonts, uzstādīta jauna, funkcionāla virtuves iekārta.

Centrs, lai palīdzētu bērniem un jauniešiem efektīvāk risināt savas problēmas, kā ārpakalpojumu turpina nodrošināt speciālistu (logopēdu, psihologu, psihoterapeitu, psihiatra un interešu pulciņu vadītāju) piesaisti struktūrvienībās.

2024. gadā Centrā iestājušies 54 bērni un jaunieši, bet izstājušies 46 bērni un jaunieši. No tiem patstāvīgu dzīvi 2024. gadā uzsākuši 12 jaunieši, no kuriem lielākā daļa turpina mācības, bet pārējie strādā algotu darbu. No Centra struktūrvienības „Krīzes centrs” 2024. gadā ģimenē atgriezās 140 bērns un audžuģimenē ievietoti 26 bērni.

2024. gada 1. decembrī Centrā tika atzīmēta 15 gadu jubileja.

Rīgas domes priekšsēdētāja pateicības rakstu par ilggadīgu, godprātīgu un profesionālu darbu Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, saņēma:

- ☼ Anita Veretjanova – s/v „Krīzes centrs” vadītāja;
- ☼ Ira Zariņa – s/v „Imanta” vadītāja;
- ☼ Ivita Baško – s/v „Vita” vadītāja;
- ☼ Arnis Bērziņš – s/v „Jauniešu atbalsta centrs” vecākais sociālais darbinieks;
- ☼ Solvita Celmiņa – s/v „Krīzes centrs” vecākā sociālā darbiniece;
- ☼ Ineta Eze – s/v „Ziemeļi” vecākā sociālā pedagoģe.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta atzinības rakstu par nozīmīgu ieguldījumu sociālās aprūpes nozares attīstībā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, saņēma:

- ☼ Agnese Grauduma – s/v „Jauniešu atbalsta centrs” vadītāja;
- ☼ Evita Ugorenko – s/v „Ģimenes atbalsta centrs” vadītāja;
- ☼ Iveta Dūma – s/v „Jauniešu atbalsta centrs” vecākā sociālā darbiniece;
- ☼ Raitis Čebikins – s/v „Imanta” vecākais sociālais darbinieks;
- ☼ Karina Bergfelde – s/v „Ģimenes atbalsta centrs” sociālā audzinātāja;
- ☼ Larisa Matvejenko – s/v „Ģimenes atbalsta centrs” sociālā audzinātāja;
- ☼ Laima Saulīte – s/v „Apīte” sociālā audzinātāja.

Struktūrvienība „Ziemeļi”

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienībā „Ziemeļi” (turpmāk – Struktūrvienība) ir paredzēts vietu nodrošinājums 46 bērniem un jauniešiem, sešos dzīvokļos.

Bērniem un jauniešiem ikdienā mācam mīlēt savas mājas, savu valsti, telpu kurā esam, izkopt tradīcijas un veidot savas vērtības kā personībai. Tāpēc neatņemama mūsu dzīves sastāvdaļa ir svētku svinēšana vislabākajās to tradīcijās: Ziemassvētki un Jaunais gads, Līgo, Lieldienas, Mātes diena, Tēva diena, 11. un 18.novembris, 4.maijs un citi nozīmīgi datumi Latvijai un katram no mums, kā arī īpaši katram bērnam un jauniešim organizējam un svinam dzimšanas un vārda dienas.

Katru gadu pavasarī un rudenī kopīgi tiek saposta Struktūrvienības teritorija, protams, ka arī ikdienā ir bērni un jaunieši, kuri tur rūpi par kārtību mājās, teritorijā, labprāt iesaistās dārza vai uzkopšanas darbos, dara to gan paši, gan kopā ar darbiniekiem. Kopā strādā gan lielie, gan mazie, kopīgs darbs rada komandas sajūtu. Uz kopīgajiem talkas pasākumiem tiek aicināti bērnu un jauniešu vecāki, vecvecāki, citi mūsu ilggadējie draugi. Neiztikt bez piknika pasākuma noslēguma daļā.

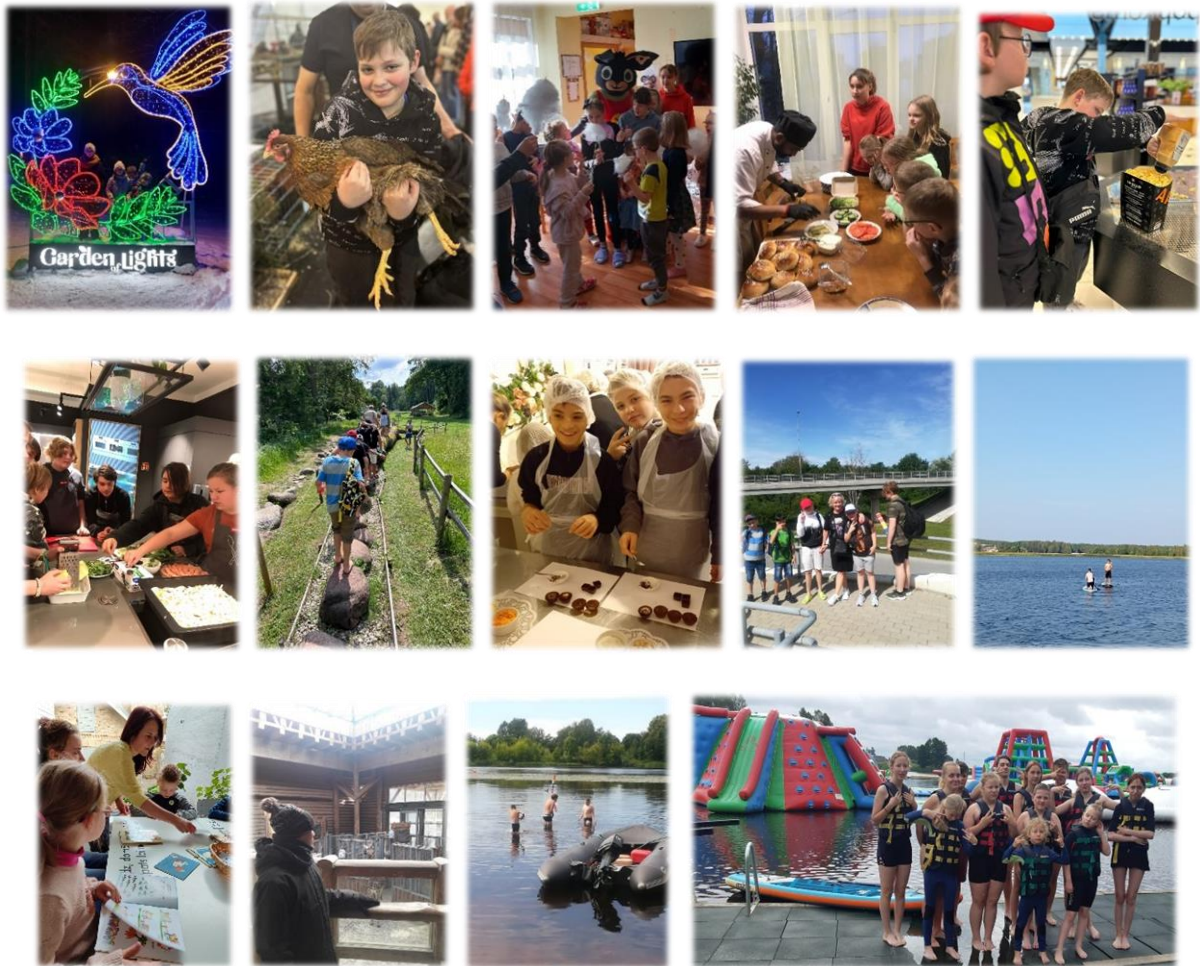

Joprojām Struktūrvienības bērniem patīk nodarboties ar dažādiem eksperimentiem un izaicinājumiem, viens no tiem ir – izaudzēt pats.

Struktūrvienības bērnu un jauniešu ikdienu darbinieki cenšas padarīt interesantu, izglītojošu un izklaidējošu. Tāpēc mums ir ikgadēja pieredze apmeklējot starptautiskā brīvības projekta „Gaismas Dārzs”, šogad multimediju izstādes „Sniegbaltīte un 7 rūķīši”.

Bērnu priekam tiek apmeklētas dažādas dzīvnieku izstādes. Ikdienā mācāmies apgūt ko jaunu, kā piemēram Aspazijas muzeja apmeklējums Jūrmalā, Mākslas muzeja apmeklējums, Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza apmeklējums. 2024. gadā pateicoties iegūtajiem draugiem vairākkārt tika apmeklēts kino u.c. pasākumi.

Struktūrvienības bērniem un jauniešiem Struktūrvienībā un ārpus tās ir iespēja apmeklēt un piedalīties sporta aktivitātēs. Mazie bērni vingroja, brauca ar velosipēdiem. Jaunieši visvairāk pievērsušies futbola spēlei, brauca ar velosipēdiem, skrituļoja, bija iespēja trenēties nelielajā sporta jeb trenāžieru zālē, spēlēja galda spēles, novusu, dambreti, galda tenisu, vasaras periodā joprojām iecienīta peldēšanās ezerā un jūrā.

Kā arī 2024. gadā Struktūrvienības jaunieši apmeklēja sporta pasākumus, lai iepazītos ar dažādiem sporta veidiem. Šogad pirmo reizi izmēģināti spēki Ghetto Games rīkotajā Ghetto Football ar nosaukumu „4 vilki”. Nodibināta draudzība ar Tukuma futbolistiem un Altum pārstāvjiem.

Bērni un jaunieši labprāt darbojas Struktūrvienības amatniecības pulciņā, darinot dažādus interesantus darbiņus ar kuriem var priecēt sevi un apdāvināt citus – vecākus, draugus un arī Struktūrvienības darbiniekus. Divas reizes gadā tiek rīkotas darināto darbu izstādes. Ar saviem darbiem tika iepriecināti arī Mežaparka kaimiņi, sveicot viņus svētkos ar pašdarinātiem apsveikumiem, tika veidotas arī pateicības kartītes cilvēkiem, organizācijām, kas nāk ciemos. Apsveikuma kartiņām tiek lietoti bērnu un jauniešu zīmējumi vai rokdarbi, jo bērni un jaunieši ir ļoti talantīgi.

Bērni ar pašu radītajiem darbiem piedalījās radošo darbu izstādē „Pasaule ap mani” un Labdarības fonda Bērnu rīts organizētā izstādē „Sadzirdi mani”.

Bērni prot veidot visskaistākos darbus, jo pasaule ap viņiem – vasarā saulaina, ziemā balta un ar salu, rudenī krāsaina kā kļavu lapas, bet pavasarī salāt zaļas. Bērnu darbi 2024.gada janvārī tika izstādīti tirdzniecības centra „ALFA” rīkotajā izstādē.

2024. gadā turpināja darboties Struktūrvienības teātra pulciņš sadarbībā ar nodibinājuma „Caritas Latvija” brīvprātīgajiem. Teātra trupa izrādes sniedza Rīgas sociālās aprūpes centriem, iepriecinot seniorus. Ciemojāmies Valsts policijas koledžā, jo piedalījāmies konkursā „Kad es būšu policists, tad...”, kā arī no šī gada septembra darbojamies JAUNSARDZĒ. Valsts svētku ietvaros ir apmeklēts Latvijas Ugunsdzēsības muzejs un iets lāpu gājienā.

Tikuši attīstīti arī dažādi hobiji, kurus izdevies īstenot ar Struktūrvienības draugu atbalstu un iesaisti.

Ilggadējie draugi Kurbada Ledus halle, joprojām sajūsmina bērnus ar iespēju apgūt slidot prasmes. Ar Labdarības fonda „Bērnu rīts” līdzdalību, tika apmeklēti izklaides un sporta pasākumi Arēna Rīga, organizēta Struktūrvienības teritorijas labiekārtošana. Sadarbībā ar organizāciju „Mentor Latvia” jauniešiem piemeklēti mentori, kā arī apmeklēti vairāki organizācijas „Mentor Latvia” saliedēšanās pasākumi.

Jau vairākus gadus bērni un jaunieši apmeklē Latvijas Miera Pogodu, kur kopīgi izglītojas, dzied, dejo un piedalās teātra izrādēs.

Visa 2024. gada ietvaros vairāku Rīgas skolu jaunieši veica dažādas aktivitātes un realizēja skolu sociālos projektus, iesaistot Struktūrvienības bērnus un jauniešus, kā rezultātā kopīgi tika gatavots ēdiens, veidoti rotājumi, skatītas prezentācijas, iegūtas jaunas zināšanas, spēlētas dažādas spēles. Viens no interesantākajiem skolu projektiem bija Rīgas Valsts Tehnikuma organizētajam pasākumam, ļaujot bērniem izmēģināt dažādas tehniskās novitātes.

Turpinās sadarbība ar Integrācijas centru bērniem – Mandarīnu zeme, kas bērniem ik gadu organizē vērienīgu svētku pasākumu ziemā.

Struktūrvienības viens no pamatmērķiem ir iesaistīt bērnus un jauniešus savas un Struktūrvienības ikdienas dzīves organizēšanā. Lai veiksmīgi realizētu bērnu un jauniešu idejas tiek organizētas Bērnu un jauniešu kopsapulces. Jauniešu kopsapulcēs, kopīgi tiek pārskatīti Centra bērnu un jauniešu apmierinātības aptaujas rezultāti. Jaunieši aktīvi darbojas arī Struktūrvienības Jauniešu padomē un Centra Jauniešu padomē, organizējot sanāksmes, izsakot idejas, priekšlikumus, izvirza mērķus un prioritātes jauninājumu ieviešanai, un aktīvi līdzdarbojas to realizācijā.

Katru gadu Struktūrvienībā tiek organizētas „Atvērto durvju dienas”. Parasti ciemos tiek aicināti pieaugušie: sadarbības partneri, sadraudzības iestādes, lai palūktos kā dzīvo bērni. 2024. gadā realizējam bērnu un jauniešu ideju uzaicināt ciemos klases biedrus un viņu vecākus. Pasākums bija izdevies ļoti labi.

Struktūrvienība „Imanta”

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienībā „Imanta” (turpmāk – Struktūrvienība) ir paredzēts vietu nodrošinājums 48 bērniem un jauniešiem, sešos dzīvokļos, no kuriem 2 dzīvokļi atrodas Mežrozīšu ielas kompleksā.

2024. gadā Struktūrvienības bērni un jaunieši piedalījās vairākos Labdarības fonda „Bērnu rīts” organizētajos pasākumos: „Laser Tag”, „Pullman Rīga Old Town Blogeru iedvesmas forums 2024”, „Skaistuma diena Imantā”; „Nereāli reāla nometne”, „Jump Space” batutu parks, izbrauciens ar plostu, Apollo kino apmeklējums un gada noslēguma pasākums „Ziemassvētku pasaka 2024”. Labdarības fonda „Bērnu rīts” organizētie pasākumi vienmēr bija ļoti pārdomāti un ar vairākām aktivitātēm, un gardām uzkodām.

Struktūrvienības „Imanta” bērniem un jauniešiem patīk piedalīties dažādās brīvā laika aktivitātēs un pasākumos. Šajos pasākumos aktīvi iesaistās dažādas brīvprātīgās organizācijas un privātpersonas, kuras ilgstoši sadarbojas ar Struktūrvienību un, kurām patīk aktīvi sadarboties ar bērniem un jauniešiem.

Struktūrvienībā bērniem ir iespēja nodarboties ar sportu, ir pieejama trenāžieru zāle, regulāri notiek futbola un regbija treniņi. Visa gada garumā aktīvi darbojusies Struktūrvienības meiteņu futbola komanda, kura startē U-12 grupā un demonstrē labus sasniegumus.

Tāpat aktīvi bērni un jaunieši iesaistās mūzikas pulciņā, kur var apgūt ģitārspēles un dziedātprasmes pamatus. Kopā ar mūzikas pulciņa pasniedzēju Struktūrvienībā tiek rīkoti dažādi pasākumi – „Valentīndienas muzikālais pasākums”, „Jau rudens klāt ar skolas somu plecos”, „Lāčplēša X faktors” jeb meklējam jaunos talantus, Ziemassvētku koncerts „Tici brīnumam”, Halovīns. Katru gadu Struktūrvienības bērni un jaunieši piedalās nodibinājuma „Fonds Nāc līdzās!” rīkotajos pasākumos.

Bērni un jaunieši aktīvi piedalījās biedrības „Apvienība „Verte”” ar sabiedrības integrācijas fonda finansētā projektā „Zināšanu ceļvedis Latvija” pasākumos, kura ietvaros bija iespējams izbraukt ar kuģīti, apmeklēt Rīgas Kinostudiju, Rīgas Motormuzeju un kartinga trasi.

Kā katru gadu, tā arī 2024. gada vasarā Struktūrvienības bērni un jaunieši vasaru pavadīja Struktūrvienības vasaras mītnē Baltezerā, kur katrs ir pielicis savu roku pie teritorijas uzkopšanas un labiekārtošanas darbiem. Lai pavadītu vasaru radoši, arī vasaras mājās tiek domāts pie brīvā laika aktivitātēm.

Lai stiprinātu struktūrvienības „Imanta” komandas garu, regulāri tiek rīkoti saliedēšanās pasākumi.

Struktūrvienība „Vita”

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienībā „Vita” (turpmāk – Struktūrvienība) ir paredzēts vietu nodrošinājums 22 bērniem un jauniešiem, trīs dzīvokļos.

Šis gads nav bijis izņēmums dažādu pasākumu, aktivitāšu un ārpus iestādes pasākumu norisē un organizēšanā. Turpinām svinēt svētkus, sumināt jubilārus, iesaistīties dažādos projektos un vienkārši labi pavadīt laiku kopā ar brīvprātīgajiem no Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes draudzes un nodibinājuma „Caritas Latvija”, un jauniegtajiem mentoriem, kā arī citiem labvēļiem, kuri izvēlas savu brīvo laiku pavadīt ar mums.

Nacionālas bibliotēkas apmeklējums var būt ļoti interesanta un izglītojoša pieredze. Šeit ir iespēja ne tikai izbaudīt arhitektūras skaistumu, bet arī iegūt piekļuvi milzīgai grāmatu, žurnālu un citu resursu kolekcijai, kas atspoguļo valsts kultūras mantojumu.

Struktūrvienības jauniešiem bija iespēja apmeklēt un nakšņot Padures muižā, kur bija daudz piedzīvojumu. Padures muižas kungu māja ir skaistākā klasicisma ēka Latvijā, kura noteikti ir jāapskata. Tajā ir saglabājušies gleznojumi uz sienām gandrīz visās muižas istabās, visas durvis un logi, astone krāsnis, kāpnes un koka grīdas. Muižu aptver vēsturiskais parks ar simtu astone desmit gadus vecu liepu aleju. Tā ir skaistākā apskates vieta Kuldīgas novadā.

Līgatnes dabas takas apmeklējums sniedza iespēju izbaudīt meža mieru un vienlaikus iegūt izglītojošu pieredzi par dabas aizsardzību un šajā reģionā mītošajiem dzīvniekiem.

„Staro Rīga” ir ikgadējā gaismas un mākslas festivāls, kas norisinās Rīgā, parādot pilsētu kā gaismas mākslas galeriju, kur dažādas gaismas instalācijas un projekcijas pārveido pilsētas vidi. Tas ir lielisks veids, kā pavadīt laiku, īpaši tiem, kas vēlas baudīt radošu un iedvesmojošu pieredzi.

Jau ilgu laiku Struktūrvienībai ir sadarbība ar Labdarības fondu „Bērnu rīts”, kurš sniedz nepieciešamo atbalstu un resursus, piedāvā piedalīties dažādās aktivitātēs, radošās darbnīcās, sporta pasākumos vai izglītojošās lekcijās, kā arī rada pozitīvas izmaiņas bērnu dzīvēs. Kopā ar Labdarības fondu “Bērnu rīts” mēs varam veidot drošu, atbalstošu vidi, kur bērni var augt un attīstīties par pašapzinīgiem un atbildīgiem cilvēkiem. Tā ir iespēja dot nozīmīgu ieguldījumu nākotnes paaudzē un veidot labāku pasauli visiem.

Struktūrvienība „Apīte”

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienībā „Apīte” (turpmāk - Jauniešu māja) ir iespējams izmitināt 21 jauniešu kā arī nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ar izmitināšanu 5 pilngadīgiem jauniešiem.

Kopš 2023. gada aprīļa vienam pilngadīgam jauniešim ir iespēja dzīvot pilsētvidē, labiekārtotā dzīvoklī.

Jauniešu ikdiena tiek organizēta ņemot vērā jauniešu mājas darbības mērķus. Jaunieši apmeklē savām spējām un interesēm atbilstošas mācību iestādes Rīgā. Tās ir dažādas vidusskolas, arodskolas un augstskolas. Ir jaunieši, kuri mācības mēģina apvienot ar algotu darbu, lai veidotu uzkrājumus, kurus plāno tērēt uzsākot neatkarīgu dzīvi.

Jauniešu mājā jauniešiem ir iespēja dzīvot ievērojot privātumu – katram sava istaba. Tādā veidā jauniešiem ir iespēja klusumā un mierā apgūt mācību vielu, atpūsties, mācīties iekārtot savu istabu pēc savām vēlmēm.

2024. gadā Jauniešu mājā uzņemti 10 jaunieši. Patstāvīgu dzīvi uzsākuši 6 jaunieši. 1 jaunietis uzņemts rehabilitācijas programmā ar izmitināšanu.

2024. gada lielākais notikums bija Jauniešu mājas jaunieša ievēlēšana 11. Jauniešu Saeimā. Jaunietis startēja ar priekšlikumu – „Atkarīgiem jauniešiem jāsaņem nekavējoties palīdzība atkarības problēmu risināšanai”.

Nemainīgi, ar izcilu jauniešu iesaistīšanos, noris „Izsalkušo pavāru” nodarbības, kurās jaunieši apguva ēst gatavošanas prasmes. Jaunieši apguva ne tikai praktiskās iemaņas, bet iemācījās jaunus ēdienu nosaukumus. Mācījās gatavot ēdienu pēc receptēm.

Jauniešiem ir liela interese arī par dažāda veida rokdarbiem. Tādējādi mācoties prasmes, kā pagatavot dažādus dekorus, kurus var izmantot istabu rotāšanai vai kā dāvanas draugiem.

2024. gadā, lai jaunieši saturīgi pavadītu brīvo laiku, tika organizēti dažādi pasākumi (dārza svētki Jauniešu mājas teritorijā, teritorijas sakopšana, nākotnes profesiju iepazīšana u.c.).

Katru gadu Jauniešu mājas jaunieši piedalās futbola čempionātā „Sadraudzības bumba”. Tas saliedē jauniešus kā komandu. Veido izpratni par individuālajām spējām un komandas biedru spējām. Čempionātā kā komandas spēlētāji piedalās arī Jauniešu mājas sociālie audzinātāji, tādejādi stiprinot savstarpējo uzticību un veidojot attiecības ar jauniešiem, kas pārbaudītas „cīņā”.

Struktūrvienība „Ezermala”

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienībā „Ezermala” (turpmāk – Jauniešu māja) ir paredzēts vietu nodrošinājums 6 jauniešiem.

Jauniešu mājas darbības mērķis ir veicināt jauniešu stabilu un vispusīgu personības attīstību, attīstot un nostiprinot sociāli patstāvīgu un pieņemamu uzvedību.

Jauniešu mājas uzdevums ir sniegt jauniešiem iespēju dzīvot drošā un mājīgā vidē, nodrošinot aprūpi, audzināšanu, sociālo un psiholoģisko rehabilitāciju.

Ikdienā jauniešiem tiek mācīts kā kopt savu vidi un sevi pašu – kopā ar audzinātājiem jaunieši apgūst mājas un teritorijas uzkopšanu, produktu iegādi, gatavošanu, apģērba pirkšanu un pareizu tā kopšanu, lai uzsākot patstāvīgu dzīvi jauniešiem būtu pamatprasmes, kas ļautu parūpēties par sevi un savu mājokli.

Tiek ieguldīts darbs, lai kopīgi un lietderīgi pavadīt jauniešu brīvo laiku, meklējot katram kādu nodarbošanos, kas varētu kļūt par hobijs. Mūsu mājās ļoti iecienīta ir ēst gatavošana, īpaši grila sezonā. Jaunieši paši izrāda iniciatīvu un vēlas apgūt, ko jaunu. Nereti rīkojam dažādas tematiskas pēcpusdienas ar ēst gatavošanu, kas ir gan kā lieliska laika pavadīšana, gan saliedēšana.

Tāpat jaunieši tiek iesaistīti arī fiziski aktīvās aktivitātēs, kopīgi spēlējot futbolu, basketbolu, apmeklējot sporta zāli un peldbaseinu, braucot spēlēt lāzertagu, kā arī devās piknikos ārpus mājas, kur jaunieši varēja apgūt ugunsкура iekuršanu, ēst gatavošanu uz ugunsкура, malkas sagādi un makšķerēšanu.

Ar katru jaunieta tiek strādāts individuāli, meklējot katram savu pieeju, jo jaunieši ir ļoti dažādi un ar dažādām emocionālajām traumām, tāpēc laiks ar jaunieta divatā ir ļoti svarīgs. Tiek veidotas dažādas aktivitātes ar jaunieta 1:1, piemēram, apmeklējot kino, video spēļu zāles, aizejot pusdienās vai darot lietas, kas kuram tuvākas.

Jauniešiem patīk braukt ekskursijās apskatīt citas vietas Latvijā, gan uzņemt pie sevis dažādus ciemiņus. Īpašu interesi jaunieši izrāda par Cēsīm un tur esošajiem apskates objektiem. Pie sevis jaunieši ir uzņēmuši šefpavāru un „Vairāk Saules” īpašnieku Endiju Bērziņu.

Jauniešu māju apmeklēja arī brīvprātīgie no Gruzijas, Azerbaidžānas un Itālijas, kopīgi tika gatavoti tradicionālie ēdieni un pavadīts laiks kopā darbojoties dažādās aktivitātēs.

2024. gada aprīlī, nedēļas nogale tika pavadīta nometņu centrā „Ērgļa Spārni”, kur jaunieši iepazinās ar aitikopību, nometnes darbiniekiem un atpūtās pirtī pēc labi pavadītas dienas. Vakara noslēgumā kopīgi ar nometnes darbiniekiem tika gatavotas vakariņas.

Veidojot māju sajūtu, kopīgi svinam arī dažādus svētkus, mācot jauniešiem svētku svinēšanas tradīcijas, kā arī, īpaši atzīmējot jauniešu dzimšanas dienas un vārda dienas. Šogad, diezgan kuplā pulkā, tika svinēti arī Ziemassvētkus, kopīgi klājot galdu, dekorējot eglīti un piparkūkas, radot mājā īpašu svētku noskaņu. Kā svētku diena Jauniešu mājas jauniešiem, kas atrodas Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem, ir ģimenes diena, kur darbinieki tiek ļoti gaidīti, lai kopīgi pavadītu dienu mazliet citādāk, kā ierasts.

2024. gadā, trīs no Jauniešu mājas jauniešiem sasniedza 18 gadu vecumu un devās patstāvīgā dzīvē, pirms tam kopīgi nosvinot savas īpašās dienas pienākšanu!

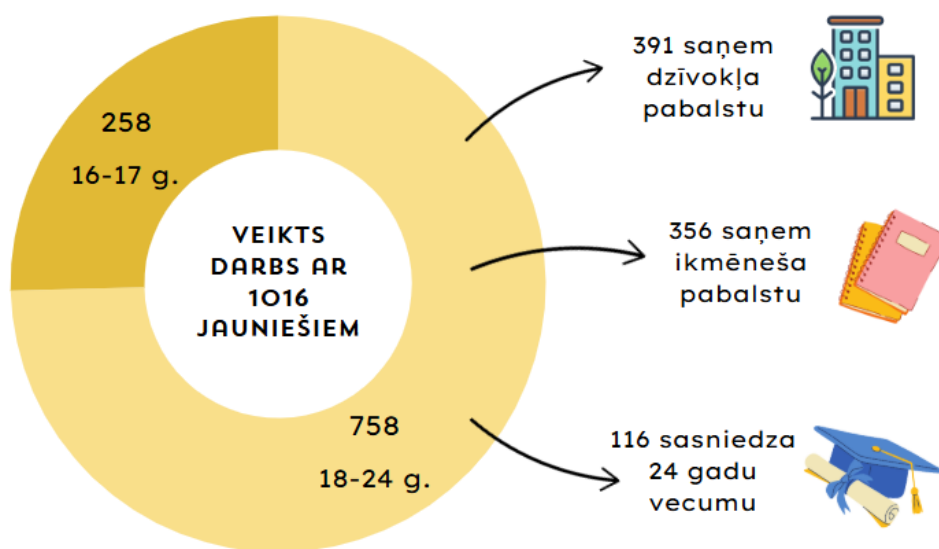
Decembrī uz Struktūrvienības atvērto durvju dienu tika uzaicināti Centra struktūrvienības “Jauniešu atbalsta centrs” darbinieki, lai parādītu, kā un kur dzīvo jauniešu. Darbinieki ar lielu interesi piedalījās sagatavotajās aktivitātēs un neformāli iepazinās ar jauniešiem.

Kā arī, decembrī uz „atvērto durvju dienu” tika uzaicināti Centra struktūrvienības “Jauniešu atbalsta centrs” darbinieki, lai parādītu, kā un kur dzīvo liela daļa viņu jauniešu, darbinieki ar lielu interesi piedalījās sagatavotajās aktivitātēs un neformāli iepazinās ar pušiem.

Struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs”

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienības „Jauniešu atbalsta centrs” (turpmāk - JAC) mērķis ir sniegt emocionālu, informatīvu, izglītojošu atbalstu jauniešiem no ārpusģimenes aprūpes vecumā no 16 līdz 24 gadiem, kā arī viņu aizbildņiem, audžuvecākiem, aizgādņiem ar mērķi panākt efektīvu pārejas procesu jaunieša patstāvīgas dzīves uzsākšanai. JAC informē un nodrošina sociālo garantiju saņemšanas iespējas sadarbībā ar Rīgas Sociālo dienestu.

JAC redzeslokā 2024. gada nogalē bija 1 016 jaunieši vecumā no 16 līdz 24 gadiem. Papildus, regulārajam individuālajam darbam ar jauniešiem, 2024. gadā tika novadītas 46 atbalsta grupu nodarbības, kā arī 41 jaunietis saņēma konsultācijas pie psihoterapijas speciālista, kas kopā nodrošināja 360 konsultācijas. 2024. gadā tika uzsākta sadarbība ar karjeras konsultanti, kura strādājusi jau ar 16 jauniešiem.

Līdztekus regulārajām JAC aktivitātēm 2024. gadā notika trīs nozīmīgi jaunumi. Pirmkārt, tika īstenots vides pieejamības projekts, un šobrīd, pēc vairāku mēnešu remontdarbiem, pielāgotas telpas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Tika izbūvēta jauna ieeja ar uzbrauktuvi (panduss), aprīkotas labierīcības abos stāvos, lai tās būtu piemērotas arī personām ratiņkrēslā, kā arī izbūvēts pacēlājs uz otro stāvu.

Otrkārt, no 2024. gada oktobra ir uzsākta sadarbība ar Latvijas vecmāšu asociāciju, kuru īstenoja kopā ar RVPLD Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļu, lai veicinātu zināšanas un prasmes par veselības prātību jauniešos un viņu ģimenēs. Centra struktūrvienību bērniem un jauniešiem regulāri notiek individuālas konsultācijas un diskusijas par higiēnu, veselīgām un drošām intīmajām attiecībām un aktuālajiem jauniešiem jautājumiem, uz kurām tiek aicināti Rīgas pilsētas jaunieši līdz 25 gadu vecumam. Arī darbinieki varēja papildināt savas zināšanas ar jaunu un aktuālu informāciju par seksuālo un reprodūktīvo veselību.

Treškārt, balstoties uz MK noteikumiem Nr. 857 „Noteikumi par sociālajām garantijām un atbalstu bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās”, kuros 2024. gada 30. aprīlī tika veikti grozījumi, nosakot papildus atbalsta pasākumus jauniešiem, kas sasniedz pilngadību pēc atrašanās ārpusģimenes aprūpē, tika uzsākts

šo atbalsta pasākumu īstenot. Kopā no 2024. gada augusta līdz 31. decembrim atbalsta pasākumiem pieteikušies bija jau pieteikušies 100 jaunieši, kā arī tika novadītas 23 atbalsta grupas dažādu sociālo prasmju un iemaņu apguvei. Tēmu loks bija plašs - savu finanšu plānošana, digitālie rīki (e-paraksts; e-adrese), krāpniecības riski, dažādu profesiju iepazīšana, veselības pratība, gadskārtu svētku svinēšana, kā arī dažādas citas tēmas.

JAC visa 2024. gada garumā realizēja Sabiedrības integrācijas un brīvprātīgā darba projektu „Iepazīsti sevi”. Projekta ietvaros jauniešiem bija iespēja piedalīties dažādās aktivitātēs un turnīros, kā, piemēram, novusa turnīrā „Zelta Kija 2024”, lecamaukšanas turnīrā un pārgājienā uz Baltezeru. Projekta realizēšana veicināja jauniešu līdzdalību un sociālo iekļaušanos, mācoties spēju pieņemt sevi un apkārtējos, kā arī viņi tika iepazīstināti ar lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējām un nostiprināja patstāvīgās dzīves vadīšanas prasmes. Jauniešu atsaucība un kopējais projekta nozīmīgums vedina veidot turnīrus un pārgājienu kā ikgadēju tradīciju.

Par ikgadējo kopā būšanas un darīšanas pasākumu JAC jaunieši izvēlējās Lielās talkas dienu. Pašiem prieks un cerams, ka ar paveikto, tiek iepriecināti arī apkaimes iedzīvotāji.

Atbalstot tradīcijas nu jau ceturto gadu augustā tika organizēts pasākums „Gabaliņš vasaras”, kas kļuvis par neatņemamu jauniešu aktivitāšu sastāvdaļu. Tā laikā jaunieši iepazīstas ar JAC darbību, pieejamo atbalstu un sociālajām garantijām. Šogad pasākumu īpaši bagātināja Mareks Odumiņš, kurš dalījās ar savu dzīves stāstu un motivēja jauniešus nepadoties, saskaroties ar dzīves izaicinājumiem.

JAC pastāvīgi pilnveido savas zināšanas un prasmes, apmeklējot dažādas apmācības, seminārus un kursus, kas aptver jaunatnes darba aktuālās tendences, inovācijas un metodes. Tāpat mums ir nodrošinātas regulāras supervīzijas. Kopīgi devāmies arī pieredzes apmaiņas braucienos, kur ne tikai dalījāmies ar savām zināšanām un pieredzi, bet arī ieguvām jaunus labās prakses piemērus, tādējādi veicinot profesionālo izaugsmi un paplašinot redzesloku.

2024. gada pavasarī tika apmeklēts sociālas rehabilitācijas pakalpojums „Mežrozes“ (biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”), kurš sniedz atbalstu mammām ar garīga rakstura traucējumiem ar bērniem līdz 3 gadu vecumam. Tika paplašinātas zināšanas un iegūti jauni pieredzes stāsti darbā ar minēto mērķa grupu.

2024. gada rudenī notika pieredzes apmaiņas brauciens uz Camphill nodibinājumu Rožkalni - ciematu, kur mājas radušas 10 pilngadīgas personas ar intelektuālās attīstības traucējumiem, kuras darbinieki sauc par cieminiekiem. Viņi tiek aicināti piedalīties dažādās aktivitātēs, piemēram, saimniecības darbos, radošajās darbnīcās, dārzkopībā un ikdienas sadzīves aktivitātēs - šāda iesaiste palīdz ne tikai apgūt jaunas prasmes un socializēties, bet arī justies kā svarīgai un noderīgai daļai no kopienas. Jaunieši novērtēja iespēju kopīgi pavadīt laiku un stiprināt savu komandu.

Lai jaunieši saņemtu tieši sev individuāli piemērotu risinājumu vai pakalpojumu, mēs sakām vislielāko paldies saviem sadarbības partneriem, ar kuru zināšanām un palīdzību, jaunieši var saņemt atbalstu tieši tad, kad tas ir nepieciešams. Jauniešiem varam piedāvāt sociālo atbalstu, kā arī pakalpojumus un palīdzību, kuras sniedz RSD, Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesa, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departaments. Tāpat atsaucīgais un vienmēr varošais nevalstiskais sektors - OPEN radošais centrs, „Mentor Latvia”, Labdarības fonds “Bērnu rīts”, Palīdzēsim.lv, Alendum, biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””, biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, Bērnu slimnīcas fonds, Dzemdību nama fonds, SOS Bērnu ciematu asociācija, Starptautisko izstāžu rīkotājsabiedrība BT 1, biedrība „Latvijas samariešu apvienība”, Dirty Deal Teatro, kā arī produktīva sadarbība ar Rīgas Stradiņa Universitāti, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju un Labklājības ministriju. Aiz katra institūcijas vai organizācijas nosaukuma ir tās darbinieki - sadarbības partneri - tie ir paši atsaucīgākie un zinošākie.

Nozīmīga ir ne tikai sadarbība ar dažādām organizācijām, bet arī ar citām Centra struktūrvienībām. 2024. gada maijā kopīgi vienojās „Pateicības dievkalpojumā”, kurā atskatījās uz paveikto, kā arī dalījās pateībā.

2024. gada jūnijā kopīgi ar Centra struktūrvienību „Imanta” tika rīkotas atvērto durvju dienas, kas šogad bija īpaši krāsainas un iedvesmojošas. Pasākuma mērķis bija veicināt saliedētību starp Centra struktūrvienībām, iepazīstot citam citu. Kopīgi pavadītais laiks radīja pozitīvas emocijas un jaunu enerģiju turpmākajai sadarbībai.

Augustā norisinājās ikgadējais futbola turnīrs starp Centra struktūrvienībām un vieskomandām no Jūrmalas, kurā aktīvi tika atbalstīti savi jaunieši, kuri izcīnīja vietu finālā un ieguva 2. vietu.

2024. gada novembrī JAC svinēja savu 5 gadu jubileju un decembrī kopīgi tika svinēta Centra 15 gadu jubileja. Šo gadu laikā palīdzēts jauniešiem iegūt jaunas prasmes, atrast motivāciju un veidot patstāvīgu dzīvi - būt savas dzīves autoriem!

JAC lepojas ar saviem jauniešiem, kas mācās, studē un saņem gan Studēt gods, gan Vītola fonda stipendijas, kas strādā un nes savu ieguldījumu visdažādākajās jomās. Sadarbībā ar JAC jauniešiem ir tapuši seši Labklājības ministrijas veidotie video par sociālajām garantijām: <https://www.lm.gov.lv/lv/video-bareniem-un-bez-vecaku-gadibas-palikusiempusaudziem-par-sagatavosanos-patstavigas-dzives-uzsaksanai-un-socialajam-garantijam-pec-pilngadibas-sasniegšanas>.

Struktūrvienība „Ģimenes atbalsta centrs”

Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienībā „Ģimenes atbalsta centrs” (turpmāk – Struktūrvienība) ir 14 vietas divos dzīvokļos.

2024. gada laikā palīdzība bija nepieciešama 50 personām: 22 mammām un 28 bērniem. Ar ģimenēm un grūtniecēm darbojās struktūrvienības vadītājs, vecākais sociālais darbinieks un pieci sociālie audzinātāji.

Struktūrvienībā „Ģimenes atbalsta centrs” atbalstu saņemošās ģimenes gūst iespēju ne tikai mazināt krīzes situāciju radītās sekas, bet arī izglītoties, pilnveidot savas prasmes, lietderīgi pavadīt brīvo laiku, kā arī kopīgi svinēt svētkus, vai rīkot tos pašiem.

Kulinārijas nodarbības ģimenēm krīzes centrā ir svarīgas:

1. Pašapziņas un neatkarības stiprināšana – Gatavošanas prasmes palīdz cilvēkiem kļūt pašpietiekamiem un pārliecinātākiem par savām spējām.

2. Praktisku iemaņu attīstīšana – Cilvēki apgūst, kā pagatavot veselīgu un ekonomisku ēdienu, kas ir svarīgi, lai veiksmīgi organizētu dzīvi pēc izešanas no Struktūrvienības.

3. Ģimenes saišu stiprināšana – Kopīga ēst gatavošana un maltītes baudīšana veicina emocionālo saikni starp vecākiem un bērniem.

4. Psiholoģiskais atbalsts – Kulinārija var darboties kā terapija, palīdzot cilvēkiem mazināt stresu un emocionālo spriedzi, kā arī sniedzot iespēju atslēgties no ikdienas rūpēm.

5. Veselīga uztura popularizēšana – Daudzi cilvēki krīzes situācijās nav pieraduši domāt par sabalansētu uzturu, tāpēc nodarbības palīdz saprast, kā pagatavot veselīgu un pieejamu ēdienu.

Tādējādi kulinārijas nodarbības ir ne tikai praktisks, bet arī emocionāls un sociāls atbalsts, kas palīdz ģimenēm atgūties un veidot stabilāku nākotni.

Struktūrvienībā „Ģimenes atbalsta centrs” nonākušajām mammām ir būtiski iemācīties kopt sevi un savu ķermeni vairāku iemeslu dēļ:

1. Pašvērtējuma un pašapziņas atjaunošana – Pēc grūtibām vai vardarbības piedzīvošanas sievietes bieži zaudē pašcieņu. Rūpes par sevi palīdz atgūt pārliecību un cieņu pret sevi.

2. Fiziskā un emocionālā veselība – Regulāra sevis kopšana (higiēna, veselīgs uzturs, fiziskās aktivitātes) uzlabo ne tikai ārējo izskatu, bet arī psiholoģisko labsajūtu.

3. Bērnu labbūtība – Kad mamma jūtas labi un rūpējas par sevi, viņa var labāk parūpēties arī par saviem bērniem. Bērni mācās no vecāku piemēra, tāpēc redzot mammu, kas rūpējas par sevi, viņi iemācās to darīt arī paši.

4. Jauna sākuma veidošana – Sevis kopšana var būt pirmais solis ceļā uz jaunu, neatkarīgu dzīvi. Tā palīdz sagatavoties darba meklējumiem, sociālajai integrācijai un vispārējai dzīves kvalitātes uzlabošanai.

5. Psiholoģiskais atbalsts un pašaprūpes nozīme – Sevis kopšana var būt kā terapija, kas palīdz atgūties no pārdzīvojumiem un mazināt stresu, trauksmi vai depresiju.

Struktūrvienība „Ģimenes atbalsta centrs” bieži sniedz atbalstu un izglītību par pašaprūpi, jo tas ir svarīgs solis, lai sievietes varētu atgūt kontroli pār savu dzīvi un justies stiprākas.

Struktūrvienībā „Ģimenes atbalsta centrs” ģimenēm ir svarīgi iemācīties sakopt apkārtni vairāku būtisku iemeslu dēļ:

1.Sakārtota vide veicina iekšējo stabilitāti – Tīra un kārtīga vide palīdz radīt mierīgu un organizētu sajūtu, kas ir svarīgi cilvēkiem, kuri pārdzīvojuši stresu vai traumas.

2.Atbildības un rūpju sajūtas attīstīšana – Rūpes par apkārtni māca atbildību un līdzdalību, kas palīdz ģimenēm atgūt kontroli pār savu dzīvi un attīstīt pozitīvus paradumus.

3.Pozitīvs piemērs bērniem – Ja bērni redz, ka vecāki rūpējas par vidi, viņi iemācās to darīt arī paši, kas palīdz veidot veselīgus ieradumus nākotnei.

4.Labāka sadzīves un kopienas sajūta – Kārtīga apkārtnē veicina pozitīvas attiecības starp ģimenēm Struktūrvienībā, rada patīkamāku un drošāku vidi visiem.

5.Psiholoģiskā labbūtība – Fiziska aktivitāte un apkārtnes sakopšana var palīdzēt mazināt stresu, uzlabot garastāvokli un veicināt kopības sajūtu, kas ir svarīgi emocionālajai atveseļošanai.

6.Sagatavošanās patstāvīgai dzīvei – Apgūstot prasmes rūpēties par vidi, ģimenes labāk sagatavojas pārejai uz neatkarīgu dzīvi, kurā būs jāuztur kārtība savā mājoklī un apkārtnē.

Struktūrvienība „Ģimenes atbalsta centrs” var kalpot kā vieta, kur ģimenes ne tikai saņem palīdzību, bet arī mācās veidot jaunu, sakārtotu un stabilu ikdienu.

Struktūrvienībai „Ģimenes atbalsta centrs” ir svarīgi rīkot atvērto durvju dienas vairāku būtisku iemeslu dēļ:

1.Informēt sabiedrību par centra darbību – Daudzi cilvēki nezina, kādu palīdzību piedāvā Struktūrvienībā. Atvērto durvju dienas ir iespēja izskaidrot pakalpojumus, kas pieejami cilvēkiem grūtībās.

2.Veicināt uzticību un drošības sajūtu – Cilvēkiem, kuri varētu nākotnē meklēt palīdzību, ir svarīgi redzēt, ka centrs ir droša un atbalstoša vieta, kur saņemt palīdzību bez aizspriedumiem.

3.Iedrošināt cilvēkus vērsties pēc palīdzības – Nereti cilvēki vilcinās meklēt atbalstu, jo nezina, ko sagaidīt. Iepazīstot vidi un darbiniekus, ir vieglāk pieņemt lēmumu par palīdzības saņemšanu.

4.Stiprināt sadarbību ar kopienu un atbalstītājiem – Atvērto durvju dienas ļauj piesaistīt brīvprātīgos, ziedotājus un citus atbalstītājus, kuri var palīdzēt Struktūrvienības darbībā.

5.Veicināt izglītošanu par krīzes situācijām – Šīs dienas var kalpot kā iespēja organizēt lekcijas vai diskusijas par vardarbības prevenciju, garīgo veselību un citām svarīgām tēmām.

6.Mazināt stigmatu – Sabiedrībā joprojām pastāv aizspriedumi par krīzes centriem. Atvērto durvju dienas palīdz lauzt stereotipus un parādīt, ka šie centri ir vieta, kur cilvēki var atgūt stabilitāti un sākt jaunu dzīves posmu. Šādi pasākumi palīdz ne tikai pašiem centra iemītniekiem, bet arī visai sabiedrībai, veidojot iekļaujošu un saprotošu vidi.

Struktūrvienībā “Ģimenes atbalsta centrā” 2024.gadā darbību uzsāka šūšanas pulciņš. Šī pulciņa esamība ir svarīgi vairāku iemeslu dēļ:

1.Praktisku iemaņu apguve – Šūšana ir vērtīga prasme, kas ļauj salabot vai pārveidot apģērbu, izgatavot tekstilizstrādājumus un pat radīt jaunus izstrādājumus ikdienai vai pārdošanai.

2.Pašapziņas celšana – Sievietēm un ģimenēm, kas piedzīvojušas grūtības, jaunu prasmju apguve palīdz atgūt pārliecību par sevi un savām spējām.

3.Terapeitisks efekts – Šūšana ir nomierinoša un meditatīva nodarbe, kas palīdz mazināt stresu, trauksmi un negatīvas emocijas, kas bieži pavada cilvēkus krīzes situācijās.

4.Ekonomisks ieguvums – Iemācoties šūt, var ietaupīt uz apģērba un mājas tekstila remontu, kā arī attīstīt prasmes, kas nākotnē var kļūt par ienākumu avotu, piemēram, šujot pēc pasūtījuma.

5.Sociālā integrācija un kopības sajūta – Šūšanas pulciņš veicina komunikāciju un draudzību starp centra iemītniekiem, dod iespēju justies piederīgiem kopienai un kopīgi radīt kaut ko vērtīgu.

6.Radošuma attīstīšana – Šūšana dod iespēju izpausties radoši, kas ir svarīgi emocionālajai labsajūtai un jaunu talantu atklāšanai.

7.Sagatavošanās patstāvīgai dzīvei – Šī prasme var palīdzēt cilvēkiem kļūt neatkarīgākiem un pašpietiekamākiem, kas ir būtiski, sākot jaunu dzīves posmu ārpus Struktūrvienības.

Šāds pulciņš būtu ne tikai noderīgs un izglītojošs, bet arī emocionāli atbalstošs resurss centra iemītniekiem.

Struktūrvienībā “Ģimenes atbalsta centrs” tiek rīkoti pasākumi un svinēti svētki vairāku būtisku iemeslu dēļ:

1.Emocionālās labklājības uzlabošanai – Svētki un pasākumi rada pozitīvas emocijas, kas palīdz mazināt stresu, vientulību un skumjas, ar kurām bieži saskaras centra iemītnieki.

2.Piederības sajūtas veidošanai – Svinības palīdz radīt kopības sajūtu un ļauj ģimenēm justies pieņemtām un iekļautām sabiedrībā, kas ir īpaši svarīgi pēc traumatiskas pieredzes.

3.Normalas dzīves sajūtas atjaunošanai – Cilvēkiem, kas atrodas krīzes situācijā, svētku svinēšana palīdz atgūt dzīvesprieku un rada sajūtu, ka dzīve var turpināties arī pēc grūtībām.

4.Bērnu prieks un attīstībai – Bērniem svētki ir ļoti nozīmīgi, un iespēja piedzīvot svētku prieku palīdz viņiem justies drošāk un laimīgāk. Tas arī sniedz viņiem iespēju saglabāt pozitīvas atmiņas, neskatoties uz grūto situāciju.

5.Tradiciju un vērtību saglabāšanai – Svētku svinēšana palīdz uzturēt kultūras un ģimeniskās tradīcijas, kas veicina identitātes un stabilitātes sajūtu.

6.Sociālo prasmju attīstīšanai – Pasākumi un svētki dod iespēju cilvēkiem socializēties, veidot attiecības un mācīties sadarboties, kas ir būtiski ceļā uz patstāvīgu dzīvi ārpus centra.

7.Motivācijas un cerības stiprināšanai – Svētku brīži palīdz atgādināt, ka dzīvē ir skaisti mirkļi un ka nākotne var būt gaišāka, dodot cerību un spēku virzīties uz priekšu.

Struktūrvienībā „Ģimenes atbalsta centrs” svētki un pasākumi nav tikai izklaide – tie ir svarīgs emocionāls un sociāls atbalsta mehānisms, kas palīdz cilvēkiem atgūties un justies pieņemtiem un novērtētiem.

Struktūrvienībā „Ģimenes atbalsta centrs” ir svarīgi ģimenēm iemācīt saturīgi pavadīt brīvo laiku, jo tas palīdz veidot veselīgus paradumus un veicina emocionālo un sociālo labklājību. Šeit ir vairāki būtiski iemesli:

1.Psiholoģiskās labsajūtas uzlabošana – Jēgpilnas aktivitātes palīdz mazināt stresu, trauksmi un depresiju, kas bieži pavada cilvēkus krīzes situācijās.

2.Ģimenes saišu stiprināšana – Kopīgas nodarbes, piemēram, spēles, radošas aktivitātes vai pastaigas, palīdz uzlabot attiecības starp vecākiem un bērniem, veicinot tuvību un savstarpējo sapratni.

3.Bērnu attīstība – Kvalitatīvi pavadīts brīvais laiks veicina bērnu intelektuālo, emocionālo un fizisko attīstību. Radošās, sportiskās un izzinošās aktivitātes palīdz bērniem augt un attīstīt svarīgas prasmes.

4.Atkarību un kaitīgu ieradumu novēršana – Mācot saturīgi pavadīt brīvo laiku, tiek veicināti pozitīvi paradumi un samazināts risks pievērsties kaitīgām nodarbēm, piemēram, pārmērīgai ekrānu lietošanai vai atkarībām.

5.Sociālo prasmju attīstīšana – Dalība kopīgās aktivitātēs palīdz attīstīt komunikācijas, sadarbības un konfliktu risināšanas prasmes, kas ir svarīgas veiksmīgai integrācijai sabiedrībā.

6.Dzīves kvalitātes uzlabošana – Kad ģimenes apgūst jaunus veidus, kā pavadīt brīvo laiku, tās iemācās atrast prieku un piepildījumu arī vienkāršos un pieejamos veidos, kas uzlabo viņu ikdienas dzīvi.

Mācot ģimenēm, kā saturīgi un kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku, Struktūrvienība palīdz viņiem atgūt emocionālo stabilitāti un veidot veselīgākas attiecības, kas ir būtiski viņu atveseļošanās un integrācijas procesā.

Struktūrvienības „Ģimenes atbalsta centrs” kolektīvam ir svarīgi piedalīties komandas saliedēšanas pasākumos un pieredzes apmaiņas braucienos, jo tas uzlabo darbinieku sadarbību, emocionālo labsajūtu un profesionālo kompetenci. Galvenie ieguvumi:

1. Uzlabota komandas saliedētība un sadarbība – Struktūrvienības darbinieki bieži saskaras ar sarežģītām un emocionāli smagām situācijām, tāpēc vienotība un spēja sadarboties ir būtiska. Kopīgas aktivitātes palīdz veidot uzticēšanos un savstarpēju atbalstu, kas uzlabo ikdienas darba efektivitāti.

2. Stresa un emocionālās spriedzes mazināšana – Darbs Struktūrvienībā ir emocionāli intensīvs, tāpēc regulāri saliedēšanas pasākumi palīdz novērst izdegšanas sindromu. Neformāla vide dod iespēju atpūsties, uzlādēt enerģiju un stiprināt emocionālo noturību.

3. Efektīvāka komunikācija un konfliktu risināšana – Spēja atklāti komunicēt un risināt domstarpības ir īpaši svarīga komandā, kas strādā ar cilvēkiem sarežģītās dzīves situācijās. Saliedēšanas aktivitātes attīsta prasmes sadarboties, dalīties ar viedokļiem un meklēt kopīgus risinājumus.

4. Pieredzes apmaiņa un profesionālā izaugsme – Pieredzes apmaiņas braucieni ļauj iepazīt citu organizāciju darba metodes un ieviest jaunas pieejas savā darbā. Dalīšanās pieredzē ar citiem speciālistiem palīdz rast inovatīvus risinājumus un uzlabot sniegto palīdzību ģimenēm un bērniem.

5. Darbinieku motivācijas un piederības sajūtas stiprināšana – Ja kolektīvs jūtas saliedēts un atbalstīts, darbinieki ir motivētāki un lojālāki savam darbam. Pasākumi rada pozitīvu darba vidi, kurā cilvēki jūtas novērtēti un iesaistīti kopējā mērķa sasniegšanā.

6. Labāka pakalpojumu kvalitāte centra iemītniekiem – Ja kolektīvs ir saliedēts un strādā efektīvi, tas tieši ietekmē palīdzības kvalitāti ģimenēm un bērniem Struktūrvienībā. Motivēti un emocionāli līdzsvaroti darbinieki var labāk atbalstīt centra iemītniekus un rast viņiem vislabākos risinājumus.

Saliedēšanas pasākumi un pieredzes apmaiņas braucieni ir ieguldījums gan darbinieku labbūtnībā, gan visas organizācijas attīstībā, veicinot efektīvāku un empātiskāku palīdzības sniegšanu tiem, kam tā visvairāk nepieciešama.

Struktūrvienība „Krīzes centrs”

Rīgas bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra struktūrvienībā „Krīzes centrs” ir paredzēts vietu nodrošinājums 30 bērniem un jauniešiem. Centra struktūrvienība „Krīzes centrs” ir bērnu īslaicīgās uzturēšanās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, kura nodrošina mājokli, pilnu aprūpi, sociālo un psiholoģisko rehabilitāciju bērniem un jauniešiem ar izmitināšanu vai bez izmitināšanas, kuriem ir nepietiekama saikne ar ģimeni un kuri lielāko daļu laika pavada uz ielas un citos bērna attīstībai nepiemērotos apstākļos, kuri padzīti vai aizmukuši no mājām un nakšņo uz ielas, gan bērni, kurus pieaugušie nepietiekami uzrauga un aprūpē. Pakalpojuma sniegšanas periodā struktūrvienība „Krīzes centrs” nodrošina bērna likumiskajiem pārstāvjiem un ģimenes locekļiem psihoemocionālo un sociālo atbalstu, izglītojošās un atbalsta grupas, psihologa vai psihoterapijas speciālista 2 konsultācijas.

2024. gadā Centra struktūrvienībā „Krīzes centrs” kopumā tika uzņemti 240 bērni.

Centra struktūrvienības „Krīzes centrs” galvenais mērķis ir nodrošināt iespēju bērniem augt funkcionāli labvēlīgās ģimenēs. Centra struktūrvienībā „Krīzes centrs” notiek ļoti aktīvs darbs ar ģimenēm, t.sk. 2 mēnešus pēctecībā, kas nodrošina sasniegtā rezultāta nostiprināšanu. Centra struktūrvienības „Krīzes centrs” uzdevums ir nodrošināt klienta vajadzībās balstītu pakalpojumu, attīstīt vecāku resursus. Notiek intensīvs komandas darbs, balstīts uz Krīzes intervences pakalpojuma

principiem. 2024. gadā Centra struktūrvienība „Krīzes centrs” sniedza krīzes intervences pakalpojumu vairāk nekā 39 bērnu un jauniešu ģimenēm. Līdz 2024. gada 31. decembrim 140 bērni no 240 bērniem tika atgriezti ģimenē.

Centra struktūrvienībā „Krīzes centrs” notiek aktīva sadarbība ar audžuģimenēm, un tiek darīts viss, lai bērnam būtu iespēja augt ģimeniskā vidē, ja nav iespējas atrasties bioloģiskā ģimenē. Kopumā 2024. gadā audžuģimenēs ievietoti 26 bērni.

Bērnos veidojam izpratni par kultūru, vērtībām un tradīcijām. Bērniem svinētas dzimšanas dienas un vārda dienas.

Kopā ar Kristīgo draudzi „Prieka vēsts” tika svinēti svētki, notika radošās darbnīcas, āra sporta spēlēs, basketbola turnīri, viktorīnās un rotaļas.

Lai bērni labāk iepazītu Latviju, tika organizētas dažādas ekskursijas, tostarp pārgājieni pa dabas takām un apmeklējumi nozīmīgos tūrisma objektos.

Struktūrvienības „Krīzes centrs” viesojās Turcijas vēstniecības pārstāvji ar kultūras apmaiņas programmām un izklaidējošiem pasākumiem, iluzionistiem.

Vasaras periodā sociālie audzinātāji kopā ar bērniem izbauda vasaras priekus - peldēšanu, makšķerēšanu un piknikus brīvā dabā.

Krīzes centra teritorijā notiek Līgo svētku svinēšana (vainadziņu pīšana, desiņu un pīrādziņu cepšana, citas aktivitātes).

Lāčplēša dienā un Latvijas Republikas proklamēšanas dienā bērnos tiek stiprināta cieņa un mīlestība pret savu dzimteni.

Notika aizraujoši pasākumi ar animatoru uzstāšanos un bērnu iesaistīšanos tajos.

Ziemassvētkos kopā ar bērniem tiek izkoptas svētku tradīcijas, ceptas piparkūkas, rotāta egle, un kopā ar rūķi svinēts Jaunais gads.

Rīgas patversme

Rīgas patversme ir pašvaldības iestāde, kas savu darbību uzsāka 2002. gadā 22. februārī. No 2007. gada līdz šim brīdim to vada direktore Dagnija Kamerovska.

Rīgas patversmes struktūru veido piecas nodaļas – Sociālās rehabilitācijas nodaļa, Mobilā brigāde, Dienas centrs, Ģimenes ārsta prakse un Saimniecības nodaļa.

2024. gada precizētais pamatbudžets – 2 212 201 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga – 1067,80 EUR, sociālajiem darbiniekiem – 1 463,68 EUR, aprūpētājiem – 805,16 EUR .

2024. gada nogalē Rīgas patversme nodarbināja 82 darbiniekus, tai skaitā 56 sievietes un 26 vīriešus. Rīgas patversmē strādāja ģimenes ārste, trīs medmāsas, 19 sociālā darba speciālisti un 31 sociālās aprūpes speciālists. Pārējie darbinieki veica finanšu uzskaites un pārvaldības, administratīvos, apsaimniekošanas un tehniskos darbus.

Augstākā izglītība ir 31 darbiniekam, 18 sociālā darba speciālistiem ir augstākā izglītība sociālajā darbā, pieciem no tiem ir profesionālais maģistra grāds sociālajā darbā un viens darbinieks apgūst sociālā darbinieka kvalifikāciju profesionālā maģistra studiju programmā. Aprūpes speciālistu vidū bakalaura vai otrās pakāpes augstākā izglītība ir četriem darbiniekiem. Pārējiem aprūpes speciālistiem ir vidējā vai vidējā profesionālā izglītība.

Katru gadu tiek nodrošināta darbinieku tālākizglītība, ievērojot viņu izteiktās vēlmes, kā arī vadības un tiešo vadītāju ieteikumus un prasības. Katrs sociālā darba speciālists gadā apmeklē mācības vismaz 24 stundu apmērā, bet aprūpētāji – astoņu stundu apmērā. Sociālā darba speciālisti periodiski apmeklē seminārus profesionālās saskarsmes/komunikācijas un konfliktu risināšanā, stresa un izdegšanas mazināšanā, jo darbs ar Rīgas patversmes klientiem ir ļoti specifisks.

Rīgas patversmju klientiem jau 15.gadu dienas laikā ir iespēja uzturēties Rīgas patversmes Dienas centrā, Katoļu ielā 57, kur klienti var saņemt higiēnas pakalpojumus, sociālo darbinieku konsultācijas, saņemt sev nepieciešamo apģērbu, kā arī saturīgi pavadīt brīvo laiku, piedaloties pašpalīdzības izglītojošās grupās, radošajās nodarbībās, spēlējot galda spēles, skatoties TV, kā arī izmantot Rīgas Centrālās bibliotēkas pakalpojumus un saņemt primāro medicīnisko aprūpi.

2024. gadā Rīgas patversmes Dienas centrā reģistrēti 325 klienti, no kuriem 53 to apmeklējuši katru mēnesi, pārējie periodiski. Pārsvarā klienti Dienas centru apmeklē lai dienas laikā varētu uzturēties telpās. Ļoti pieprasīts ir dušas un dezinfekcijas pakalpojums (2375 reizes), kā arī apģērba/humānās palīdzības saņemšanas iespēja (1 539 reizes). Klienti 2 reizes nedēļā piedalās izglītojošās pašpalīdzības grupu nodarbībās (grupā no 5 - 12 dalībniekiem). Liels skaits klientu izmanto bibliotēkas pakalpojumu, gada laikā bibliotēka apmeklēta 7 544 reizes. Reizi nedēļā notiek nodarbības zīmēšanā, attēlu krāsošanā un „Kino grupa”, kur tiek piedāvātas tematiskās filmas saistībā ar gaidāmiem svētkiem, vai arī tiek rādītas dokumentālās filmas par dabu, ceļojumiem uc.- šajās grupās dalībnieku skaits ir lielāks, reizēm līdz 25 klientiem.

Atzīmējot Dienas centra 15 gadu jubileju notika klientu zīmējumu izstāde. Tuvojoties ikgadējiem svētkiem notika radošās darbnīcas kurās izgatavoja svētku dekorus telpu dekorēšanai. Pavisam 2024. gadā notikušas 82 dažādas nodarbības, ar pārtraukumu vasaras mēnešos. Pavasara talkā klienti piedalījās Dienas centra telpu un apkārtnes uzkopšanā. Visvairāk klienti iecienījuši televizora skatīšanos, tomēr labprāt spēlē arī galda spēles un piedalījās novusa turnīrā.

2024. gadā svētkos (Lieldienas, Miķeļdiena, Helovīni un Ziemassvētki) pozitīvās emocijas klienti guva baudot Radošās apvienības jauniešiem „Trepes” sagādātos priekšnesumus. Dienas centrā viesis bija arī vairāku grāmatu autors un muzikants Harijs Vargants.

Savukārt Rīgas Centrālās bibliotēka organizēja pasākumus kuros klientus priecēja drāmas kopa „Saulespuķe” un Ķengaraga koris „Optimisti”. Ar interesi klienti sagaidīja rakstnieku un avantūristu Rolandu Prīvertu par grāmatu „Nebaidies ne no kā” un filmas „Caur adatu” galveno varoni Ediju Vītoļu kopā skatoties filmu. Sarīkotas izzinošās lekcijas „Maskavas forštates garīgais kronis” - slaidrāde par baznīcām un „Ar drošu soli ziemā” pasākums par elpceļu veselību un traumatismu.

Rīgas patversmes Sieviešu nodaļas pakalpojumu 2024. gadā izmantoja 244 klientes, no kurām 99 personas izmantoja diennakts nodaļas patversmes pakalpojumu, smagā veselības stāvokļa dēļ.

Nodrošinot iepriekšējo gadu veiksmīgāko projektu pēctecību, par tradīciju klientēm kļuvusi iesaistīšanās esošo apstādījumu un augļu koku apkopšanā, jaunu apstādījumu, dārzu, garšaugu doboju veidošanā, kā arī siltumnīcu kopšanā.

Klientes mācījās jaunas prasmes un atjaunoja jau esošās, uzņēmās atbildību par uzticēto darbu, gūstot gandarījumu par rezultātiem. Tradicionāli tika organizētas pavārmākslas meistarklases, gatavotas svētku maltītes un klāti svētku galdi. Klientes atsvaidzināja plānošanas un maltīšu gatavošanas prasmes. 2024. gadā tika organizētas 62 „garšīgās” grupu nodarbības. Klientēm izveidotas atbalsta grupas, valsts valodas apmācības nodarbības un notiek klientu iecienītās dekoru veidošanas darbnīcas, kas nodrošināja dekorus dažādu svētku un pasākumu noformēšanai. Izveidota atsevišķa grupa personām ar garīgā rakstura traucējumiem, kurā piedāvāta gan mūzikas terapija, gan sīkās motorikas attīstīšana, trenēšana.

Par tradīciju veidojas arī teātra un kultūras pasākumu apmeklēšana. Rīgas patversmes klientes vairākkārt apmeklēja Latvijas nacionālās Operas un Baleta teātri un Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātri. Teātri ziedoja biļetes, dažādojot Rīgas patversmes klientu ikdienu un radot jaunas emocijas. 2024. gadā notika 5 braucieni uz teātra izrādēm un piedalījās 26 klientes. Gatavojoties lieti noderēja sabiedrības ziedotie, teātra apmeklējumiem atbilstošie apavi un apģērbi, rotas un kosmētika.

2024. gadā Rīgas patversmes Sieviešu nodaļa turpināja Lieldienu un Ziemassvētku svinēšanas tradīcijas. Brīvprātīgie, kuri vēlējās paši sveikt klientes, varēja klātienē tikt ar viņām un kopā pavadīt laiku. Lieldienu tradīciju ievērošanai, tika iegādātas olas, kuras pašas klientes, grupu darbu ietvaros, skaisti krāsoja, kā arī veidoja Lieldienu dekorācijas un izrotāja patversmes telpas.

Dāvanas klientiem gadu mijas svētkos sagādāja gan patversme, gan NVO un brīvprātīgie. Patversmes iemītniecēm, sveicienus un dāvanas no ziedotājiem atraktīvi nodeva Rīgas patversmes darbinieki, iejūtoties dažādos pasaku tēlos. Mīlas un noderīgas dāvanas Ziemassvētkos pasniedza brīvprātīgie no biedrības „Radošā apvienība jauniešiem „TREPES”. Rīgas pašvaldības darbinieku labdarības pasākuma „Dāvā prieku, maini pasauli” ietvaros, klientes saņēma dāvanas no “Rīgas bāriņtiesa” un „Rīgas nami”. Rūpīgi gādātās dāvanas nesa nenovērtējamu prieku sieviešu acīs un sirdīs. Rīgas patversmes Sieviešu nodaļai ir izveidojusies stabila sadarbība ar nodibinājuma „Caritas Latvija” brīvprātīgajiem, kuri aktīvi iesaistās Sieviešu nodaļas klientu dzīves situāciju uzlabošanā. Arī Žēlsirdības misija “Dzīvības ēdiens” visa gada garumā iepriecināja Rīgas patversmes klientes ar svaigiem dārzeņiem un augļiem, ko ikdienā viņas nevar tik bieži atļauties.

Rīgas patversmes Sieviešu nodaļas darbinieki un klienti ir ļoti pateicīgi par jebkuru ziedojumu, gan akciju ietvaros, gan individuāli, mēs augstu novērtējam tos cilvēkus, kuri domā par mūsu klientiem!

Rīgas patversmes Vīriešu nodaļa 2024. gadā saistībā ar remonta darbiem, kas sakās augusta mēnesī, nodrošināja pakalpojumu nepilna apjoma gan diennakts nodaļas, gan nakts nodaļas iemītniekiem. Patversmē 2024. gadā izremontēta virtuve, diennakts aprūpētāju telpas, kā arī Vides pieejamības nodrošināšanas pasākumu Rīgas valstspilsētas pašvaldības sociālo pakalpojumu ēkā projekta ietvaros tiek remontēti 1.stāva izolatora, 2.stāva un 3.stāva sanitārie mezgli.

Rīgas patversmes Vīriešu nodaļas klientu izglītošanā, atbalstīšanā un iedrošināšanā iesaistījās brīvprātīgie. Nodibinājums „Nova Vita” nodrošināja Betlēmes Žēlsirdības mājas Atkarīgo Rehabilitācijas programmu, Nodibinājums „Caritas Latvija”, kā arī Svētā Lūkas atbalsta biedrības Sociālās rehabilitācijas un resocializācijas centrs nodrošināja atbalstu bijušajiem ieslodzītajiem.

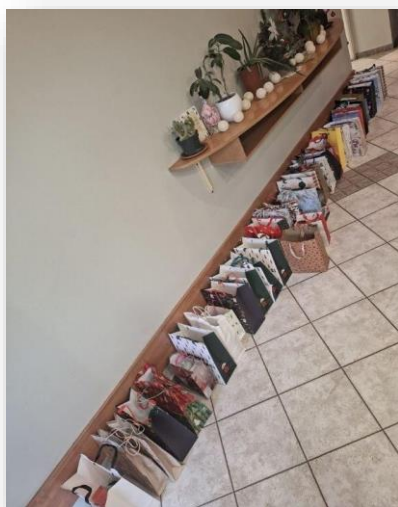
Vairākus gadus Salaspils Svētā lielmocekļa un Uzvarētāja Georgija pareizticīgo baznīcas draudze regulāri ziedo Vīriešu nodaļas klientiem saldumus, kafiju un tēju.

Dāvanas klientiem gadu mijas svētkos sagādāja gan patversme, gan NVO un brīvprātīgie, kā arī Labdarības akcijas ietvaros „Dāvā prieku, maini pasauli” visi vīriešu nodaļas klienti saņēma dāvanas.

Pamatojoties uz ilggadīgu pieredzi sociālajā darbā ar bezpajumtniekiem un ņemot vērā 2023. gadā realizētā pilotprojekta „Mājoklis vispirms” (Dažādības veicināšana” (Nr. 9.1.4.4./16/I/001) novērojumus un pieredzi, izstrādāta sociālā darba ar bezpajumtniekiem reorganizācijas programma, kuras mērķis ir attīstīt sociālo darbu ar bezpajumtniekiem, strukturējot sniegto atbalstu atbilstoši mērķa grupas

vajadzībām, tajā skaitā, attīstīt preventīvo darbu un sociālā darba pēctecību, kā arī paplašināt sociālo darbu ar klientiem, kuri uzturas dzīvošanai nepiemērotos apstākļos: uz ielas, dārza būdās, šķūnīšos, pamestās ēkās vai citās vietās. 2024. gadā, vēl nesaņemot papildus līdzekļus, uzsākta plāna realizācija preventīvo nodrošināšanā- monitorējot un sniedzot atbalstu 43 bijušajiem Patversmes klientiem, un veidojot darba izpildes un atspoguļošanas modeļa projektu.

Rīgas patversmes Mobilā brigāde ar divām ekipāžām veica ielu sociālo darbu ar bezpajumtniekiem, kas dažādu iemeslu dēļ neizmanto patversmju pakalpojumus. Regulāri tiek apsekotas bezpajumtnieku pulcēšanās vietas, sniedzot atbalstu un informāciju par patversmes un Dienas centra pakalpojumiem. Norit darbs četrus konkrētus klientus, kas uzturas dārza būdās sociālo gadījumu risināšanā, kuru norise tiek atspoguļota klientu lietās. Iespējamā palīdzība tiek piedāvāta, izvērtējot sociālo situāciju un ņemot vērā klienta gribu un iesaistīšanos. Pamatojoties uz iedzīvotāju zvaniem par bezpajumtnieku uzturēšanos nepiemērotos apstākļos, sadarbībā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības policiju notika nosaukto adrešu apsekošana un iekļaušana ikdienas apsekošanas maršrutos.

Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”

Rīgas sociālās aprūpes centrs „Mežciems” (turpmāk – Centrs) savu darbību uzsāka 1975. gada 3. novembrī. Tas atrodas Rīgas klusajā un zaļajā zonā - Mežciemā, Malienas ielā 3A. No 2018. gada 4. aprīļa Centru vada direktore Solvita Rudoviča.

Centrs nodrošina klientu diennakts sociālo aprūpi, sociālo rehabilitāciju un medicīnisko aprūpi, kā arī dzīvojamo platību, kas iekārtota atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim. Klienti tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem. Klientiem tiek nodrošināta ēdināšana četras reizes dienā, nepieciešamības gadījumā – ēdināšana atbilstoši klienta veselības stāvoklim, t.sk. speciālais uzturs. Centra klienti dzīvo 89 vienvietīgās, 62 divvietīgās istabās. Centrā ir izveidotas 4 īpašas uzraudzības nodaļas personām ar kognitīviem traucējumiem (ar demenci), no kurām 3 ir veidotas, lai būtu ģimeniskai videi pietuvinātas.

2024. gadā strukturālas izmaiņas Centra darbinieku amatu un algu sarakstā netika veiktas, bet tika paaugstinātas darbinieku mēnešalgas. No 01.01.2024. aprūpētājiem noteiktas mēnešalgas 820,00 EUR, vecākajiem aprūpētājiem 920,00 EUR, sociālajiem aprūpētājiem un sociālajiem rehabilitētājiem 1 155,00 EUR, sociālajiem darbiniekiem 1 420,00 EUR, vispārējās aprūpes māsām 1 200,00 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga sastādīja – 960,85 EUR.

2024. gada pamatbudžets bija 3 972 197 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga decembrī sastādīja – 960,85 EUR, sociālajiem darbiniekiem - 1 430 EUR, sociālajiem aprūpētājiem - 1 155 EUR, medicīnas māsām - 1 200 EUR, vecākajiem aprūpētājiem - 920 EUR, aprūpētājiem - 820 EUR.

2024. gadā no kopējiem izdevumiem 62 % tika izlietoti atlīdzībai, 13% iemītnieku ēdināšanai, bet 4% komunālajiem pakalpojumiem. Atbilstoši RD noteiktajam cenrādī par uzturēšanos Centrā diennaktī noteikta maksa - 52,72 EUR.

Centrā ir 200 klientu vietas. 2024. gada 31. decembrī Centrā dzīvoja 193 klienti - 37 vīrieši un 156 sievietes. Vecumā no 18 - 25 gadiem - 1, klients 36 - 50 gadiem - 1 klients, vecumā no 51 līdz 61 gadiem - 9 klienti, vecumā no 62 līdz 69 gadiem - 25 klienti, vecumā no 70 līdz 79 gadiem - 53 klienti, vecumā no 80 līdz 89 gadiem - 65 klienti, savukārt virs 90 gadiem - 39 klienti. 116 klienti bija Latvijas pilsoņi, 71 klients nepilsoņi un 6 ārzemnieki (ar uzturēšanās atļaujām). 186 klientiem bija vecuma pensija, 7 invaliditātes pensija un 8 - citas valsts pensija.

Gada laikā Centrā tika uzņemtas 58 personas: 51 sieviete un 7 vīrieši, bet no Centra izstājās 57 personas - 8 vīrieši un 49 sievietes (mirušas 54 personas, atgriezušās mājās - 3 personas, pārcēlušās uz citu sociālās aprūpes institūciju - 0 personas). Vidējais Centrā dzīvojošo klientu vecums bija 77,4 gadi (74,1 gadi - vīriešiem un 80,7 gadi - sievietēm). 2024. gadā vecākajam Centra klientam bija 104 gadi, bet jaunākajam klientam 20 gadi.

Atbilstoši apstiprinātajam amatu un algu sarakstam uz 2024. gada 31. decembri Centrā kopā bija 144,5 amata vienības, savukārt nodarbināto skaits – 141 darbinieks (118 sievietes un 23 vīrieši). Vairāk kā 120 darbinieki ir tieši saistīti ar atbalstu klientiem ikdienas darbu veikšanā: sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, veselības aprūpes pakalpojumu un higiēnas nodrošināšanu, dzīves telpas uzkopšanu, dažādu aktivizēšanas pasākumu un aktivitāšu organizēšanu.

Centra darbiniekiem ir dažāda līmeņa izglītība: 1 darbiniekam ir doktora grāds, 7 darbiniekiem ir augstākā izglītība ar maģistra grādu, 29 darbiniekiem ir pirmā vai otrā līmeņa augstākā izglītība, 73 darbiniekam ir vispārējā vidējā vai vidējā profesionālā izglītība, 31 darbiniekam ir pamatzglītība un dažādos kursos iegūta izglītība.

Centra darbinieki katru gadu apmeklē apmācības savas profesionālās kvalifikācijas celšanai, zināšanu un prasmju pilnveidošanai. Iespēju robežās tiek organizētas apmācības arī uz vietas Centrā. 2024. gadā 139 darbinieki piedalījušies 72 dažāda veida apmācībās (lekcijās, semināros un praktiskajās nodarbībās). Divas aprūpētāju grupas izgāja Labklājības ministrijas organizētos kursus (ESF finansējuma ietvaros) – „Aprūpētāju profesionālā ētika, saskarsme un komunikācija” 40 st. – 20 aprūpētāji un „Ergonomika” 70 st. – 20 aprūpētāji.

Pieredzes apmaiņas nolūkā Centra darbinieki 2024. gadā apmeklēja - Koštinu pie Odras (Polija) un Zechinu (Vācija), ar mērķi gūt pieredzi un pārņemt „labās prakses” piemērus (7 darbinieki); piedalījās Eiropas Noviecošanās tīkla (European Ageing Network - EAN) ģenerālās asamblejas sanāksmē un starptautiskajā kongresā „21. gadsimta prasmes ilgtermiņa aprūpē” (“21st century skills in long term care”) Atēnās (Grieķija), kuras ietvaros notika izglītojoša programma ar prezentācijām (2 darbinieki); kā arī piedalījās Prāgā (Čehija) IWorCon (Improving Working Conditions in Social services) projektā „Darba apstākļu uzlabošana sociālo pakalpojumu sniedzēj institūcijās”, darbojoties darba grupās, prezentējot situāciju Latvijā, Rīgā un apmeklējot sociālās aprūpes centru (1 darbinieks). Vēl 1 darbinieks apmeklēja Latvijas Sarkanā krusta aprūpes centru un daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centru (grupu dzīvokli, specializētās darbnīcas, dienas aprūpes centru) Smiltēnē; apmeklēja SIA „Aprūpes grupa” jaunizveidoto ģimeniskai videi pietuvināto aprūpes centru „Lastādija” (1 darbinieks); apmeklēja Latvijas Sarkanā krusta sociālās aprūpes centru „Vecbebrī” (24 darbinieki).

Rīgas domes priekšsēdētāja pateicības rakstus ilggadējiem darbiniekiem, kuri 2024. gadā atzīmēja nepārtraukti nostrādātus 10 un 30 gadus Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, saņēma:

- ☀ Solvita Rudoviča – direktore (10 gadi);
- ☀ Anastasija Sproģe – aprūpētāja (10 gadi);
- ☀ Vilnis Gricaičuks-Puriņš – sociālais rehabilitētājs (10 gadi);
- ☀ Mārīte Kaņēviča – aprūpētāja (30 gadi);
- ☀ Valentīna Ķemere – aprūpētāja (30 gadi);

Pamatojoties uz klientu un darbinieku aptaujas rezultātiem, Centra pateicības rakstus par godprātīgu darbu 2024. gadā saņēma sekojoši darbinieki:

Darbinieku nominācijas:

- ☀ Atsaucīgākais darbinieks – apkopējs Nauris Cepurnieks;;
- ☀ Pacietīgākais darbinieks – aprūpētāja Ilga Skride;
- ☀ Enerģiskākais darbinieks – Finanšu un plānošanas nodaļas vadītāja Santa Pilskalne;
- ☀ Atbildīgākais darbinieks – vecākā aprūpētāja Raisa Sloga un Uzkopšanas un apkalpošanas nodaļas vadītāja Jeļena Vaškēviča;
- ☀ Iedvesmojošākais darbinieks – kultūras pasākumu organizators – Daina Čalpa.

Klientu aptaujā iegūtajās nominācijas:

- ☀ Atsaucīgākais darbinieks – aprūpētāja Anna Tomika;
- ☀ Sirsnīgākais darbinieks – aprūpētāja Edīte Stāmere;
- ☀ Smaidīgākais darbinieks – māsa Laura Strapcāne;
- ☀ Atbildīgākais darbinieks – māsa Aija Sadovska;
- ☀ “Klientu mīlulis” – sociālā aprūpētāja Līvija Volkolakova, kā arī ģimenes ārsts – Ingars Burlaks.

Lielāko balsu skaitu aptaujā ieguva – Sociālā darba nodaļas vadītāja, direktora vietniece Aneta Gricaičuka – Puriņa.

2024. gada 3. novembrī Centrā tika atzīmēta 49 gadu jubileja.

Veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai, Centrā ir reģistrēts veselības punkts ar diviem medicīnas māsu posteņiem un sertificētiem speciālistu kabinetiem. Visi Centra veselības aprūpes speciālisti ir reģistrēti ārstniecības personu reģistrā - fizioterapeits, podologs, masieris, māsas. Veselības aprūpe ir nepārtraukts process, kas tiek nodrošināts visu diennakti - dienā strādā divas vai trīs māsas, naktī - viena māsa. Centrā atrodas seniori ar dažādām hroniskām saslimšanām, daudziem ir jānodrošina pārsiešanas, stomas maisu nomaiņa, urīnpūšļa katetra maiņa, epicistostomas maiņa u.c. manipulācijas. Vienam Centra klientam ir mākslīgās plaušu ventilācijas aparāts, ka arī tas prasa īpašu veselības aprūpi. Lai nodrošinātu medicīnisko manipulāciju veikšanu, turpinās sadarbība ar medicīnas māsām no ambulatorā pakalpojumu sniedzēja – SIA „Aprūpes birojs”, nodrošinātas 250 Nacionālā veselības dienesta apmaksātās pārsiešanas. Klienti tiek nodrošināti ar visiem nepieciešamajiem medikamentiem. Ģimenes ārsts klientus uz vietas Centrā pieņem divas reizes nedēļā. 2024. gadā nodrošinātas 3 786 vizītes un klientu pieņemšanas pie ģimenes ārsta. Klientiem ir pieejamas citu veselības aprūpes speciālistu konsultācijas ar ģimenes ārsta nosūtījumu, 2024. gadā nodrošinātas 290 konsultācijas un 170

izmeklējumi, kā arī zobārsta un protēzista pakalpojumi nodrošināti 44 klientiem. 23 klientiem tika nodrošināta arī briļļu izgatavošana. Klientiem 989 reizes bija pieejami arī podologa pakalpojumi, kā arī masiera un fizioterapeita pakalpojumi. Veselības uzturēšanai, klientiem tika nodrošinātas 142 ārstnieciskās vingrošanas nodarbības grupās un 241 individuāli. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Centrā tika veikta ikgadējā klientu optimetrisko rādījumu noteikšana - 350 reizes. Nepieciešamības gadījumā klientiem tika nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība, 2024. gadā klienti tika stacionēti 204 reizes. 2024. gadā līguma ietvaros darbojās psihiatrs, kurš nodrošināja 63 konsultācijas, kā arī psihologs, kurš nodrošināja 36 konsultācijas. Abi šie speciālisti konsultācijas Centrā sniedz vienu reizi mēnesī, nepieciešamības gadījuma biežāk. 2024. gadā Centrā tika veikts arī profilaktiskais darbs: organizēta vakcinācija pret Covid infekciju - vakcinēti 206 Centra klienti, pret gripu (170 klienti), pret stinguma krampjiem un difteriju (150 klienti).

Centrā par saviem un piesaistītiem finanšu līdzekļiem 2024. gadā ir veikti dažāda rakstura būvdarbi, labiekārtošanas darbi un vides pieejamības uzlabojumi gan ēkā, gan Centram pieguļošajā teritorijā. Šo darbu ietvaros tika īstenota viena lifta nomaiņa, vairāku iekšdurvju piekļuves kontroles sistēmas uzstādīšana. Centrā ir uzstādītas papildus 25 videonovērošanas kameras iekštelpās un uz fasādes, kā arī izremontētas trīs klientu istabas. Savukārt, lietavu radīto applūšanas risku novēršanai, ir uzstādīts pludiņa sūknis ēkas pagrabstāvā un veikta notekūdeņu sistēmas diagnostika un profilakse. Par Centra un piesaistītiem papildus finanšu līdzekļiem tika īstenota tehniski novecojušā apgaismojuma vispārēja demontāža un to nomaiņa uz energoefektīvu LED apgaismojumu, kā rezultātā Centra galvenā un saimniecības ēkā pilnībā ir nodrošināts LED apgaismojums. Īpašuma departamenta finansējuma ietvaros ir izremontētas B korpusa evakuācijas kāpnes, B korpusa 1. un 2. stāvu gaiteni, kā arī sanitārie mezgli, klientu istabas, darbinieku kabineti, uzņemšanas telpas un darbinieku ģērbtuves. Tāpat, par Centra finanšu līdzekļiem pilnībā ar jaunām mēbelēm ir aprīkotas visas izremontētās telpas. Īpašuma departamenta un Enerģētikas aģentūras projekta ietvaros tika veikti ēkas pamatu, fasādes un jumta siltināšanas darbi, nomainītas balkonu margas un uzstādīti saules paneļi. Šī projekta ietvaros tika īstenota arī jumta siltināšana un logu nomaiņa saimniecības ēkai. Sadarbībā ar Īpašuma departamentu tika veikta arī iekšpagalma asfaltbetona seguma un bortakmeņu nomaiņa starp B un D korpusiem. Par Centra finanšu līdzekļiem saimniecības ēkai ir renovētas divas uzbrauktuves, sametinātas bojātās durvis un atjaunota garāžu iebraukšanas zona. Āra teritorijas labiekārtošanas darbu ietvaros ir atjaunots teritorijas žogs un noasfaltēts iebraukšanas ceļš, kā arī izstrādāts projekts un veikta apzaļumošana un labiekārtošana starp A un C korpusiem. Centra teritorijā veikta 2 automātiski veramo un 2 magnētiskā slēgšanas tipa vārtu uzstādīšana, atjaunoti vairāki atpūtas soli, krāsoti žogi un lakotas nojumes. Tāpat ir daļēji sakopti Centra teritorijā esošo koku vainagi un nozāģēti vairāki vidi degradējoši un bīstami koki. Ir sakārtota Centra teritorijas atpūtas vieta, kur veikti plaši zaļās zonas atjaunošanas, apzaļumošanas un labiekārtošanas darbi (nobruģēts ceļš līdz lapenei un ap to, izcirsti vecie krūmi, iekoptas puķu dobes, uzstādīts apgaismojums gan lapenē, gan zaļajā zonā, kā arī uzstādīti āra trenāžieri senioriem. Āra teritorijas energoefektīva apgaismojuma ieviešanai ir izstrādāts āra teritorijas apgaismojuma projekts, kas saskaņots būvniecības informācijas sistēmā (BIS). Ņemot vērā to, ka Centrā tika veikti vairāki ar energoefektivitātes uzlabošanu saistīti pasākumi, tika iegūts ēkas energosertifikāts.

Centrā regulāri notiek sociālās rehabilitācijas pasākumi un klientu aktivizēšanas ietvaros, organizēti dažādi pasākumi, kā arī citas aktivitātes. 2024. gadā Centrā notika 155 kultūras pasākumi (59 viesmākslinieku uzstāšanās, 14 gadskārtu un īpašu svētku svinēšana, 42 dažādas stāstnieku nodarbības, 28 kino skatītāju kluba aktivitātes, 12 klientu ikmēneša sveikšanas pasākumi dzimšanas dienā). Lai nodrošinātu pilnvērtīgu brīvā laika pavadīšanu, notika arī 290 nodarbības (72 mūzikas pulciņa nodarbības, 39 kulinārijas nodarbības, 72 deju un kustību terapijas nodarbības, 83 spēļu nodarbības). Apkaimes projekta ietvaros notika vēl papildus 38 nodarbības (10 mākslas, 5 polimērmāla darbnīcas, 5 ceļotāju kluba tikšanās, 10 spēļu sajūtu, 5 kulinārijas nodarbības „Smeļīgās sarunas”, 3 ziepju darbnīcas). Klientu aktivizēšanai, notika arī 61 sporta tipa aktivitāte un cita veida nodarbības (36 - boccia, 4 - petankas, 4 – kroketa, 16 - citas sportiskas izkustēšanās). Pavasarī, ka ik katru gadu, notika arī lielā talka, kura dalību ņēma arī aktīvākie klienti. Lai stimulētu vau uzturētu klientu motoriku, notikušas 30 radošās

nodarbības (191 rokdarbu pulciņa nodarbība un 8 svētku radošās darbnīcas). Regulāri - 1 līdz 2 reizes nedēļā ir notikusi grāmatu maiņa bibliotēkā (2024. gadā 201 reizi), fiziskās aktivitātes grupās un citas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Centra iemītniekiem pie diviem datoriem pieejams publiskais internets. Katru gadu klientiem lasīšanai tiek pasūtīti žurnāli un avīzes – 22 pieprasītākie izdevumi.

Ļoti apmeklēti un nozīmīgi Centra klientu ikdienā ir garīgie pasākumi, kopā 2024. gadā notikušas 105 garīga rakstura aktivitātes - 77 tradicionālo konfesiju dievkalpojumi/aizlūgumi (49 luterāņu draudzes, 15 katoļu draudzes un 13 pareizticīgo draudzes), 19 tradicionālo konfesiju Bībeles stundas vai garīgas sarunas (12 luterāņu draudzes, 5 katoļu draudzes un 2 pareizticīgo draudzes), 9 kristīga rakstura koncerti. Katoļu un pareizticīgo draudzēm papildus notiek grēksūdzes un individuāli draudzes locekļu apmeklējumi.

Centra klientiem tika nodrošinātas arī 3 ekskursijas: Zoo „Brieži” apmeklējums Stopiņu novadā (20 klienti un 10 pavadošās personas); zoo „Rakši” apmeklējums AIC projekta ietvaros (16 klienti un 10 pavadošās personas), Ādažu zoo un Augustes iedvesmas dārza apmeklējums (18 klienti un 12 pavadošās personas). Notika arī 29 dažāda veida klientu izbraukumu pasākumi ārpus Centra – 9 reizes Marijas Magdalēnas baznīcas apmeklējums ar Caritas brīvprātīgajiem; 2 reizes Tukuma sporta hallē boccia sacensības (6 klienti un 3 pavadošās personas); Jūrmalas un pludmales apmeklējums (4 klienti un 2 pavadošās personas); Cirka apmeklējums (7 klienti un 5 pavadošās personas); dalība Paraolimpiskās spēlēs Siguldā (6 klienti un 3 pavadošā persona); izbraukums uz Jūrmalu ar Maltas ordeņa brīvprātīgajiem (8 klienti un 4 pavadošās personas); 5 reizes Vecāķu pludmales apmeklējums (5-6 klienti un 2-3 pavadošās personas); Rīgas Zoo apmeklējums ar Maltas ordeņa brīvprātīgajiem (8 klienti un 6 pavadošās personas); filiāles „Ezerkrasti” jubilejas pasākuma apmeklējums (27 klienti un 12 pavadošās personas); dalība RSAC “Gaiļezers” spēļu turnīrā (4 klienti un 3 pavadošās personas); trušu zoo apmeklējums (6 klienti un 2 pavadošās personas); 2 izbraukumi pa Rīgas parkiem (5-4 klienti un 4-4 pavadošās personas); Motormuzeja apmeklējums (22 klienti un 30 pavadošās personas); 2 VEF kultūras pils muzeja un izstādes apmeklējumi (6 klienti un 3 pavadošās personas).

2024. gadā Centram notikusi sadarbība projektā „Eņģeļu pasts” klientiem saņemot dāvanas: 104 Ziemassvētku dāvanas, 6 atbalsta grozus, 2 dzimšanas dienas dāvanas un saņemtas 8 kartiņas. Personīgi no privātpersonām saņemti: 18 TV, kas izvietoti klientu istabās, kā arī 16 reizes piegādāti dažādi ziedojumi - gardumi, našķi, dāvanas klientiem.

Kopumā 2024. gadā uzrakstīti un papildus finansējums saņemts 3 projektiem: Rīgas pilsētas Apkaime iedzīvotāju centra sabiedrības integrācijas un brīvprātīgā darba projekts „Mana izdzīvotā dzīve ir vērtība!”, kas tika realizēts no 01.04.24. - 15.11.24. par EUR 2499.75, kā arī NVA projektā, ar 50 % finansējumu no valsts un 50 % finansējumu no RVPIKSD - „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” – realizēts no 1. jūnija līdz 31. augustam, kurā iesaistījās 21 skolēns (7 skolēni katru mēnesi). Centrs sadarbojās arī ar Probācijas dienestu iesaistot to klientus sabiedriskajos darbos - 6 personas.

Sadarbībā ar RVPLD, atbilstoši 30.12.2024. līgumam Centram ir piesaistīti brīvprātīgie no Biedrības „Caritas Latvija” (noteiktas 2 brīvprātīgo vietas mēnesī) un biedrības „Maltas ordenis” (1 brīvprātīgo vieta mēnesī). Centrā, 2024. gada laikā darbojušies 24 brīvprātīgie. Centram jau vairāku gadu garumā ir laba sadarbība ar 6 brīvprātīgajiem, kuri regulāri iesaistās gan vadot aktivitātes, nodarbības, kā arī asistējot izbraukumos kā klientu pavadošās personas.

Sadarbojoties ar dažādām mācību iestādēm, Centrs 2024. gadā nodrošināja prakses vietu 57 studentiem no dažādām izglītības iestādēm – Latvijas universitātes, Rīgas Stradiņa universitātes, Latvijas Universitātes Rīgas 1. medicīnas koledžas, Latvijas Universitātes P. Stradiņa medicīnas koledžas, Latvijas universitātes Rīgas medicīnas koledžas, medicīnas koledžas Porto (Portugāle). Praksi Centrā izgāja sekojoši topošie speciālisti: sociālais darbinieki, sociālie rehabilitētāji, sociālie aprūpētāji, aprūpētāji, masieri, medicīnas māsas.

Laba sadarbība jau vairāku gadu garumā Centram ir ar biedrību „Radošā apvienība jauniešiem „Trepes”, kuri organizēja dažādus pasākumus, kā arī atbalstīja Centra klientus individuāli. Labi

sadarbības partneri jau vairāku gadu garumā ir arī SIA „Narvesen Latvia”, kas katru mēnesi sveica Centra klientus viņu dzimšanas dienās.

Papildus informācijas par notiekošo RSAC „Mežciems” var uzzināt sekojot lapai *Facebook* - <https://www.facebook.com/rsacmezciems/>. Informācija par RSAC “Mežciems” pieejama mājas lapā: <https://www.mezciems.lv/>

Sociālās aprūpes centrs „Gailezers”

Rīgas sociālās aprūpes centrs „Gailezers” (turpmāk – Centrs) ir viena no Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas savas durvis vērā 1988. gada 1. novembrī. No 2014. gada 3. marta Centra direktors ir Aldis Virbulis.

Centrs atrodas Mežciemā, Hipokrāta ielā 6, skaistā vietā meža ielokā, blakus ir ērti pieejams sabiedriskais transports. Centra klienti ir cilvēki, kuriem vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nepieciešama ievērojama palīdzība pašaprūpē un/vai uzraudzībā.

2024. gada precizētais pamatbudžets – 5 731 112 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga – 968 EUR, sociālajiem darbiniekiem – 1 430 EUR, aprūpētājiem – 820 EUR, sociālajiem aprūpētājiem, sociālajiem rehabilitētājiem – 1 155,00 EUR.

No kopējiem izdevumiem 58,2% tika izlietoti atlīdzībai, 14,4% klientu ēdināšanai, 6,7% komunālajiem pakalpojumiem, bet 20,7% klientu veselības aprūpei, socializācijas pasākumiem un pārējām Centra darbības nodrošināšanas izmaksām.

2024. gadā Centrs sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju nodrošināja līdz 328 klientiem dienā. Klienti ir nodrošināti ar dzīvojamo platību, kura iekārtota atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim, kā arī ar sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju. Iemītnieki dzīvo 78 vienvietīgās, 52 divvietīgās, 12 trīsvietīgās, 27 četrvietīgās dzīvojamās istabās. Centra iemītnieki tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu, apaviem, gultasveļu un higiēnas precēm, kā arī ar tehniskajiem palīg līdzekļiem, kuri atvieglo viņu ikdienas aktivitātes un pašaprūpes veikšanu.

2024. gada 31. decembrī Centrā dzīvoja 117 vīrieši un 161 sievietes, vecumā no 18 līdz 25 gadiem – viens klients, vecumā no 26 līdz 35 gadiem – divi klienti, vecumā no 36 līdz 50 gadiem – seši klienti, vecumā no 51 līdz 61 gadiem – 31 klienti, vecumā no 62 līdz 69 gadiem – 45 klienti, vecumā no 70 līdz 79 gadiem – 86 klienti, vecumā no 80 līdz 89 gadiem – 81 klienti, savukārt virs 90 gadiem – 27 klienti. Kā rāda dati, tad 3 iemītnieki ir jaunieši līdz 35 gadu vecumam.

2024. gadā Centrā atradās 146 klienti ar invaliditāti, no tiem I. grupas 73 klienti, bet II. grupas 67 klienti. Vecuma pensijas saņēmēji 201 klients, 53 klienti – invaliditātes un 24 – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji.

Institūcijā 6 klientiem ir noteikts pirmais aprūpes līmenis un 84 klientiem ir otrais aprūpes līmenis. Trešais aprūpes līmenis ir 95 klientiem, bet ceturtais 93 klientiem.

2024. gada nogalē Centrā strādāja 184 darbinieki, tai skaitā 167 sievietes un 17 vīrieši. Centra struktūrvienībās 2024. gadā bija apstiprinātas 205,25 amata vietas – Administrācija, kurā ietilpst direktors, Administratīvā nodaļa (četri darbinieki) un Finanšu plānošanas un uzskaites nodaļa (divi darbinieki). Sociālā darba nodaļā uz 12 amata vietām strādā 12 darbinieki, tai skaitā pieci sociālie darbinieki, četri sociālie rehabilitētāji, psihologs. Sociālās aprūpes nodaļā uz 134 amata vietām, tai skaitā nodaļas vadītājs, strādā septiņi sociālie aprūpētāji un 126 aprūpētāji. Centrā veselības aprūpes jomā uz 19 amata vietām strādā 22 speciālisti, tai skaitā viens nodaļas vadītājs, četri fizioterapeiti, divi masieri, divi podologi un 13 medicīnas māsas, savukārt 33 darbinieki uz 32,75 amata vietām ir nodarbināti Saimniecības nodaļā.

Centra darbiniekiem ir sekojoša izglītība: pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība ir 17 darbiniekiem, otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība/akadēmiskā vai profesionālā bakalaura grāds ir 19 darbiniekiem, akadēmiskais vai profesionālais maģistrs ir 20 darbiniekiem, vispārējā vidējā/profesionālā izglītība ir 87 darbiniekiem, bet vispārējā pamatzglītība – 27 darbiniekiem, vidējā speciālā izglītība – 14 darbiniekiem. Lai sniegtu kvalitatīvus sociālās aprūpes pakalpojumus, darbinieki regulāri pilnveido savas zināšanas dažādos semināros, apmācībās, kā arī mācās augstākās izglītības iestādēs.

Centra darbinieki katru gadu apmeklē apmācības savu zināšanu un prasmju pilnveidošanai. Sociālā darba speciālisti gadā apmeklē dažādas apmācības no 16 līdz 24 stundu apmērā, bet aprūpētāji – astoņu stundu apmērā. 2024. gadā norisinājās daudzveidīgi mācību pasākumi Centra darbiniekiem - apmācības, semināri, lekcijas:

- ☼ Uz emocijām balstīti ēšanas paradumi.
- ☼ Empātiska un cieņpilna komunikācija attiecībās ar aprūpējamo.
- ☼ Uztura izaicinājumi un ieteikumi senioriem.
- ☼ Nedzirdība-neredzība un ķermeniski-taktilā komunikācija.
- ☼ Kā justies, veicot tuvinieka aprūpi.
- ☼ Modernās vadības metodoloģijas.
- ☼ Saskarsme ar manipulatīvām, agresīvām un krīzes situācijā nonākušām personām.
- ☼ Saskarsme ar depresīviem klientiem.
- ☼ Sociālā darba labā prakse Budapeštas pilsētā-Ungārijas pieredze.
- ☼ Informācijas tehnoloģijas, datu drošība un personas datu aizsardzība aprūpē.
- ☼ Personas datu apstrādes noformēšana uzņēmumā.
- ☼ Psihosomatika: stresa ietekme uz mentālo un fizisko veselību. Metodes spriedzes mazināšanai.
- ☼ Personu ar rīcībspējas ierobežojumu tiesību un interešu nodrošināšana.
- ☼ Sapratne, atbalsts un izaicinājumi darbā ar klientiem ar autiskā spektra traucējumiem.
- ☼ Aprūpes pēctecība-ceļš uz labāku aprūpes rezultātu.
- ☼ Aktuālais osteoporozes un osteoporotisku lūzumu ārstēšanā un aprūpē; un komunikācijas meistarība aprūpē.
- ☼ Praktiska mākslīgā intelekta izmantošana tehnisko specifikāciju sagatavošanā un vērtēšanā.
- ☼ Psiholoģiskā trauma un tās pārstrāde.

Kā arī darbinieki piedalījās dažādās konferencēs un tika nodrošinātas supervīzijas sociālās jomas speciālistiem.

Gada nogalē Centrs izsniedza pateicības rakstus “Par labu darbu, atsaucību un sirds siltumu, ko sniedz saviem klientiem” 22 darbiniekiem. Tika piešķirti Rīgas domes priekšsēdētāja pateicības raksti ilggadējiem darbiniekiem.

Centra klientiem veselības aprūpi nodrošina trīs medpunkti, kuros strādā māsas ar labām profesionālām zināšanām. Veselības aprūpe tiek nodrošināta visu diennakti – dienā strādā četras māsas, naktī – divas māsas. Klienti tiek nodrošināti ar visiem nepieciešamajiem medikamentiem, tiek veiktas pārsiešanas, stomas aprūpe, katetru maiņa un aprūpe, enterālā barošana un citas manipulācijas. Nepieciešamības gadījumā klientiem tiek nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība. Centra klientiem ir pieejami podologa, masiera un fizioterapeita pakalpojumi, kā arī tiek nodrošināta skābekļa terapija pēc nepieciešamības. Ģimenes ārsts klientus pieņem divas reizes nedēļā, psihiatrs konsultē reizi nedēļā. Klientiem ir pieejamas citu speciālistu konsultācijas ar ģimenes ārsta nosūtījumu, kā arī zobārsta pakalpojumi. Centra klientiem tiek nodrošināti tehniskie palīgīdzekļi, dzirdes aparāti un brilles.

Klientiem tiek nodrošināta ēdināšana četras reizes dienā, atbilstoši klientu veselības stāvoklim vai individuālajiem ēšanas paradumiem, piemērojot atbilstošo diētu vai ēdienkarti.

Lai klientiem nodrošinātu saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas un integrācijas sabiedrībā pasākumus, Centrā tiek piedāvāts pasākumu un nodarbību klāsts atbilstoši klientu interesēm un vajadzībām, kā arī organizētas aktivitātes ārpus Centra. Klientiem ir iespējas apmeklēt radošās nodarbības, kuras tiek organizētas sadarbībā ar brīvprātīgajiem, kulinārijas nodarbības vienu reizi mēnesī, organizētas galda spēles, t.sk. iespēja spēlēt novusu, dziedāt, trenēt atmiņu kognitīvajās nodarbībās, lasīt grāmatas, žurnālus un laikrakstus, nodarboties ar dārza darbiem un vingrot gan grupās, gan individuāli, piedalīties Sporta svētkos. Papildus augstākminētajam 2024. gadā Centrs klientiem nodrošināja kanisterapijas pakalpojumu (grupā un individuāli 1 reizi mēnesī).

Ar priekšnesumiem, koncertiem, izstādēm Centrā viesojas gan mākslinieki, gan amatieri, gan skolēni. Centrā tiek svinēti gadskārtu svētki, jubilejas vai kopā tiek pavadīts laiks atpūtas pēcpusdienās, radošajās nodarbībās, dažādos interešu klubīnos. Centra iemītniekiem ir iespēja apmeklēt pasākumus un doties izbraukumos ārpus Centra. Klienti apmeklē izstādes, dodas ekskursijās uz kultūrvēstures un dabas objektiem, kā arī dodas nelielos izbraukumos uz jūru, ezeru vai dodas sēņot. 2024. gadā Centrs īstenoja sabiedrības integrācijas RAIC atbalstītu projektu “Dzīvojam, lai priecātos”, kura ietvaros iemītnieki piedalījās gan gleznošanas nodarbībās, gan brauca ekskursijā, sportoja un baudīja grandiozu Burbulšovu.

Ticīgajiem Centra klientiem tiek nodrošināts garīgais atbalsts atbilstoši konfesionālajai piederībai. Klientiem ir iespēja divas reizes nedēļā piedalīties rīta lūgšanās un kristīgajos lasījumos. Sadarbībā ar dažādu konfesiju garīdzniekiem, reizi mēnesī tika organizēti dievkalpojumi Centra telpās, kā arī sadarbībā ar nodibinājuma „Caritas Latvija” brīvprātīgo, klientiem reizi mēnesī tika piedāvāta iespēja pārrunāt garīga satura jautājumus. 2024. gadā tika nodrošināta arī iespēja doties ārpus Centra uz baznīcām, atbilstoši Centra klientu konfesionālajai piederībai.

2024. gadā Centrā brīvprātīgo darbu veica nodibinājuma „Caritas Latvija” un „Maltas ordenis” brīvprātīgie, pamatojoties uz noslēgto līgumu, ko organizē RVPLD. Kopumā 2024. gadā Centrā savu brīvprātīgā darba ieguldījumu sniedza 24 brīvprātīgie. Brīvprātīgie Centrā darbojas kā atbalsta personas sociālās rehabilitācijas, t.sk. brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu nodrošināšanā.

Vasarā institūcija iesaistījās NVA projektā „Nodarbinātības pasākumi brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs”. Projektā piedalījās 30 jaunieši, vasaras mēnešos palīdzot klientu aprūpē un aktivizēšanā.

2024. gadā Centra klientiem tika atvērta jauna, labiekārtota Lasītava un Datortelpa.

2024. gadā izremontētas un labiekārtotas 4. korpusa 2. stāva telpas, kur ir izveidota ģimeniskai videi pietuvināta nodaļa klientiem ar demenci. Nodaļā savu ikdienu turpmāk pavadīs 36 klienti. Izremontētas telpas 1.korpusa 1.stāvā, izveidojot plašas garderobes aprūpes centra personālam.

Informācija par RSAC „Gaiļezers” ir pieejama mājas lapā: <https://www.rsacgailezers.lv/>.

Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”

Rīgas sociālās aprūpes centrs „Stella maris” (turpmāk – Centrs) ir viena no Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas darbu uzsāka 1994. gada 15. septembrī. Kopš 2018. gada 16. jūlija Centra direktore ir Ilze Andersone.

2024. gadā Centrs nosvinēja 30. gadu jubileju.

Centrs atrodas uz Latvijas lielākās salas – Buļļu jeb Daugavgrīvas salas, starp jūru un upi, Birzes ielā 54. Centra teritorijā ir labiekārtots parks, kas ieskauj ēkas, kopējā apsaimniekojamā teritorijas platība ir 16 429 m².

Centrs nodrošina diennakts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, medicīnisko aprūpi, gadalaikam piemērotu apģērbu un apavus, kā arī dzīvojamo platību 105 klientiem, kuri izvietoti divos aprūpes namos.

Lai nodrošinātu klientu drošību un nepieciešamo aprūpi (pamatojoties uz katra klienta individuālajām vajadzībām), ir izveidotas divas pastāvīgās uzraudzības nodaļas ar 45 vietām personām, kurām nepieciešama patstāvīga uzraudzība un personām ar demenci. Viens no Centra aprūpes namiem – „Maris” ir pielāgots tikai šādu klientu aprūpei.

Centra kopējais 2024. gada budžets – 1 778 146 EUR. To veidoja dotācija no Rīgas valstspilsētas pašvaldības – 76.7 %, un Centra ieņēmumi no klientu iemaksām – 23.3%.

Darbinieku vidējā mēnešalga bija – 959 EUR. Mēnešalga sociālajam darbiniekam – 1 430 EUR, sociālajiem aprūpētājiem / rehabilitētājiem – 1 155 EUR, aprūpētājiem – 820 EUR, medicīnas māsas mēnešalga – 1 200 EUR, fizioterapeits – 1453 EUR.

No kopējā 2024. gada budžeta līdzekļiem – 62.2 % tika izlietoti atlīdzībai, 15.4 % klientu ēdināšanai, 4.3 % komunālajiem maksājumiem, 6.2 % medikamentiem, medicīnas precēm un inkontinences līdzekļiem, 1.4 %, telpu atjaunošanas darbiem, iekštelpu remontiem.

Ar 2023. gada 7. jūlija RD lēmumu Nr. RD-23-2823-lē „Par Rīgas domes Labklājības departamenta iestāžu maksas pakalpojumiem”, noteikta uzturēšanās maksa diennaktī – 45.85 EUR.

2024. gadā atbilstoši apstiprinātajam amatu un algu sarakstam Centrā kopā ir 67,7 amata vienības, savukārt faktiski vidēji nodarbināto skaits – 64 darbinieki, no tiem 52 sievietes un 12 vīrieši.

Centra organizatoriskā struktūra: iestādes direktors – 1 amata vienība; administratīvais personāls – 2,7 amata vienības (direktora vietnieks – galvenais finanšu speciālists, galvenais lietvedības speciālists un vecākais personāla speciālists), Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa – 45 amata vienības (nodaļas vadītājs – vecākais sociālais darbinieks, sociālais darbinieks, 4 sociālie aprūpētāji, sociālais rehabilitētājs un 38 aprūpētāji), Veselības aprūpes nodaļa – 5 amata vienības (nodaļas vadītāja – vecākā māsa, fizioterapeits un 3 medicīnas māsas), Saimniecības nodaļa – 14 amata vienības (nodaļas vadītājs un vadītāja vietnieks, veļas mājas pārzinis, 4 apkopēji, sētnieks, 4 ēku un teritorijas uzraugi, vecākais tehniskais strādnieks un mikroautobusa vadītājs).

3 darbiniekiem ir akadēmiskais vai profesionālais maģistrs, 9 darbiniekiem ir akadēmiskais vai profesionālais bakalaurs, 4 darbiniekiem ir pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība, 40 darbiniekam ir vispārējā vidējā, speciālā vai arodizglītība, 6 darbiniekiem ir vispārējā pamatizglītība un dažādosursos iegūta papildizglītība profesionālās kompetences pilnveidei.

Centra darbinieki katru gadu apmeklē apmācības savu zināšanu un prasmju pilnveidošanai. Sociālā darba speciālisti gadā apmeklē dažādas apmācības no 16 līdz 24 stundu apmērā, bet aprūpētāji – astoņu stundu apmērā. 2024. gadā tika organizētas uz vietas institūcijā – klātienē individuālās supervīzijas sociālā darba speciālistiem, savukārt, daļa apmācību tiek organizētas attālināti – tiešsaistē sociālajos, medicīnas un aprūpes jautājumos. 2024. gadā norisinājās daudzveidīgi mācību pasākumi Centra darbiniekiem – apmācības, semināri, lekcijas: „Vecu cilvēku aprūpes specifika. Krišanas risku novērtēšana un novēršana”, „Aprūpes pēctecība – ceļš uz labāku aprūpes rezultātu”, „Kodolīgi par ierobežojumiem un interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonām”, „Vadītāja izaicinājumi”, „Tehniskās specifikācijas sagatavošana un tehnisko piedāvājumu vērtēšana”, „Elektroniskie dokumenti: arhivēšana un nodošana valsts glabāšanā.”, „Darbs ar klientiem”, „Kvalitatīvas aprūpes nodrošināšana

mājas apstākļos”, „Sapratne, atbalsts un izaicinājumi darbā ar klientiem ar autiskā spektra traucējumiem” un citi. Profesionālās pilnveides izglītības programmu „Aprūpētāja ergonomika” apguva 20 Centra aprūpētāji. Rīgas domes priekšsēdētāja pateicības rakstus ilggadējiem darbiniekiem, kuri 2024. gadā atzīmēja nepārtraukti nostrādātus 10 gadus Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, saņēma:

- ☼ sociālā aprūpētāja Līga Vismiņa,
- ☼ vispārējās aprūpes māsa Ilze Kārklīņa
- ☼ Centra direktre Ilze Andersone,

RVPLD Gada balvu nominācijā „Jaunā cerība” saņēma 3 Centra darbinieki:

- ☼ Tatjana Ostrovska
- ☼ Olga Baltrušaitē
- ☼ Kristīne Nikolajeva

Centra vides uzlabošanai 2024. gadā ar RD Īpašuma departamenta atbalstu tika veikti apjomīgi iekšējo ceļu asfalta seguma nomaiņas darbi 1000 m² platībā, kā arī izremontēts sociālo darbinieku kabinets. No Centra budžeta līdzekļiem tika renovētas un nosiltināts ēku-teritorijas uzraugu postenis, nomainīti teritorijas vārti un gājēju vārtiņi.

Iemītnieki dzīvo 46 istabās: 5 vienvietīgās, 23 divvietīgās, 18 trīsvietīgās. Klientu dzīves kvalitātes uzlabošanai pakāpeniski notiek mēbeļu un inventāra nomaiņa dzīvojamās istabās un atpūtas telpās.

No 105 klientiem 21 ir vīrieši, 84 ir sievietes. 49 (36 sievietes, 13 vīrieši) klientiem ir noteikta invaliditāte, no kuriem 17 ir darbaspējīgā vecumā. Pārējie klienti ir pensijas vecumu sasnieguši iedzīvotāji. 63 (8-vīrieši; 55-sievietes) klientiem uzstādīta diagnoze – *demence*. Ir klienti, kuriem diagnoze *demence* nav uzstādīta, bet simptomi ir izteikti – organiski personības un uzvedības traucējumi, kognitīvie traucējumi, hroniski smadzeņu asinsrites traucējumi, kas ar laiku var atstāt iespaidu uz uzvedību. 4 klientiem noteikta diagnoze – *šizofrēnija*. Daudzi klienti ir mazkustīgi, kuriem nepieciešama ievērojama palīdzība ikdienas aktivitātēs un pašaprūpē.

Jaunākajai klientei ir 41 gadi, vecākajai – 99 gadi. Klientu vidējais vecums ir 76 gadi, sievietēm – 71, vīriešiem – 81 gadi.

2024. gadā Centrā uzņemti 36 rīdzinieki: 12 vīrieši, 24 sievietes. Saskaņā ar 2024. gada 31. decembra datiem, 74 klienti bija vecuma pensiju sasniegušas personas, 8 valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji, 17 klienti, kuriem noteikta invaliditāte darbaspējas vecumā.

Klienti ārstēšanās plāna ietvaros saņem nozīmētos medikamentus, kā arī atbilstoši nepieciešamībai – individuāli piemeklētas higiēnas preces. Klientiem ir nodrošināta ēdināšana četras reizes dienā, ja nepieciešams, arī atbilstošas diētas. Veselības aprūpes pakalpojumus nodrošina; veselības aprūpes nodaļas vadītāja – vecākās medicīnas māsas p.i., divas medicīnas māsas un fizioterapeits. Ārpakalpojuma ietvaros tiek nodrošināts psihiatra, zobārsta, protēzista, podologa pakalpojums un nepieciešamo veselības aprūpes speciālistu mājas vizītes. Klientiem tiek veiktas pārsiešanas, urīnpūšļa katetru maiņa un aprūpe, enterālā barošana un citas manipulācijas. Nepieciešamības gadījumā klientiem tiek nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība. Ģimenes ārsts klientus pieņem reizi nedēļā, psihiatrs konsultē divas reizes mēnesī. Pamatojoties uz ģimenes ārsta nosūtījumu, tiek veikti nepieciešamie izmeklējumi un speciālistu konsultācijas atbilstoši klienta veselības stāvoklim (26 konsultācijas un 56 izmeklējumi). Centra klientus konsultē fizioterapeits, izvērtējot klientu funkcionālajam stāvoklim atbilstošu tehnisko palīglīdzekļu nepieciešamību, vada ārstnieciskās vingrošanas nodarbības grupās un individuāli. 70 Centra klienti saņēma pretgripas vakcīnu EFLUELDA (65+) un INFLUVAC TETRA. Centrā ir bīstamo atkritumu savākšanas punkts, uzstādīti 4 dozatori roku dezinfekcijai abos aprūpes namos, pie ieejas zālē un administrācijā, izvietotas infografikas par pareizu roku dezinfekciju un mazgāšanu, par darbinieku rīcību slimības simptomu gadījumā.

Kvalitatīvākas aprūpes nodrošināšanai iegādāti tehniskie palīglīdzekļi atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim. Klientu drošībai un aprūpes kvalitātes uzlabošanai izveidota medicīnas un aprūpes personāla izsaukuma sistēma un klientu viedā uzraudzības sistēma. Katru gadu tiek

veikta darbinieku instruktāža darba aizsardzībā un ugunsdrošībā (ar praktisko apmācību uguns liesmu dzēšanā).

Centra klientiem tiek nodrošināta garīgā aprūpe atbilstoši konfesionālajai piederībai. Lielākā daļa klientu ir pareizticīgie. Ir sadarbība ar Bolderājas Evaņģēliski luteriskās draudzes locekļiem un Bolderājas Kristus Apskaidrošanas pareizticīgo baznīca, kuri regulāri atbalsta iemītniekus klātienē vadot dievkalpojumus un sarunas par garīgām tēmām, kā arī attālināti, vadot svētbrīžus ar apziņošanas sistēmas palīdzību.

Lai nodrošinātu Centra klientu saturīgu brīvo laiku, tiek organizētas dažādas aktivitātes. Piedāvāto nodarbību un pasākumu klāsts ir ļoti dažāds, piemēram, dzimšanas dienu un nacionālo svētku svinēšana, kino pēcpusdienas, mākslas nodarbības, kulinārija, galda spēles, vingrošana kopā ar fizioterapeitu, atmiņas un prāta treniņi, mūzikas terapiju nodarbības, nūjošana, sadzīves un pašaprūpes prasmju nodarbības. Klienti dodas pastaigās pa centra parku un brauc pie jūras gūt pozitīvus emocijas mirkļus. Tāpat klienti izbrauc uz muzejiem un kinoteātri, lai baudītu kultūras programmu ārpus Centra teritorijas. Pēc Centra klientu lūguma, regulāri viesojas duets „Sandra” un sveic iemītniekus svētkos ar muzikāliem priekšnesumiem.

Sadarbībā ar NVA tika realizēts projekts „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīv laikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs”, kurš norisinājās 2024. gadā no 1. jūnija līdz 31. augustam ar finansiālu atbalstu 50% apmērā no NVA un 50% apmērā no IKSD.

Sadarbībā ar IKSD un NVA 2024. gada vasaras mēnešos Centrā tika nodarbināti 19 skolēni (jūnijā - 6, jūlijā - 6 un augustā - 7). Ņemot vērā Centra teritorijas un parka platību, jaunieši vasaras periodā ir novērtējams papildspēks, kas sniedz lielu atbalstu Centra teritorijas uzkopšanas un parka labiekārtošanas palīgdarbos, kā arī dažādos saimniecības ikdienas darbos. Daļība skolēnu vasaras nodarbinātības programmā ir liels ieguvums gan institūcijai – papildspēks dažādos saimniecības darbos, gan pašiem izglītojamiem - iespēja iegūt daudzveidīgu pieredzi un praktiskās iemaņas, kā arī papildināt esošās prasmes un zināšanas.

2024. gadā turpinājās sadarbība ar nodibinājumu „Caritas Latvija” un tās brīvprātīgiem, kas sniedza atbalstu labbūtības veicināšanā uzlabot sociālo dzīves kvalitāti Centra iemītniekiem kopā apmeklējot kultūras pasākumus ārpus Centra, kā arī atbalstot Centra pasākumus un iesaistoties individuālās sarunās ar Centra iemītniekiem.

Lai uzlabotu sociālo pakalpojumu kvalitāti, tika veikta iemītnieku un viņu piederīgo aptauja. Apkopoti aptauju priekšlikumi, kurus plānots pakāpeniski ieviest klientu sadzīves apstākļu uzlabošanai un pakalpojuma kvalitātes celšanai.

Informācija par RSAC „Stella maris” ir pieejama mājas lapā: <http://www.sacstellamaris.lv/>

RĪGAS SOCIĀLĀS VIDES IZPĒTE

Sociālā vide SPSPĻ noteiktajā sociālā dienesta kompetences kontekstā ir ārējo apstākļu, notikumu, sociālo procesu un tendenču kopums, kas ietekmē nepieciešamību pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības vai sociālo pakalpojumu pieejamību. Sociālās vides izpētes mērķis ir, balstoties uz identificētajām tendencēm, noteikt faktorus, kas būtiski vai visbūtiskāk (prioritārie ietekmes faktori) ietekmē iedzīvotāju vajadzības pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības.

Rīgas valstspilsētas pašvaldību 2024. gadā raksturo tādas sociālās tendences kā iedzīvotāju skaita (reģistrēto) samazināšanās visās vecuma grupās¹. Samazinās jaundzimušo skaits². Jau vairākus gadus ir novērojama tendence, ka palielinās personu ar invaliditāti skaits³, t.sk. bērnu, kuriem invaliditāte noteikta psihisko un uzvedības traucējumu dēļ, kā arī palielinās iedzīvotāju pieprasījums pēc visa veida sociālās aprūpes pakalpojumiem⁴. Kā īpaša personu ar aprūpes vajadzībām grupa ir jāizceļ personas ar demenci⁵. Dati norāda, ka vismaz 50% no personām, kurām nepieciešama ilgstoša sociālā aprūpe institūcijā, ir personas ar demenci. Statistika liecina, ka Latvijā ar demenci slimo ap 8 500 cilvēku, taču patiesais saslimušo skaits, iespējams, ir ievērojami lielāks, jo slimība bieži netiek laikus diagnosticēta vai tiek diagnosticēta kļūdaini, tādējādi daudzi pacienti un viņu tuvinieki, nesaņemot pietiekamu informāciju un atbalstu, nonāk sociālā izolācijā, kas būtiski pasliktina viņu dzīves kvalitāti.⁶

¹ Uz 01.01.2025. Rīgā ir reģistrēti 672 509 iedzīvotāji jeb 33% no visiem iedzīvotājiem Latvijā. No visiem Rīgas iedzīvotājiem 93 829 personas ir līdz darbības vecumam, 437 394 personas darbības vecumā (15g-64.g.) un 141 286 personas pēc darbības vecuma. Salīdzinājumā uz 01.01.2024. Rīgā bija reģistrēti 674 511 iedzīvotāji jeb 33% no visiem iedzīvotājiem Latvijā. No visiem Rīgas iedzīvotājiem 95 866 personas bija līdz darbības vecumam, 434 600 personas darbības vecumā (15g-64.g.) un 144 045 personas pēc darbības vecuma.

² https://www.csp.gov.lv/lv/jaunums/2024-gada-dzimstiba-turpinaja-samazinaties?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F 2024. gadā Latvijā piedzima 12 571 bērns – par 13,2 % jeb 1 919 jaundzimušajiem mazāk nekā 2023. gadā. Arī Rīgā samazinās personu skaits, kuras pieprasa un saņem bērna piedzimšanas pabalstu. Ja 2022. gadā šo pabalstu saņēma 4 995 personas, tad 2023. gadā 4 205 personas, samazinājums 16%.

³ 2024. gada decembrī Rīgā bija 59 588 personas ar invaliditāti, no tām 2 750 bērni. No visām pilngadīgām personām ar invaliditāti (56 838 personas), 7 683 personas ir ar I invaliditātes grupu (13%), 24 419 personas ar II invaliditātes grupu (43%) un 24 736 personas ar III invaliditātes grupu (44%). Salīdzinot 2023.gada decembrī Rīgā bija 57 932 personas ar invaliditāti, no tām 2 591 bērns. No visām pilngadīgām personām ar invaliditāti (55 343 personas), 7 319 personas bija ar I invaliditātes grupu (13%), 24 176 personas ar II invaliditātes grupu (44%) un 23 848 personas ar III invaliditātes grupu (43%). Saskaņā ar pirmreizējās invaliditātes ekspertīzes datiem pieaug bērnu skaits, kuriem invaliditāte noteikta psihisko un uzvedības traucējumu dēļ, turklāt vecumā līdz 7 gadiem (šeit ietilpst arī bērni ar autiskā spektra traucējumiem). Piemēram no visiem pirmreizējām ekspertīzēm 2022. gadā 44% invaliditāti noteica tieši psihisko un uzvedības traucējumu dēļ, 2024. gadā – jau 56% gadījumu.

⁴ 2024. gadā aprūpes mājās klientu, t.sk. bērnu skaits (8 289) salīdzinoši ar 2023. gadu (7 453) palielinājās par 836 personām. Visvairāk palielinājās personu skaits ar ļoti zemām pašaprūpes spējām, t.i., kurām nepieciešamais aprūpes apjoms vairāk par 12 stundām nedēļā (no 4 270 personām 2023. gadā līdz 4 838 personām 2024. gadā), kas liecina par to, ka klienti kļūst vairāk aprūpējami un uzraugāmi, t.sk. pieaug personu ar demenci skaits (ap 34% no aprūpi mājās saņēmējiem). Nemainīgi augsts saglabājies pieprasījums pēc SAC pakalpojuma (2023. gadā pakalpojumu saņēma 2 901 persona, savukārt, 2024. gadā – 2 905).

⁵ Uz 31.12.2024. no visām rindā SAC pakalpojuma saņemšanai reģistrētajām personām ap 57% personas bija ar demenci. 2024. gadā no visiem SAC pakalpojuma saņēmējiem Rīgas sociālās aprūpes centros ap 43.3% bija personas ar demenci. 2024. gadā DAC personām ar demenci pakalpojumu saņēma 175 personas.

⁶ Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs. (2024. aprīlis). RPNc uzsāk bezmaksas semināru ciklu “Drosmīgi par demenci”: pirmais seminārs 30. aprīlī – aicinām interesentus pieteikties. <https://rpnc.lv/rpnc-uzsak-bezmaksas-seminaru-ciklu-drosmigi-par-demenci-pirmais-seminars-30-aprili-icinam-interesentus-pieteikties/>

2024. gadā vērojams, ka starptautiskās aizsardzības saņēmēji - personas, kurām savulaik Latvijā tika piešķirts starptautiskās aizsardzības statuss (bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statuss) dažādu iemeslu (izmaiņas likumdošanā, piemēram, Vācijā) dēļ tiek atgrieztas Latvijā no citam Eiropas Savienības dalībvalstīm. Minētam personām bieži trūkst līdzekļu, lai nodrošinātu sev iztiku un mājokli. Viņām nav finansiālo resursu, lai samaksātu par dzīvesvietu vai nodrošinātu pamatvajadzības, piemēram, pārtiku un apģērbu, līdz ar to šīs personas nonāk krīzes centrā⁷.

Kā aktuālākās sociālās problēmas pārskata periodā joprojām aktuāla ir vardarbība ģimenēs⁸, bērnu devianta un delinkventa uzvedība, jo kā liecina dati, pieaug bērnu skaits, kuri izdarījuši likumpārkāpumus un nonāk pašvaldības policijas redzeslokā jeb pieaug lietu skaits par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu izpildi nepilngadīgajiem,⁹ tajā skaitā pieaug gadījumu skaits, kad bērnam uzdots pienākums piedalīties uzvedības sociālās korekcijas programmā¹⁰.

Būtiski palielinājies sociālajā darbā ar ģimenēm un bērniem konstatēto gadījumu skaits, kad pusaudži lietojuši alkoholu vai psihotropās vielas¹¹, tapāt pieaug gadījumu skaits, kad pusaudži apreibinošu vielu lietošanas dēļ stacionēti¹². Par atkarību izraisošu vielu lietošanas paradumiem un tendencēm skolēnu vidū liecina Eiropas skolu aptaujas projekts par alkoholu un citām atkarību izraisošām vielām (ESPAD)¹³, piemēram, 44% aptaujāto skolēnu savas dzīves laikā kaut reizi bijuši piedzērušies un tas ir ievērojami augstāks par vidējo ESPAD rādītāju – 36%. Lai risinātu arvien pieaugošo problēmu ar jauniešu pārmērīgu kaitniecisku vielu lietošanu Veselības ministrija izstrādājusi informatīvo ziņojumu par situāciju valstī un pilotprojektu integrētai pieejai - pakalpojumu pieejamības uzlabošanai Rīgā nepilngadīgajiem, kuri pārmērīgi lieto atkarību izraisošas vielas.

Aizvien vairāk Rīgas sociālā dienesta redzeslokā nonāk pusaudži ar mentālās veselības problēmām.¹⁴ Lai reaģētu uz šo problemātiku tika izstrādāts sociālā darba pakalpojuma ar individuālu gadījumu saturu, lai sadarbībā ar bērnu psihiatriem palīdzētu sasniegt šo bērnu un ģimeņu vajadzības. Arī pusaudžu portreta analīze, kuri saņem sociālās rehabilitācijas programmas, lai mazinātu vai novērstu uzvedības traucējumus un saskarsmes problēmas, ir pusaudži, kuri dažādu mentālu traucējumu dēļ nevar iekļauties grupā, kam seko skolas neapmeklēšana un daļai, kā risinājums ir izglītības ieguve tālmācības ceļā. Kā liecina pieredzes stāsti, tad tālmācība, kā izglītības ieguves forma ir piemērota skolēniem, kuri ir motivēti mācīties vai kuriem motivācija var būt zemāka, bet viņi saņem individuālu atbalstu (vecāks, privāts skolotājs, mentors).

⁷ 2024. gadā LSK krīzes centrā nonāca 6 ģimenes ar bērniem, kopumā 28 klienti.

⁸ Ja no valsts un pašvaldības policijas saņemto ziņojumu par vardarbību ģimenē skaits 2021. gadā bija 1 709, 2023. gadā 1 839, bet 2024. gadā 1 734 vardarbības ziņojumi, kas ir samazinājums iepretim 2023. gadam.

⁹ 2021. gadā pašvaldības policija iekārtoja 551 izpildes lietu, 2022. gadā - 564, 2023. gadā - 814, bet 2024. gadā - jau 924.

¹⁰ Bērnam uzdots pienākums piedalīties sociālās korekcijas programmā (2021. - 180, 2022. - 168, 2023. gadā 290 lēmumi un 2024. gadā - 301 lēmums).

¹¹ Sociālā darba jomas un ārstniecības iestāžu sociālo darbinieku apkopotie dati parāda, ka būtiski pieauguši tieši psihotropo vielu lietošanas paradumi nepilngadīgo vidū, 2024. gadā tie konstatēti par 302 gadījumiem vairāk kā 2023. gadā.

¹² Saskaņā ar Bērnu Klīniskās universitātes slimnīcas datiem, 2023. gadā slimnīcā nepilngadīgie narkotisko vielu reibumā nogādāti 146 reizes un 17 gadījumos no viņiem tika stacionēti, turpretī 2024. gadā - 181 reizes vēršusies slimnīcas neatliekamās palīdzības nodaļā pēc palīdzības un 43 gadījumos ir stacionēti. Vienlaikus, nepilngadīgajiem alkohola reibumā 2023. gadā palīdzība sniegta 228 reizes, tostarp 11 gadījumos tie tika stacionēti, bet 2024. gadā - 273, t.sk. 18 stacionēti.

¹³ Slimību profilakses un kontroles centrs. Atkarību izraisošo vielu lietošanas paradumi un tendences skolēnu vidū. Pieejams: <https://www.spkc.gov.lv/lv/atkaribu-slimibas#atkaribu-izraisoso-vielu-lietosanas-paradumi-un-tendences-skolenu-vidu>.

¹⁴ Tie ir jaunieši, kuriem: diagnosticēta depresija, paškaitējumi, ēšanas traucējumi, dzimumidentitātes problēmas, izteikta paranojas, murga idejas, nediagnosticēti garīga rakstura traucējumi, apsēstība ar uzturu, lieto medikamentus + smēķē, lieto alkoholu, antisociāla uzvedība, likumpārkāpumi, skolas kavēšanas, konfliktējošas attiecības ģimenē un ārpus tās.

Pieaudzis bērnu skaits, kuru vecākiem pārtrauktas aizgādības tiesības¹⁵ un palielinājās institucionālajā aprūpē ievietoto bērnu skaits,¹⁶ radot situāciju, ka Rīga nevarēja uzreiz nodrošināt vietu, kādā no ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, jo brīvas vietas nebija. Nedaudz, par apmēram 4% samazinājies bezpajumtnieku skaits¹⁷. Pozitīvus rezultātus turpina uzrādīt 2023. gadā uzsāktais un 2024. gadā turpinātais pakalpojums personām ar bezpajumtniecības pieredzi „Mājoklis vispirms”. To saņēma 32 cilvēki (22 sievietes, 10 vīrieši), no kuriem 20 uzlaboja sociālās funkcionēšanas prasmes, bet 5 vēl nepieciešams intensīvs atbalsts. 14 klientiem sniegta palīdzība atkarību mazināšanai, 17 – veselības problēmu risināšanā, bet 14 izmantojuši psihologa pakalpojumu. 10 personas reģistrētas rindā uz pašvaldības dzīvojamo palīdzību.

Relatīvi pozitīvi vērtējama situācija bezdarba jomā – 2024. gada nogalē Rīgā bija vēsturiski viens no zemākajiem reģistrētā bezdarba līmeņiem (3,1%), gada beigās uz katru reģistrēto bezdarbnieku bija 1,1 darba vieta, kā arī samazinājās ilgstošo bezdarbnieku skaits¹⁸. Var secināt, ka Rīgā ir vērojams darbinieku trūkums. Līdzīga situācija ir arī ar Rīgas pašvaldības sociālo pakalpojumu personālu.

Problēmas personāla jomā

Rīgas sociālajā nozarē būtiska problēma ir darbinieku trūkums – vakances būtiski apgrūtina kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu. 2024. gadā RSD vidēji bija 51 vakance mēnesī (11% amata vietu), RPBJGSAC – 28 vakances (13%), bet Rīgas patversmē aktuāla problēma ir darbinieku novecošanās (vidējais vecums 55 gadi) un augsta mainība. Sociālās aprūpes centros, īpaši RSAC „Gaiļezers”, trūka līdz 23 aprūpētajiem (18%).

RVPLD vakances veidoja ap 10%, un gada laikā darba attiecības izbeidza 19 darbinieki, to galvenie iemesli – zems atalgojums, pārslodze un došanās pensijā. 30% darbinieku atalgojums bija par 30–40% zemāks nekā nozares vidējais, bet 19% – pat par vairāk nekā 40%.

Darbinieku aizplūšanu pastiprina arī emocionāli smagais darbs ar trūkumā un krīzē nonākušiem cilvēkiem. Lai gan tiek ieviesti atbalsta pasākumi, piemēram, mācību maksas kompensācija sociālā darba studentiem, tie pagaidām nav devuši nozīmīgu efektu. Ja situācija nemainīsies, pieaugs grūtības ar sociālo pakalpojumu pieejamību un sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrāciju.

Preču un pakalpojuma patēriņa cenu izmaiņu ietekme uz sociālo pakalpojumu nodrošināšanu

Patēriņa cenu pārmaiņas 2024. gada decembrī salīdzinot ar 2023. gada decembri ir 3,3%. Tas nozīmē, ka pirktpēja 100,00 eiro apmērā 2023. gada decembrī ir vienāda ar 103,30 eiro 2024. gada decembrī. Aplūkojot inflāciju pa patēriņa grupām, jāsecina, ka cenu pieaugums bija vērojams patēriņa grupās, kurām ir nozīmīga ietekme uz sociālo pakalpojumu nodrošināšanu – augušas mājokļa apsaimniekošanas pakalpojumu cenas (+7,1%), atkritumu savākšanas cenas (+16,4%), mājokļa īres maksa (+6,3%), mājokļa uzturēšanas un remonta pakalpojumu cenas (+7,3%), ūdensapgādes cenas (+5,5%) un kanalizācijas pakalpojumu cenas (+4,5%). Tāpat par 6,6% cenas pieaugušas patēriņa grupai „Veselības aprūpe”. Vienlaikus jāatzīmē, ka 2024. gadā salīdzinājumā ar 2024. gadu siltumenerģijas cenas samazinājās par 9,5%, bet elektroenerģijas cenas samazinājās par 2,6%.

¹⁵ 2023. gadā – 285, bet 2024. gadā – 330 bērni.

¹⁶ 2023. gadā – 180 bērni atradās institucionālajā aprūpē, savukārt 2024. gadā – 211, pieaug no jauna ievietoto bērnu skaits.

¹⁷ 2024. gadā patversmes/naktspatversmes pakalpojumu kopā saņēma 4 226 (unikālas) personas, tajā skaitā 3 552 vīrieši un 674 sievietes, kas ir par 168 (ap 4%) personām mazāk nekā 2023. gadā, kad patversmes/naktspatversmes pakalpojumus saņēma 4 397 personas.

¹⁸ Ilgstošo bezdarbnieku skaits Rīgā bija 938 2024. gada janvārī un 676 2024. gada decembrī.

Sociālie un ekonomiskie faktori, kas ietekmēja un ietekmēs sociālā pakalpojuma un sociālās palīdzības sistēmu

Satversmes tiesa 2023. gada 5. oktobrī pasludināja spriedumu lietā Nr. 2022-34-01, ar kuru nolēma:

1. Atzīt Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmo daļu (redakcijā, kas bija spēkā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 30. jūnijam) un likuma „Par sociālo drošību” 2.² panta otro un trešo daļu (redakcijā, kas bija spēkā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 30. jūnijam) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam.

2. Atzīt Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmo un otro daļu (redakcijā, kas ir spēkā no 2023. gada 1. jūlija) un likuma „Par sociālo drošību” 2.² panta otro un trešo daļu (redakcijā, kas ir spēkā no 2023. gada 1. jūlija) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam un spēkā neesošu no 2025. gada 1. janvāra.

Līdz ar to Labklājības ministrijā tika izstrādāti grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā un likumā „Par sociālo drošību” un sākot no 01.01.2025. garantēto minimālo ienākumu sliekšnis tika noteikts 22% apmērā no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē publicētās minimālo ienākumu mediānas (turpmāk – Mediāna) uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī. Līdz ar to pieaug minimālo ienākumu apmērs. Ja 2023. gadā garantēto minimālo ienākumu sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai māsaimniecībā bija 125 EUR, tad 2024. gadā 137 EUR, bet 2025. gadā 166 EUR.

Kā norādīts iepriekš zemsvērtas atsaucē, pēdējā gada laikā pašvaldībā turpina samazināties iedzīvotāju skaits, tai pat laikā vecuma struktūra ir palikusi nemainīga.

Nabadzības riska indekss 2023. gadā Rīgā bija ievērojami zemāks, nekā valstī – Rīgā 14,7%, Latvijā 21,6%, turklāt Rīgā gada laikā tas ir nedaudz samazinājies (2022. gadā 16,2%). Arī Džini koeficients 2023. gadā Rīgā bija nedaudz zemāks, nekā valstī kopumā, proti 32,9 Rīgā, 34,2 Latvijā. Ideāli taisnīgā sabiedrībā Džini koeficientam vajadzētu būt vienādam ar nulli, tāpēc, jo lielāka ir sociālekonomiskā plaša, jo augstāks ir šis rādītājs (salīdzinājumam Ziemeļeiropas un Rietumeiropas valstīs Džini koeficients pastāvīgi svārstās 25-27 % robežās).

Pēc pieejamajiem datiem VSAA mājaslapā¹⁹ 2024. gada decembrī Latvijā vecuma pensiju līdz 200 EUR mēnesī saņēma 2,57% no visiem vecuma pensijas saņēmējiem, 200,01 – 300 EUR mēnesī – 10,07%, 300,01 – 500 EUR mēnesī – 27,93%, 500,01 – 1 000 EUR – 47,94%, no 1000,01 – 1 500 EUR mēnesī – 9,07% un virs 1 500,01 EUR mēnesī – 2,41% no visiem vecuma pensijas saņēmējiem. Mazu vecuma pensiju apmēra saņēmēji sastāda nozīmīgu sociālās palīdzības mājokļa pabalsta saņēmēju grupu. No visiem mājokļa pabalsta saņēmējiem 2024. gadā 69% ir pensijas vecuma personas un personas ar invaliditāti (2023. gadā – 63%).

Sākot no 01.07.2023. minimālo ienākumu sliekšņi sociālās palīdzības sniegšanai tiek noteikti procentuālā apmērā no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē katra kalendārā gada februārī publicētās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī. Līdz ar to katru gadu mainās (pieaug) trūcīgas/maznodrošinātas māsaimniecības ienākumu sliekšnis, garantēto minimālo ienākumu sliekšnis un sociālo garantiju apmērs bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas. Minimālo ienākumu sliekšņu izmaiņas jeb palielināšanās attiecīgi ietekmē arī pašvaldības budžetā nepieciešamā finansējuma apmēru.

Pēc VSAA sniegtās informācijas 2024. gada decembrī Rīgā bija 136 785 vecuma pensijas saņēmēji jeb 31% no visiem vecuma pensijas saņēmējiem valstī. Vidējā vecuma pensija 2024. gada decembrī bija 640,28 EUR, salīdzinoši 2023. gada decembrī Rīgā bija 137 580 vecuma pensijas saņēmēji ar vidējo vecuma pensiju 590,07 EUR²⁰.

¹⁹<http://www.statistika-vsaa.lv/2020/10/31.html>.

²⁰ VSAA statistikas dati.

2024. gada decembrī Rīgā bija 20 269 invaliditātes pensijas saņēmēji jeb 27% no visiem invaliditātes pensijas saņēmējiem valstī. Vidējā invaliditātes pensija 2024. gada decembrī bija 330,64 EUR, salīdzinoši 2023. gada decembrī Rīgā bija 20 119 invaliditātes pensijas saņēmēji ar vidējo invaliditātes pensiju 313,38 EUR²¹.

Var secināt, ka vecuma pensijas saņēmēju skaits Rīgā nedaudz samazinās, bet vidējās vecuma pensijas apmērs pieaug, savukārt invaliditātes pensiju saņēmēju skaits nedaudz Rīgā pieaug, un pieaug arī vidējais invaliditātes pensijas apmērs.

Kā jau norādīts iepriekš zemsdvītras atsaucē pašvaldībā arvien pieaug personu ar invaliditāti skaits.

No visām pilngadīgajām personām ar invaliditāti 2024. gada decembrī nodarbinātas ir 17 306 personas, no tām 478 personas ar I invaliditātes grupu, 5 371 persona ar II invaliditātes grupu un 11 457 personas ar III invaliditātes grupu. Salīdzinot 2023. gada decembrī nodarbināta bija 16 971 persona, no tām 460 personas ar I invaliditātes grupu, 5 376 personas ar II invaliditātes grupu un 11 135 personas ar III invaliditātes grupu. Var secināt, ka pieaug nodarbinātu personu ar invaliditāti skaits.

Minimālās darba alga pieaugums (no 620 EUR 2023. gadā līdz 700 EUR 2024. gadā) un vidējās bruto darba samaksas pieaugums valstī (2023. gada 3. ceturksnī 1 857 EUR, 2024. gada 3. ceturksnī 1 703 EUR) ietekmē pabalstu saņēmēju skaita samazināšanos. Tā GMI pabalsta saņēmēju skaits ģimenēs bez bērniem, kurās ir darbaspējīga persona, kopš 2022. gada ir samazinājies par 202 personām (2022. gadā -1 229 personas, 2024. gadā - 1 027 personas) un GMI pabalsta saņēmēju skaits ģimenēs ar bērniem kopš 2022. gada ir samazinājies par 1 174 personām (2022. gadā -2 514 personas, 2024. gadā -1 340 personas). Savukārt mājokļa pabalsta saņēmēju skaits ģimenēs bez bērniem, kurās ir darbaspējīga persona, kopš 2022. gada ir samazinājies par 198 personām (2022. gadā-1 544 personas, 2024. gadā-1 346 personas), bet ģimenēm ar bērniem par 701 personu (2022. gadā – 4 031 personas, 2024. gadā – 3 330 personas).

Pieprasījuma pēc sociālajiem pakalpojumiem būtiskākās tendences

Rīdzinieku aprūpes vajadzības turpina pieaugt. 2024. gadā aprūpi mājās pakalpojuma veidā, t.sk. individualizētās aprūpes pakalpojuma veidā bērniem līdz 20 gadu vecumam, saņēma 8 289 personas (t.sk. 7 361 pilngadīgais un 928 bērni), kas ir par 836 jeb 11 % personām (647 pilngadīgas personas, 189 bērns) vairāk nekā 2023. gadā (7 453 personas, t.sk. 6 714 pilngadīgie un 739 bērni). Visvairāk palielinājās personu skaits ar ļoti zemām pašaprūpes spējām, t.i., kurām nepieciešams aprūpes apjoms vairāk par 12 stundām nedēļā - par 568 personām jeb 13% (no 4 270 personām 2023. gadā līdz 4 838 personām 2024. gadā). Nemainīgi augsts saglabājies pieprasījums pēc SAC pakalpojuma (2023. gadā pakalpojumu saņēma 2 901 persona, savukārt, 2024. gadā – 2 905). Pieprasījuma palielināšanās tika identificēta Labklājības departamenta 2020. gada veiktajā pētījumā²², prognozējot pieteikumu skaita pieaugumu vidēji par 5% gadā, attiecīgi nepieciešamo vietu skaita palielinājumu līdz 2025. gadam vismaz par 21%.

Viens no rādītājiem, kas norāda, ka pieprasījums pēc sociālajiem pakalpojumiem ir lielāks nekā pašvaldība spēj apmierināt, ir rindas uz sociālajiem pakalpojumiem (dati uz 31.12.2024.):

- ☼ SAC - 539 personas (1/3 personu atliek iestāšanos SAC);
- ☼ DAC personām ar demenci – 2 personas (redzeslokā vēl 15 personas);
- ☼ Grupu dzīvokļi - bija 104 personas, t.sk. 83 personas ar smagiem un ļoti smagiem GRT;
- ☼ DAC personām ar GRT - 12 personas;
- ☼ Specializētās darbnīcas personām ar GRT – 2 personas;
- ☼ Pansijas pakalpojums personām bez noteiktas dzīvesvietas – 9 personas;
- ☼ Individuālā sociālās rehabilitācijas programmas bērniem ar FT – 121 bērns ar FT;

²¹ VSAA statistikas dati.

²² Pētījuma “Ilglaicīgas aprūpes cenas, izdevumu un rindu analīze un prognoze”

pārskats. https://ld.riga.lv/files/Dazadi%20dokumenti/Prezentacijas/Ilgstosas_aprupes_analize_2020.pdf

- ☼ Atbalsta personas pakalpojums – 10 bērni ar FT;
- ☼ Pabalsts mājokļa pielāgošanai – 77 personas.

Atbilstošas sociālās infrastruktūras un piemērotu mājokļu trūkuma dēļ, lēni attīstījās risinājumi, lai sniegtu atbalstu jauniešiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, lai viņi varētu saņemt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus.

2024. gada novembrī Rīgā, Priedaines ielā 11 darbu sāka jauns sociālo pakalpojumu komplekss, kas ietver dienas aprūpes centru ar 20 vietām un grupu dzīvokļu māju ar 16 vietām cilvēkiem ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura traucējumiem. Šo pakalpojumu uzsākšana, no vienas puses, ļāva nodrošināt sociālo atbalstu gan cilvēkiem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem un viņu tuviniekiem, tomēr, no otras puses, atklāja mērķa grupu – pilngadīgas personas ar smagiem autiskā spektra traucējumiem, kuriem šobrīd ir ierobežots sociālo pakalpojumu klāsts, tāpēc ir nepieciešami specifiski risinājumi tieši šai mērķa grupai.

2024. gadā saglabājās tendence palielināties bērnu institucionālās aprūpes pakalpojuma saņēmēju skaitam. Iepriekšējos gados bērni, kuriem bija nepieciešama aprūpe institūcijā, tika uzņemti Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra (turpmāk - Centrs) ilgstošās aprūpes struktūrvienībās, savukārt 2024. gadā tika palielināts vietu skaits līgumorganizācijās, jo pastāvēja grūtības visus bērnus izmitināt Centra struktūrvienībās. Centrā un līgumorganizācijās kopumā pakalpojums sniegts 209 bērniem, kas ir par 54 bērniem vairāk nekā 2023. gadā (155). Ņemot vērā minēto veidojās situācija, ka Centra struktūrvienībā “Krīzes centrs” uzturējās bērni, par kuriem pieņemts bāriņtiesas lēmums par ievietošanu institucionālajā aprūpē, bet pieņemto lēmumu nevarēja izpildīt, jo nebija brīvu vietu sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās. Latvijā kopumā pieprasījums pēc ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma institūcijā bērniem ir lielāks nekā to var nodrošināt esošie sociālo pakalpojumu sniedzēji, tāpat audžuģimeņu sistēma neattīstās tādā apjomā, lai spētu apmierināt bērnu vajadzību pēc alternatīviem aprūpes risinājumiem.

2024. gadā kopējais uzņemto bērnu skaits audžuģimenēs – 77 bērni, kas ir būtiski samazinājies nekā 2023. gadā - 112. Audžuģimeņu kapacitāte un skaits (2024. gadā 93 audžuģimenes (2023. gadā - 96), tostarp 7 krīzes audžuģimenes) nav pietiekošs, lai uzņemtu visus bērnus, kas nonāk ārpusģimenes aprūpē, īpaši pusaudžus. 2024. gadā audžuģimenēs tika uzņemti tikai 9 bērni vecumā no 13 gadiem (2023. gadā - 10). Tāpēc liela daļa bērnu nonāk krīzes centrā un pēc tam institucionālajā aprūpē.

Turpina pieaugt bērnu ar funkcionāliem traucējumiem skaits, kuri saņem sociālos pakalpojumus. Ja 2023. gadā sociālos pakalpojumus saņēma 1 424 bērni ar funkcionāliem traucējumiem, tad 2024. gadā – 1 616 bērni ar funkcionāliem traucējumiem. 2024. gada februārī tika uzsākta jauna sociālās rehabilitācijas programmas nodrošināšana bērniem ar funkcionāliem traucējumiem uz viņu ģimenēm.

No iepriekš minētā izrietošās Rīgas sociālās jomas prioritātes:

- ☼ Sociālās aprūpes dzīvesvietā un institūcijā vietu skaita palielināšana, īpašu uzmanību veltot preventīviem un sociālā atbalsta risinājumiem personām ar demenci un viņu tuviniekiem;
- ☼ Sociālo pakalpojumu klāsta un vietu skaita palielināšana personām ar garīga rakstura traucējumiem, īpaši ar smagiem garīga rakstura traucējumiem;
- ☼ Jaunu risinājumu (t.sk. sociālo pakalpojumu jomā) izstrāde un ieviešana bērniem ar uzvedības problēmām, īpaši jauniešiem ar atkarībām vai pārmērīgu atkarību izraisīto vielu lietošanu;
- ☼ Pieprasījuma pieauguma apmierināšana pēc sociālajiem pakalpojumiem ģimenēm ar bērnu ar funkcionāliem traucējumiem un jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem pēc pilngadības sasniegšanas, īpaši ar autiskā spektra traucējumiem;

- ☼ Sociālo pakalpojumu cenas apmēra nodrošināšana atbilstoši pieaugošajām izmaksām, ņemot vērā ne tikai kopējo inflāciju, bet īpaši izmaksu pieaugumu preču un pakalpojumu grupās, kurām ir nozīmīga ietekme uz sociālo pakalpojumu nodrošināšanu;
- ☼ Sociālā darba ar bezpajumtniekiem attīstīšana, t.sk. ieviešot inovatīvas metodes un individuāli veidotu atbalstu;
- ☼ Rīgas sociālās sistēmas darbinieku noturēšana un jaunu darbinieku piesaiste, t.sk. nodrošinot konkurētspējīgu atalgojumu;
- ☼ Jaunas sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un esošās atjaunošana, lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzības pēc sociālajiem pakalpojumiem un adekvātu sociālo pakalpojumu pieejamību.
- ☼ Starpnozaru sadarbības stiprināšana un integrētu risinājumu ieviešana sociālo un veselības pakalpojumu nodrošināšanā, reaģējot uz pieaugošo mērķa grupu ar kompleksām vajadzībām skaitu Rīgā – īpaši personām ar garīga rakstura traucējumiem, aprūpes vajadzībām, atkarībām, funkcionāliem traucējumiem u.c.

SOCIĀLIE PABALSTI

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (turpmāk – Likums) noteikts, ka minimālo ienākumu sliekšņus sociālās palīdzības sniegšanai nosaka procentuālā apmērā, noapaļotus līdz veseliem EUR, no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē publicētās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī (turpmāk — ienākumu mediāna).

Minimālo ienākumu sliekšņu apmērus mājsaimniecībai aprēķina, piemērojot attiecīgajam ienākumu sliekšnim šādus koeficientus:

- 1) pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā — koeficientu 1;
- 2) pārējām personām mājsaimniecībā — koeficientu 0,7, noapaļojot līdz veseliem EUR.

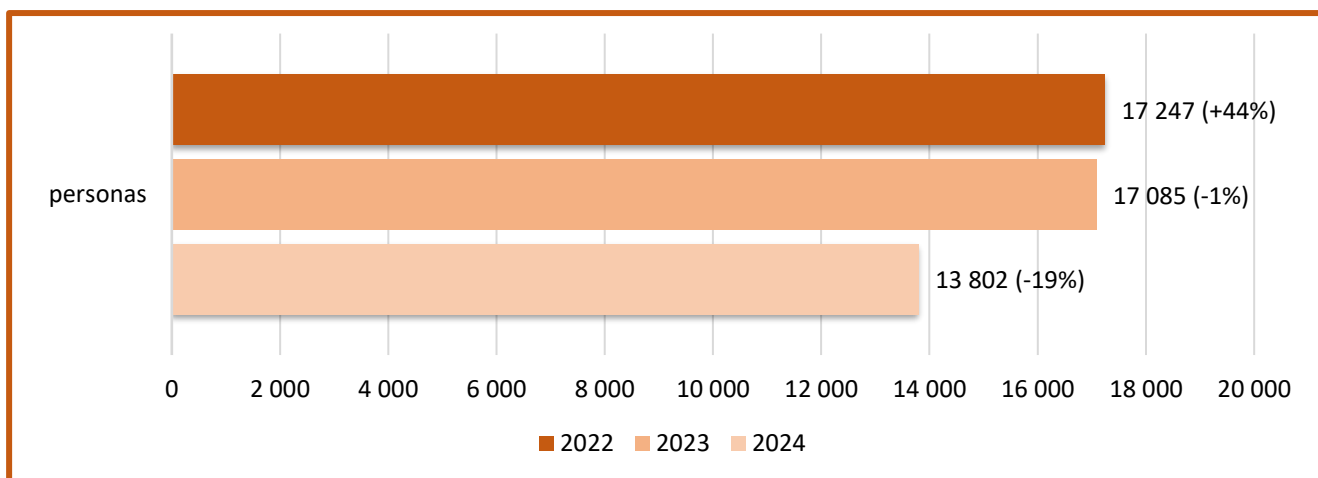
Trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statuss

Trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis ir 50 % no ienākumu mediānas. 2024. gadā pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā tas ir **243 EUR** un **240 EUR** pārējām personām mājsaimniecībā.

2024. gadā, tāpat kā 2023. un 2022. gadā, trūcīgo un maznodrošināto personu skaitā iekļauti gan rīdzinieki, gan Rīgā dzīvesvietu norādījušie Ukrainas civiliedzīvotāji.

2024. gadā Rīgā reģistrētas 13 802 personas, kurām kaut vienu dienu ir bijis spēkā trūcīgas mājsaimniecības statuss, kas, salīdzinot ar 2023. gadu, ir par 19% mazāk (2023. gadā 17 085 personas, 2022. gadā 17 247 personas) (skat. 4. attēlu).

4. attēls. Trūcīgo personu skaits Rīgā 2022. – 2024. gadā

Pēc PMLP mājaslapā pieejamajiem Fizisko personu reģistra statistikas datiem uz 01.11.2025. Rīgā savu dzīvesvietu ir reģistrējušas 672 509 personas⁴. Personu īpatsvars, kurām kaut vienu dienu ir bijis spēkā trūcīgas mājsaimniecības statuss, ir 2% (2023. gadā – 2,6%, 2022. gadā – 2,5%).

LM apkopotā informācija liecina, ka 2024. gada decembrī visās Latvijas pašvaldībās kopā reģistrētas 39 969 trūcīgas personas jeb 2,2% no visiem iedzīvotājiem Latvijā, 2023. gada decembrī – 42 998 trūcīgas personas jeb 2,3% no visiem iedzīvotājiem Latvijā, bet 2022. gada decembrī – 45 347 trūcīgas personas jeb 2,3% no visiem iedzīvotājiem Latvijā.

⁴ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati www.pmlp.gov.lv.

2024. gada decembrī Rīgā no visām trūcīgām personām 36 % bija pensijas vecuma personas; 23 % personas ar invaliditāti; 21 % bērni un 20 % pilngadīgas darbspējīgas personas. Salīdzinoši 2023. gada decembrī no visām trūcīgām personām 30 % bija pensijas vecuma personas; 25% pilngadīgas darbspējīgas personas; 24% bērni un 21% personas ar invaliditāti.

2024. gada decembrī salīdzinājumā ar 2023. gada decembri ir **pieaudzis pensijas vecuma personu īpatsvars starp trūcīgām personām**, bet samazinājies personu darbības vecumā īpatsvars.

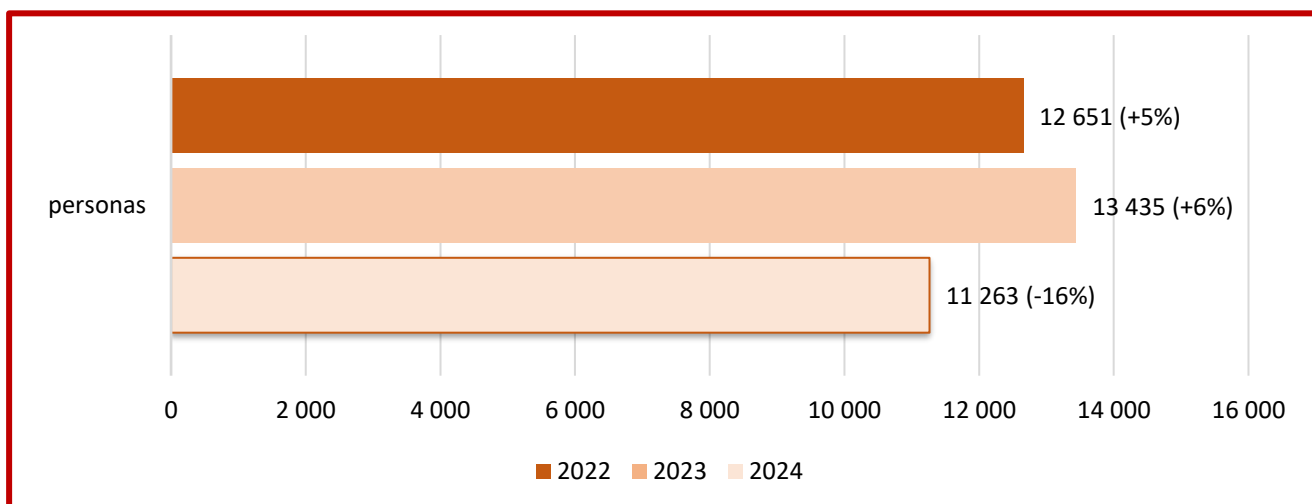
Likumā noteikts, ka **maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni** katra pašvaldība ir tiesīga noteikt ne augstāku par 80 % no ienākumu mediānas, bet ne zemāku par trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšni.

17.02.2024. stājās spēkā grozījumi RD 12.07.2023. saistošajos noteikumos Nr.RD-23-220-sn „Par mājsaimniecības atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālās palīdzības pabalstiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā” (turpmāk – Noteikumi Nr.220), ar kuriem noteikts, ka maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā ir 80% no ienākumu mediānas (līdz tam 70 %), līdz ar to sākot no 17.02.2024. maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā ir 549 EUR, bet pārējam personām mājsaimniecībā 384 EUR.

2024. gadā Rīgā reģistrētas 11 263 personas, kurām kaut vienu dienu ir bijis spēkā maznodrošinātas mājsaimniecības statuss, kas, salīdzinot ar 2023. gadu, ir par 16 % mazāk (2023. gadā 13 435 personas, 2022. gadā 12 651 persona) (skat. 5. attēlu). 90 % maznodrošināto personu ir pensijas vecuma personas un personas ar invaliditāti (2023. gadā 83 %).

No visām Rīgā savu dzīvesvietu reģistrējušām personām, personu īpatsvars, kurām kaut vienu dienu bijis spēkā maznodrošinātas mājsaimniecības statuss, **2024. gadā ir 1,67 %** (2023. gadā – 2 %, 2022. gadā – 1,86 %).

5. attēls. Maznodrošināto personu skaits Rīgā 2022. – 2024. gadā

Sociālie pabalsti un sociālo pabalstu saņēmēji

Atbilstoši Likuma, likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”, Pašvaldību likuma, Ministru kabineta noteikumu un RD saistošo noteikumu nosacījumiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek piešķirti un izmaksāti:

- ☼ valsts noteiktie pamata sociālās palīdzības pabalsti: GMI un mājokļa pabalsts;
- ☼ papildus sociālās palīdzības pabalsti: pabalsts krīzes situācijā, pabalsts veselības aprūpei, pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, pabalsts izglītības ieguves atbalstam, pabalsts ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu parāda samaksai, pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai pēc ilgstošas

sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu institūcijā pilngadīgām personām (turpmāk – SAC) pakalpojuma izbeigšanas;

☀ pašvaldības funkcijās noteiktie pabalsti: pabalsti audžuģimenēm (pabalsts bērna uzturam, pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei bērnam, pabalsts par audžuģimenes pienākumu pildīšanu), pabalsti bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas (pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai, vienreizējs pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei; pabalsts ikmēneša izdevumiem, mājokļa pabalsts);

☀ pašvaldības brīvprātīgā iniciatīva: pabalsts simts un vairāk gadus sasniegušām personām, pabalsts politiski represētām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem, apbedīšanas pabalsts, bērna piedzimšanas pabalsts, pabalsts par aizbildņa pienākumu pildīšanu, pabalsts par aizgādņa pienākumu pildīšanu, pabalsts mājokļa pielāgošanai invalīdiem.

Sociālo pabalstu izmaksu nodrošina RSD saskaņā ar RD budžeta programmas – 18.02.00. „Sociālie pabalsti Rīgas valstspilsētas iedzīvotājiem” – īstenošanai piešķirto finansējumu.

2024. gadā, tāpat kā 2023. un 2022. gadā, no RD budžeta programmas – 18.02.00. „Sociālie pabalsti Rīgas valstspilsētas iedzīvotājiem” sociālie pabalsti saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto **tika izmaksāti arī Ukrainas civiliedzīvotājiem.**

Sociālo pabalstu izmaksu nodrošināšanai 2024. gadā bija plānots izlietot 31 346 048 EUR (pēc budžeta grozījumiem).

2024. gadā sociālajiem pabalstiem izlietoti 29 560 365 EUR, kas ir par 3 919 350 EUR jeb 12 % mazāk kā 2023.gadā.

Sociālos pabalstus 2024. gadā saņēma 30 840 personas (samazinājums pret 2023. gadu 5 812 personas jeb 16%), salīdzinot 2023. gadā sociālos pabalstus saņēma 36 652 personas, bet 2022. gadā 43 586 personas.

No visiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā dzīvesvietu reģistrējušiem iedzīvotājiem sociālos pabalstus 2024. gadā saņēma 4,6 % iedzīvotāji, 2023. gadā – 5,4 % un 2022. gadā – 6,4 %, (skat. 7. attēlu).

Testēto sociālo pabalstu saņēmēju skaita svārstības ietekmē:

☀ **Pensiju indeksācija** – 2024. gada 1. oktobrī indeksētas vecuma, invaliditātes, izdienas, apgādnieka zaudējuma pensijas un apdrošināšanas atlīdzības, kā rezultātā vidējā **vecuma pensija Rīgā** pieauga no 590,07 EUR 2023. gada decembrī līdz **640,28 EUR 2024. gada decembrī**; vidējā **invaliditātes pensija Rīgā** pieauga no 313,32 EUR 2023. gada decembrī līdz **339,23 EUR 2024. gada decembrī**⁵.

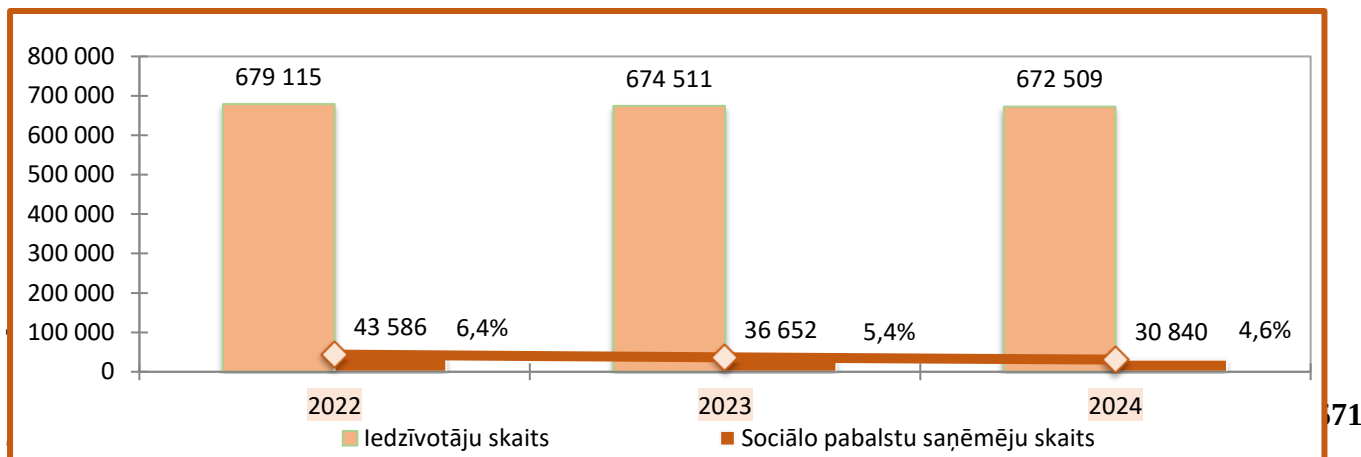
☀ **Minimālās darba algas pieaugums** no 620 EUR 2023. gadā līdz 700 EUR 2024. gadā.

☀ Pēc CSP datiem 2024. gada 3. ceturksnī vidējā bruto darba samaksa valstī bija 1 703 EUR, salīdzinot ar 2023. gada 3. ceturksni, mēneša vidējais atalgojums palielinājās par 154 EUR jeb 9,9%. Samaksa par vienu nostrādāto stundu pirms nodokļu nomaksas pieauga līdz 11,59 EUR jeb par 10,9%.

☀ Sākot no 01.07.2023. sociālajiem pabalstiem nepieciešamo finansējumu būtiski ietekmē Likuma 33.pantā **noteiktie minimālo ienākumu sliekšņi sociālās palīdzības sniegšanai**, kuru apmērs tiek aprēķināts no ienākumu mediānas. Līdz kārtējā gada 1. februārim CSP tīmekļvietnē publicē aktuālo **ienākumu mediānu**, un tā tiek ņemta par pamatu, nosakot minimālo ienākumu sliekšņa apmēru nākamajam gadam. 2023. gadā tika piemērota ienākumu mediāna – 625,57 EUR, bet 2024. gadā – **685,78 EUR**. Līdz ar to pieaug: GMI, trūcīgas mājsaimniecības un maznodrošinātas mājsaimniecības sliekšņi (palielinās pabalstu, kurus ir tiesīgas saņemt trūcīgas/maznodrošinātas mājsaimniecības, saņēmēju skaits un tam nepieciešamais finansējums); kā arī sociālo garantiju apmērs bārenim.

⁵ VSAA statistikas dati.

6. attēls. Iedzīvotāju, sociālo pabalstu saņēmēju skaits un sociālo pabalstu saņēmēju skaita īpatsvars no iedzīvotāju skaita, Rīgā, 2022. – 2024. gadā

2024. gadā sociālajiem pabalstiem rīdziniekiem kopā izlietots **22 918 650 EUR**, kas ir par 944 997 EUR jeb 4 % mazāk kā 2023. gadā.

Sociālos pabalstus 2024. gadā saņēma 24 589 rīdzinieki (samazinājums pret 2023. gadu 2 452 personas jeb 9 %), 2023. gadā sociālos pabalstus saņēma 27 041 rīdzinieks, bet 2022. gadā 26 425 rīdzinieki.

5. tabula. Sociālo pabalstu saņēmēju skaits, izlietotie finanšu līdzekļi un vidējais pabalsta apmērs personai 2022. – 2024. gadā

Pabalstu veidi	Sociālo pabalstu saņēmēju skaits			Sociālo pabalstu izmaksai izlietotie līdzekļi, EUR			Pab. apmērs vidēji personai gadā, EUR		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Sociālie pabalsti, KOPĀ	26 425	27 041	24 589	18 651 028	23 863 647	22 918 650	706	882	932
GMI pabalsts	4 165	3 786	2 843	1 803 792	1 459 942	1 177 061	433	386	414
Mājokļa pabalsts	15 091	17 465	15 113	11 572 414	16 607 257	15 161 360	767	951	1 003
Pabalsts krīzes situācijā	239	220	103	66 351	81 630	34 914	278	371	103
Pabalsti audžuģimenēm⁶	392	409	422	1 675 587	2 121 932	2 443 243	4 274	5 188	5 790
Pabalsti pilngadīgiem bāreņiem⁷	523	543	563	1 211 545	1 390 504	1 463 919	2 317	2 561	2 381
Pabalsts veselības aprūpei	3 881	4 090	5 529	337 523	393 209	651 030	87	96	118
Pabalsts izglītības ieguves atbalstam	1 545	1 557	1 295	77 250	77 850	64 750	50	50	50
Pabalsts sociālās rehabilitācijas	85	48	30	23 536	20 807	11 894	277	433	396

⁶ Pabalsts bērna uzturam, apģērba un mīkstā inventāra iegādei bērnam, pabalsts par audžuģimenes pienākumu pildīšanu.

⁷ Pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei, patstāvīgas dzīves uzsākšanai, ikmēneša izdevumiem, mājokļa pabalsts.

mērķu sasniegšanai									
Pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai pēc SAC pakalpojuma izbeigšanas	2	1	0	848	430	0	424	430	0
Apbedīšanas pabalsts	738	531	419	240 217	191 745	158 464	325	361	419
Pabalsts politiski represētām personām	2 144	2 015	1 875	321 650	302 550	281 550	150	150	150
Pabalsts simts un vairāk gadus sasniegušām personām	92	106	95	17 700	27 300	24 750	192	258	258
Bērna piedzimšanas pabalsts	4 959	4 163	3 765	743 850	624 450	564 750	150	150	150
Pabalsts aizbildnim	470	444	432	264 974	248 097	238 182	564	559	551
Pabalsts aizgādņim	729	724	756	182 306	238 108	336 237	250	329 ⁸	445
Pabalsts mājokļa pielāgošanai invalīdiem	28	18	81	111 485	77 836	306 545	3 982	4 324	3 785

GMI pabalsts un mājokļa pabalsts

No **22 918 650 EUR**, kuri 2024. gadā izlietoti sociālo pabalstu nodrošināšanai **rīdziniekiem**, **16 338 421 EUR jeb 71 %** izlietoti Likumā noteiktajiem **pamata pabalstiem - GMI un mājokļa pabalstam** (2023. gadā – 76 %, 2022. gadā – 72 %).

GMI pabalsts

Likumā noteikts, ka **GMI sliekšnis ir 20 % no ienākumu mediānas**, kas 2024. gadā ir **137 EUR** pirmajai vai vienīgajai personai māsaimniecībā un **96 EUR** mēnesī pārējām personām māsaimniecībā.

2024. gadā GMI pabalstu saņēma 2 843 personas (2023. gadā 3 786 personas; 2022. gadā 4 165 personas).

2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, **GMI pabalsta saņēmēju skaits ir samazinājies par 943 personām jeb 25 %**.

2024. gadā no visiem GMI pabalsta saņēmējiem **47 % bija ģimenes ar bērniem** (2023. gadā 59 %). Vismazākais GMI pabalsta saņēmēju skaits ir starp ģimenēm, kurās ir tikai pensionāri/personas ar invaliditāti (skat. 7. attēlu). Tas saistīts ar to, ka valsts pensiju un sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs nodrošina valstī noteikto GMI sliekšni.

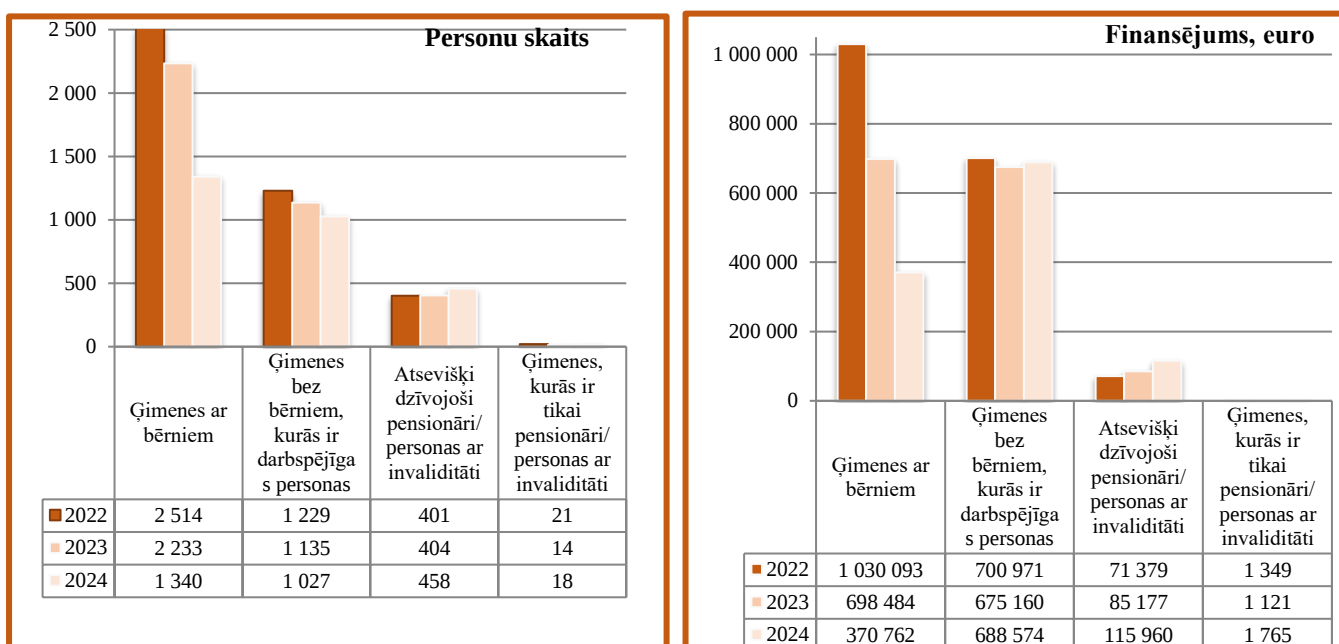
GMI pabalstam rīdziniekiem izlietotais finansējums 2024. gadā ir 1 177 061 EUR jeb 5 % no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotā finansējuma. Salīdzinoši 2023. gadā GMI pabalsta nodrošināšanai tika izlietoti 1 459 942 EUR jeb 6 %, bet 2022. gadā – 1 803 792 EUR jeb 10 %.

⁸ 28.07.2023. stājās spēkā RD 12.07.2023. saistošie noteikumi Nr.RD-23-221-sn „Par brīvprātīgās iniciatīvas pabalstiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā”, ar kuriem tika paaugstināts pabalsta apmērs par aizgādņa pienākumu pildīšanu līdz 50 EUR un līdz 25 EUR.

2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, GMI pabalstam izlietotais finansējums samazinājies par 282 881 EUR vai 24%.

2024. gadā GMI pabalstam visvairāk finanšu līdzekļu izlietots ģimenēm bez bērniem, kurā ir vismaz viena darbspējīga persona, 58 % – no visa GMI pabalstam izlietotā finansējuma, savukārt 2023. gadā GMI pabalstam visvairāk finanšu līdzekļu tika izlietots ģimenēm ar bērniem 48 % – no visa GMI pabalstam izlietotā finansējuma. Izlietotā finansējuma samazinājums ģimenēm ar bērniem skaidrojams ar to, ka līdz ar grozījumiem Likumā, kas stājās spēkā no 01.06.2023., izvērtējot mājsaimniecības ienākumus un materiālo stāvokli, mājsaimniecības ienākumos tiek iekļauti saņemtie uzturlīdzekļi.

7. attēls. GMI pabalsta saņēmēju skaits un pabalstam faktiski izmaksātie līdzekļi (rūdinieki), EUR

Mājokļa pabalsts

Kārtība, kādā tiek izvērtēta mājsaimniecības materiālā situācija, aprēķināta un piešķirta sociālā palīdzība, kā arī izdevumu minimālās normas, aprēķinot mājokļa pabalstu, ir noteikta Ministru kabineta 17.12.2020. noteikumos Nr.809 „Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu”.

Noteikumos Nr.220 ir noteiktas papildus valsts noteiktajam izdevumu minimālās normas, aprēķinot mājokļa pabalstu, kā arī iekļauts pabalsts ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu parāda samaksai.

Savukārt ir noteikti GMI sliekšņu summai piemērojamie koeficienti, aprēķinot mājsaimniecībai mājokļa pabalsta apmēru:

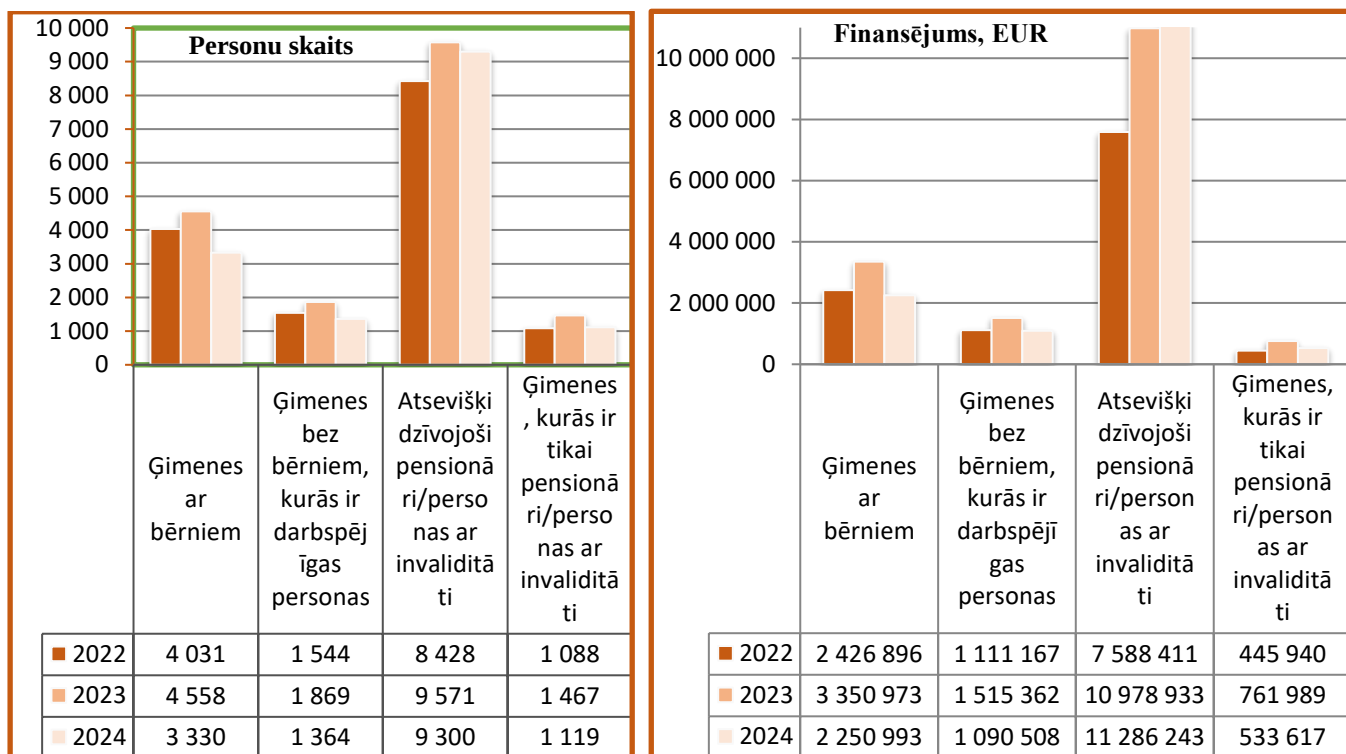
- ☼ atsevišķi dzīvojošai pensijas vecuma personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar invaliditāti — koeficientu 2,5;
- ☼ mājsaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti, — koeficientu 2;
- ☼ mājsaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti un bērni, — koeficientu 2;
- ☼ pārējām mājsaimniecībām — koeficientu 1,5.

2024. gadā Rīgā mājokļa pabalstu saņēma 15 113 rīdzinieki jeb 61 % no visiem sociālo pabalstu saņēmējiem (2023. gadā 65 %; 2022. gadā – 57 %).

Mājokļa pabalsta saņēmēju skaits 2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, **samazinājās par 13 %** (2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, pieauga par 16 %) (skat. 8. attēlu).

No visiem rīdziniekiem - mājokļa pabalsta saņēmējiem - 2024. gadā 62 % ir atsevišķi dzīvojoši pensionāri/personas ar invaliditāti (2023. gadā 55 %, 2022. gadā 56 %).

8. attēls. Mājokļa pabalsta saņēmēju skaits un faktiski izlietotie līdzekļi (rīdzinieki), EUR

2024. gadā mājokļa pabalsta nodrošināšanai rīdziniekiem izlietotais finansējums ir 15 161 360 EUR vai 66 % no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotā finansējuma, **2023. gadā tie bija 16 607 257 EUR** vai 70 %, bet **2022. gadā – 11 572 414 EUR** vai 62 %.

2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, mājokļa pabalstam izlietotais finansējums samazinājies par 1 445 897 EUR jeb 9 %.

2024. gadā izmaksātā mājokļa pabalsta apmērs rīdziniekiem ir 1 003 EUR vidēji vienai personai jeb **1 774 EUR vienai māsaimniecībai gadā**. Salīdzinājumā – **2023. gadā mājokļa pabalsta apmērs bija 951 EUR vidēji vienai personai gadā**, bet **2022. gadā – 767 EUR vidēji vienai personai gadā**.

2024. gadā no visa mājokļa pabalstam izlietotā finansējuma 74 % jeb 11 286 243 EUR tika izlietots atsevišķi dzīvojošiem pensionāriem/personām ar invaliditāti (2023. gadā 66 %). Tas saistīts ar to, ka dažādām mērķa grupām, aprēķinot mājokļa pabalstu, GMI sliekšņu summai tiek piemēroti atšķirīgi koeficienti.

Pārējie pašvaldības sociālie pabalsti

Pārējiem sociālās palīdzības pabalstiem (bez pamata pabalstiem) rīdziniekiem 2024. gadā tika izlietoti 6 580 229 EUR jeb 29 % no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotajiem līdzekļiem (2023. gadā 5 796 448 EUR jeb 24 %; 2022. gadā 5 274 822 EUR jeb 28 %).

Pašvaldības funkcijās ir nodrošināt **pabalstus audžuģimenēm** un MK noteiktās **sociālās garantijas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas** (turpmāk – Bārenis).

09.01.2024. stājās spēkā **RD 20.12.2023. saistošie noteikumi Nr.RD-23-247-sn „Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības pabalstiem audžuģimenei”**. Ar saistošajiem noteikumiem pašvaldības audžuģimenēm vai specializētām audžuģimenēm ir noteikti pabalstu veidi, apmēri, piešķiršanas un samaksas kārtība.

2024. gadā pabalstus audžuģimenēm izmaksāja par 422 bērniem, kuri ar Rīgas bāriņtiesas lēmumu ievietoti audžuģimenēs (2023. gadā par 409 bērniem, 2022. gadā par 392 bērniem).

Pabalstos audžuģimenēm 2024. gadā izmaksāti 2 443 243 EUR jeb par 15 % vairāk kā 2023. gadā. Tas saistīts ne tikai ar to, ka audžuģimenēs tika ievietoti vairāk bērni kā gadu iepriekš, bet gan to, ka pabalsta bērna uzturam apmērs ir noteikts 75 % apmēra no minimālās darba algas valstī. 2023. gadā minimālā darba alga bija 620 EUR mēnesī un pabalsta bērna uzturam audžuģimenē apmērs bija 465 EUR mēnesī, savukārt 2024. gadā minimālā darba alga bija 700 EUR un pabalsta apmērs pieauga līdz 525 EUR mēnesī (skat.5. tabulu).

Pabalsti Bāreņiem tiek piešķirti un izmaksāti saskaņā ar **RD 12.07.2023. saistošajiem noteikumiem Nr.RD-23-218-sn „Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības palīdzību bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas”**, ar kuriem:

- ☼ noteikts pabalsta apmērs ikmēneša izdevumiem Bārenim, kurš mācās vispārējās, profesionālās vai augstākās izglītības iestādē – 20 % (137 EUR) un personām ar invaliditāti 30 % (206 EUR) apmērā no ienākumu mediānas;
- ☼ pabalsta patstāvīgas dzīves uzsākšanai apmērs – 40 % (274 EUR) un personām ar invaliditāti 60 % (411 EUR) apmērā no ienākumu mediānas;
- ☼ vienreizēja pabalsta sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei apmērs, kas ir vienāds ar ienākumu mediānu, kurai piemērots koeficients 1,7 (1 166 EUR);
- ☼ noteikta mājokļa pabalsta piešķiršanas kārtība.

2024. gadā pabalstus saņēma 563 Bāreņi, salīdzinoši 2023. gadā pabalstus saņēma 543 Bāreņi, bet 2022. gadā – 523 Bāreņi.

2024. gadā pabalstos Bāreņiem tika izmaksāti 1 463 919 EUR, kas ir par 5 % vairāk kā 2023. gadā (skat. 5. tabulu).

Noteikumos Nr.220 ir noteikti papildu sociālās palīdzības pabalsti atsevišķu izdevumu samaksai, kurus ir tiesības saņemt māsaimniecības ar trūcīgas vai maznodrošinātas māsaimniecības statusu. 2024. gadā turpināja **pieaugt pabalsta veselības aprūpei saņēmēju skaits un pabalstam izlietotais finansējums**. 2024. gadā pabalstu veselības aprūpei saņēma 5 529 personas (pieaugums pret 2023. gadu – 33 %) 651 030 EUR apmērā (pieaugums pret 2023. gadu – 66 %) (skat. 5. tabulu).

Sociālie pabalsti Ukrainas civiliedzīvotājiem

Saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto, atbalsts tiek sniegts **Ukrainas pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem**, kuri izceļo no Ukrainas vai kuri nevar atgriezties Ukrainā Krievijas Federācijas izraisītā bruņotā konflikta dēļ šā bruņotā konflikta norises laikā, kā arī vispārēja atbalsta sniegšana Ukrainas sabiedrībai. Likumā paredzētais atbalsts tiek sniegts bruņotā konflikta norises laikā.

Ukrainas civiliedzīvotājiem ir tādas pašas tiesības uz sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību, kādas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktas Latvijas pilsoņiem un Latvijas nepilsoņiem, ievērojot šādus nosacījumus:

- ☼ pašvaldības sociālais dienests pirmos trīs kalendāra mēnešus pēc Ukrainas civiliedzīvotāja māsaimniecības pirmreizējā iesnieguma saņemšanas dienas neveic materiālo resursu izvērtēšanu pirms lēmuma pieņemšanas par sociālās palīdzības pabalsta piešķiršanu;

- ☼ pēc šī termiņa beigām pašvaldības sociālais dienests sociālo palīdzību piešķir atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajam, proti, ņem vērā, ja Ukrainas civiliedzīvotāja māsaimniecība gūst ienākumus no darba samaksas, atlīdzības vai saimnieciskās darbības vai no sociālās drošības sistēmas.

Sociālo pabalstu izmaksu nodrošināšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem 2024. gadā bija plānots izlietot 7 774 722 EUR (pēc budžeta grozījumiem).

2024. gadā RSD piešķir un izmaksāja sociālos pabalstus 6 251 Ukrainas civiliedzīvotājam 6 641 715 EUR apmērā. Salīdzinoši 2023. gadā RSD piešķir un izmaksāja sociālos pabalstus 9 611 Ukrainas civiliedzīvotājiem 9 616 068 EUR apmērā, bet 2022. gadā 17 161 Ukrainas civiliedzīvotājam 13 069 897 EUR apmērā.

RSD 2024. gadā Ukrainas civiliedzīvotājiem piešķir un izmaksāja:

- ☼ GMI pabalstu;
- ☼ pabalstu krīzes situācijā - 343 EUR pilngadīgai personai un 240 EUR par katru bērnu;
- ☼ mājokļa pabalstu;
- ☼ pabalstu veselības aprūpei;
- ☼ pabalstu izglītības ieguves atbalstam;
- ☼ pabalstu sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai;
- ☼ bērna piedzimšanas pabalstu;
- ☼ pabalstu apbedīšanai;
- ☼ pabalstu par aizgādņa pienākumu pildīšanu.

Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums nosaka arī nepilngadīgo bez vecāku pavadības Latvijas Republikā ieceļojušo Ukrainas civiliedzīvotāju personisko un mantisko tiesību un interešu nodrošināšanu. Līdz ar to 2024. gadā tika piešķirti un izmaksāti pabalsti:

- ☼ atlīdzība par ārkārtas aizbildņa pienākumu pildīšanu (171 EUR mēnesī neatkarīgi no bērnu skaita);
- ☼ pabalsts nepavadīta bērna uzturam (215 EUR par bērnu līdz septiņu gadu vecumam; 258 EUR par bērnu vecumā no septiņiem līdz 18 gadiem);
- ☼ pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei (200 EUR bērnam līdz septiņu gadu vecumam; 250 EUR bērnam no 7 līdz 18 gadiem);
- ☼ pabalsts bērna uzturam līdz 19 gadu vecumam (258 EUR tiek izmaksāts pašam bērnam).

6. tabula Ukrainas civiliedzīvotāju – sociālo pabalstu saņēmēju skaits, izlietotie finanšu līdzekļi un vidējais pabalsta apmērs personai 2022. – 2024. gadā

Pabalstu veidi	Sociālo pabalstu saņēmēju skaits			Sociālo pabalstu apmaksai izlietotie līdzekļi, EUR			Pab. apmērs vidēji personai gadā, EUR		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Sociālie pabalsti KOPĀ:	17 161	9 611	6 251	13 069 897	9 616 068	6 641 715	762	1 001	1 063
GMI pabalsts	16 918	7 676	4 632	5 467 136	2 729 521	1 798 485	323	356	388
Mājokļa pabalsts	6 841	6 181	3 788	2 953 652	5 151 800	3 336 907	432	833	881
Pabalsts krīzes situācijā	15 910	3 594	2 536	3 916 672	919 893	810 599	246	256	320
Pabalsts nepavadīta bērna uzturam	286	244	223	404 257	501 342	428 911	286	2 055	1 924
Pabalsts nepavadīta bērna mīkstā inventāra iegādei	281	72	76	68 900	17 850	19 000	281	248	250
Atlīdzība ārkārtas aizbildnim	272	186	165	209 381	245 780	208 341	943	1 321	180
Pabalsts veselības	21	61	147	409	2 770	8 971	19	45	61

aprūpei									
Pabalsts izglītības ieguves atbalstam	756	674	422	37 800	33 700	21 100	50	50	50
Pabalsts sociālās rehabilitācijas. mērķu sasniegšanai	1	1	1	700	25	150	700	25	150
Bērna piedzimšanas pabalsts	36	42	41	5 400	6 300	6 150	150	150	150
Pabalsts apbedīšanai	13	18	5	5 590	6 550	1 900	430	364	380
Pabalsts par aizgādņa pienākumu pildīšanu		2	2		537	1 200		269	600

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un RD saistošajiem noteikumiem, Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek sniegti sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām, kā arī sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem. Sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši personas vajadzībām, pamatojoties uz sociālā darba speciālista veiktu personas vajadzību un resursu novērtējumu. Pašvaldība sniedz vai nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā, materiālu atbalstu personai, lai tā varētu veikt samaksu par sociālajiem pakalpojumiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā, kā arī sociālā darba pakalpojumu (sociālās aprūpes un/vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas ietvaros, kā arī RSD un pašvaldības deleģēšanas līgumu ietvaros – stacionārajās ārstniecības iestādēs, kurās strādā sociālais/-ie darbinieks/-i, un biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” sniegtais sociālā darba pakalpojums sociālā riska ģimenēm, kurās ir bērna augšanai un attīstībai nelabvēlīgi apstākļi).

2024. gadā sociālos pakalpojumus Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja **198** sociālo pakalpojumu sniedzēji, t.sk. **sešas** pašvaldības institūcijas (RSD, RBJĢSAC, trīs Rīgas sociālās aprūpes centri, Rīgas patversme), kā arī **192** sociālo pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem pašvaldība noslēgusi līgumus par sociālo pakalpojumu sniegšanu Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem (**58** nevalstiskās organizācijas, **105** privātpersonas, **29** valsts/citu pašvaldību iestādes). Salīdzinoši 2023. gadā kopējais sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits bija - **206**, bet 2022. gadā - **195**.

Rīdziniekiem 2024. gadā sniegts **71** daudzveidīgs sociālais pakalpojums (2023. gadā - 70, 2022. gadā - 62). 2024. gadā uzsākts sniegt vienu jaunu sociālo pakalpojumu - sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Kopā sociālos pakalpojumus 2024. gadā saņēma **34 889 personas, t.sk. 33 191** rīdzinieks un **1 698** ukraiņi. 2024. gadā sociālos pakalpojumus saņēma **par 971 rīdzinieku vairāk** nekā 2023. gadā (32 220) un **par 1 178 vairāk** nekā 2022. gadā (32 013).

2024. gadā sociālie pakalpojumi Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem apmaksāti no 13 Rīgas domes budžeta programmām (uzlabojumiem elektroniskajām sistēmām 2024. gadā finansējums plānots un apmaksāts arī no Rīgas digitālās aģentūras budžeta programmas). Kopumā sociālo pakalpojumu nodrošināšanai izlietoti **127 592 419 EUR** (tai skaitā no pašvaldības budžeta izlietoti **110 708 870 EUR**, no valsts budžeta – **16 883 549 EUR** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)) (skat. 7. tabulu). Salīdzinoši 2023. gadā sociālie pakalpojumi Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem apmaksāti arī no 13 RD budžeta programmām, izlietojot **108 528 512 EUR** (tai skaitā no pašvaldības budžeta izlietoti **94 734 810 EUR**, no valsts budžeta – **13 793 702 EUR** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)), arī 2022. gadā apmaksāti no 13 RD budžeta programmām, izlietojot **86 271 278 EUR** (tai skaitā no pašvaldības budžeta izlietoti **75 907 078 EUR**, no valsts budžeta – **10 364 200 EUR** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)).

2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, sociālajiem pakalpojumiem izlietotais finansējums palielinājās par **19 063 907 EUR jeb 17.5%** (tai skaitā, no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums lielāks par **15 974 060 EUR jeb 17%**, bet no valsts budžeta izlietotais finansējums lielāks par **3 089 847 EUR jeb 22.4%** (asistenta pakalpojuma finansēšanai). Salīdzinot 2023. gadu pret 2022. gadu, sociālajiem pakalpojumiem izlietotais finansējums palielinājās par **22 257 234 EUR jeb 14%** (tai skaitā, no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums lielāks par **18 827 732 EUR jeb 25%**, bet no valsts budžeta izlietotais finansējums lielāks par **3 429 502 EUR jeb 33%** (asistenta pakalpojuma finansēšanai).

2024. gadā novirzīts papildu finansējums šādiem pakalpojumiem (daļai 2024. gadā aktuālajām vajadzībām finansējums pārvirzīts budžeta programmu ietvaros vai no citām programmām, daļai piešķirts papildu finansējums):

- ☞ sociālo pakalpojumu cenu palielinājuma 2023. gadā turpinājumam 2024. gadā;
- ☞ cenu palielinājumam sociālajiem pakalpojumiem no 2024. gada (ap 20%);

- ☼ individuālajām sociālās rehabilitācijas programmām bērniem, t.sk. ar izmitināšanu bērniem ar uzvedības traucējumiem (7 bērni), bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (5 bērni), ģimenēm ar bērniem ar garīga rakstura traucējumiem (5 ģimenes);
- ☼ sociālās rehabilitācijas pakalpojumam - dienas aprūpes centram bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (20 bērni);
- ☼ sociālās rehabilitācijas un apmācības pakalpojumam bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (8 bērni);
- ☼ aprūpes mājās pakalpojuma apjoma palielinājumam, t.sk. bērniem;
- ☼ aprūpētās dzīvesvietas pakalpojuma palielinājumam (30 personas);
- ☼ dienas aprūpes centru personām ar demenci „Duntes ozoli” un „Žubītes” pašvaldības līdzfinansējuma daļas palielinājumam uz 80% (Ministru kabineta noteikumu Nr.829 10.punkts par valsts līdzfinansējumu – DAC uzturēšanas izdevumiem trešajā gadā valsts finansē 20%);
- ☼ jaunam dienas aprūpes centram (Drustu iela 37) personām ar viegliem vai vidēji smagiem garīga rakstura (autiskā spektra) traucējumiem ar 17 vietām;
- ☼ dienas aprūpes centru (dažādās adresēs) vietu skaita palielinājumam personām ar GRT (20 vietas);
- ☼ individuālajām sociālās rehabilitācijas programmām pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem;
- ☼ asistenta pakalpojumam – atlīdzība stundas likmes palielināšanai un darba samaksai (valsts budžeta transferts);
- ☼ pakļautības iestādēm atlīdzības palielinājumam;
- ☼ līgumorganizāciju SAC 2023. gadā palielināto 70 papildu vietu finansēšanas turpinājumam 2024. gadā, kā arī papildu 390 vietām no 2024. gada oktobra (oktobrī - 130, novembrī 260, decembrī 390 vietas);
- ☼ ĪSA bezpajumtniekiem 2023. gadā palielināto 10 vietu turpinājumam 2024. gadā un 10 vietām no 2024. gada;
- ☼ patversmei, kura nodrošina pakalpojumu personām ar kustību traucējumiem, papildu 5 vietām;
- ☼ vietu skaita palielinājumam naktspatversmēs vidēji par 52 vietām ziemā un 24 vietām vasarā;
- ☼ IT sistēmu (SOPA, APSIS, sociālo pakalpojumu administrēšanas sistēma (atskaišu, rindu modulis)) uzturēšanai un papildinājumiem.

Informācijas tehnoloģiju attīstība sociālo pakalpojumu jomā

2024. gadā turpinājās sociālo pakalpojumu administrēšanas jomā lietoto elektronisko sistēmu pilnveide, 2024. gadā šim mērķim izlietojot 28 223 EUR (SAC trīs rindu un publiskās pieejamības izstrāde).

Galvenās tendences sociālo pakalpojumu jomā, risinātās problēmas, jaunumi

- ☼ Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2024. gadā turpināja pieaugt sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits (pieaugoša tendence sekojošos pakalpojumos: invalīdu transports, aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā, kopienas centri, DAC personām ar GRT, ar demenci, sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, psihologa pakalpojums, krīzes centra pakalpojums bērniem un ģimenēm, ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā bērniem, grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums, pabalsts mājokļa pielāgošanai), kā arī palielinājās izdevumi sociālajiem pakalpojumiem.
- ☼ Aprūpes mājās pakalpojums ir viens no pieprasītākajiem pakalpojumiem, kā arī finanšu ietilpīgākajiem, to apliecina ilggadīga datu analīze un arī prognozes. No 2015. gada (4 972 aprūpējamie) līdz 2024. gadam (7 361 aprūpējamais) skaits ir pieaudzis par 2 389 personām deviņu gadu laikā jeb vidēji katru gadu aprūpējamo skaits pieaudzis par aptuveni 265 personām. No 2019. gada (6 201) uz 2020. gadu (6 216) pieaugums bija tikai 15 personas, kas ir minimāls un

varētu būt saistīts ar pandēmijas ietekmi. No 2023. gada (6 714) uz 2024. gadu (7 361) pieaugums bija 647 personas, kas ir straujš un liecina par ievērojamu izaugsmi pēdējā gadā. Paredzams, ka pieauguma temps palēnināsies salīdzinājumā ar vēsturisko periodu (no 265 uz 159 aprūpējamām personām gadā), bet kopējā tendence joprojām būs augšupejoša, sasniedzot 7 838 aprūpējamās personas 2027. gadā.

- ☼ Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma saņēmēju skaita dinamika periodā no 2015. līdz 2024. gadam uzrāda kopumā pieaugošu tendenci no 2015. gada (1 993 klienti) līdz 2024. gadam (2 905 klienti). SAC klientu skaits pieaudzis par 912 klientiem 9 gadu laikā. Klientu skaits pieauga vidēji par 101 klientu gadā, un arī periodā no 2025. līdz 2027. gadam paredzams turpmāks pieaugums. Prognozes liecina, ka 2027. gadā SAC klientu skaits pieaugs par 17% salīdzinot ar 2024. gadu.
- ☼ Ņemot vērā pēdējo gadu tendences klientu ar demences diagnozi skaita dinamikā RSAC, turpmāk sagaidāms statistiski nozīmīgs pieaugums demences klientu īpatsvarā, 2027. gadā sasniedzot 47% līdz 52% no visiem RSAC klientiem (2024. gadā 43%).
- ☼ Viens no iemesliem, kāpēc lielāks ģimeņu skaits vērsas pēc atbalsta bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, ir - Latvijā, arī Rīgā bērnu skaitam, kuriem noteikta invaliditāte, ir tendence pieaugt. Saskaņā ar VDEĀVK datiem 2024. gadā Latvijā bija 9 225 bērni ar invaliditāti, Rīgā 2 750. Saskaņā ar pirmreizējās invaliditātes ekspertīzes datiem pieaug bērnu skaits, kuriem invaliditāte noteikta psihisko un uzvedības traucējumu dēļ, turklāt vecumā līdz 7 gadiem (šeit ietilpst arī bērni ar autiskā spektra traucējumiem). Piemēram no visām pirmreizējām ekspertīzēm 2022. gadā 44% invaliditāti noteica tieši psihisko un uzvedības traucējumu dēļ, 2024. gadā – jau 56% gadījumu.
- ☼ Nodrošinot sociālā darba pakalpojumu programmā „Pārinieks”, tika konstatēti gadījumi ar ģimenēm, kurās bērniem novērotas mentālās veselības problēmas. 2024. gadā sadarbībā ar Latvijas SOS Bērnu ciematu asociāciju izstrādāts pakalpojums, kas paredz izstrādāt un realizēt atbalsta plānu jauniešiem un ģimenei sadarbībā ar BKUS Bērnu psihiatrijas nodaļu, nodrošinot kompleksu starpnozaru sadarbību.
- ☼ DAC „Dzīvības aka” ģimenēm ar bērniem DAC II līmeņa izstrāde, tādējādi paplašinot un paaugstinot aktivitāšu apjomu, sniedzot atbalstu ģimenei, lai ģimenes uzlabotu savu dzīves kvalitāti un sociālo integrāciju.
- ☼ Jaunu sociālo pakalpojumu ieviešana bērniem ar multiplām problēmām, t.sk. izveidotas jaunas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniegšanas vietas.
- ☼ 2024. gadā saglabājās tendence palielināties bērnu institucionālās aprūpes pakalpojuma saņēmēju skaitam. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, kad visi bērni, kuriem bija nepieciešama aprūpe institūcijā, tika uzņemti RBJĢSAC, 2024. gadā tika palielināts vietu skaits līgumorganizācijās, jo pastāvēja grūtības visus bērnus izmitināt RBJĢSAC struktūrvienībās. Turklāt nepietiekamo vietu skaita dēļ, veidojās situācija, ka, neskatoties uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesas lēmumiem par bērnu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, bērni turpināja uzturēties Krīzes centrā, gaidot vietu kādā no RBJĢSAC vai līgumorganizāciju struktūrvienībām.
- ☼ 2024. gadā krīzes centru noslogojums ir bijis augstāks nekā iepriekšējos gados. Krīzes centru noslodzei tiek sistemātiski sekots līdzī. 2024. gada ziemas mēnešos (janvāris, februāris) līgumorganizācijas uzņēma vairāk klientu, kā nosaka Līgums (66 personas dienā). Šī iemesla dēļ tika veikti Līguma grozījumi, nosakot, ka personu skaits dienā var tikt mainīts ārkārtas un krīzes situācijā no pušu neatkarīgiem apstākļiem. Savukārt vasaras mēnešos RBJĢSAC bija vērojamas situācijas, ka atsevišķos periodos bērnu skaits, kas saņēma pakalpojumu, bija lielāks nekā vietu skaits. Novērota jauna tendence saistībā ar bēgļiem un patvēruma meklētājiem, kuri nokļūst krīzes centrā - tiek deportētas ģimenes, kurām ir bēgļu statuss, ar izsniegtām uzturēšanās atļaujām Latvijā.

- ☼ Bija rindas uz noteiktiem pakalpojumiem: SAC pilngadīgām personām, krīzes centrā uzturējās bērni, kuriem nevarēja nodrošināt vietas institucionālajā aprūpē, grupu dzīvoklis un DAC personām ar GRT, specializētās darbnīcas, pabalsts mājokļa pielāgošanai, pansijas pakalpojums personām bez noteiktas dzīvesvietas, pieprasījums pēc individuālajām sociālās rehabilitācijas programmām bija lielāks nekā iespējas tās nodrošināt – bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.
- ☼ Nepietiekams vietu skaits personu vajadzībām atbilstošos pakalpojumos rada lielāku ietekmi un pieprasījumu pēc citiem sociālajiem pakalpojumiem, piemēram, tas, ka ir rinda uz grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu, cilvēki ilgāk uzturas īslaicīgās uzturēšanās mītnē; ja nav pietiekošs pašvaldības līdzfinansējums uz SAC, tad personas ar aprūpes vajadzībām saņem aprūpi mājās vai īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumu institūcijā.
- ☼ Situācijā, kad valstī neattīstās alternatīvi risinājumi bērnu ārpusģimenes aprūpē (specializētās audžuģimenes; atbilstošs un efektīvs tiesiskais regulējums situācijās, kad tiek pārtrauktas aizgādības tiesības par bērniem tuvu pilngadības vecumam; vāja atbalsta sistēma aizbildņiem; sociālo pakalpojumu neesamība pusaudžiem ar izteiktām uzvedības problēmām un atkarībām) tika veikti priekšdarbi, lai radītu inovatīvus, individualizētus un vajadzībām atbilstošus pakalpojumus pusaudžiem un jauniešiem ar uzvedības, mentālās veselības un atkarību problēmām, turklāt pārklājot plašāku vecuma grupu.
- ☼ 2024. gadā tika veikti grozījumi Rīgas domes 06.03.2020.saistošajos noteikumos Nr.3 “Rīgas valstspilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība”, kas paredzēja izmaiņas nosacījumos, lai saņemtu sociālos pakalpojumus.

Sociālo pakalpojumu attīstība

2024. gadā veiktas/uzsāktas vairākas aktivitātes gan jaunu sociālo pakalpojumu attīstīšanai, gan esošo apjoma paplašināšanai:

- ☼ 2024. gadā RSAC „Mežciems” izveidotas 22 ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma vietas personām ar demenci (uzsākta vēl 23 vietu izveide, nodaļu plānots atvērt 2025. gadā), RSAC „Gaiļezers” – 33 vietas (uzsākta vēl 36 vietu izveide, nodaļu plānots atvērt 2025. gadā).
- ☼ Sociālie pakalpojumi jaunās adresēs vai papildu vietas, satura izstrāde:
 - Burtnieku iela 37 kompleksa izveidošana – infrastruktūras izveidošana, telpu iekārtošana grupu dzīvoklī, koprades pakalpojuma satura izstrāde. Ieguvumi – 7 jaunas vietas grupu dzīvoklī, jauns koprades pakalpojums, 4 papildu vietas mammām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām jaundzimušie, jauna pakalpojuma sniegšanas vieta sociālās rehabilitācijas programmām bērniem ar uzvedības un saskarsmes problēmām;
 - Latgales iela 189, jaunas vietas specializētās darbnīcas pakalpojumam pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumu par struktūrfondu naudu;
 - Spilves ielas (analogi projekti Priedaines ielai 11) pielāgošana personām ar autiskā spektra traucējumiem – telpu pielāgošana, pakalpojuma satura izstrāde.
- ☼ Jaunu sociālo pakalpojumu ieviešana bērniem ar multiplām problēmām, t.sk., izveidotas jaunas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniegšanas vietas.
- ☼ Pieprasījuma pieauguma apmierināšana pēc sociālajiem pakalpojumiem ģimenēm ar bērnu ar funkcionāliem traucējumiem.
- ☼ Aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšana atbilstoši pieprasījumam;
- ☼ Nepieciešamība stiprināt sociālo darbinieku un veselības aprūpes speciālistu starpinstitucionālu un starpprofesionālu koordināciju, īpaši veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu integrāciju.
- ☼ Sociālo pakalpojumu kartēšana, preventīvā un sociālā atbalsta satura pārskatīšana un prioritāšu noteikšana personām ar demenci.
- ☼ Iedzīvotāju iesaiste pakalpojumu izvērtēšanā un plānošanā, īpaši personu ar demenci un personu ar autismu tuvinieku līdzdalība sociālā atbalsta risinājumu izstrādē.
- ☼ Sociālo pakalpojumu samaksas kārtības efektivitātes izvērtējums.

 Preventīvas programmas nodrošinājums ģimenēm ar jaundzimušo.

7. tabula. Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta izdevumi sociālajiem pakalpojumiem sadalījumā pa RD budžeta programmām 2022. – 2024. gadā, EUR

Nr.p.k.	Rīgas domes budžeta programma	2022	2023	2024
	KOPĀ, EUR	86 271 278, t.sk. UKR 839 705	108 528 512, t.sk. UKR 1 518 564	127 592 419, t.sk. UKR 2 266 863
1.	18.02.01. Sociālie pakalpojumi dzīvesvietā Rīgas valstspilsētas iedzīvotājiem, tai skaitā	37 444 024	48 482 264**	60 022 358
1.1.	<i>Sociālpsiholoģiskie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem</i>	2 968 390	3 546 733	5 824 984
1.2.	<i>Dienas centri un dienas aprūpes centri pilngadīgām personām</i>	2 941 877	3 339 348	4 780 659
1.3.	<i>Invalīdu transporta pakalpojumi</i>	2 150 503	2 329 870	2 639 448
1.4.	<i>Sociālās aprūpes dzīvesvietā pakalpojumi</i>	26 916 766	34 986 372	42 728 771
1.5.	<i>Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi</i>	907 076	1 346 915	1 831 098
1.6.	<i>Deleģēšanas līgumu pakalpojumi (sociālā darba pakalpojuma pirkšana ārstniecības iestādēs un SOS, dienas centrs neredzīgajiem un nedzirdīgajiem)</i>	761 687	950 190	1 164 007
1.7.	<i>Ēdiena piegāde un izdalīšana personām sociālā drošības tīkla ietvaros</i>	717 871	832 459	1 014 553
1.8.	<i>Brīvprātīgo darbs (2020. gadā - atbalsts pārtikas u.c. nepieciešamības preču piegādē uz mājām; 2021. un 2022. gadā - sociālais atbalsts klientiem institūcijās)</i>	21 978	39 775	38 838
1.9.	<i>Pakalpojumi Ukrainas civiliedzīvotājiem</i>	309 291	1 109 682	1 590 524
2.	18.02.02. Asistenta pakalpojumi	10 364 200,	13 793 702	16 883 549
3.	18.03.00. Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	4 720 937	5 231 371	5 613 515
4.	18.03.01. Atbalsts ģimenēm krīzē un bērnu uzturēšanās līgumorganizācijās	1 277 404	1 292 698	1 633 054
5.	18.04.00. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes	8 869 057	10 921 747	11 267 167
6.	18.04.01. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes – līgumorganizācijas	7 544 001,	10 091 145	11 530 998
7.	18.05.00. Rīgas patversme	1 676 458	1 996 976	2 160 583
8.	18.06.00. Rīgas patversmes – līgumorganizācijas	2 998 330	3 203 600	4 188 959
9.	18.07.00. Rīgas Sociālais dienests *	8 956 005	10 414 672	10 924 359
10.	18.09.00. Invalīdu pacēlāju uzstādīšana, apkope un remonts	58 220	161 694	111 135
11.	18.14.00. Grupu mājas/dzīvokļi	1 099 603	1 320 829	1 517 011

12.	18.19.00. Īslaicīga hronisko slimnieku kopšana un rehabilitācija	1 192 702	1 476 897	1 689 389
13.	18.01.00 Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departaments un Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūra “Rīgas digitālā aģentūra”***	70 337	140 917	50 342

* uzturēšanas izdevumi, tai skaitā finansējums sociālā darba speciālistu atalgojumam un pašvaldības dienas centru pakalpojuma nodrošināšanai; APSIS uzturēšanas izdevumi.

**summā ietilpst 920 EUR, nauda, kas 2023. gada beigās tika atgriezta bankā.

*** Programmā norādīts tikai finansējums elektroniskajām sistēmām sociālo pakalpojumu jomā (SOPA, VAPUS, APSIS, sociālo pakalpojumu administrēšanas modulis (rindas, atskaites) uzturēšana, papildinājumi), 2024. gadā 4 840 EUR no tabulā norādītās summas (50 342 EUR) plānoti Rīgas digitālās aģentūras budžeta programmā.

SOCIĀLAIS DARBS ĢIMENĒM UN BĒRNIEM

Sociālā darba ar ģimenēm un bērniem mērķis ir nodrošināt profesionālu un mērķtiecīgu sociālo darbu un sociālo pakalpojumu piesaisti, atbilstoši ģimeņu vajadzībām, kas orientēti uz sociālo problēmu risināšanu un bērnu drošību, attīstot pašas ģimenes resursus un iesaistot atbalsta sistēmas. Kā arī sniegt personai psihosociālu palīdzību, lai sekmētu krīzes situācijas pārvarēšanu un veicinātu šīs personas iekļaušanos sabiedrībā. Sociālā darba pakalpojumu sniedz sociālais darbinieks darbam ģimenēm ar bērniem.

Sociālo darbinieku galvenie darba uzdevumi:

- ☼ izvērtēt personu sociālās vajadzības un funkcionēšanas spēju pakāpi;
- ☼ noteikt konkrētus uzdevumus identificētās sociālās problēmas kontekstā;
- ☼ apzināt resursus un piesaistīt tos, t.sk. piesaistīt speciālistus un pakalpojumus atbilstoši ģimenes individuālajām vajadzībām un ģimenes situācijai;
- ☼ veikt izvērtēšanas rezultātu kopsavilkumu, nosakot sociālās problēmas un sniedzot rekomendācijas turpmākam darbam;
- ☼ nodrošināt starpinstitucionālo sadarbību;
- ☼ sociālā darba ietvaros pārstāvēt klientu dažādās iestādēs.

Sociālo darbinieku darbības:

- ☼ Veic ģimenes sociālās situācijas, pamatvajadzību, stipro un vājo pušu sākotnējo izvērtēšanu un periodisko novērtēšanu;
- ☼ Veic krīzes situācijas izvērtēšanu, identificē apdraudējumu, nepieciešamības gadījumā neatliekami reaģē;
- ☼ Veic risku novērtēšanu vai daudzpakāpju izvērtēšanu ģimenēs ar bērniem atbilstoši MK noteikumos Nr.338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” noteiktajam;
- ☼ Slēdz vienošanos ar ģimeni par sadarbības procesu;
- ☼ Veic informācijas dokumentēšanu un veido klienta lietu;
- ☼ Veido attiecības ar klientu – personu, ģimeni un bērniem, iesaista savas situācijas izvērtēšanā, risināšanā, novērtēšanā u.t.jpr.;
- ☼ Darbā ar klientu - konsultē, informē, sniedz atbalstu, pielieto psihosociālās konsultēšanas u.c. metodes, veic vides novērtēšanu, apmeklējumus dzīvesvietā;
- ☼ Iegūst papildus informāciju sadarbībā ar klientu, institūcijām, neformāliem informācijas avotiem (piem., kaimiņiem), veic tās apkopošanu;
- ☼ Veido rakstisku sadarbības plānu ar klientu un realizē to;

- ☼ Piešķir pakalpojumus atbilstoši klienta vajadzībām, veic to monitorēšanu un novērtēšanu;
- ☼ Sniedz rakstiskas atbildes institūcijām, raksta iniciatīvas vēstules;
- ☼ Veic sadarbību ar institūcijām, iniciē starpinstitucionālās sadarbības tikšanās;
- ☼ Ja sociālās rehabilitācijas uzstādītie mērķi ir sasniegti, novērsti augsti un vidēji riski, apdraudējums, klienta situācijā/uzvedībā vērojams uzlabojums, konstatētas pozitīvas izmaiņas un klients tiek ar savu situāciju galā patstāvīgi, kā arī citu iemeslu dēļ slēdz sociālā gadījuma lietu.

Nodrošinot sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem, sociālie darbinieki visbiežāk strādā ar ģimenēm, kurām ir multiplas problēmas, piemēram, vecākiem bērnu aprūpes grūtības, kas var būt saistītas ar aprūpētāja atkarību, fiziskās, garīgās vai psihiskās veselības traucējumiem, materiālajām grūtībām un citu resursu trūkumu. Pēdējo gadu laikā arvien biežāk sociālajiem darbiniekiem nākas iesaistīties gadījumu risināšanā, kuros personām novērojams sociālo prasmju trūkums, saskarsmes grūtības un konflikti, vardarbība ģimenēs, t.sk. emocionāla vardarbība un bērnu pamešana novārtā, atkarības, bērniem un jauniešiem izglītības problēmas, t.sk. mācīšanās grūtības un skolas kavējumi, kā arī grūtības, kas saistītas ar veselības problēmām u.c..

RSD sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem 2024. gadā nodrošināja 71 sociālais darbinieks, t.sk. darbinieki, kas strādā ar ģimenēm, kurās ir bērni ar funkcionāliem traucējumiem. Sociālo darbinieku skaitu RSD raksturo liela personāla mainība, kā arī sociālo darbinieku trūkums ietekmē sociālo gadījumu vadīšanas dinamiku.

Sociālā darba pakalpojuma ietvaros 2024. gadā **RSD sociālie darbinieki strādājuši ar 7 448 ģimenēm**, tostarp turpinot jau uzsākto darbu iepriekšējos gados. Pieaugošo klientu lietu skaitu, kas ir par 960 ģimenēm vairāk nekā 2023. gadā, var skaidrot ar to, ka ir palielinājies ienākošo ziņojumu skaits gan no fiziskām, gan juridiskām personām par personām un ģimenēm. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2024. gadā **turpināja pieaugt sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits** (pieaugoša tendence sekojošos pakalpojumos: kopienas centri, sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, psihologa pakalpojums, krīzes centra pakalpojums bērniem un ģimenēm, ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā bērniem, tāpat lielāks ģimeņu skaits vēršas pēc atbalsta bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (bērnu skaitam, kuriem noteikta invaliditāte, ir tendence pieaugt), pieaudzis ģimenes asistenta pakalpojuma saņēmēju skaits u.c..

Atbilstoši klientu skaitam 2024. gadā veidotas:

- 1 737 - sociālā darba ar gadījumu lietas ģimenēm ar bērniem** (2023. gadā – 1 431);
- 1 357 - pakalpojuma lietas ģimenēm ar bērniem** (2023. gadā – 733);
- 1 330 - pakalpojuma lieta ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem** (2023. gadā – 1 140);
- 3 024 - informatīvas lietas ģimenēm ar bērniem** (2023. gadā - 2 117).

Saskaņā ar Pārvaldes uzdevuma deleģējuma līgumu 2024. gadā sociālā darba pakalpojumu Rīgas valstspilsētas pašvaldības ģimenēm ar bērniem, t.sk., sociālā riska situācijās, turpināja sniegt biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” SOS ĢAC, nodrošinot to divās vietās Rīgā – Teikā, Zemitānu laukumā 5, kā arī Āgenskalnā, Mazā Nometņu ielā 31, lai uzlabotu pakalpojuma pieejamību klientiem.

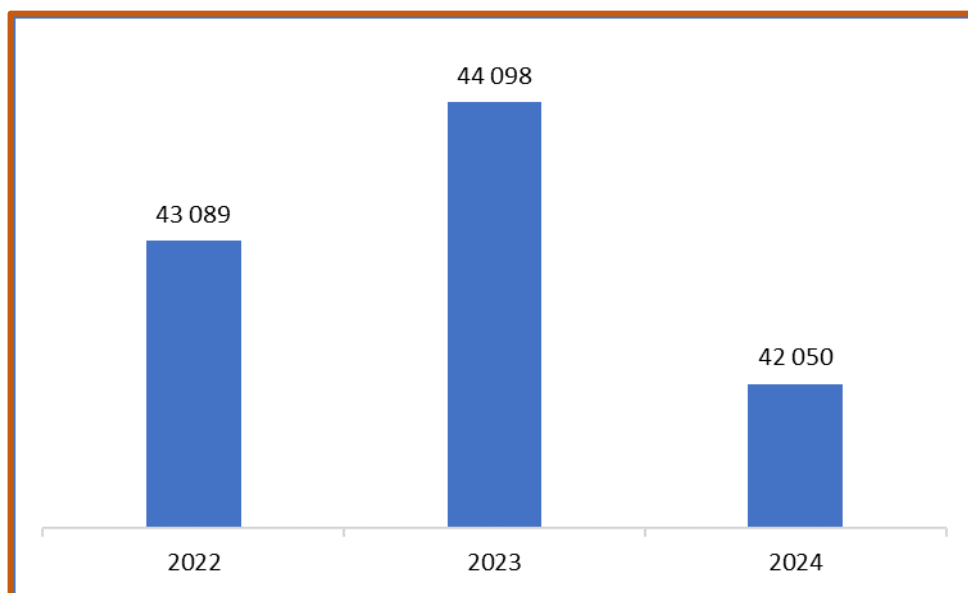
SOS ĢAC sociālā darba pakalpojumu 2024. gadā nodrošināja 7 sociālie darbinieki un 1 sociālais rehabilitētājs, 2 ģimenes asistenti, nepieciešamības gadījumā piesaistot citus speciālistus un pakalpojumu sniedzējus. Tā kā pakalpojumā arvien vairāk ģimenēs tika identificētas grūtības jauniešiem, tad no 2024. gadā sociālā darba pakalpojums kopumā tika sniegts 129 ģimenēm, kas salīdzinoši ar 2023. gadu ir par 66 ģimenēm mazāk, un ko ietekmēja ilgstoša sociālā darbinieka vakance.

8. tabula. Sociālā darbinieka ģimenēm ar bērniem klientu skaits, tai skaitā SOS ĢAC klientu skaits

Gads	2022	2023	2024
Sociālā darba pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits RSD/SOS ĢAC	3 936/160	6 488/195	7 448/129

Saskaņā ar SOPA atskaišu modulī „Lietotāja darba pārskats” esošo informāciju par 2024. gadu, šajā periodā kopumā **RSD** sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm un bērniem un **SOS ĢAC** sociālie darbinieki **nodrošinājuši kopumā 42 050 konsultācijas, t.sk. 10 790 konsultācijas klātienē un 31 260 konsultācijas pa tālruni.** Salīdzinoši 2023. gadā sniegtas **44 098 konsultācijas - 11 147 klātienes konsultācijas un 32 951 konsultācijas pa tālruni.** **2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gadu klātienes konsultāciju skaits samazinājies par 357 konsultācijām un telefonkonsultāciju skaits samazinājies par 1 691 konsultāciju.** Savukārt 2022. gadā tika kopumā nodrošinātas 43 089 konsultācijas. Skat. 9. attēlu.

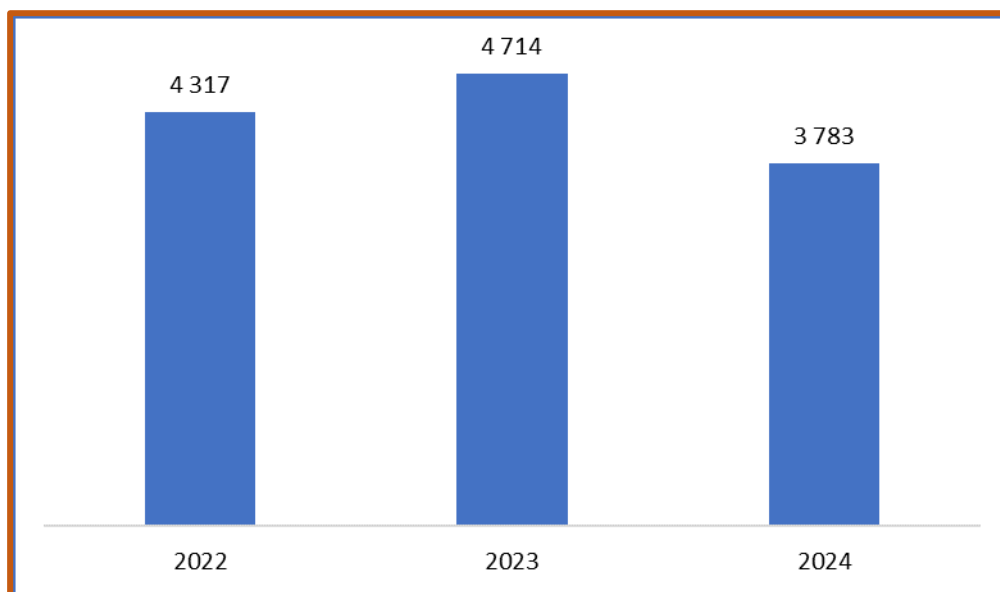
9. attēls. RSD un SOS ĢAC sociālie darbinieku nodrošinātās konsultācijas

Minētais konsultāciju skaita samazinājums skaidrojams ar to, ka RSD 2024. gadā tika veiktas izmaiņas sociālā darba pakalpojuma procesā, lai uzlabotu pakalpojuma kvalitāti, izlīdzinātu noslodzi, kas ietver darba organizēšanu divos līmeņos, sadalot darbinieku funkcijas, un Labklājības ministrijas 2020. gada metodikas „Metodiskais materiāls sociālajam darbam ģimenēm ar bērniem” principos pamatotu sociālā darba ģimenēm ar bērniem ieviešanu praksē, kas ietver nepieciešamību vairāk resursu veltīt kontakta nodibināšanai ar personu/ģimeni un situācijas izvērtēšanai.

2024. gadā tika veikti 3 783 mājas apmeklējumi, no kuriem 2 747 gadījumos ģimenes tika sastaptas dzīvesvietā, savukārt 1 036 apsekojumi bija neveiksmīgi. Salīdzinājumā ar 2023. gadu, kad veikti 4 714 apmeklējumi, 2024. gadā apmeklējumu skaits samazinājās par 934 apmeklējumiem. (Skat. 10. attēlu). Mājas apmeklējumi klientu (ģimenes) dzīvesvietā, kas ir būtiska sociālā gadījuma risināšanas sastāvdaļa, jo komunikācija ar ģimeni notiek tās dabiskajā vidē, un sociālajam darbiniekam ir iespējams novērtēt ne tikai sadzīves apstākļus, bet arī ģimenes locekļu savstarpējo komunikāciju.

10. attēls. RSD un SOS ĢAC sociālie darbinieku nodrošinātie mājas apmeklējumi

Saskaņā ar BTAL 58. Pantā notikto, pašvaldībai ir jāveic bērnu likumpārkāpumu profilakses darbs, līdz ar to RSD un SOS ĢAC sociālie darbinieki ir veikuši sociālo darbu un strādājuši ar ģimenēm un bērniem, par kuriem RSD ir saņēmis pieprasījumu iesaistīties konkrētas situācijas risināšanā. Informāciju par nepilngadīgo likumpārkāpumiem un uzvedības problēmām (klaiņošanu, ubagošanu utt.) sniedz VP un RPP, izmantojot NPAIS sistēmu. Atbilstoši NPAIS sniegtajai informācijai, pašvaldībai sadarbībā ar bērnu vecākiem un citām institūcijām – izglītības iestādēm, VP, VPD (ja bērns ir probācijas klients) sabiedriskajām organizācijām un citām iestādēm, ir jāizstrādā sociālās korekcijas programmas.

2024. gadā RSD un SOS ĢAC kopumā saņēma informāciju par **740 Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā reģistrētu gadījumu** par konfliktiem ģimenē, bērna atrašanos ārpus dzīvesvietas pēc plkst. 22.00 un klaiņošanu, sīkām zādzībām, bērna smēķēšanu vai alkohola lietošanu, tai skaitā nokļūšanu ārstniecības iestādē pēc saindēšanās ar alkoholu u.c. Salīdzinot ar 2023. gadu, saņemto signālu skaits ir palielinājies par 200 (540 signāli). No visiem 740 gadījumiem, **310 gadījumos, informācija nodota sociālajiem darbiniekiem gadījuma izvērtēšanai un, ja nepieciešams, darba uzsākšanai ar jauniešu/ģimeni**, 430 gadījumos informācija pieņemta zināšanai vai pārsūtīta citai iestādei darbam, t.sk. SOS ĢAC vai citai pašvaldībai u.c. Salīdzinot ar 2023. gadu, tie bija 231 gadījums, kad informācija nodota izvērtēšanai un sociālā darba uzsākšanai. Vienlaikus informācija par nepieciešamību veikt sociālo darbu ar jauniešu un uzsākt sociālās korekcijas/rehabilitācijas plāna izstrādi RSD tiek saņemta arī ārpus NPAIS sistēmas, piemēram, telefoniskas saziņas vai vēstules veidā. **Kopumā 2024. gadā izstrādāti 88 sociālās korekcijas/sociālās rehabilitācijas plāni.** No visiem gadījumiem - 51 gadījumos tos izstrādāja RSD, 14 gadījumos - SOS ĢAC, savukārt RBJGSAC 2024. gadā rehabilitācijas plānus izstrādāja 23 jauniešiem. Tādējādi, salīdzinot ar 2023. gadu, 2024. gadā izstrādi par 18 sociālās rehabilitācijas plāniem vairāk (2023. gadā - 70 sociālās rehabilitācijas plāni, savukārt 2022. gadā - 54). Raksturojot situāciju Rīgas pašvaldībā, palielinās nepilngadīgo pārkāpumi - 2024. gadā sociālā darba ar ģimeni ietvaros kopumā fiksēti **629 gadījumi, kad konstatētas uzvedības problēmas (klaiņošana, ubagošana, likumpārkāpumi u.t.t.)**, savukārt 2023. gadā - 510 gadījumi un 2022. gadā - 484.

9. tabula. NPAIS pieprasījumi RSD un SOS ĢAC

Gads	2022	2023	2024
NPAIS pieprasījumi RSD	354	231	310

RVPLD sadarbībā ar biedrību „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” (turpmāk – Biedrība), piesaistot Biedrības, RD un labdarības organizācijas „OAK Foundation” finansējumu, no 2017. līdz 2019. gadam īstenoja projektu „SOS Resursu un kompetences centra prakse uz bērna vērstās pieejas ieviešanai Latvijā”. Projekta mērķis bija veicināt iespēju katram bērnam un jauniešiem augt un attīstīties mīlošā, ģimeniskā vidē, stiprinot bioloģisko vecāku kapacitāti, samazināt pret bērniem vērstās vardarbības un sociālās izslēgšanas riskus.

Viena no Projektā realizētām aktivitātēm bija sociālā darba pakalpojuma sniegšana jauniešiem un viņu ģimenēm, jo saskaņā ar BTAL 58. pantu, nodrošinot likumpārkāpumu profilakses darbu, pašvaldībai sadarbībā ar bērna vecākiem, izglītības iestādēm, Valsts policiju, Valsts probācijas dienestu, sabiedriskajām iestādēm u.c. organizācijām jāizstrādā bērnam korekcijas programma. Lai turpinātu pakalpojuma pēctecību, 2020. gadā tika īstenota sociālās rehabilitācijas programma ģimenēm ar bērniem, uz kuriem attiecināms BTAL 58.pants (programma „Pārinieks”). Kopš 2021. gada aprīļa pakalpojums tiek nodrošināts Pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līguma ietvaros un joprojām tiek īstenots.

Programmas „Pārinieks” pakalpojumu 2024. gadā SOS ĢAC kopumā sniedza **65 ģimenēm, kurās aug 86 bērni**. Salīdzinoši 2023. gadā pakalpojums tika sniegts **80 ģimenēm, kurās aug 128 bērni**. 2024. gadā bija vērojama mazāka klientu nomaiņa, ilgstošāk tika sniegts pakalpojums bērniem, lai sasniegtu vēlamos uzlabojumus, tādejādi gada laikā pakalpojumā varēja tikt iesaistītas skaitliski mazāk ģimenes.

Pakalpojuma nodrošināšanai izmantotais finansējums 2024. gadā ir **271 790,44 EUR, t.i. - 89 %** izpilde no budžeta gada plāna.

Sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem

Lai ģimenēm tiktu piedāvāts pēc iespējas daudzveidīgāks un vajadzībām atbilstošāks pakalpojumu klāsts, sociālie darbinieki izmanto dažādus pieejamos resursus. Tiek izmantoti gan valsts, gan pašvaldības finansētie pakalpojumi. Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek nodrošināti sociālie pakalpojumi gan bērniem no sociālā riska ģimenēm un viņu ģimenes locekļiem, gan bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem.

Sociālpsiholoģisko pakalpojumu mērķis ir nodrošināt klientiem profesionālu psiholoģisko, sociālā darba un informatīvi izglītojošo atbalsta grupu pakalpojumus.

Pieprasījums 2024. gadā pēc vecāku izglītojošo atbalsta grupu pakalpojuma RSD klientiem **„Bērnu emocionālā audzināšana” (turpmāk – BEA) un „Ceļvedis audzinot pusaudzi” (turpmāk – CAP) pakalpojumiem** salīdzinoši ar 2023. gadu ir nemainīgs. 2024. gadā, tāpat kā iepriekšējā periodā, tika nodrošinātas **8 izglītojošās grupas (4 BEA; 4 CAP grupas)**.

Kopumā 2024. gadā izglītojošās grupas apmeklēja 91 vecāks, salīdzinot ar 2023. gadu (101) apmeklētāju skaits ir par 10 personām mazāks, bet salīdzinot ar 2022. gadu (137) apmeklētāju skaits ir par 46 personām mazāks. Apmeklētāju skaita samazinājumu var skaidrot ar to, ka 2024. gadā nodarbības lielākoties tika nodrošinātas klātienē un attālināti daudz mazākā apjomā, bet attālinātās grupas nodarbības tiek apmeklētas labāk.

BEA un CAP pakalpojumu finansēšanai 2024. gadā izlietoti 13 663 EUR, kas ir par 2 215 EUR vairāk nekā 2023. gadā (11 448 EUR). Lai gan apmeklētāju skaits 2024. gadā mazāks kā iepriekšējā periodā, tomēr finansējums izlietots lielākā apjomā. Minētais saistīts ar to, ka sadārdzinājās pakalpojuma izmaksas. BEA un CAP grupu nodarbības nodrošināja divi pakalpojumu sniedzēji - „Centrs Dardedze” un biedrība „Mediācijas telpa”.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība ik gadu ir nodrošinājusi arī **informatīvi izglītojošās atbalsta grupas tēviem, kuri audzina bērnu līdz 10 gadu vecumam**, ar mērķi veicināt tēvu aktīvu iesaisti bērnu audzināšanas procesā, sniegt zināšanas par tēva lomu bērnu audzināšanā, par bērna attīstību noteiktos vecumos; par pozitīvām audzināšanas metodēm un pozitīvas komunikācijas veidošanu ar bērnu,

tomēr 2024. gadā nenotika, jo nebija klientu pieprasījums. Savukārt iepriekšējos gados 2022. gadā un 2024. gadā pakalpojums tika nodrošināts 7 tēviem.

Psiholoģiskās izpētes pakalpojumā pakāpeniski pēdējo gadu laikā ir pieaudzis pakalpojumu saņēmumu personu skaits un attiecīgi arī konsultāciju un atzinumu skaits.

2024. gadā pakalpojumu saņēma **111 personas**, kas ir par 27 personām vairāk nekā 2023. gadā (84). Pakalpojuma ietvaros 2024. gadā tika nodrošinātas 600 konsultācijas un sagatavoti 87 atzinumi. Salīdzinoši 2023. gadā pakalpojums nodrošināts 84 personām, kopumā sniedzot 419 konsultācijas un sagatavojot 82 atzinumus. 2022. gadā pakalpojums nodrošināts 70 personām - 392 konsultācijas un sagatavoti 67 atzinumi.

2024. gadā izlietotais finansējums 38 628 EUR, kas ir par 16 247 EUR lielāks nekā 2023. gadā (22 381 EUR). 2022. gadā izlietotais finansējums - 14 920 EUR.

Pēdējos gados vērojams **psihologa konsultāciju** skaita pieaugums, sniedzot psiholoģisko atbalstu ģimenēm ar bērniem. 2024. gadā **psiholoģiskās konsultēšanas pakalpojums ģimenēm ar bērniem nodrošināts 456 personai un kopumā sniegta 3 651 konsultācija**, kas ir par 95 personām un 942 konsultācijām vairāk nekā 2023. gadā (361 persona un 2 709 konsultācijas).

2024. gadā izlietotais finansējums – 141 959 EUR, kas ir par 62 009 EUR vairāk nekā 2023. gadā (79 950 EUR). Ņemot vērā sniegto konsultāciju skaitu pret gada plānu, secināms, ka pakalpojuma izpilde ir 98 % no plānotā.

Narkologa pakalpojums 2024. gadā nodrošināts **199 klientiem**, kas ir par **35 klientiem mazāk** nekā 2023. gadā (234), bet par 17 vairāk nekā 2022. gadā (182). Kopumā sniegta 543 konsultācijas. Salīdzinoši ar 2023. gadu (599) tas ir par 56 konsultācijām mazāk, kas saistāms ar 1 štata vietas samazināšanu 2024. gadā Atkarību profilakses sektorā un to, ka RSD 2024.gadā ilgstoši bija divas atkarības profilakses speciālistu vakances.

Izlietotais finansējums 2024. gadā – 20 938 EUR, kas ir par 1 862 EUR mazāk nekā 2023. gadā (22 800 EUR). 2022. gadā izlietotais finansējums - 14 532 EUR.

2024. gadā **speciālā pedagoga pakalpojums nodrošināts 27 klientiem, kas ir par vienu klientu vairāk nekā 2023. gadā (26) un 2022. gadā (26).** 2024. gadā sniegta **513 konsultācijas** (2023. gadā - 535 konsultācijas un 2022. gadā – 507). Var secināt, ka pēdējos gados klientu skaits ir stabils, konsultāciju skaits nedaudz samazinājies 2024. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 22 konsultācijām. Pārsvārā nodarbības pie speciālā pedagoga apmeklē 7 - 9.klašu skolēni.

Izlietotais finansējums 2024. gadā – 16 422 EUR, kas ir par 372,00 EUR vairāk nekā 2023. gadā (16 050 EUR). 2022. gadā izlietotais finansējums - 10 375 EUR.

Sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar uzvedības traucējumiem un bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem

Kopš 2016. gada Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek realizēts pakalpojums – sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar uzvedības traucējumiem. Programmā pakalpojumu saņem jaunieši, kuriem konstatētas multiplas sociālās problēmas – mācīšanās grūtības, klaiņošana, likumpārkāpumi, zemas komunikācijas un saskarsmes prasmes, grūtības risināt problēmas un konfliktus, atkarības, sociālā izolētība. RVPLD nodrošina divas programmas – „**Palēciens**” un „**Dari**”, kuras realizē biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” un biedrība „Resiliences centrs”.

Līdz 2023. gadam programmas sastāvēja no diviem savstarpēji saistītiem programmu posmiem, kopumā 14 mēnešu garumā. Pirmajā posmā pakalpojumu saņem 15 jaunieši vecumā no 13 līdz 18 gadiem, bet otrajā posmā pakalpojumu turpina saņemt 10 jaunieši, kuri ir motivēti turpināt sadarbību,

gan arī, ņemot vērā arī speciālistu viedokli par pakalpojuma pēctecības nepieciešamību konkrētam jauniešim. **2024. gada programmas "Dari" un Palēciens" I un II posmu, izmantoja 159 jaunieši.**

2023. gadā programmām „Dari” un „Palēciens” izstrādāti un ieviesti pēctecības modeļi – III posms, kuros iesaistās jaunieši, kuri saņēmuši programmu I un II posmus, bet viņiem nepieciešams turpināt saņemt atbalstu. **2024. gadā programmas pēctecību – III posmu, izmantoja 17 jaunieši,** kas pabeiguši programmas II posmu. Programmu aktivitātes tiek veidotas ar mērķi, lai mazinātu jauniešu uzvedības un saskarsmes grūtības un to izraisītās sekas, I posmā īpašu uzmanību pievēršot motivācijas un attiecību veidošanai, II posmā – jauniešu pašizausgsmes un prasmju stiprināšanai un III posmā – nostiprinot iepriekš iegūtās I un II posma zināšanas un sociālās prasmes. Ņemot vērā, ka programmu aktivitātes ir paredzētas arī jauniešu piesaistes personām, programmas ietvaros tiek veicināta arī jauniešu ģimenes locekļu izpratne par jauniešu vajadzībām, tādējādi uzlabojot saskarsmi ģimenē un mazinot konfliktu situācijas skolā un ģimenē.

Pieprasījums pēc šāda veida sociālās rehabilitācijas programmām ir liels un uzsāktais darbs ar jauniešiem uzrāda pozitīvus rezultātus:

- uzlabojas jauniešu pašvērtējums;
- pieaug vēlme iesaistīties radošās aktivitātēs,
- uzlabojas jauniešu spēja atzīt grūtības un meklēt palīdzību grūtību gadījumā,
- mazinās skolas kavējumi,
- attīstītas komunikācijas iemaņas un prasmes, t.sk. prasmes risināt konfliktus, kas uzlabo saskarsmi gan vienaudžu vidū, gan ģimenē,
- veidojas prasme organizēt un saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Kopumā 2024. gadā programmu I, II un III posmā iesaistīto jauniešu skaits sasniedzis - 176 jauniešus („Palēciens” - 89, „Dari” – 87), kas ir par 13 jauniešiem vairāk nekā 2023. gadā (163).

Programmu izlietotais finansējums 2024. gadā – 579 908 EUR, t.i. 93 % no gada plāna.

Kopš 2023. gada tiek nodrošināta **individuāla sociālās rehabilitācijas programma ar izmitināšanu bērniem ar uzvedības traucējumiem vecumā no 11 - 16 gadiem.** Programma izstrādāta sadarbībā ar biedrību „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociāciju” un tā veidota bērniem, kuriem ir uzvedības traucējumi un socializēšanās grūtības, taču nav piemērots pakalpojums grupā un citi līdz šim sniegtie pakalpojumi nav bijuši efektīvi. Programmas mērķis ir balstoties uz individuālām bērna vajadzībām, vides maiņu un pastāvīgām, ilgstošām attiecībām ar pieaugušo (audzinātāju), mainīt bērna ierastos uzvedības modeļus. Programmas ilgums līdz 2 gadiem.

2024. gadā pakalpojumu turpināja saņemt pusaudži no RBJĢSAC, kuri pakalpojumu uzsāka saņemt jau 2023. gadā, papildus tam 2024. gadā pakalpojumu saņēmēju skaits palielinājās par 3 pusaudžiem. Kopā 2024. gadā pakalpojumu saņēma 5 pusaudži.

Pakalpojuma nodrošināšanai izmantotais finansējums **2024. gadā ir 237 331 EUR, t.i. 81% no gada plāna.**

Sociālās rehabilitācijas pakalpojums bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem

Kopš 2019. gada Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek realizēta **sociālās rehabilitācijas programma bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem „Ceļš pie sevis”.** Pakalpojumu sniedz nodibinājums „Latvijas Bērnu atbalsta fonds”.

Programma izveidota ar mērķi, lai agrīni sniegtu atbalstu un izglītotu ģimenes, kuras saskaras ar grūtībām bērna audzināšanā – konstatētas bērna saskarsmes problēmas, apgrūtināta adaptācija sociālajā vidē, bieži konflikti, psihoemocionālās attīstības traucējumi, somatiskas reakcijas, uzvedības un mācīšanās iemaņu traucējumi. Programma tiek sniegta bērniem vecumā no četriem līdz deviņiem gadiem un viņu ģimenes locekļiem, vienas programmas ilgums ir 10 mēneši.

Pakalpojums „Ceļš pie sevis” tiek īstenots Latvijas Bērnu atbalsta fonda telpās - Ģimenes atbalsta centrā „Ceļš pie sevis”, Juglā, Brīvības gatvē 401 B un Multifunkcionālajā atbalsta centrā „Domino”, Ilguciemā, Cementa ielā 12, kurā telpas tika atklātas 2021. gadā.

2024. gadā programmā tika aizpildītas visas pieejamās 60 vietas. Programmu pilnā apjomā saņēma 59 ģimenes, kas ir gandrīz tāda pašā apjomā kā 2023. gadā (60 ģimenes).

Pakalpojuma nodrošināšanai izlietotais finansējums **2024. gadā 290 553 EUR apmērā**, kas ir par 42 624 EUR vairāk nekā 2023. gadā (247 929,30 EUR), t.i. 95 % no gada plāna.

Ģimenes asistenta pakalpojums

Ģimenes asistenta pakalpojums nodrošina personai (ģimenei) nepieciešamo atbalstu, tai skaitā prasmju attīstīšanu, atbilstoši personas (ģimenes) funkcionēšanas spēju līmenim saskaņā ar individuāli izstrādātu sociālās rehabilitācijas plānu. Visbiežāk personai (ģimenei) nepieciešams uzlabot un apgūt sociālās prasmes bērnu audzināšanā un aprūpē, mājsaimniecības vadīšanā, budžeta plānošanā, attīstīt pašaprūpes un sadzīves prasmes (personīgā higiēna, ārējais izskats un apģērbs, ēst gatavošana, veļas mazgāšana, mājokļa uzkopšana/iekārtošana, laika plānošana, izglītības, mājokļa, nodarbinātības, veselības u.c. jautājumu risināšana).

Tiesības saņemt ģimenes asistenta pakalpojumu ir:

- ☼ jauniem pēc ārpusģimenes aprūpes, personai bez noteiktas dzīvesvietas vai citas mērķa grupas personai, kura uzsākusi patstāvīgu dzīvi un kurai ir sociālās funkcionēšanas grūtības (līdz 10 stundām nedēļā vienai personai);
- ☼ ģimenei ar bērniem, kurai nav pietiekamu prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā un aprūpē (līdz 14 stundām nedēļā vienai ģimenei);
- ☼ pilngadīgai personai ar garīga rakstura traucējumiem un personai ar pazīmēm par garīga rakstura traucējumiem, kurai nepieciešams atbalsts un apmācība sociālo prasmju apgūšanā, tai skaitā, nodarbinātības jautājumu risināšanā un mājsaimniecības vadīšanā (līdz 24 stundām nedēļā vienai personai).

2024. gadā ģimenes asistenta pakalpojumu nodrošināja sešas līgumorganizācijas:

- ☼ biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”,
- ☼ biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”,
- ☼ SIA „RB Ģimenes asistentu serviss”,
- ☼ biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”,
- ☼ nodibinājums „Sociālā atbalsta un izglītības fonds”,
- ☼ SIA „Dzīves oāze”.

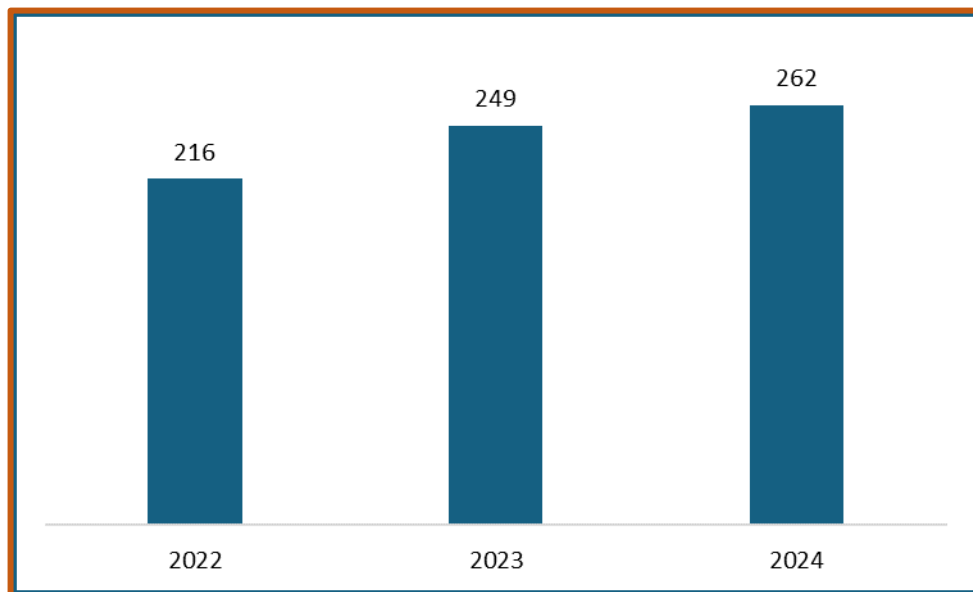
2024. gadā **ģimenes asistenta pakalpojumu** saņēma 262 personas, kas ir par 13 personām vairāk nekā 2023. gadā un par 46 vairāk nekā 2022. gadā (skat. 11. attēlu).

2024. gadā ģimenes asistentu skaits ir pietiekošs, lai nodrošinātu pakalpojumu visiem klientiem. Pakalpojums sevišķi aktuāls ir ģimenēm ar bērniem un personām ar garīga rakstura traucējumiem, kas prasa ilgstošu ieguldījumu. Īsā laika periodā ar ģimenes asistenta atbalstu ir iespējams palīdzēt atrisināt klientu praktiskās problēmas. Kā būtiskāko ieguvumu var minēt vecāku aizgādības tiesību saglabāšanu vai daļā gadījumu – to atjaunošanu. Kā arī ģimenes asistenta pakalpojums ir nozīmīgs sociālā darbinieka resurs sociālajā darbā ar gadījumu.

Pakalpojums 2024. gadā tika piešķirts 191 ģimenei ar bērniem, no tām 25 ģimenēm ar bērniem, kurās kādam no vecākiem ir garīga rakstura traucējumi, 66 pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un 6 personām kā citas mērķu grupas klientiem (1 ukraiņu ģimene, kur vienam vai abiem vecākiem ir GRT, 1 pilngadību sasniedzis bārenis, 2 personas bez patstāvīgas dzīves prasmju iemaņām, 1 pilngadīgs ukraiņis, 1 ukraiņu ģimene ar bērniem).

Palielinoties pieprasījumam pēc pakalpojuma, palielinājies izlietotais finansējums 2024. gadā - 987 047 EUR, kas ir par 247 148 EUR vairāk nekā 2023. gadā (739 899 EUR). 2022. gadā izlietotais finansējums - 492 206 EUR.

11. attēls. Ģimenes asistenta pakalpojumu saņēmušo personu skaits

Krīzes intervences pakalpojums

Krīzes intervences pakalpojums dzīvesvietā ģimenēm ar nepilngadīgiem bērniem, kuriem pastāv risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pakalpojuma mērķis ir nodrošināt Rīgas pilsētas iedzīvotājiem krīzes intervences pakalpojumu ģimenes dzīvesvietā, organizējot speciālistu intervenci krīzes situācijā nonākušām ģimenēm, sniegtot ģimenes vajadzībām atbilstošu sociālpsiholoģisko atbalstu, kā arī piesaistot nepieciešamos pakalpojumus, lai mazinātu, novērstu bērna/u izņemšanu no ģimenes vai veicinātu atgriešanos tajā. 2024. gadā Krīzes intervences pakalpojumu turpināja nodrošināt trīs pakalpojuma sniedzēji:

- ☼ Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”;
- ☼ Biedrība „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs”;
- ☼ Biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija”.

2024. gadā **krīzes intervences pakalpojumu saņēma 10 ģimenes, salīdzinoši 2023. gadā - 9 ģimenes**. Pieejamais pakalpojumu saņēmēju skaits gada ietvarā ir – 10 ģimenes.

Pakalpojuma izlietotais finansējums 2024. gadā – 23 903 EUR, kas ir par 4 624 EUR vairāk nekā 2023. gadā (14 400 EUR).

10. tabula. Krīzes intervences pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits

Pakalpojuma sniedzējs	2022	2023	2024
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	4	5	6
Biedrība „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs”	2	3	4
Biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija”	0	1	0
KOPĀ	6	9	10

Sociālās rehabilitācijas programma mātēm ar garīga rakstura traucējumiem un jaundzimušajiem ar izmitināšanu

Kopš 2019. gada Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek īstenota sociālās rehabilitācijas programma mātēm ar garīga rakstura traucējumiem un viņu jaundzimušajiem, ar izmitināšanu. Pakalpojums kopumā paredzēts 4 mātēm un viņu bērniem līdz 6 gadu vecumam (ieskaitot).

Pakalpojuma ietvaros klientēm tiek sniegts ilgtermiņa atbalsts, nodrošinot dzīvesvietu; diennakts aprūpi un uzraudzību; sociālo aprūpi, atbalstu pašaprūpē; atbalstu ēdiena gatavošanā; kā arī atbalstu un palīdzību mātēm bērna aprūpes, audzināšanas prasmju attīstīšanā un uzlabošanā. Pakalpojuma mērķis ir veicināt personas sadzīves un sociālo prasmju, sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu, sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, dzīvot neatkarīgi un ar atbalsta personu palīdzību, kā arī, galvenokārt, lai novērstu risku bērna nokļūšanai ārpusģimenes aprūpē.

Pakalpojumu kopš 2019. gada realizē biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, kopš 2020. gada septembra pakalpojuma sniegšana notiek četru dzīvokļu kompleksā Mežrozīšu ielā 43, Rīgā.

Pakalpojums 2024. gadā kopumā nodrošināts 12 ģimenēm, kurās aug 15 bērni, pakalpojums nodrošina mammām prasmju attīstību bērnu aprūpē un audzināšanā ilgtermiņā līdz 2 gadiem. No 12 klientēm, kurām 2024. gadā tika piešķirts pakalpojums, 4 mammas ar bērniem turpina saņemt pakalpojumu, plānotais periods ir līdz 2026. gadam. Salīdzinoši 2023. gadā pakalpojumu izmantoja 8 mammas, kurās aug 10 bērni.

No 12 klientēm, kurām 2024. gadā tika piešķirts pakalpojums, 4 mammas ar bērniem turpina saņemt pakalpojumu, plānotais periods ir līdz 2026. gadam. Pakalpojums pārtraukts 8 mammām, no tām 2 - pēc pakalpojuma saņemšanas nepieciešams atbalsts cita pakalpojuma ietvaros, 2 turpina sadarbību ar RSD, bet 4 nebija motivētas sadarboties un pieņemt atbalstu programmas ietvaros, no tām 2 gadījumos bērni šķirti no ģimenes. Pakalpojums ir pieprasīts un to nodrošina saskaņā ar līgumu līdz 4 ģimenēm dienā.

Pakalpojuma izlietotais finansējums 2024. gadā - 215 745 EUR, t.i. 100% no gada plānota (2023. gadā - 175 439 EUR).

Dienas centri bērniem un jauniešiem

Dienas centri bērniem un jauniešiem ir RSD struktūrvienības, kas nodrošina bērnu sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu un attīstīšanu, sniedz profesionālu individuālo psihosociālo palīdzību, organizē problēmu risināšanu grupu darbā ar bērniem, nodrošina attīstošu un saturīgu brīvā laika pavadīšanu, pilnveido un attīsta sociālās prasmes, kā arī veicina bērnu motivāciju mācīties.

DC uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- ☀ preventīvā darba veikšana (saturīga brīvā laika pavadīšana, attīstot bērna personību, sociālo problēmu pazīmju identificēšana, speciālistu starpinstitucionālā sadarbība);
- ☀ bērnu sociālās iekļaušanās skolu sistēmā veicināšana;
- ☀ speciālistu individuālo konsultāciju bērniem un viņu ģimenēm nodrošināšana;
- ☀ grupu nodarbību (izglītojošās, socializācijas, radošās, dzīves prasmju darbnīcas) bērniem un vecākiem realizēšana;
- ☀ ārpus centra aktivitāšu organizēšana bērnu socializācijas un motivācijas veicināšanai.

DC klients ir bērns, kuram ir RSD TC nosūtījums sociālā pakalpojuma saņemšanai un/vai bērna likumiskā pārstāvja iesniegums, un/vai DC izvērtējums par pakalpojuma nepieciešamību.

2023. gadā dienas centru pakalpojumu nodrošināja trīs dienas centri:

- ☀ Kurzemes rajonā – kopienas centrs „Ābeļzieds” (Dzirciema iela 24);
- ☀ Latgales priekšpilsētā – dienas centrs „Kamene” (Salnas iela 2);
- ☀ Ziemeļu rajonā – dienas centrs „Vecmīlgrāvis” (Emmas iela 3).

2024. gadā pakalpojumu saņēma 84 bērni, salīdzinājumā ar 2023. gadu dienas centru pakalpojuma saņēmēju skaits ir palicis tādā pašā apjomā un nodrošināts līdzīgi kā 2023. gadā.

Izlietotais finansējums Dienas centra pakalpojumam 2024. gadā – 120 885,61 EUR, t.i. 95 % . 2023. gadā – 101 351 EUR.

11. tabula. Dienas centri bērniem un jauniešiem

Dienas centri	Pakalpojuma saņēmēju skaits		
	2022	2023	2024
Dienas centrs „Kamene”	26	21	21
Dienas centrs „Vecmīlgrāvis”	16	20	20
Kopienas centrs „Ābeļzieds”	57	43	43
KOPĀ	99	84	84

Dienas aprūpes centra pakalpojums bērniem un viņu ģimenēm

DAC pakalpojums nodrošina sociālā darba, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju un iemaņu attīstību, izglītošanu un saturīgu brīvā laika pavadīšanas iespēju Rīgas valstspilsētas pašvaldības bērniem un viņu ģimenēm. Tiek sniegtas dažādu speciālistu individuālās un grupu konsultācijas, kā arī atbalsts bērnu vecākiem, organizējot atbalsta un pašpalīdzības grupas.

DAC uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

1. saturīgu brīvā laika aktivitāšu nodrošināšana interešu, sociālo un radošo prasmju pilnveides nodarbībās;
2. bērna pamatvajadzību un aprūpes nodrošināšana (ēdināšana, higiēnas pakalpojumi, apģērba mazgāšana, apģērba, apavu izsniegšana/maiņa, primārā veselības aprūpe);
3. dažādu speciālistu (sociālā darbinieka, psihologa, sociālā rehabilitētāja, sociālā pedagoga, audzinātāja u.c.) individuālo un grupu konsultāciju sniegšana;
4. bērnu sociālās iekļaušanās skolu sistēmā veicināšana;
5. atbalsta grupu un pašpalīdzības grupu vecākiem organizēšana un vadīšana;
6. sociālās integrācijas veicināšana (pasākumi un aktivitātes, tai skaitā ārpus DAC);
7. sadarbība ar institūcijām;
8. drošas vides nodrošināšana.

DAC bērniem tiek sniegtas sociālā darbinieka, sociālā pedagoga, psihologa un citu speciālistu individuālas konsultācijas, kā arī grupu nodarbības (radošās, izglītojošās, dzīves prasmju darbnīcas, atbalsts bērnu vecākiem, nodrošinot atbalsta un pašpalīdzības grupas). Atšķirībā no DC pakalpojuma, kurā bez nodarbībām un speciālistu konsultācijām tiek nodrošināta ēdināšana, DAC bērniem ir pieejami arī drēbju mazgāšanas un higiēnas pakalpojumi, t.i. bērns var ieiet dušā, izmazgāt līdzī paņemtās drēbes.

2024. gadā DAC pakalpojumu saņēma 450 bērni, 2023. gadā (437), no tiem 134 ukraiņu bērni. Pakalpojumu nodrošināja 4 līgumorganizācijas, 7 vietās Rīgas teritorijā. Salīdzinoši 2023. gadā DAC pakalpojumu saņēma 93 ukraiņu bērni.

DAC bērniem pakalpojuma nodrošināšanai izlietotais finansējums 2024. gadā - 920 128,03 EUR, kas ir par 144 026 EUR (2023. gadā 776 102 EUR), t.i. 90 % no gada plāna.

12. tabula. Dienas aprūpes centra pakalpojuma saņēmēju skaits

Dienas aprūpes centri bērniem	Vietu skaits	Pakalpojuma saņēmēju skaits		
		2022	2023	2024
		Personu skaits	Personu skaits	Personu skaits
Nodibinājums "Latvijas Evangēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs" "Roku rokā"	33	58	56	67
Nodibinājums "Latvijas Evangēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs" "Sirdsgaisma"	25	41	50	41
Nodibinājums "Latvijas Evangēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs" "Paaudzes"	30	66	66	46
Biedrība "Latvijas Sarkanais Krusts" dienas aprūpes centrs "Stropiņš"	20	46	47	41
Reliģiskā organizācija "Pestīšanas armija" dienas aprūpes centrs "Patvērums"	15	25	25	26
Nodibinājums "Latvijas Evangēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs" "Torņkalns"	25	41	37	25
Nodibinājums "Latvijas Evangēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs" "Dzīvības aka"	30	82	65	70
KOPĀ	178	353	344	316

DC un DAC klientu galvenās problēmas ir sociālo prasmju un iemaņu trūkums, saskarsmes un komunikācijas prasmju trūkums, tas ir, grūtības komunicēt ar vienaudžiem un pieaugušajiem, veidot sociālos kontaktus, nav pietiekams ģimenes atbalsts mācību procesam, kā rezultātā ir neregulārs izglītības iestādes apmeklējums, zemas mācību sekmes un mācību parādi, emocionālā vardarbība ģimenē, sociālā atstumtība, saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums, uzvedības problēmas, sociālo attiecību un atbalsta trūkums.

DC un DAC pakalpojuma ietvaros tiek pilnveidotas un attīstītas bērnu sociālās un saskarsmes prasmes, veicināta bērnu motivācija mācīties. Bērniem tiek nodrošinātas dažādas grupu nodarbības: izglītojošās, atbalsta, interešu, socializācijas un radošās dzīves prasmju darbnīcas.

Kopdarbība DC un DAC sportiskajās, radošajās, ārpus DC vai citās aktivitātēs ir viens no veidiem, kā bērni tiek sociāli iekļauti un atbalstīti, tiek stiprināts viņu pašvērtējums. Vienlaikus tas ir arī veids, kādā sociālie darbinieki var iegūt citādi nepieejamu informāciju par bērnu, viņa viedokli, problēmjomām, veidot savstarpēju uzticību, nepiespiesti komunicēt ar bērnu par viņam svarīgām tēmām. Bērniem DC pakalpojums nodrošina iespēju paēst launagu, savukārt DAC pakalpojums – siltas pusdienas.

13. tabula. DC un DAC klientu galvenās problēmas

		2022.	2023.	2024.
1.	Saņem ik mēneša pabalstu	198	177	186
2.	Saņem dzīvokļa pabalstu	248	263	285
7.	Lieta nodota Rīgas Sociālajam dienestam, jo ir riska ģimene	1	5	0
3.	Atrodas valsts aprūpē	2	6	2
4.	Soc. rehabilitācijas programma ar izmitināšanu RBJĢSAC (18+)	4	6	11
5.	Soc. rehabilitācijas programma ar izmitināšanu RBJĢSAC ārpus Rīgas (18+)	3	1	6
6.	Nepilngadīgie, kuri dzīvo RBJĢSAC (17-18 g.) uz 31.decembri	24	39	10
7.	Nepilngadīgie, kas dzīvo institūcijā ārpus Rīgas (17-18 g.) uz 31.decembri	2	3	3
8.	Pasākumi	41	54	30
9.	Izmanto psihoterapiju	53	52	71
	Reģistrēto jauniešu skaits kopā periodā:	941	987	880

Krīzes centra pakalpojums

Krīzes centrs ir sociālās rehabilitācijas institūcija, kurā tiek nodrošināta profesionāla psihosociālā palīdzība krīzes situācijās bērniem, grūtniecēm un ģimenēm ar bērniem, laika posmā līdz sešiem mēnešiem.

Viena no galvenajām krīzes centra pakalpojuma saņēmēju mērķa grupām ir nepilnas ģimenes ar bērniem, galvenokārt sievietes ar bērniem. Analizējot statistikas datus par krīzes centra pakalpojuma pieprasījuma iemesliem, secināts, ka galvenās ģimeņu sociālās problēmas, iestājoties krīzes centrā, ir: dzīvesvietas trūkums ar papildu komplicētām sociālām problēmām: vardarbība, bērnu aprūpes un sadzīves vadīšanas prasmju trūkums, atkarības, nodarbinātības problēmas, konflikti partnerattiecībās, vecāku mentālās veselības problēmas un nespēja nodrošināt bērniem drošu vidi.

RBJĢSAC struktūrvienībā „Krīzes centrs” esošo bērnu galvenie ievietošanas iemesli ir pamešana novārtā, vardarbība un konfliktsituācijas ģimenē, vecāku uzturēšanās sabiedriskās vietās alkohola vai psihotropo vielu reibumā, pusaudžu klaiņošana, bērnu uzvedības problēmas, bērnu atkarību izraisošo vielu lietošana un likumpārkāpumi.

Kopš 2019. gada struktūrvienība „Krīzes centrs” ir vienīgā īslaicīgā sociālās rehabilitācijas institūcija nepilngadīgām personām Rīgā, kā arī Rīgas apkārtnē. Tas nozīmē, ka RBJĢSAC struktūrvienībā „Krīzes centrs” nokļūst arī bērni no citām pašvaldībām.

2024. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā īslaicīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu krīzes situācijā nonākušiem bērniem vecumā no dzimšanas līdz 18 gadiem, sievietēm ar

nepilngadīgiem bērniem, sievietēm – grūtniecēm un ģimenēm ar bērniem, tai skaitā tēviem ar nepilngadīgiem bērniem, nodrošināja:

- ☀ RBJGSAC struktūrvienība „Krīzes centrs” (30 vietas);
- ☀ RBJGSAC struktūrvienība „Ģimenes atbalsta centrs” (14 vietas);
- ☀ biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” krīzes centrs „Burtnieks” (51 vieta);
- ☀ biedrība „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs” krīzes centrs sievietēm ar bērniem „Mīlgrāvis” (15 vietas).

Līdz ar to 2024. gadā vienlaicīgu krīzes pakalpojuma saņemšanu varēja nodrošināt 110 klientiem dienā.

Kopumā 2024. gadā **krīzes centra pakalpojumu saņēma 591 persona**, kas ir par 43 personām vairāk kā 2023. gada attiecīgajā laika periodā (548) (skat. 14. tabulu).

Kā iepriekšējos gados novērots, krīzes centru (ģimenēm ar bērniem) klientu plūsma gada ietvaros ir ļoti mainīga. 2024. gadā noslogojums bija augstāks nekā iepriekšējos gados - ziemas mēnešos (janvāris, februāris) līgumorganizācijas uzņēma vairāk klientu, kā nosaka pakalpojuma līgums (66 personas dienā), tā rezultātā tika veikti līgumā grozījumi nosakot, ka personu skaits dienā var tikt mainīts ārkārtas un krīzes situācijā no pušu neatkarīgiem apstākļiem.

2024. gadā vērojams, ka starptautiskās aizsardzības saņēmēji - personas, kurām savulaik Latvijā tika piešķirts starptautiskās aizsardzības statuss (bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statuss) dažādu iemeslu (izmaiņas likumdošanā, piemēram, Vācijā) dēļ tiek atgrieztas Latvijā no citam Eiropas Savienības dalībvalstīm. Minētajām personām bieži trūkst līdzekļu, lai nodrošinātu sev iztiku un mājokli, nav finansiālo resursu, lai samaksātu par dzīvesvietu vai nodrošinātu pamatvajadzības, piemēram, pārtiku un apģērbu. 2024. gadā LSK krīzes centrā nonāca 6 šādas ģimenes ar bērniem, kopumā 28 klienti.

Izlietotais finansējums 2024. gadā krīzes centra pakalpojuma finansēšanai – **746 459 EUR**. Kas ir par 140 519 EUR vairāk nekā 2023. gadā (605 940 EUR).

2024. gada vasaras mēnešos RBJGSAC Krīzes centrā bērniem bija vērojamas situācijas, ka atsevišķos periodos bērnu skaits, kas saņēma pakalpojumu bija lielāks nekā vietu skaits. Viens no iemesliem, ka krīzes centrā uzturējās bērni, par kuriem pieņemts bāriņtiesas lēmums par ievietošanu institucionālajā aprūpē, bet pieņemto lēmumu nevarēja izpildīt, jo nebija brīvu vietu sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās. Latvijā kopumā pieprasījums pēc ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma institūcijā bērniem ir lielāks nekā to var nodrošināt esošie sociālo pakalpojumu sniedzēji, tāpat audžuģimeņu sistēma neattīstās tādā apjomā, lai spētu apmierināt bērnu vajadzību pēc alternatīviem aprūpes risinājumiem.

14. tabula. Krīzes centra pakalpojumu saņēmumu personu skaits

Pakalpojumu saņēmumu personu skaits	Gads		
	2022	2023	2024
Bērni no 1.5 (0*) līdz 18 gadiem	239	257	249
Pilngadīgas personas ar bērniem	316	295	342
tai skaitā sievietes	108	105	124
tai skaitā vīrieši	31	17	23
tai skaitā bērni	173	171	195
KOPĀ	555	548	591
Faktiski izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	631 732	605 940	746 459

Ārpusģimenes aprūpe

Ārpusģimenes aprūpe ir aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audžuģimenē vai bērnu aprūpes iestādē.

Bērna tiesību un aizsardzību regulējošie normatīvie akti, kā arī Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums paredz, ka, nodrošinot bērnam ārpusģimenes aprūpi, prioritāri jāvērtē bērna iespējas augt ģimeniskā vidē un tikai tad, ja tas nav iespējams, bērnam nodrošināma institucionāla aprūpe.

01.07.2018. stājās spēkā 26.06.2018. MK noteikumi Nr.355 „Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra noteikumi”, kas nosaka, ka ārpusģimenes aprūpes atbalsta centri veic galvenās funkcijas alternatīvās ārpusģimenes aprūpes popularizēšanā, jaunu ģimeņu piesaistē, apmācību organizēšanā, kā arī psihoemocionālā atbalsta sniegšanā audžuģimenēm, aizbildņiem, adoptētājiem un viesģimenēm.

Rīgas valstspilsētas pašvaldībā 2024. gadā darbojās pieci **atbalsta centri**:

- ☼ Nodibinājuma „Sociālā atbalsta un izglītības fonds” struktūrvienība „Ģimeņu atbalsta centrs Dūja”;
- ☼ Biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” Atbalsta centrs „Airi vecākiem”;
- ☼ „Latvijas Kristīgā alianses bāreņiem” Atbalsta centrs „Tilts”;
- ☼ Latvijas audžuģimeņu biedrības atbalsta centrs „Dzeguzēns”;
- ☼ Nodibinājuma „Fonds Plecs” ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs „Plecs”.

Atbalsta centru darbību finansē valsts atkarībā no atbalsta centram piesaistīto audžuģimeņu skaita un sniegto pakalpojumu apjoma alternatīvās aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.

Aizbildnība

Aizbildnība ir viens no ārpusģimenes aprūpes veidiem.

Aizbildnis ir persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto savam aizbilstamajam vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās. Par aizbildni parasti tiek iecelts kāds no bērna tuvākajiem radniekiem. Ja starp nepilngadīgā radniekiem neatrodas tādi, kuri būtu spējīgi uzņemties aizbildnību, vai arī, ja spējīgie nevar uzņemties aizbildnību, ja viņus atlaiž no aizbildņa amata likumisku iemeslu dēļ, kā arī, ja nepilngadīgajam nemaz nav radnieku, aizbildņus ieceļ bāriņtiesa no citu personu vidus.

Aizbildnība ir primārais ārpusģimenes aprūpes veids, jo, bērnam paliekot bez vecāku gādības, bāriņtiesai saskaņā ar normatīvo aktu prasībām vispirms jāapzina bērna radnieki un jāizvērtē iespēja kādam no radnieku vidus kļūt par bērna aizbildni. Bērnam aizbildnība ir labākais un saudzējošākais ārpusģimenes aprūpes veids, jo bērna turpmākā aprūpe turpinās tuvinieku ģimenē, bieži vien ierastā vidē tādēļ, ka par aizbildņiem nereti kļūst vecvecāki.

Aizbildnībā nodoto bērnu skaits ir ievērojami lielāks kā audžuģimenēs vai bērnu aprūpes iestādēs ievietoto bērnu skaits (skat. 15. tabulu).

2024. gadā bērnu aprūpi savās ģimenēs nodrošināja 673 aizbildņi, no kuriem 396 ir bērna vecvecāki un 208 citi radnieki. Tikai 69 personas, kas nav bērna radnieki, pildīja aizbildņa pienākumus. Savukārt 2023. gadā bērnu aprūpi savās ģimenēs nodrošināja 741 aizbildnis, no kuriem 498 ir bērna vecvecāki un 169 citi radnieki, bet tikai 74 personas, kas nav bērna radnieki, pildīja aizbildņa pienākumus. 2022. gadā - 767 aizbildņi, no kuriem 549 ir bērna vecvecāki un 151 citi radnieki, 67 personas, kas nav bērna radnieki.

2024. gada nogalē aizbildnībā atradās 813 Rīgas valstspilsētas pašvaldības bērni, kas ir par 121 bērnu mazāk nekā 2023. gada nogalē un par 168 bērniem mazāk kā 2022. gada nogalē.

Materiālais atbalsts aizbildņiem

Pabalsts aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai:

- o no bērna dzimšanas līdz 6 gadu vecuma sasniegšanai – 215 EUR mēnesī;
- o no bērna 7 gadu vecuma līdz 17 gadu vecuma sasniegšanai – 258 EUR mēnesī.

Ja bērnam ir piešķirti uzturlīdzekļi no Uzturlīdzekļu garantijas fonda, tad pabalsts aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai tiek samazināts par bērnam piešķirtajiem uzturlīdzekļiem.

- o **Atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu** 54,07 EUR mēnesī. Atlīdzība nav atkarīga no aizbildnībā esošo bērnu skaita.

Aizbildņiem ir tiesības arī uz pārējiem regulāri izmaksājamajiem pabalstiem, kas tiek piešķirti personai, kura bērnu faktiski audzina un kopj:

- o Maternitātes pabalsts
- o Vecāku pabalsts
- o Bērna piedzimšanas pabalsts, ja aizbildnība pār bērnu ir nodibināta līdz bērna viena gada vecumam
- o Bērna kopšanas pabalsts
- o Ģimenes valsts pabalsts un piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta

Ja audzina bērnu ar īpašām vajadzībām:

- o Pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai
- o Bērna invalīda kopšanas pabalsts
- o Valsts atbalsts ar celiakiju slimam bērnam

Valsts sociālie pabalsti, kas paredzēti ģimenēm ar bērniem.

Ģimenes valsts pabalsts:

- o par vienu bērnu – 25 EUR;
- o par diviem bērniem – 100 EUR (50 EUR par katru bērnu);
- o par trīs bērniem – 225 EUR (75 EUR par katru bērnu);
- o par četriem un vairāk bērniem – 100 EUR par katru bērnu.

Kopējā bērnu skaitā ieskaita arī bērnus, kurus ģimene faktiski audzina, pamatojoties uz bāriņtiesas lēmumu, kā arī adoptētos un aizbildnībā esošos bērnus.

- o Pabalstu piešķir par katru ģimenē audzināmo bērnu no viņa viena gada vecuma sasniegšanas dienas līdz 16 gadu vecumam (līdz dienai, kad aprit 16 gadi),
- o Par bērnu vecumā no 16 līdz 20 gadiem (līdz dienai, kad aprit 20 gadi), izmaksā pabalstu, ja viņš mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē un nav stājies laulībā.
- o Ja audzina bērnu ar invaliditāti, tad par šo bērnu ģimenes valsts pabalstu pēc bērna 16 gadu vecuma sasniegšanas turpina izmaksāt, neatkarīgi no fakta vai bērns mācās vai nemācās. Pabalstu izmaksā ne ilgāk kā līdz dienai, kad bērns ar invaliditāti sasniedz 20 gadu vecumu (līdz dienai, kad aprit 20 gadi) vai stājas laulībā.

Piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti apmērs: 160 EUR mēnesī.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība līdztekus valsts noteiktajai atlīdzībai par aizbildņa pienākumu pildīšanu piešķir pabalstu – aizbildņiem:

- kurš aprūpē bērnu, kuram viens vai abi vecāki ir miruši, pabalsta apmērs ir 50 EUR mēnesī;
- aizbildņiem, kurš aprūpē divus (vai vairāk) aizbildnībā esošus bērnus, pabalsta apmērs ir 60 EUR mēnesī par otro un katru nākamo aizbildnībā esošu bērnu.

- ☼ Krīzes audžuģimene (ja bērns netiek ievietots) - 14,14 EUR dienā/3 mēneši (mēnesī 14,14 x 30 dienas = 424,20 EUR mēnesī pirms nodokļu nomaksas);
- ☼ Specializētā audžuģimene bērnam ar invaliditāti - 28,27 EUR dienā (mēnesī 28,27 x 30 dienas = 848,10 mēnesī pirms nodokļu nomaksas).

Par audžuģimenē esošiem bērniem tāpat tiek piešķirti ģimenes valsts pabalsti.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība papildu valsts noteiktajai atlīdzībai sniedz materiālu atbalstu audžuģimenēm, kurās ar RBT lēmumu ir ievietots bērns. 09.01.2024. stājas spēkā RD 20.12.2023. saistošie noteikumi Nr.RD-23-247-sn, kuros noteikts:

- ☼ **pabalsts bērna uzturam audžuģimenē** – 75% apmērā no mēneša minimālās darba algas,
- ☼ **pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei** – bērnam līdz 6 gadu vecumam – 200 EUR vienu reizi kalendārajā gadā; no 7 līdz 18 gadu vecumam – 250 EUR vienu reizi kalendārajā gadā;
- ☼ **pašvaldības piešķirtā atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu** audžuģimenei, kura deklarējusi dzīvesvietu un dzīvo pašvaldības administratīvajā teritorijā un kura ar RSD ir noslēgusi līgumu par bērna ievietošanu audžuģimenē – 215 EUR mēnesī.

Bērnu ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā

Bērnu ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā (turpmāk – bērnu institucionālā aprūpe) nodrošina bērnu bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu, vispusīgu attīstību un izglītību, sociālo un medicīnisko aprūpi, atbalstot centienus būt patstāvīgam, veicinot bērnu atgriešanos ģimenē un atbalstot bērnu nodošanu adopcijā, audžuģimenē vai aizbildnībā.

2024. gadā bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem sniedza RBJĢSAC 5 struktūrvienības nodrošinot 143 vietas, kas ir par 14 vietām mazāk nekā 2023. gadā. Vietu skaits tika samazināts sekojošu iemeslu dēļ:

- ☼ jaunieši ar atkarību problēmām un tieksmi uz kriminālnoziedzīgiem nevar struktūrvienībā dzīvot vairāk par 6, jo viņiem nepieciešama individuāla pieeja un individuāls darbs, kā arī iespēju robežās individuāls darbs arī ar viņu ģimenēm;

- ☼ struktūrvienībās, kurās dzīvo bērni ar nopietnām veselības problēmām, nepieciešams nodrošināt drošu vidi gan šim bērnam, gan arī pārējiem dzīvoklī dzīvojošajiem bērniem, līdz ar to ir bērni, kuri istabā var dzīvot tikai pa vienam, nevis pa diviem, kā bija iepriekš.

2024. gadā saglabājās tendence palielināties bērnu institucionālās aprūpes pakalpojuma saņēmēju skaitam. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, kad visi bērni, kuriem bija nepieciešama aprūpe institūcijā, tika uzņemti RBJĢSAC, 2024. gadā tika palielināts vietu skaits līgumorganizācijās, jo pastāvēja grūtības visus bērnus izmitināt RBJĢSAC struktūrvienībās. Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedza **2 līgumorganizāciju iestādes, nodrošinot 31 vietu**, kas ir par 5 vietām vairāk nekā 2023. gadā.

Saskaņā ar 2017. gada 31. janvārī un 2024. gada 6. augustā atkārtoti noslēgto sadarbības līgumu starp RVPLD, RSD, RBT un RBJĢSAC par sadarbību un starpinstitucionālas Izvērtēšanas komisijas izveidi, 2024. gadā notika deviņas Izvērtēšanas komisijas sēdes (2023. gadā - septiņas), kurās, izvērtējot bērnu vajadzības un sociālās situācijas, tika pieņemti lēmumi par piemērotākā institucionālās aprūpes pakalpojuma sniedzēja izvēli bērniem, kuriem pieņemts lēmums ievietošanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Lemjot par bērna ievietošanu iestādē, tiek ņemti vērā tādi faktori kā bērna kontakts ar bioloģisko ģimeni, veselības problēmas, izglītības iespējas, bērna vecums, bērnu daudzums ģimenē u.c. Tiek izvērtēta iespēja nodrošināt bērna aprūpi atbilstošākajā struktūrvienībā RBJĢSAC, kur struktūrvienībās aprūpe ir pietuvināta ģimenes tipa aprūpes modelim vai līgumorganizācijās, kurās aprūpe ir pietuvināta ģimenes tipa aprūpes modelim.

2024. gadā bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā RBJĢSAC un līgumorganizācijās kopumā sniegts 209 bērniem, kas ir par 54 bērniem vairāk nekā 2023. gadā (155) un par 50 bērniem vairāk nekā 2022. gadā (159 bērni). (skat. 16. tabulu). RBJĢSAC struktūrvienībās 2024. gadā, galvenokārt, tika uzņemti pusaudži vecumā no 12 gadiem un vairāki vienas ģimenes bērni.

16. tabula. Bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu saņēmumu skaits 2022. – 2024. gadā

	2022	2023	2024
Vietu skaits	188	183	174
No jauna institūcijā iestājušās personas	35	55	57
No institūcijas izstājušās personas	38	75	42
Pakalpojumu saņēmušās personas	159	155	209

2024. gadā veidojās situācija, ka bērni ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesas lēmumu uzturējās RBJĢSAC struktūrvienībā „Krīzes centrs”, gaidot ievietošanu ārpusģimenes aprūpes institūcijā, jo ne RBJĢSAC, ne līgumorganizācijās nebija vietas jaunu bērnu uzņemšanai. 2024. gada nogalē 11 bērni gaidīja vietu kādā no RBJĢSAC vai līgumorganizāciju struktūrvienībām.

17. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu un Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi

Gads	Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu		Budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi (EUR)
	RBJĢSAC	Līgumorganizāciju bērnu aprūpes iestādēs	Līgumorganizāciju bērnu aprūpes iestādēs
2022	129	30	485 622
2023	129	26	519 227
2024	172	37	658 623

Līgumorganizācijas, kas sniedza bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu Rīgas valstspilsētas pašvaldības bērniem 2024. gadā:

- ☀ Nodibinājuma „Caritas Latvija” struktūrvienība „Grašu bērnu ciemats”;
- ☀ Biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” (Īslīces SOS Bērnu ciematā un Valmieras SOS Bērnu ciematā).

Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas **pakalpojuma finansēšanai līgumorganizācijās** no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2024. gadā izlietoti 646 948 EUR, t.i. 98 % no gada plāna. Salīdzinot 2023. gadā izlietoti 496 919 EUR.

2024. gadā salīdzinoši ar 2023. gadu par 33 bērniem mazāk tika izbeigta uzturēšanās institūcijā. Salīdzinājumā ar 2022. gadu palielinājums ir par 4 personām.

Analizējot institucionālās aprūpes izbeigšanas iemeslus 2024. gadā secināms, ka 16 no 42 jauniešiem kļuvuši pilngadīgi un uzsākuši patstāvīgu dzīvi, kas ir būtiski mazāks skaits nekā 2023. gadā. Cits ārpusģimenes aprūpes veids nodrošināts 11 bērniem – 2 bērni nodoti audžuģimeņu aprūpē un 9 aizbildnībā. Audžuģimenē 2024. gadā ievietots par 6 bērniem mazāk nekā 2023. gadā, kas liecina, ka samazinājusies esošo audžuģimeņu kapacitāte uzņemt bērnus. Savukārt adoptēts nav neviens bērns. 2024. gadā būtiski nedaudz samazinājies bioloģiskajās ģimenēs atgriezušos bērnu skaits – par 4 bērniem mazāk nekā 2023. gadā. (Skat. 18. tabulu).

18. tabula. Bērnu izstāšanās iemesli no bērnu institucionālās aprūpes 2022. – 2024. gadā

	2022	2023	2024
Atgriezušies pie vecākiem	2	18	14
Adoptēti	3	0	0
Nodoti aizbildnībā	2	4	9
Nodoti audzināšanā audžuģimenēs	7	8	2
Uzsākuši patstāvīgu dzīvi	19	36	16
Cits iemesls	5	9	1
KOPĀ	38	75	42

Sociālās rehabilitācijas programmas ar izmitināšanu jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās

Kopš 2019. gada tiek nodrošināta sociālās rehabilitācijas programma jauniešiem ar izmitināšanu pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās. Minētais pakalpojums tiek piedāvāts jauniešiem pēc institucionālās aprūpes no 18 līdz 24 gadu vecumam, un to realizē ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēju institūcijas, nodrošinot jauniešiem dzīvesvietu, materiālā un sociālā atbalsta pakalpojumus ierastajā vidē, lai motivētu jauniešus iegūt izglītību, kā arī sniegtu nepieciešamo atbalstu patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

Pakalpojumu piešķir RSD, izvērtējot jaunieša vajadzības un uzsvāru liekot uz jaunieša vēlmi iegūt izglītību, kā arī gadījumos, ja jauniešs nav gatavs uzsākt patstāvīgu dzīvi.

Pakalpojumu 2024. gadā sniedza:

- ☼ Pašvaldības iestāde RBJGSAC, nodrošinot 5 vietas, un divas līgumorganizācijas:
- ☼ Nodibinājuma „Caritas Latvija” struktūrvienība „Grašu bērnu ciemats”,
- ☼ Biedrība „Latvijas SOS bērnu ciematu asociācija”, nodrošinot kopā 7 vietas.

Pakalpojumu 2024. gadā kopumā saņēma 20 jaunieši, kas ir par 3 vairāk nekā 2023. gadā (17 jaunieši) un par 9 vairāk nekā 2022. gadā. Pakalpojuma aktualitāte pieaug, jo palielinās ārpusģimenes aprūpes institūcijā, tostarp līgumorganizācijās, ievietoto bērnu skaits un daudzi no institucionālajā aprūpē esošiem bērniem ir pusaudžu vecumā.

Izlietotais finansējums līgumorganizācijās – 120 604 EUR, kas ir par 53 175 EUR vairāk nekā 2023. gadā (67 429 EUR), t.i. 95 % no gada plāna.

Sociālais darbs ar bāreņiem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās

RBJGSAC struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs” Imantas 7.līnija 4, Rīgā 2024.gadā uzsāka darbu ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem 24 mēnešu periodā pirms bērna pilngadības sasniegšanas, lai ne retāk kā reizi gadā izvērtētu bērna nākotnes vajadzības un resursus, informētu par sociālajām garantijām pēc pilngadības sasniegšanas, pieejamiem pakalpojumiem un pēc viņa patstāvīgas dzīves uzsākšanas nodrošinātu jauniešiem nepieciešamos atbalsta pasākumus. JAC jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai sniedz emocionālu, informatīvu, izglītojošu atbalstu, lai nodrošinātu efektīvāku un draudzīgāku pāreju no dzīves ārpusģimenes aprūpē uz patstāvīgu dzīvi.

Bērnam ārpusģimenes aprūpes institūcijā, aizbildņa ģimenē vai audžuģimenē jāapgūst dažādas sociālās prasmes, kuras nepieciešamas patstāvīgas dzīves uzsākšanai, piemēram, izīrēt dzīvokli, atrast darbu, veikt pašaprūpi, turpināt mācības u.c. Ja kādu no patstāvīgas dzīves uzsākšanai nepieciešamajām

sociālajām prasmēm jaunieši nav apguvis pietiekami, tad ir nepieciešams JAC atbalsts un sociālais darbs ar individuālu gadījumu.

Saistībā ar 30.04.2024. apstiprinātiem grozījumiem Ministru kabineta 15.11.2005. noteikumos Nr. 857 „Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” 2024.gadā uzsākts darbs ar valsts finansēto pakalpojumu piesaisti jauniešiem.

2024. gadā JAC nodrošināja atbalstu 1 016 jauniešiem, kas ir par 136 jauniešiem vairāk nekā 2023. gadā, tostarp 258 nepilngadīgiem un 758 pilngadīgiem jauniešiem. (skat. 19. tabulu). Salīdzinoši 2023. gadā JAC redzeslokā bija 880 jaunieši, no tiem 122 nepilngadīgi un 758 pilngadīgi jaunieši pēc ārpusģimenes aprūpes, bet 2022. gadā JAC redzeslokā bija 987 jaunieši, no tiem 198 nepilngadīgi un 918 pilngadīgi jaunieši pēc ārpusģimenes aprūpes. Jauniešu skaita palielinājums 2024. gadā saistīts ar to, ka no 01.01.2024. spēkā stājās grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 12. panta sestajā daļā, kas nosaka, ka pienākums izvērtēt bērna nākotnes vajadzības un resursus, kad ārpusģimenes aprūpē esošs bērns sasniedzis 16 gadu vecumu, un pēc viņa patstāvīgas dzīves uzsākšanas nodrošināt tam nepieciešamos atbalsta pasākumus. Tāpat 2024. gadā uzsākts darbs, lai piesaistītu jauniešiem **valsts finansētos atbalsta pasākumus** ar mērķi palīdzēt jauniešiem attīstīt prasmes, kas nepieciešamas patstāvīgas dzīves uzsākšanai – 100 jauniešiem nodrošināts atbalsta grupu pakalpojums un pabalsts finanšu prasmes apguvei.

19. tabula. Bāreņu uz bez vecāku gādības palikušo bērnu skaits 2022. - 2024. gadā

Nr.		Skaits 2022.gadā	Skaits 2023.gadā	Skaits 2024.gadā
1.	Nepilngadīgie jaunieši	198	122	258
2.	Pilngadīgie jaunieši	918	758	758
3.	Sasnējuši 24 gadu vecumu	56	91	116
4.	No citas pašvaldības	-	-	-
5.	Saņem ik mēneša pabalstu	177	186	356
6.	Saņem dzīvokļa pabalstu	263	285	391
7.	Lieta nodota Rīgas Sociālajam dienestam, jo ir riska ģimene	5	0	0
8.	Atrodas valsts aprūpē	6	2	12
9.	Soc. rehabilitācijas programma ar izmitināšanu RBJGSAC (18+)	6	11	7
10.	Soc. rehabilitācijas programma ar izmitināšanu RBJGSAC ārpus Rīgas (18+)	1	6	8
11.	Nepilngadīgie, kuri dzīvo RBJGSAC (16-18 g.) uz 31.decembri	39	10	38
12.	Nepilngadīgie, kas dzīvo institūcijā ārpus Rīgas (16-18 g.) uz 31.decembri	3	3	7
13.	Pasākumi	54	30	34
14.	Izmanto psihoterapiju	52	71	41
	Reģistrēto jauniešu skaits kopā periodā:	987	880	1 016

JAC pienākumos ir izvērtēt jaunieša vajadzības un resursus ne retāk kā reizi gadā un pēc patstāvīgas dzīves uzsākšanas sniegt nepieciešamos atbalsta pasākumus, kā arī vismaz divus gadus pēc jaunieša patstāvīgas dzīves uzsākšanas novērtēt personas sociālās situācijas izmaiņas.

2024. gadā JAC **481 jauniešiem veica sociālās funkcionēšanas** (turpmāk – SF) **novērtējumu**, kas ir par 130 personām vairāk nekā 2023. gadā (351) par 280 vairāk nekā 2022. gadā (201), no tiem 61 jauniešiem konstatēts zems SF līmenis jeb 13%.

Šo jauniešu aktuālās problēmas:

- ienākumu un finanšu plānošanas problēmas - 35 personām jeb 7 % (2023.g. - 41 (10 %); 2022.g. – 28 (14%));
- nodarbinātība - 28 personām jeb 6 % (2023.g. - 33 (8%); 2022.g. – 43 (21%));
- izglītība – 11 personām jeb 2 % (2023.g. - 21 (5%); 2022.g. – 18 (9%));
- mājokļa problēma – 5 personām jeb 1 % (2023.g. - 10 (2 %); 2022.g. – 11 (5%));
- alkohola atkarība – 2 personām jeb 1 % (2023.g. - 3 (1 %); 2022.g. – 7 (3%)).

Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Sociālā darba pakalpojumus ģimenēm, kurās ir bērni ar FT, nodrošināja 11 RSD sociālie darbinieki, kuri specializējušies darbam ar šo mērķa grupu.

Sociālo darbinieku uzdevumi darbā ar ģimenēm, kurās ir bērni ar FT:

- ☼ sniegt individuālās konsultācijas un psiholoģisko atbalstu;
- ☼ informēt par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību;
- ☼ izvērtēt ģimenes vajadzības, piemērojot atbilstošāko sociālā pakalpojuma veidu;
- ☼ organizēt ģimenei nepieciešamo sociālo pakalpojumu saņemšanu, sadarbojoties ar organizācijām, ar kurām ir noslēgti sadarbības līgumi par pašvaldības finansētajiem sociālajiem pakalpojumiem.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība bērniem ar FT un viņu ģimenēm nodrošina šādus sociālos pakalpojumus:

- ☼ īslaicīgu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju institūcijā;
- ☼ sociālās aprūpes pakalpojumus personas dzīvesvietā;
- ☼ sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā.

Dienas aprūpes centrs bērniem ar FT ir pakalpojums

Dienas aprūpes centrs bērniem ar FT ir pakalpojums, kas dienas laikā nodrošina bērnu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju. Pakalpojuma mērķis ir sekmēt bērnu pašaprūpes potenciāla attīstību, neatkarības līmeņa paaugstināšanos, sociālo prasmju attīstīšanu un sociālo integrāciju. DAC bērniem ar FT tiek nodrošināta bērnu vecumam, veselības un funkcionālajam stāvoklim atbilstoša aprūpe, ergoterapija, fizioterapija, logoterapija, mūzikas terapija, kā arī datorprasmju apmācība.

2024. gadā pakalpojumu nodrošināja:

- ☼ biedrības „**Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās”**” DAC bērniem ar FT pakalpojumu nodrošināja bērniem ar kustību un attīstības traucējumiem, iekļaujot ergoterapiju, logoterapiju, mūzikas terapiju, datora apmācības, tai skaitā izmantojot alternatīvās komunikācijas metodes, tematiskos pasākumus, brīvā laika pavadīšanu, kā arī individuālās konsultācijas un sociālo darbu ar bērna ģimeni.

2024. gadā DAC pakalpojumu saņēma 46 bērni tāpat kā 2023 gadā.

- ☼ Vasaras mēnešos Rīgas valstspilsētas pašvaldības ģimenēm, kuras audzina bērnus ar FT, tiek piedāvāta vasaras sociālās rehabilitācijas programma. Pakalpojums paredzēts bērniem, kuriem nepieciešama uzraudzība, aprūpe un rehabilitācija skolas brīvlaikā. Pakalpojumu nodrošināja **biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Saulesvece”**. 2024. gadā līdzīgi kā 2023. gadā DAC pakalpojumu saņēma 30 bērni.

2024. gadā DAC pakalpojums bērniem ar funkcionāliem traucējumiem nodrošināts 83 bērniem (2023. gadā 76 bērniem, 2022. gadā 97 bērniem). 2024. gadā pakalpojuma finansēšanai izlietoti 177 000 EUR (2023. gadā 154 734 EUR), kas ir par 22 267 EUR vairāk kā 2023. gadā.

Sociālās rehabilitācijas un apmācības pakalpojums bērniem ar kustību traucējumiem

Pakalpojuma ietvaros tiek īstenota 11 mēnešu multidisciplināra sociālā rehabilitācija, tai skaitā apmācība, lai bērniem mazinātu kustību traucējumu radītos ierobežojumus un veicinātu bērnu integrāciju mācību iestādēs atbilstoši vecumposmam, kas, savukārt, nākotnē sekmētu patstāvīgas dzīves uzsākšanu un iekļaušanos darba tirgū, vienlaikus nodrošinot bērnu un viņa ģimeni ar specifiskām zināšanām un prasmju kopumu ilgtermiņā.

Pakalpojuma ietvaros bērniem un vecākiem atbilstoši sākotnējam izvērtējumam tiek nodrošināta fizioterapija, spēļu terapija, sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas un nodarbības baseinā. Savukārt vecākiem tiek sniegts psiholoģisks atbalsts un konsultācijas ar mērķi apmācīt vecākus bērna aprūpē un rehabilitācijā mājas apstākļos.

2024. gadā pakalpojumu saņēma 21 bērns (2023.gadā 16 bērni, kas ir tāds pats skaits kā 2022. gadā). Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Latvijas Bērniem ar Kustību Traucējumiem”. 2024. gadā pakalpojuma finansēšanai izlietoti 209 390 EUR (2023. gadā 111 183 EUR), kas ir par 98 207 EUR vairāk nekā 2023. gadā.

Agrīnās korekcijas apmācības pakalpojums „Portidža” bērniem ar FT un viņu ģimenēm

Pakalpojums bērniem un viņu ģimenēm sniedz nepieciešamās specifiskās zināšanas, motivē bērnus attīstīt jaunas prasmes un iemaņas, kā arī nostiprina jau esošās prasmes, veicinot bērna un ģimenes integrēšanos sabiedrībā. Pakalpojuma ietvaros tiek īstenota agrīnās izglītošanas un audzināšanas sistēma (mūzikas un spēļu terapija, sociālās uzvedības un datora nodarbības, mākslas terapija un vecāku izglītošana) bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem – agrīni dzimušiem bērniem, bērniem ar dzemdību traumām, Dauna sindromu, cerebrālo trieku, hidrocefāliju, autismu un citām diagnozēm, kuru rezultātā bērniem ir garīgās attīstības traucējumi. Pakalpojuma nodrošināšanā tiek īstenota Portidžas agrīnās korekcijas programma. 2024. gadā **agrīnās korekcijas apmācības pakalpojumu „Portidža”** saņēmuši 113 bērni, savukārt 2023. gadā – 105 bērni (2022. gadā 96 bērni), 2024. gadā minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti 146 748 EUR, kas ir par 38 127 EUR vairāk nekā 2023. gadā (108 621 EUR). Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”.

Agrīnās intervences programma bērniem ar garīgās attīstības un uzvedības traucējumiem un viņu ģimenēm

Pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta agrīna psihosociāla palīdzība un rehabilitācija bērniem ar garīgās attīstības un uzvedības traucējumiem (no 1.5 gadi – 18 gadiem) un viņu ģimenēm, veicinot bērna iekļaušanos pirmsskolas izglītības iestādēs, skolās, kā arī, uzlabojot bērna un ģimeņu sociālo funkcionēšanu. Bērni un viņu ģimenes locekļi saņem kvalificētu speciālistu – sociālā darbinieka, psihologa, speciālā pedagoga, ergoterapeita, logopēda konsultācijas. Konsultācijas tiek sniegtas gan bērnam, gan ģimenes locekļiem, nodrošinot fokusētas atbalsta – izglītojošās grupas, saskarsmes treniņa un dusmu kontroles programmu, ABA (Lietišķās uzvedības analīze) terapiju, kā arī pēc nepieciešamības nodrošinātas konsultācijas bērna izglītības iestādē.

2024. gadā **agrīnās intervences pakalpojumu** saņēma 84 bērni (2023. gadā līdzvērtīgi - 88 bērni, 2022. gada 77 bērni). 2024. gadā pakalpojuma nodrošināšanai tērēti 100 650 EUR, bet 2023. gadā 81 946 EUR. Pārskata periodā ģimenes, kuras bija gatavas bērniem nodrošināt pakalpojuma saņemšanu – atvest uz konsultācijām un nodarbībām, to saņēma. Pakalpojumu nevarēja nodrošināt visām tām ģimenēm, kuras vēlējās pakalpojumu saņemt tikai pēc darba laika. Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Autisma centrs”.

Socializācijas grupas bērniem ar autiska spektra traucējumiem pakalpojums

Šī pakalpojuma nodrošināšana uzsākta 2019. gada augustā. Pakalpojuma mērķa grupa bija bērni ar autiska spektra traucējumiem no 4 līdz 12 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem ir nepieciešams attīstīt vai uzlabot sociālās un komunikācijas prasmes un patstāvīgās funkcionēšanas spējas, lai veicinātu bērnu patstāvību un integrāciju sabiedrībā, tai skaitā, mācību iestādēs atbilstoši vecumposmam. Reaģējot uz pieprasījumu un vajadzībām, šobrīd pakalpojums tiek nodrošināts bērniem līdz 18 gadu vecumam. 2024. gadā **pakalpojumu** saņēmēju skaits gandrīz tāds pats kā 2023. gadā (48/50 bērni, 2022. gadā 46 bērni) 2024. gadā pakalpojums izmaksāja 83 066 EUR, bet 2023. gadā minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti 72 376 EUR, kas 2024. gadā ir par 10 690 EUR vairāk. Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Nepaliec viens”.

2024. gadā **īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu institūcijā bērniem ar invaliditāti („Atelpas brīdis”)** saņēma 64 bērni, līdzīgi kā 2023. gadā – 62 bērni saņēma pakalpojumu. Pakalpojums tiek sniegts līdz 45 dienām gadā, nodrošinot bērniem diennakts uzraudzību, ēdināšanu (2022. gadā 51 bērns), saturīgu brīvā laika pavadīšanu, pašaprūpes un sociālo prasmju uzturēšanu, vienlaicīgi uz laiku atslogojot bērnu piederīgos no aprūpes pienākumu pildīšanas. Ar 2025. gadu „Atelpas brīža” pakalpojumu vairs neturpinās nodrošināt Bērnu klīniskā universitātes slimnīca. Pārskata periodā pakalpojums izmaksāja 256 424 EUR kas ir ļoti līdzvērtīgi 2023. gadā pakalpojuma izmaksām 256 676 EUR.

Individuāla sociālās rehabilitācijas programma

2018. gadā tika uzsākta jauna iniciatīva, individuālo sociālo rehabilitācijas programmu (turpmāk – Programmas) īstenošana bērniem ar FT. Programmas tika uzsāktas bērniem ar autiska spektra traucējumiem.

Programmu būtība ir palīdzēt bērniem un viņu ģimenēm, kuru sociālās problēmas nav atrisināmās ar esošo sociālo pakalpojumu palīdzību, esošais pakalpojuma saturs neatbilst vajadzībām un pakalpojums nepieciešams lielākā apmērā, kā arī nepieciešams piesaistīt virkni citu pakalpojumu vai resursu, piemēram, ABA terapeita, ergoterapeita, audiologopēda, fizioterapeita konsultācijas. Programmas ir vairāk orientētas uz kompleksiem risinājumiem.

2024. gada nogalē RSD kopā ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem bija apzinājuši 121 ģimeni, kurās bērnam būtu nepieciešamība izvērtēt vajadzību pēc individuāls sociālās rehabilitācijas programmas. Izvērtējot līdzšinējo pieredzi un bērnu vajadzības nodrošinot individuālās sociālās rehabilitācijas programmas, secināts, ka absolūti lielākā daļa bērnu ir bērni ar neirālās attīstības traucējumiem, kuriem ir nepieciešams līdzīgu speciālistu atbalsts, piemēram, uzvedības analītiķis, audiologopēds vai logopēds, fizioterapeits, speciālais pedagogs, ergoterapeits. Līdz ar to 2024. gadā, sadarbībā ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem noritēja darbs, lai veidotu pakalpojuma aprakstu, kas būtu atbilstošs bērniem ar līdzīgām problēmām jeb universālas sociālās rehabilitācijas programmas. Tādējādi veidojot praksi, ka individuālas sociālās rehabilitācijas programmas tiek nodrošinātas tikai tādos gadījumos, kad nevar palīdzēt ar esošajām, pieejamajām sociālās rehabilitācijas programmām.

2024. gadā pakalpojumu nodrošināja biedrība „Nepaliec viens”, nodibinājums „Caritas Latvija”, SIA „ABA-Baltija” un SIA Terapijas centrs „Skaņas un mūzika”.

Pārskata periodā 45 bērni (2023. gadā 50 bērni, 2022. gadā 52 bērni) ar funkcionāliem traucējumiem saņēma individuālās sociālās rehabilitācijas programmas par kopējo summu 295 391 EUR.

Atbalsta personas pakalpojums

Ceturto gadu pēc kārtas turpinās **atbalsta personas pakalpojuma ģimenēm, kuras audzina bērnu ar funkcionāliem traucējumiem** nodrošinājums. Pakalpojuma mērķis - veicināt ģimenes, kura audzina bērnu ar funkcionāliem traucējumiem sistēmas stiprināšanu, sniedzot praktisku un psihoemocionālu atbalstu vecākiem bērna izglītības, rehabilitācijas, socializācijas un ikdienas aprūpes

(uzraudzība un drošība) nodrošināšanā atbilstoši bērna specifiskajām vajadzībām, tādējādi mazinot fiziskā un garīgā izsīkuma stāvokli vecākiem, atslogojot vecāku ikdienu un radot ģimenes sociālai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus - harmonizējot ģimenes locekļu savstarpējās attiecības un stiprinot ģimenes finansiālo kapacitāti vecākiem iesaistoties darba tirgū.

Pakalpojumam 2022. gadā tika palielināta mērķa grupa ar iespēju bērnam sasniegt 5 gadu vecumu turpināt saņemt pakalpojumu līdz 17 gadiem ieskaitot, ja pakalpojums uzsākts ne vēlāk kā līdz bērna 4 gadu vecuma sasniegšanai. Pakalpojuma ietvaros, vecākiem tika sniegts praktisks un psihoemocionāls atbalsts bērna izglītības, rehabilitācijas, socializācijas un ikdienas aprūpes nodrošināšanā atbilstoši bērna specifiskajām vajadzībām, nepārsniedzot 160 stundas mēnesī.

Pakalpojumu nodrošināja 5 līgumorganizācijas - biedrība „Nepaliec viens”, biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, nodibinājums „Caritas Latvija”, SIA „CareLat” un Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”.

2024. gadā 51 bērns un viņu ģimenes (2023. gadā 53 bērni un viņu ģimenes, 2022. gadā 39 bērni un viņu ģimenes) saņēmuši pakalpojumu. 2024. gadā pakalpojuma finansēšanai izlietoti 1 084 378 EUR (2023. gadā 833 446 EUR), kas ir par 250 932 EUR vairāk.

2023. gada 1. novembrī tika **uzsākts jauns sociālās rehabilitācijas pakalpojums „Varu.Protu.Daru” bērniem ar funkcionāliem traucējumiem vecumā no 7 līdz 18 gadu vecumam un ģimenēm (pakalpojuma sniedzējs - nodibinājums „Latvijas Bērnu atbalsta fonds”, Cementa ielā 12, Rīgā)**, pakalpojums tika plānots 30 klientiem. Pakalpojuma mērķis - pilnveidot sociālās prasmes un uzlabot sociālo funkcionēšanu, lai bērnam nebūtu grūtības integrēties izglītības iestādē, sociālajā vidē, kā arī lai mazinātu grūtības komunikācijā un saskarsmē ar vienaudžiem, ģimenes locekļiem. Ģimenēm pakalpojuma ietvaros ir iespēja apgūt zināšanas pozitīvas ikdienas saskarsmes un sadarbības veicināšanai, pašcieņas veicināšanai, kā arī ar bērnu piesaistes stiprināšanai, izmantojot TBRI (Trust based Relational Intervention jeb uzticībā pamatotu attiecību ieviešana) metodes. Pakalpojuma ietvaros sociālais darbinieks un ergoterapeits kopā ar ģimenēm viņu dzīvesvietā veic individuālo vajadzību izvērtēšanu. Pakalpojuma ietvaros bērni var saņemt individuālas speciālistu konsultācijas (piemēram, ergoterapeits, ABA terapeits, audiologopēds u.c.), grupu nodarbības un vecākiem, citiem ģimenes locekļiem ir iespēja apmeklēt terapeitiskās atbalsta grupas. Vecāki kopā ar bērniem pakalpojuma ietvarā var saņemt socializēšanās prasmju un komunikācijas iemaņu attīstības atbalsta grupas, kā arī noslēgumā ģimenēm ir iespēja braukt izbraukumā ar mērķi uzlabot attiecības ģimenē un veicināt savstarpējo socializēšanās prasmju nostiprināšanu. Nozīmīgi, ka pakalpojuma ietvaros notiek komunikācija ar bērna izglītības iestādi, tādējādi nodrošinot atbilstošāku pakalpojuma satura plānošanu un apgūto prasmju pārneši no vienas vides otrā. 2024. gadā pakalpojumu saņēmušas 30 ģimenes un pakalpojuma finansēšanai izlietoti 171 967 EUR.

2024. gada februārī tika uzsākta jauna **sociālās rehabilitācijas programmas nodrošināšana bērniem ar funkcionāliem traucējumiem uz viņu ģimenēm**. Pakalpojuma ietvaros tiek izvērtētas katra bērna individuālās vajadzības un atbilstoši sastādīts sociālās rehabilitācijas plāns, kur katra plāna indikatīvās izmaksas noteiktas – 4 643,10 EUR. Pakalpojumu saņēmuši 38 bērni un viņu ģimenes, kur bērni vecumā no 3 līdz 19 gadiem. Pakalpojuma ietvaros nodrošinātas 11 dažādu speciālistu konsultācijas, nodarbības notikušas gan individuāli, gan grupā, uzlabojot mērķa grupas emociju regulāciju, ikdienas aktivitāšu veikšanu, valodas un komunikācijas attīstību, motorikas attīstību un kognitīvo prasmju attīstību. Pēc pakalpojuma katram bērnam ir savī sasniegumi, piemēram, piemeklējot atbilstošāko terapijas veidu, bērns kļūst drošāks komunikācijā, nebaidās uzstāties, prot izrādīt emocijas, uzlabojas vārdu krājums un atmiņa, notiek ietekme uz bērna un ģimenes locekļu savstarpējām attiecībām, tās tiek ietekmētas, par labu bērna izaugsmei un tml. Pakalpojuma sniedzējs - nodibinājums „Caritas Latvija”, finansējums 2024. gadā – 154 770 EUR.

Psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Psihologa pakalpojuma mērķis ir veicināt bērniem komunikācijas un saskarsmes prasmes, lai veiksmīgi iekļautos sabiedrībā, savukārt vecākiem nodrošināt psiholoģisku un izglītojošu atbalstu. Psihologa pakalpojums tiek sniegts gan individuāli bērnam un vecākiem, gan vecākam ar bērnu, tādējādi stiprinot savstarpējās attiecības un mācot jaunas sadarbības metodes. Konsultācijas vecākiem tiek sniegtas caur praktisku darbošanos un pieredzi, lai palīdzētu apgūt jaunas prasmes un ieraudzītu bērna resursus un spējas. Psihologs savā darbā izmanto tādas metodes kā spēļu terapiju, smilšu terapiju, mākslas terapiju, kognitīvi biheiviorālo terapiju u.c.

2024. gadā 60 ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem sniegtas 783 psihologa konsultācijas, 2023. gadā sniegtas 816 psihologa konsultācijas 94 personām, bet 2022. gadā sniegtas 676 psihologa konsultācijas 78 personām.

2020. gadā RD saistošajos noteikumos Nr.3 „Rīgas valstspilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” tika veikti grozījumi, kuri paredz, ja klients izvēlas saņemt psihologa pakalpojumu pie pakalpojuma sniedzēja, ar kuru pašvaldība nav noslēgusi pašvaldības iepirkuma līgumu par psihologa pakalpojuma sniegšanu bērniem ar FT, bet psihologs atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ieguvis tiesības veikt psihologa profesionālo darbību, pašvaldība maksā starpību starp psihologa pakalpojuma cenu un klienta veikto samaksu par psihologa pakalpojumu (*vaučers*), bet ne vairāk kā 38 EUR par vienu konsultāciju un ne vairāk kā par 10 konsultācijām.

2024. gadā psihologa pakalpojumu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, **izmantojot vaučeri, saņēma 19 personas ar 134 konsultācijām,** savukārt 2023. gadā pakalpojumu saņēma 28 personas, 2022. gadā 13 personas.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenēm

20. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši sociālos pakalpojumus bērniem ar FT

Pakalpojuma veids (pakalpojuma sniedzējs 2024.gadā)	Klientu skaits		
	2022	2023	2024
Dienas aprūpes centri			
Biedrība „Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās” ”	37	46	46
Rīgas 3.pamatskola DAC “Torņkalna rūķi” ⁹	26	-	-
DAC pakalpojums bērniem ar funkcionāliem traucējumiem vasaras mēnešos			
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Saulesvece”	34	30	30
Sociālās rehabilitācijas programmas			
Sociālās rehabilitācijas un apmācības pakalpojums bērniem ar kustību traucējumiem	16	16	21
Biedrība „Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem”			
Agrīnās korekcijas apmācības pakalpojums „Portidža”	96	105	113
Biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”			
Agrīnā intervence	77	88	84
Biedrība „Autisma centrs”			
Socializācijas grupas bērniem ar autisma spektra	46	50	48

⁹ No 2023. gada vairs netiek nodrošināts kā sociālais pakalpojums – dienas aprūpes centrs bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

traucējumiem Biedrība „Nepaliec viens”			
Atbalsta personas pakalpojums biedrība „Nepaliec viens”, biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, nodibinājums „Caritas Latvija”, SIA „CareLat”, Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”	39	53	51
Sociālās rehabilitācijas pakalpojums “Varu.Protu.Daru” Nodibinājums „Latvijas Bērnu atbalsta fonds”	0	30	30
Sociālās rehabilitācijas programma, sastādot individuālu plānu Nodibinājums „Caritas Latvija”	-	-	38
Individuālās sociālās rehabilitācijas programmas:			
Biedrība „Nepaliec viens”; nodibinājums „Caritas Latvija”; SIA „ABA – Baltija”, Terapijas centrs Skaņas un mūzika	52	50	45
Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā (Atelpas brīdis)			
BKUS novietne „Gaiļezers”	51	62	64
Psiholoģiskā atbalsta pakalpojumi			
Psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem	82	94	60
Vaučera psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem	13	28	19
KOPĀ	569	652	649

Izvērtējot sniegtos pakalpojumus ģimenēm, kuras audzina bērnu ar funkcionāliem traucējumiem, konstatēts, ka 2024. gadā sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits (bez aprūpes mājās pakalpojumu saņēmējiem) ir ļoti līdzīgā apjomā kā 2023. gadā. 2024. gadā 649 bērni ar funkcionāliem traucējumiem saņēma, kādu no sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem (2023. gadā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi nodrošināti 652 bērniem un 2022. gadā tie bija 569 bērniem). Ieviešot individualizēto aprūpes pakalpojumu (no 01.07.2021.), bērnu, kuri saņem pakalpojuma sniedzēja sniegtu aprūpi mājās, t.sk. individualizēto aprūpes pakalpojumu, skaits ievērojami palielinājies - 2024. gadā pret 2023. gadu par 189 bērniem jeb 26 % (no 739 bērniem 2023. gadā līdz 928 bērniem 2024. gadā)¹⁰. Līdz ar to **1 577 bērni ar funkcionāliem traucējumiem saņēmuši sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus 2024. gadā, kas ir par 186 bērniem vairāk nekā 2023. gadā (1 391 bērns ar funkcionāliem traucējumiem).**

2024. gadā lielākam skaitam bērnu varēja nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem ar kustību traucējumiem, agrīnās korekcijas apmācības pakalpojumu „Portidža”. Kaut arī pieprasījums pēc psihologa pakalpojuma saglabājas augsts, 2024. gadā pakalpojums tika nodrošināts mazākā apjomā nekā 2023. gadā, kad psiholoģiskajam atbalstam tika novirzīts papildu finansējums. Tāpat 2024. gadā uzsāka nodrošināt tā saucamo universālo sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, aizstājot individuālās sociālās rehabilitācijas programmas, jo tika secināts, ka bērnu vajadzības un noteikts speciālistu atbalsts ir ļoti līdzīgas.

¹⁰ Papildu informācija aprūpes mājās pakalpojumu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem sk. sadaļā aprūpes mājās pakalpojumi.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem

Dienas aprūpes centri pilngadīgām personām ar GRT nodrošina klientu uzturēšanos DAC pilnu darba dienu (uzraudzība), ēdināšanu, nepieciešamības gadījumā sociālo aprūpi un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, tas ir, sociālo prasmju (iepaņu) saglabāšanu, attīstīšanu vai atjaunošanu, izglītojošas nodarbības un saturīgas brīvā laika aktivitātes, kā arī psihosociālu atbalstu klientiem un klientu tuviniekiem.

DAC pakalpojuma ietvaros tiek organizētas nodarbības (rokdarbi, radošās darbnīcas, kulinārijas kursi, klūgu pīšana, mūzika, dzīves mācība u.c.), brīvā laika aktivitātes (ekskursijas, izstāžu un koncertu apmeklēšana u.c.). Tāpat arī DAC speciālisti sniedz konsultācijas klientu ģimenēm par pedagogijas, sociālajiem un tiesiskajiem jautājumiem, organizē atbalsta un izglītojošās grupas tuviniekiem un atbalsta personām.

Rīgā ir **13 DAC** pilngadīgām personām (345 vietām), pieci no tiem personām ar viegliem un vidējiem GRT (163 vietas), četri personām ar smagiem GRT (71 vietas), viens personām ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura (nervu sistēmas attīstības) traucējumiem (20 vietas), divi personām ar psihiskās veselības traucējumiem (74 vietas), viens personām ar autiska spektra traucējumiem (17 vietas).

Rīgas valstspilsētas pašvaldība minētos pakalpojumus pērk no septiņām līgumorganizācijām:

- ☼ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””;
- ☼ nodibinājuma „Fonds KOPĀ”;
- ☼ biedrības „Saule”, organizācija cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem;
- ☼ biedrības „Atbalsta grupa personām ar garīgās veselības traucējumiem un to piederīgajiem „Gaismas Stars””;
- ☼ biedrības „Svētā Jāņa palīdzība”;
- ☼ biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”;
- ☼ biedrības „Nepaliec Viens”.

DAC pakalpojumu 2024. gadā saņēma **411 rīdzinieki**, kas ir par 33 personām vairāk nekā 2023. gadā (378) un par 41 personu vairāk nekā 2022. gadā (370). Visas DAC klientiem paredzētās vietas bija aizpildītas.

DAC pakalpojuma finansēšanai no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2024. gadā izlietoti **2 492 318 EUR** (skat. 21. tabulu).

21. tabula. DAC pakalpojumu saņēmušo pilngadīgo personu skaits un DAC pakalpojumam no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums

DAC nosaukums	Vietu skaits 2024. gadā	Pakalpojumu saņēmušo personu skaits		
		2022	2023	2024
DAC „Cerību ligzda”	48	55	53	53
DAC „Cerību māja”	25	31	31	29
DAC „Cerību tilts”	24	28	28	29
DAC „Cerību skola”	12	15	16	16
DAC „Mēness māja”	15	17	17	17
DAC „Saule” un DAC „Saule „Ezera filiāle””	76	89	87	86
DAC „Kopā”	15	21	21	20
DAC „Gaismas Stars”	27	38	38	42
DAC „Saulesvece”	47	49	51	56
Biedrība „Latvijas Kustība par	19	27	24	25

neatkarīgu dzīvi” DAC				
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” DAC (no 2024. gada 1. novembra)	20	0	0	16
Biedrība “Nepaliec Viens” DAC (no 2023. gada 16. novembra)	17	0	12	22
KOPĀ	345	370	378	411
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	1 723 669	2 032 260	2 492 318

Specializētās darbnīcas

Specializētās darbnīcas nodrošina speciālistu atbalstu pilngadīgām personām ar GRT darba prasmju un iemaņu attīstīšanai.

2024. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tika nodrošinātas **piecu veidu specializētās darbnīcas**:

- ☼ galdniecības specializētās darbnīcas;
- ☼ šūšanas un veļas mazgāšanas specializētās darbnīcas;
- ☼ šūšanas, papīra, kartona un rokdarbu specializētās darbnīcas;
- ☼ tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes darbnīca, tai skaitā izstrādājumu un veļas mazgāšana;
- ☼ piena un papīra apstrādes un pārstrādes, tējas un garšaugu ieguves, mājāsaimniecības un rokdarbu darbnīcas.

Specializēto darbnīcu pakalpojums ietver pakalpojuma saņēmēju uzraudzību, darba prasmju un iemaņu attīstīšanu, ēdināšanu, sociālā darbinieka konsultācijas un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, tas ir, sociālo prasmju (iemaņu) saglabāšanu, attīstīšanu vai atjaunošanu, izglītojošas nodarbības un saturīgas brīvā laika aktivitātes, kā arī psihosociālu atbalstu klientiem un klientu tuviniekiem, ko nodrošina speciālisti.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība specializēto darbnīcu pakalpojumu pērk no četrām līgumorganizācijām (kopā 58 vietas):

- ☼ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” specializētajā galdniecības darbnīcā „Skaida” ir nodrošinātas 10 vietas.
- ☼ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” specializētajā tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes darbnīcā ir nodrošinātas 12 vietas.
- ☼ nodibinājuma „Fonds KOPĀ” specializētajā šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcā ir nodrošinātas 20 vietas.
- ☼ biedrības „Svētā Jāņa Palīdzība” specializētajā šūšanas, papīra – kartona un rokdarbu darbnīcā ir nodrošinātas 14 vietas.
- ☼ Camphill nodibinājuma „Rožkalni” specializētajā piena un papīra apstrādes un pārstrādes, tējas un garšaugu ieguves, mājāsaimniecības un rokdarbu darbnīcā ir nodrošinātas 2 vietas.

Salīdzinājumā ar 2023. gadu (58) specializētās darbnīcas pakalpojumam vietu skaits nav mainījies, bet salīdzinājumā ar 2022. gadu (56) palielinājies par 2 vietām.

2024. gadā specializēto darbnīcu pakalpojumu saņēma **78 persona**, tai skaitā 14 personas – galdniecības darbnīcā, 15 personas – tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes darbnīcā, 27 personas – šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcā, 20 personas – šūšanas, papīra, kartona un rokdarbu darbnīcā, 2 personas - piena un papīra apstrādes un pārstrādes, tējas un garšaugu ieguves, mājāsaimniecības un rokdarbu darbnīcā, kas ir par 4 personām vairāk nekā 2023. gadā (74) un par 7 personām vairāk nekā 2022. gadā (71).

Specializēto darbnīcu pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2024. gadā bija **381 231 EUR** (skat. 22. tabulu).

22. tabula. Pakalpojumu saņēmušo pilngadīgo personu skaits, un pakalpojumam izlietotais Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Specializētās darbnīcas nosaukums	Vietu skaits 2024. gadā	Pakalpojumu saņēmušo personu skaits		
		2022	2023	2024
Specializētās darbnīcas „Skaida” pakalpojums – galdniecības prasmju un iemaņu attīstīšana, Lubānas iela 39b, Rīga	10	14	11	14
Specializētās darbnīcas pakalpojums - tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes, tai skaitā izstrādājumu un veļas mazgāšanas prasmju un iemaņu attīstīšana (no 2020. gada 2. novembra), Latgales iela 180b, Rīga	12	16	18	15
Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas un veļas mazgāšanas prasmju un iemaņu attīstīšana, Slimnīcas iela 2, Rīga	20	25	26	27
Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas, papīra – kartona līmēšanas un rokdarbu prasmju un iemaņu attīstīšana, Cēsu iela 8, Rīga	14	16	17	20
Specializētās darbnīcas pakalpojums - piena un papīra apstrādes un pārstrādes, tējas un garšaugu ieguves, mājāsaimniecības un rokdarbu prasmju un iemaņu attīstīšana, “Rožkalni”, Rencēnu pag., Valmieras novads (no 2023. gada 1.aprīļa)	2	-	2	2
Pakalpojuma saņēmēju skaits	58	71	74	78
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	232 820	341 849	381 231

Grupu mājas (dzīvokļi)

***Grupu māja (dzīvoklis)** ir pastāvīgās uzturēšanās mītne, kurā pilngadīgas personas ar GRT profesionāļu vadībā attīsta patstāvīgas dzīves iemaņas. Grupu mājā (dzīvoklī) nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar GRT, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.*

Galvenais grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma darbības mērķis ir veicināt klienta sociālo prasmju attīstīšanu līdz tādām līmenim, lai persona varētu uzsākt patstāvīgu dzīvi ārpus grupu mājas (dzīvokļa). Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņem arī tādas personas ar GRT, kurām psihosociāla palīdzība un aprūpe būs nepieciešama pastāvīgi (tomēr ne tik lielā apmērā kā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā), tādēļ šīm personām grupu mājā (dzīvoklī) tiek nodrošināta pastāvīga dzīvesvieta.

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniedzēju speciālistu **galvenie uzdevumi** darbā ar klientiem:

- ☼ sniegt atbalstu un padomu: mājokļa, nodarbinātības, veselības un izglītības jautājumu risināšanā;
- ☼ palīdzēt plānot budžetu un brīvo laiku;
- ☼ sekmēt nodarbinātību un patstāvību orientēties savā sociālajā apkārtnē;
- ☼ veicināt klientu patstāvīgas dzīves prasmju un iemaņu, sociālo attiecību prasmju apgūšanu;
- ☼ nepieciešamības gadījumā sniegt atbalstu pašaprūpē;
- ☼ organizēt sociālo resursu sistēmu piesaisti klientu sociālo problēmu risināšanā, veicinot klientu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū;
- ☼ meklēt risinājumus klientu nodarbinātības iespējām un pilnvērtīga brīvā laika pavadīšanai;
- ☼ apkopot informāciju par klientu.
- ☼ Vairākumā gadījumu pārceļšanās uz grupu māju (dzīvokli) palīdz klientam kļūt patstāvīgākam, stimulē vēlmi dzīvot pilnvērtīgi, attīsta spēju uzņemties atbildību par saviem lēmumiem un rīcību.

2024. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotāji grupu mājās (dzīvokļa) pakalpojumu varēja saņemt **deviņās grupu mājās** (dzīvokļos) personām ar GRT, no kurām astoņas grupu mājas (dzīvokļi) atrodas Rīgā (140 vietas), viena – ārpus Rīgas lauku vidē (2 vietas), 2 vietas ar sadarbības līgumu jebkurā pašvaldībā Latvijas teritorijā, samaksa „Vaučers”. Salīdzinājumā ar 2023. gadu (126) un 2022. gadu (126) grupu mājās (dzīvokļos) vietu skaits palielinājies par 16 vietām.

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu Rīgas valstspilsētas pašvaldība pērk no **sešām līgumorganizācijām**:

- ☼ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””;
- ☼ nodibinājuma „Fonds KOPĀ”;
- ☼ SIA „Dzīves oāze”;
- ☼ biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”;
- ☼ Camphill nodibinājuma „Rožkalni”;
- ☼ biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”.

2024. gadā grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu faktiski saņēma **149 personas ar GRT**, kas ir par 14 personām vairāk nekā 2023. gadā (135), par 12 personām vairāk nekā 2022. gadā (137).

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumam izlietotais pašvaldības budžeta finansējums 2024. gadā bija **1 135 781 EUR** (skat. 23. tabulu).

23. tabula. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņēmušo personu skaits un pakalpojumam izlietotais Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Grupu mājas (dzīvokļa) nosaukums	Vietu skaits 2024. gadā	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
		2022	2023	2024
Rīgas teritorijā:				
Grupu māja (dzīvoklis) personām ar vidēji smagiem GRT, Dzērvju iela 1	27	31	29	31
tai skaitā bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	2	0	0	0
Grupu māja (dzīvoklis) personām ar smagiem GRT, Slimnīcas iela 2	24	23	24	25
Grupu māja (dzīvoklis) „Šūpoles” personām ar vidēji smagiem GRT, Kartupeļu iela 8	13	17	15	13
Grupu māja (dzīvoklis) „Mēness māja”	14	15	14	14

personām smagiem GRT, Putnu iela 6				
Grupu māja (dzīvoklis) „Cerību dore” personām ar vidēji smagiem un smagiem GRT, Latgales iela 180b	16	16	17	17
Grupu māja (dzīvoklis) personām ar vidēji smagiem GRT, Biešu iela 6	16	18	19	16
tai skaitā bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	1	0	0	0
Grupu māja (dzīvoklis) personām ar vidēji smagiem GRT (psihiskām saslimšanām), Imantas 8. līnija 1, k-3	14	15	15	14
Grupu māja (dzīvoklis) personām ar ļoti smagiem GRT (nervu sistēmas attīstības), Priedaines iela 11 (no 2024. gada 1. novembra)	16	0	0	16
Ārpus Rīgas:				
Grupu māja (dzīvoklis) „Rožkalni” personām ar vidēji smagiem GRT, Rencēnu pagasts, Valmieras novads	2	2	2	2
Grupu māja (dzīvoklis) ar sadarbības līgumu, samaksa «Vaučers»	2	0	0	1
KOPĀ	144	137	135	149
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	866 783	978 980	1 135 781
tai skaitā bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	-	0	0	0

Lai veicinātu grupu dzīvokļa klientu motivāciju iesaistīties darba tirgū, kas ir būtisks faktors patstāvīgas dzīves uzsākšanai, RD 2012. gada 4. septembra saistošajos noteikumos Nr.184 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība”, no 2020. gada 4. aprīļa RD 2020. gada 6. marta saistošajos noteikumos Nr.3 „Rīgas valstspilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” noteikts, ka grupu dzīvokļa pakalpojuma saņēmējiem, kuri mācās vai strādā, vai apmeklē specializēto darbnīcu personām ar GRT, maksa par mājokli tiek noteikta atbilstoši minēto pakalpojumu izmaksām, bet nepārsniedzot 42,69 EUR mēnesī. Pārējo samaksas par mājokli daļu sedz pašvaldība. Līdz ar to vairāk līdzekļu no algotā darba, tai skaitā arī strādājot nepilnu darba laiku, paliek klienta rīcībā, kas viņus motivē iekļauties darba tirgū. 2024. gadā minēto pašvaldības atbalstu saņēma **54** jeb 36% grupu mājas (dzīvokļa) klienti par kopējo summu **30 812 EUR**.

No kopējā grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma saņēmēju skaita 2024. gadā 29 personas (23%) strādāja algotu darbu brīvā darba tirgū vai subsidētajā darba vietā, 6 personas (5%) mācījās (apguva arodu vai kvalifikāciju), 41 personas (33%) apmeklēja specializētās darbnīcas, 49 personas (39%) apmeklēja DAC.

Ja grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma saņēmējs dzīvo grupu mājā (dzīvoklī) kopā ar bērnu, no 2016. gada 1. septembra tiek segtas papildu izmaksas, kas nepieciešamas bērna aprūpes atbalsta nodrošināšanai grupu mājā (dzīvoklī), lai bērnu vecāki ar GRT (kuriem nav pietiekamu prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā un aprūpē) apgūtu, attīstītu un uzlabotu bērna aprūpes un bērna audzināšanas

prasmes, pilnveidotu saskarsmes prasmes ģimenē, kā arī bērnu vecākiem veidotos izpratne par bērna vispārējo attīstību, vecumposma īpatnībām un vajadzībām, par bērna vecumam un drošībai atbilstošu vidi, bīstamām situācijām un konsekvenci prasībās, pozitīvas disciplinēšanas metodēm un noteikumiem ģimenē, kas ir būtisks faktors patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

2024. gadā pašvaldības atbalstu bērna aprūpes nodrošināšanai nav saņēmusi neviena persona, jo pakalpojuma saņēmēji grupu mājā (dzīvoklī) nedzīvo kopā ar bērnu. 2019. gadā atbalsta pakalpojumu saņēma divas ģimenes (divi bērni), izlietots finansējums – 1 055 EUR.

Sociālās rehabilitācijas rezultātā patstāvīgu dzīvi ārpus grupu mājas (dzīvokļa) 2024. gadā uzsāka 3 grupu mājas (dzīvokļa) klienti jeb 2% no visiem klientiem. Tomēr, neskatoties uz grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma ietvaros sniegtajiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, kā rezultātā personai, apgūstot nepieciešamās sociālās prasmes, jāuzsāk patstāvīga dzīve ārpus grupu mājas (dzīvokļa) (iespējams piesaistīt ģimenes asistenta atbalstu), daļa klientu patstāvīgi ārpus grupu mājas (dzīvokļa) nebūs spējīgi dzīvot nekad, jo grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņem personas ar dažādu smaguma pakāpi GRT.

Regulāri ir pieprasījums pēc grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma – 2024. gada 31. decembrī rindā bija **104 personas**, tai skaitā **83 personas ar smagiem GRT** (daļēji kompleksi/multipliemi traucējumiem, jo daļai klientu ir arī smagi kustību un citi FT). Salīdzinājumā ar 2023. gada 31. decembri (rindā bija 82 persona), 2024. gada 31. decembrī rindā pēc grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma personām ar smagiem GRT gaidošo personu skaits palielinājies par 1 personu jeb 1%, bet salīdzinājumā ar 2022. gada 31. decembri (rindā bija 61 persona) rindā gaidošo personu skaits palielinājies par 22 personām jeb 36%,

Nemot vērā pieprasījumu, Rīgas valstspilsētas pašvaldībai jāattīsta un jānodrošina personu ar GRT vajadzībām atbilstoši sabiedrībā balstītie pakalpojumi (grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums, tai skaitā personām ar GRT, kurām ģimenē ir bērni, atbalstītās dzīves pakalpojums (individuālā rehabilitācijas programma), specializētās darbnīcas pakalpojums, DAC pakalpojums, aprūpes mājās pakalpojums, īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojums, atbalsta grupas, speciālistu konsultācijas un individuāls atbalsts).

Sociālās rehabilitācijas programmas īstenošanas pakalpojums pilngadīgām personām

Pakalpojums ietver pasākumu kopumu, kas vērsti uz personas funkcionēšanas spēju saglabāšanu vai uzlabošanu, iekļaušanos sabiedrībā, kā arī personas izglītošanu un ģimenes locekļu atbalstīšanu, ja ar esošajiem sociālajiem pakalpojumiem nevar sniegt pilngadīgai personai nepieciešamo atbalstu, tas ir, šo pakalpojumu saturs un apjoms neatbilst personas individuālajām vajadzībām.

Minēto pakalpojumu 2024. gadā sniedza **desmit** līgumorganizācijas.

2024. gadā pakalpojumu saņēma **40** pilngadīgas personas (bez bērniem), tas ir 26 personas ar GRT, t.sk. 5 personas ar ļoti smagiem GRT un multipliemi traucējumiem, kuri uzsāka patstāvīgu dzīvi sabiedrībā pēc VSAC bērniem (4) un pilngadīgām personām (1) saņemšanas, 2 vardarbībā cietušas personas, tai skaitā 1 persona ar GRT, 12 personas ar funkcionāliem traucējumiem, kuras turpina iegūt izglītību. Pakalpojumu 2024. gadā saņēma par 6 pilngadīgām personām vairāk nekā 2023. gadā, kad individuālās sociālās rehabilitācijas programmas saņēma 34 pilngadīgas personas (bez bērniem), tai skaitā no 2018. gada 20. decembra 9 grupu dzīvokļa klienti ar programmas palīdzību uzsāka patstāvīgu dzīvi.

2024. gadā 11 pakalpojuma saņēmēji no saviem ienākumiem daļēji sedz komunālo maksājumu un elektrības patēriņa izdevumus.

Kopā pakalpojuma finansēšanai no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2024. gadā izlietoti **709 815 EUR**.

Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti

Personas ar invaliditāti ir viena no sociāli mazaizsargātākajām iedzīvotāju grupām, kuru piedalīšanās dažādos sabiedrības procesos ne vienmēr ir iespējama. Būtiski ir censties novērst šķēršļus,

kas rodas personām ar invaliditāti, rast viņām iespēju būt neatkarīgām un mazināt nepieciešamību pēc palīdzības pašaprūpē. Rīgas valstspilsētas pašvaldība cenšas apzināt un izprast cilvēku ar invaliditāti vajadzības un problēmas. Iespēju robežās tās tiek risinātas, attīstot personām ar invaliditāti nepieciešamos pakalpojumus, piemēram, nodrošinot aprūpes pakalpojumus mājās, pašvaldības finansētus transporta pakalpojumus, ierīkojot speciāli pielāgotus dzīvokļus sociālajās dzīvojamās mājās, kā arī risinot vides pieejamības jautājumus personas dzīvesvietā.

Samaksa transporta pakalpojumiem personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās

Sociālās integrēšanās iespēju veicināšanai Rīgas valstspilsētas pašvaldība personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar izmantot sabiedrisko transportu, **papildu valsts pabalstam** transporta izdevumu kompensēšanai piešķir finanšu līdzekļus transporta pakalpojumu samaksai (turpmāk – transporta pakalpojumu samaksa).

Transporta pakalpojumu samaksu 2024. gadā saņēma **9 935 personas**, t.sk. 101 Ukrainas civiliedzīvotāji. Šim mērķim 2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta izlietots **2 639 448 EUR**, kas ir par **291 174 EUR** jeb **11%** lielāks finansējums nekā 2023. gadā (2 348 274 EUR).

Ņemot vērā personu ar invaliditāti vajadzības, tiek nodrošināta iespēja saņemt atbalstu dažādu transporta pakalpojumu izmantošanai:

- ☼ specializētais autotransports (mikroautobuss), vieglais taksometrs vai finanšu līdzekļi degvielas iegādei personiskajam autotransportam – **284,57 EUR** gadā;
- ☼ transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuriem nepieciešama hemodialīze – **71,14 EUR** mēnesī;
- ☼ papildu transporta pakalpojumu samaksa sociāli aktīvām personām, kuras mācās vai strādā vai **piedalās** NVA ESF projektā vai ir nevalstiskās organizācijas valdes loceklis – **30 EUR** mēnesī;
- ☼ papildu transporta pakalpojumu samaksa personām, kuras apmeklē institūcijas sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās, medicīniskās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumu saņemšanai – līdz **71,14 EUR** gadā.

Transporta pakalpojuma samaksas saņēmēju skaita palielinājumu var skaidrot ar personu ar invaliditāti skaita Rīgā palielināšanos - 31.12.2024. - 59 588 personas, kas ir par **1 654 personām** jeb **2,85%** vairāk, salīdzinot ar statistiku 31.12.2023. (57 934).

24. tabula. Transporta pakalpojumu samaksu saņēmušo personu skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Transporta pakalpojumu samaksu saņēmušo personu skaits	Finansējums, EUR
2022	9 070	2 150 503
2023	9 440	2 348 274
2024	9 935	2 639 448

Personu ar invaliditāti sociālās integrācijas veicināšanai tiek piešķirta papildu transporta pakalpojumu samaksa mācību iestādes vai darbavietas apmeklēšanai vai, ja persona piedalās Nodarbinātības valsts aģentūras Eiropas Sociālā fonda projekta „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” pasākumā „Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība” (turpmāk – ESF projekts) – **30 EUR** mēnesī, kā arī papildu samaksa (līdz 71,14 EUR gadā) institūciju apmeklēšanai, lai saņemtu sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās un/vai medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumus.

Papildu samaksu saņēma **1 102 personas**. Papildus samaksas izmantojums salīdzinoši ar 2023. gadu (961) palielinājās par **141 personu** jeb **15%** un par 108 068 euro jeb **53%**. Sociāli aktīvo klientu īpatsvaram ir tendence pieaugt. No visiem **papildu samaksas** saņēmējiem 2024. gadā (1 102) samaksu

darbavietas apmeklēšanai izmantoja **296** persona, kas ir par 15 personām jeb 5% vairāk nekā 2023. gadā (281). Izglītības iestādes vai kvalifikācijas iegūšanas vai paaugstināšanas kursu apmeklēšanai transporta samaksu izmantoja **658 personas**, kas ir par 121 personām jeb par **23% vairāk** nekā 2023. gadā (537). Institūciju, sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās, medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai izmantoja **477 personas**, kas ir par **81 personām jeb 21% vairāk** nekā 2023. gadā (396). (skat. 25. tabulu).

08.12.2023. stājās spēkā 24.01.2018. RD saistošo noteikumu Nr.23 „Par transporta pakalpojumu samaksas kārtību personām ar funkcionāliem traucējumiem, kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu” grozījumi, kas paredz papildus samaksas apmēra palielinājumu no 21,34 EUR līdz 30 EUR mēnesī, kā arī paplašināt papildu samaksas saņēmēju mērķa grupu. Personas ar invaliditāti, kuras iesaistījušās Nodarbinātības valsts aģentūra Eiropas struktūrfondu projekta „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” aktivitātē „Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība” var saņemt papildu samaksu par transporta pakalpojumu.

25. tabula. Papildu samaksu transporta pakalpojumiem saņēmušo personu skaits

Gads	Mācību iestāžu apmeklēšanai – 21,34 EUR mēnesī	Darba vietas apmeklēšanai – 21,34 EUR mēnesī	Citu institūciju apmeklēšanai – līdz 71,14 EUR gadā	Kopā
2022	448	273	363	849
2023	537	281	396	961
2024	658	296	477	1 102

2024. gadā no visiem transporta pakalpojumu samaksas saņēmējiem (9 935) 4 702 personas jeb 47% izmantoja speciālā autotransporta pakalpojumus, 3 669 personas jeb 37% – taksometra pakalpojumus, bet 2 216 personas jeb 22% apmaksu izmantoja degvielas iegādei personīgajam autotransportam (skat. 26. tabulu).

26. tabula. Transporta pakalpojumu apmaksu saņēmušo personu skaita sadalījums atbilstoši transporta pakalpojumu veidiem*

Gads	Speciālā autotransporta (mikroautobusa) pakalpojums	Taksometra pakalpojums	Degvielas iegāde personīgajam autotransportam	Transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuri saņem hemodialīzi**	Vienreizējie braucieni**
2022	4 582	3 382	1 797	9***	1 889
2023	4 671	3 522	1 977	14***	1 877
2024	4 702	3 669	2 216	15***	1 847

* viena persona var izmantot vairākus transporta pakalpojuma veidus.

** pakalpojumu saņēmēji izmanto tabulas pirmajās trijās ailēs minētos transporta pakalpojumu veidus.

*** hemodialīzes saņēmēju, kuriem finansējums tiek pārskaitīts uz kontu, skaits ir iekļauts pirmajās trijās ailēs atbilstoši izmantotā pakalpojuma veidam, bet nav iekļauts ailē, kurā norādīti hemodialīzes saņēmēji (faktiski 2024. gadā hemodialīzes apmeklēšanai transporta pakalpojums piešķirts 155 reizes 15 personām par kopējo summu 8 537 EUR, bet 2023. gadā 154 reizes 14 personām par kopējo summu 6 972 EUR).

2024. gadā no visiem transporta pakalpojumu samaksas saņēmējiem (9 935) **202** jeb 2% ikdienā izmantoja ratiņkrēslu.

Pārējie transporta pakalpojumu samaksas saņēmēji izmanto citus tehniskos palīgīdzekļus vai arī neizmanto tehniskos palīgīdzekļus, bet kustību traucējumi ir tik izteikti, ka personai izsniegts VDEĀVK atzinums par medicīnisko indikāciju noteikšanu speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un valsts sociālā pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās, saņemšanai (uz kura pamata tiek piešķirta samaksa transporta pakalpojumiem Rīgā).

Pabalsts mājokļa pielāgošanai

Pabalstu var saņemt personas, kuras pārvietošanas ratiņkrēslā un personas ar redzes invaliditāti. 2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta atbilstoši pieprasījumam pabalsts mājokļa pielāgošanai piešķirts **81** personai par kopējo summu **306 545 EUR**, kas ir par 63 personām vairāk nekā 2023. gadā (skat. 27. tabulu).

Kopš 2020. gada iespēja saņemt pabalstu mājokļa pielāgošanai ir arī personām ar redzes invaliditāti, taču tikai 2023. gada nogalē ir sākusies aktivitāte šīs mērķa grupas vajadzību apmierināšanai, kas strauji palielinājās 2024. gadā - saņemti 144 iesniegumi no personām ar redzes invaliditāti mājokļa pielāgošanas pabalstam. Galvenās mērķa grupas vajadzības ir dažādu elektronisko un sadzīves palīgierīču iegādes vajadzība ar taktīlām un runas funkcijām, ko līdz šim Latvijas Neredzīgo biedrība nodrošināja no valsts budžeta finansētajiem tehniskajiem palīgīdzekļiem (tiflotehnika), taču ar to nav pietiekoši, lai pilnā mērā sniegtu atbalstu personām ar redzes invaliditāti.

Pabalsts mājokļa pielāgošanai nodrošināts saskaņā ar RD 2023. gada 5. aprīļa noteikumiem Nr. RD-23-193-sn „Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietošanas ratiņkrēslā, un personām ar redzes invaliditāti”. Pabalsta apmērs ir līdz 6 000 EUR personai, kura pārvietošanas ratiņkrēslā, un līdz 2 250 EUR personai ar redzes invaliditāti. 2024. gadā vidēji viena mājokļa pielāgošanai izlietotais finansējums 3 785 EUR, kas ir par 539 EUR mazāk nekā 2023. gadā (4 324 EUR), kas skaidrojams ar to, ka 2024. gadā (33) par 29 personām palielinājās pabalsta mājokļa pielāgošanai saņēmēju skaits ar redzes invaliditāti, kad mērķa grupas vajadzības bija tikai dažādu elektronisko un sadzīves palīgierīču iegāde, kam ir mazākas izmaksas nekā atbalsta pasākumi personām ar invaliditāti, kuras pārvietošanas ratiņkrēslā, mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai.

Personai ir arī iespēja saņemt atbalstu mājokļa pielāgošanai daudz lielākā apmērā atbilstoši vajadzībai un iespējām, ko nodrošina MK 2023. gada 8. septembra noteikumu Nr. 512 „Eiropas Savienības Atvēršanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena Reģionālā politika” 3.1.2.1.i. investīcijas „Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem” otrās kārtas “Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai” īstenošanas noteikumi”.

27. tabula. Pabalsta mājokļa pielāgošanai saņēmušo personu skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Personu skaits, kurām pielāgoti mājokļi	Izlietotie līdzekļi, EUR
2022	28	111 485
2023	18	77 836
2024	81	306 545

Valsts finansētais invalīdu asistenta pakalpojums personām ar invaliditāti

Kārtību, kādā tiek sniegts asistenta pakalpojums, ar 01.07.2021. nosaka Ministru kabineta 18.05.2021. noteikumi Nr.316 „Noteikumi par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti” (turpmāk – MK noteikumi Nr.316). Asistenta pakalpojums paredzēts, lai atvieglotu cilvēku ar invaliditāti pārvietošanos ārpus mājokļa un nokļūšanu vietā, kur cilvēks strādā, mācās, saņem pakalpojumu vai veic sabiedriskās aktivitātes. Pakalpojumu var saņemt:

- ☼ **pilngadīgas personas** ar I vai II invaliditātes grupu, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību (personas ar I grupas invaliditāti ar redzes traucējumiem, kā arī ar I un II grupas invaliditāti ar kustību vai garīga rakstura traucējumiem);
- ☼ **bērni** no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību.

Stājoties spēkā MK noteikumiem Nr.316, salīdzinoši ar iepriekšējo paredzēta vienkāršota atskaitīšanās kārtība par pakalpojuma sniegšanu, kā arī pakalpojuma saņēmējam tiek piešķirts konstants stundu apjoms mēnesī, ko klients tiesīgs izmantot pēc saviem ieskatiem. Ieviesta vienota anketa pakalpojuma nepieciešamības izvērtēšanai un apjoma noteikšanai pilngadīgām personām. Tāpat izmaiņas paredz, ka bērni no 5 – 18 gadiem, kuriem piešķirts īpašas kopšanas pabalsts, valsts asistenta pakalpojumu var saņemt 80 stundas mēnesī. Tiem bērniem ar invaliditāti, kuriem ir nepieciešama palīdzība, lai pārvietotos ārpus mājokļa, bet kuriem nav nepieciešama īpaša kopšana un kuri nekvalificējas asistenta pakalpojumam, paredzēts valsts finansēts pavadoņa pakalpojums.

2024. gadā asistenta pakalpojums sniegts **4 827** personām ar invaliditāti, kas ir par 472 personām vairāk nekā 2023. gadā (4 355). Izlietotais finansējums 2024. gadā ir **16 883 549** EUR, kas ir par 3 089 847 EUR jeb 22% vairāk nekā 2023. gadā (13 793 702 EUR), kas saistīts ar pakalpojuma piešķiršanas kritēriju izmaiņām valstī 2021. gadā vidū. Lai vienkāršotu atskaitīšanās procesu asistenta pakalpojuma sniedzējiem un pakalpojuma administrēšanu, no 2014. gada novembra ir ieviesta elektroniskā asistentu atskaišu nodošanas sistēma, izmantojot RD UDV portālu. Sistēma darbojas veiksmīgi un 2024. gadā beigās to izmantoja **1 171** asistenti, tas ir par 139 vairāk, nekā 2023. gada beigās (**1 032**).

28. tabula. Valsts finansētā invalīdu asistenta pakalpojumu saņēmēju skaits un pakalpojumam izlietotais finansējums

Gads	Asistenta pakalpojuma saņēmēju skaits kopā	tai skaitā bērni ar invaliditāti	tai skaitā personas ar I grupas invaliditāti	tai skaitā personas ar II grupas invaliditāti	Izlietotais finansējums kopā, EUR
2022	3 692	581	1 349	1 762	10 364 200
2023	4 355	704	1 497	2 154	13 793 702
2024	4 827	801	1 624	2 402	16 883 549

Vides pieejamība

Salīdzinājuma ar situāciju pirms 5 gadiem, šodien Pašvaldībā vides pieejamības jautājumu risināšanā ir iesaistīti vairāki vadošie departamenti, katram savs uzdevums, atbildība, bet mērķis kopējs – uzlabot vides pieejamību Rīgā, lai cilvēki ar funkcionāliem ierobežojumiem varētu droši un bez atbalsta pārvietoties pilsētvidē savās ikdienas gaitās, kā arī izmantot publiski pieejamās brīvā laika pavadīšanas iespējas.

2024. gadā RVPLD speciālisti turpināja darbu RVP Pilsētas attīstības departamenta izveidotajā darba grupā par „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma izstrādi”, izvērtējot dažādu pētījumu rezultātus un sniedzot priekšlikumus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma izstrādei. Sadarbībā ar RVP Īpašuma departamentu, RVP Mājokļu un vides departamentu tiek īstenots Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma investīciju programmas projekts „Valsts un pašvaldību ēku vides pieejamības nodrošināšanas pasākumi”, kurā tiek veikti vides pieejamības pielāgošanas darbi 18 pašvaldības ēkās, kurās tiek sniegti sociālie pakalpojumi. Atzinīgi novērtējam RVP Mājokļu un vides departamenta paveikto un plānotās ieceres vides pieejamības nodrošināšanai Rīgas publiskajās peldvietās, gan cilvēkiem, kuri pārvietojas ratiņkrēslā, gan cilvēkiem ar redzes funkcionālajiem ierobežojumiem.

Savukārt RVPLD atbildībā ir mājokļa vides aprīkošana un pielāgošana personām ar invaliditāti, lai uzlabotu iespējas personai iekļūt un pārvietoties mājoklī, kā arī lai atvieglotu personas iespējas strādāt, aprūpēt sevi un iekļauties sabiedrībā.

RVPLD sadarbībā ar RVP Īpašuma departamentu, RVP Mājokļu un vides departamentu turpina īstenot projektu Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virzienu „Reģionālā politika” 3.1.2.1.i. investīcijas „Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem” pirmajā kārtā „Valsts un pašvaldību ēku vides pieejamības nodrošināšanas pasākumi”, tā sekmējot vides pieejamības uzlabojumus sociālo pakalpojumu sniegšanas vietās. 2024. gadā ēku saraksts papildināts ar ēku Burtnieku ielā 37, līdz ar to kopējais ēku skaits, kurās uzlabo vides pieejamību, palielinās un sasniedz 18 ēkas.

Projekta kopējās izmaksas ir 3,4 milj. EUR, t.sk. Atveseļošanas fonda finansējums ir 2,8 milj. EUR un Rīgas pašvaldības finansējums – 585 491 EUR. (Avots: <https://www.riga.lv/lv/jaunums/rigas-pasvaldiba-uzlabos-vides-pieejamibu-18-socialo-pakalpojumu-ekas>).

Lielākā daļa darbu apjoma ir pabeigta sociālo pakalpojumu ēkās Balvu ielā 11, Ludzas ielā 43, Kolkasraga ielā 18, Eiženijas ielā 1E, Ezera ielā 21 – 32, Avotu ielā 31 k-1, Avotu ielā 31 k-2, Ūnijas ielā 49, Imantas 7. līnijā 4, Sudrabu Edžus ielā 11., Vidrižu ielā 1A, Latgales ielā 2028. Biešu ielā 6 ir pabeigti lifta projektēšanas darbi.

Projektu plānots pabeigt līdz 2026. gada 30. jūnijam.

RVPLD 2024. gadā Pašvaldības iedzīvotājiem vides pieejamības pielāgošanai viņu dzīvesvietās nodrošina šādus atbalsta pasākumus: **Pabalsts mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā** (pabalsta piešķiršanas kārtību reglamentē Rīgas domes 2023. gada 5. aprīļa noteikumi Nr. RD-23-193-sn „Par Rīgas pilsētas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā, un personām ar redzes invaliditāti”) un **Riteņkrēsla pacēlāja piešķiršana lietošanā** (pakalpojuma piešķiršanas kārtību reglamentē RD 2023. gada 5. aprīļa saistošo noteikumu Nr. RD-23-194-sn „Par riteņkrēsla pacēlāja piešķiršanu lietošanā”)

Riteņkrēslu pacēlāju piešķiršana lietošanā

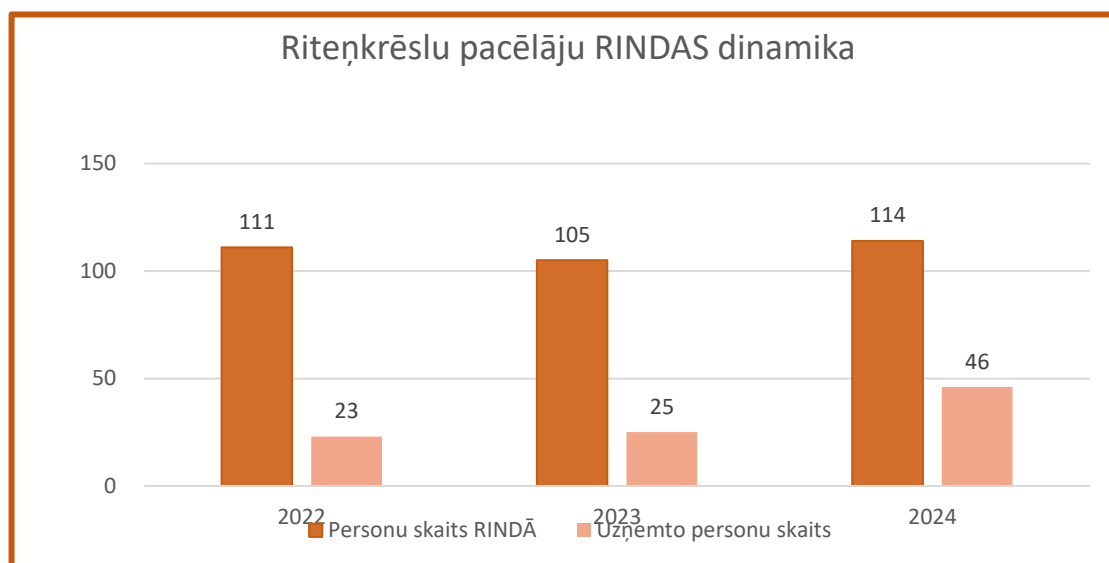
Mājokļa ārējās vides pielāgošanai Rīgas iedzīvotājiem, kuri pārvietojas riteņkrēslā, jau vairāk kā 20 gadus Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina finansējumu riteņkrēslu pacēlāju iegādei un izbūvei, kā arī to regulārai apkopei un remontam.

Kā **2024 gada aktualitātes** izceļamas – riteņkrēslu **pacēlāju elektroniskās rindas nodošana produkcijas vidē** [1], Rīgas domes **saistošo noteikumu „Par riteņkrēsla pacēlāja piešķiršanu lietošanā” grozījumu veikšana** [2], riteņkrēslu **pacēlāju parka uzturēšanas darbu vadības procesa automatizācija un digitalizācija** [3].

Ar 2024. gada aprīli Pašvaldības iedzīvotājiem ir iespēja pieteikties riteņkrēsla pacēlāja saņemšanai, izmantojot e-pakalpojumu valsts pārvaldes vienotajā pakalpojumu portālā www.latvija.gov.lv. Elektroniskā riteņkrēslu pacēlāju rinda paredz personas automātisku iekļaušanu rindā, personas automātiski tiek sakārtotas rindā, ņemot vērā prioritāros nosacījumus, automātiski tiek izņemtas, ja mainījušies dzīves apstākļi vai arī zudusi prioritātes pazīme. Autorizējoties portālā www.latvija.lv, sadaļā „Jūsu iesniegumi” persona var redzēt savu kārtas numuru rindā konkrētajā brīdī. Līdz ar elektroniskās rindas izveidošanu ne tikai ekonomiskāk tiek izmantots pašvaldības darbinieku resurss, bet arī tiek sekmēta ticamība valsts pārvaldes darbības godīgumam un causkatāmībai.

Rindā uz riteņkrēslu pacēlāju saņemšanu 2024. gadā bija reģistrētas 114 personas (2023 – 105; 2022 - 111 personas, 2021 – 91 persona). Uz 2024. gada 31. decembri personu skaits rindā bija 74 personas. 2024. gadā tika saņemti 46 jauni personu iesniegumi par vajadzību lietošanā saņemt riteņkrēsla pacēlāju. Salīdzinājumā ar 2022. gadu – iesniegumu skaits pieaudzis par 50%. 2024. gadā no rindas izstājās 40 personas, no kurām 19 personas lietošanā saņēma riteņkrēsla pacēlāju, 21 personai mainījās dzīves apstākļi (dzīvesvietas maiņa, veselības stāvokļa izmaiņas, u.c. apstākļi).

12. attēls Personu skaits Riteņkrēslu pacēlāju rindā

2024. gada decembrī stājās spēkā Rīgas domes 2023. gada 5. aprīļa saistošo noteikumu Nr.RD-23-194-sn „Par riteņkrēsla pacēlāja piešķiršanu lietošanā” grozījumi, kas pamatā bija nepieciešami saistībā ar jaunā e-pakalpojuma „Riteņkrēslu pacēlāju piešķiršana lietošanā (Rīgas valstspilsētā)” izveidi. Līdzās tika precizētas arī administratīvās procedūras, nosakot noteiktas, konkrētas rīcības vienāda veida situācijās un lēmumu pieņemšanas kārtībā, nemazinot iespēju Pašvaldībā deklarētām personām saņemt atbalstu vides pieejamības nodrošināšanai, ievērojot Pašvaldības budžetā paredzēto finansējumu. Kā būtiskākie saistošo noteikumu Nr.194. grozījumi izceļami:

1) Noteikta vienota rīcību gadījumos, kad tehnisku iemeslu dēļ mājokļa kāpņu telpā nav iespējams ierīkot pacēlāju vai pacēlāja ierīkošanas izmaksas pārsniedz noteikumu Nr. RD-23-194-sn 6. punktā norādīto summu (10 000 EUR, t. sk. pievienotās vērtības nodoklis), noteikts personas pienākums informēt Pašvaldību par turpmāko rīcību, sniedzot priekšlikumus situācijas risinājumam, lai nodrošinātu pacēlāja ierīkošanu. Šādos gadījumos tiek saglabāts personas kārtas numurs rindā.

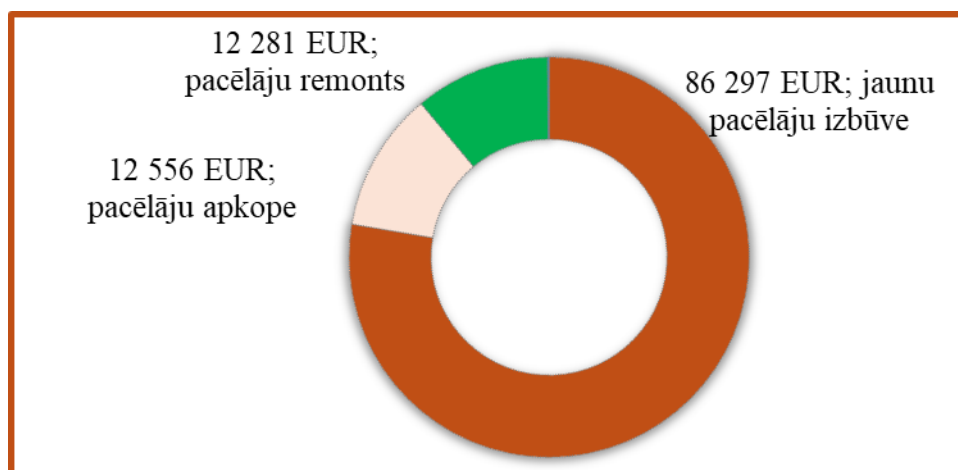
2) Papildināts ar nosacījumu, ka tiesības saņemt pacēlāju ir personai, kura deklarējusi savu dzīvesvietu Pašvaldības administratīvajā teritorijā vismaz 12 mēnešus pirms iesnieguma saņemšanas dienas līdzīgi kā tas ir noteikts citos pakalpojumos.

3) Ņemot vērā, ka pacēlāji personas dzīvesvietā tiek ierīkoti par Pašvaldības budžetā paredzēto finansējumu, noteikts, ka nosacījums par īres līguma reģistrāciju zemesgrāmatā nav attiecināms uz gadījumiem, ja pacēlājs tiek ierīkots Pašvaldībai piederošā dzīvojamā mājā vai Pašvaldība ir dzīvokļa izīrētājs. Tādejādi ir novērsti birokrātiskie šķēršļi starp dažādiem normatīvajiem regulējumiem.

4) Pacēlāja garantijas un tehniskās apkopes biežums, nosakot, ka minētā apkope tiek veikta ne retāk kā vienu reizi kalendārajā gadā vai atbilstoši ražotāja garantijā noteiktajam termiņam.

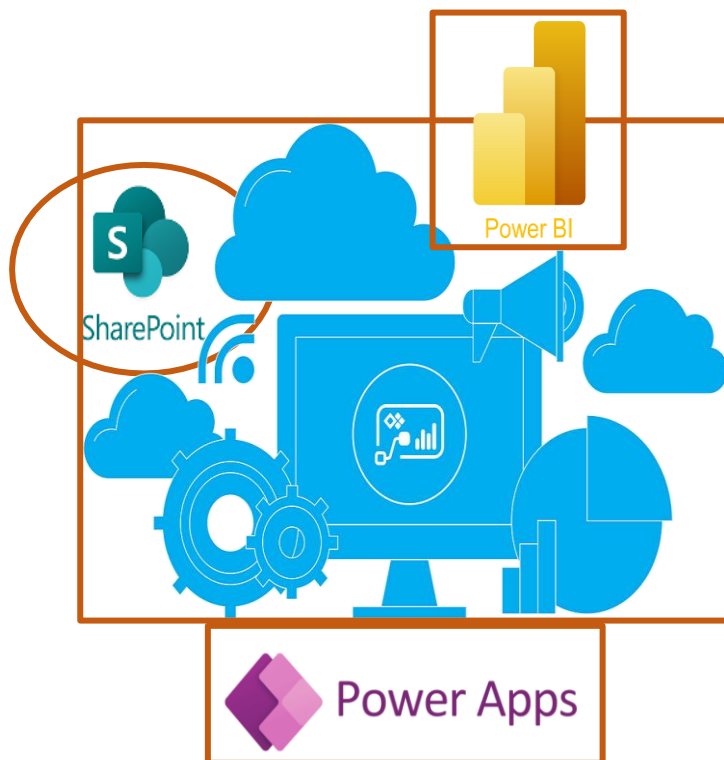
Riteņkrēslu pacēlāju iegādei, izbūvei, apkopei un remontam no Rīgas pilsētas pašvaldības 2024. gada budžeta **izlietoti 111 135 EUR** (2023 – 161 694 EUR; 2022 – 58 220 EUR; 2021 – 149 696 EUR), no tiem 86 297 EUR izlietoti 9 jaunu stacionāro riteņkrēslu pacēlāju izbūvei, 24 838 EUR riteņkrēslu pacēlāju uzturēšanai.

13. attēls. Pašvaldības finansējums riteņkrēslu pacēlāju PARKA atjaunošanai un uzturēšanai 2024. gadā

2024. gadā Pašvaldības Inovāciju fonda konkursā tika atbalstīts RVPLD projekta pieteikums „Digitālā transformācija riteņkrēslu pacēlāju parka pārvaldībai Rīgas valstspilsētas pašvaldībā - 2024”. Projekts tika īstenots partnerībā ar SIA Emergn un Rīgas valstspilsētas pašvaldības „Rīgas digitālā aģentūra”, kā rezultātā tapis digitalizācijas un automatizācijas risinājums – lietojumprogramma riteņkrēslu pacēlāju uzturēšanas darbu procesa vadībai. Lietojumprogramma izveidota *Microsoft Power Platform* vidē. Lietojumprogrammu arhitektūra veido Power Apps (datu ievades un glabāšanas rīks) un *Power BI* (datu analītisko pārskatu izveides rīks), kas sasaistīta ar SharePoint platformu (dokumentu un pārskatu bibliotēkas veidošanai). Izmantojot *ChatGPT* resursu lietojumprogramma ieguva skanīgu nosaukumu – „Riteņkrēslu Pacēlāju Servisa Platforma – *LiftCare 365*” (riteņkrēslu pacēlāju serviss 365 dienas gadā).

14. attēls. “LiftCare 365” lietojumprogrammas arhitektūra.

Galvenie projekta ieguvumi saistībā ar pakalpojumu nodrošināšanu:

- ✓ Riteņkrēslu pacēlāju parka uzturēšanas darbu pārskatāmība no pieteikuma līdz apmaksai vienā vidē, ļauj efektīvāk organizēt un prioritizēt uzturēšanas darbus, tā **paaugstinās sniegtā pakalpojuma kvalitāti.**
- ✓ Pilnveidots un **standartizēts pakalpojuma** – riteņkrēslu pacēlāju parka uzturēšanas darbu **vadības process**, veicina procesa precizitāti un darbu izpildes plānotajā laika grafikā.
- ✓ **Efektīvāka cilvēkresursa izmantošana**, samazināts laika resursa patēriņš, kas iepriekš tika veltīts apmaksas dokumentu pārbaudei, saskaņošanai (jo visa informācija ir vienā vidē vienkopus nevis vairākos *excel* formāta reģistros), nav jāpatērē laika resurss datu tehniskai kārtošanai, analītisko pārskatu veidošanai.

Līdzās projekts ir veicinājis Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam noteikto pilsētas attīstības mērķa sasniegšanu: „Mūsdienīga un atvērta pilsētas pārvaldība” uzdevumu izpildi – „Uzlabot pašvaldības iestāžu darbu, sadarbību un darbības koordinēšanu” (P06.2) un „Padarīt efektīvāku pašvaldības darbu, paaugstinot darbinieku kompetenci un uzlabojot darba apstākļus” (P06.3).

Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā

Sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā saņem personas, kuras dzīvo vienas, vai gadījumā, ja ar šo personu kopā dzīvojošie ģimenes locekļi vecuma, veselības stāvokļa vai nodarbinātības dēļ nevar nodrošināt tai nepieciešamo aprūpi.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība sniedz šādus sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā:

- ☼ aprūpe mājās (pakalpojuma veidā, t.sk., bērniem individualizēta aprūpes pakalpojuma veidā, vai materiālā atbalsta veidā);
- ☼ silto pusdienu piegāde mājās;
- ☼ „drošības pogas” pakalpojums;
- ☼ pavadona – asistenta pakalpojums;
- ☼ aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums;
- ☼ videovizītes pakalpojums.

2024. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā nodrošināja **16 līgumorganizācijas**, ar kurām noslēgti **14** pakalpojumu nodrošināšanas līgumi, tai skaitā: aprūpe mājās – **11** līgumorganizācijas, aprūpētā dzīvesvieta – **3** līgumorganizācijas, videovizīte – **viena** līgumorganizācijas, „drošības poga” – **4** līgumorganizācijas, silto pusdienu piegāde mājās – **divas** līgumorganizācijas, pavadonis – asistents – **viena** līgumorganizācija.

2024. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā kopumā saņēmušas **12 199** personas, t.sk., **953** bērni ar invaliditāti. Aprūpes mājās (pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā un materiāla atbalsta veidā), aprūpētās dzīvesvietas, silto pusdienu piegādes mājās, „drošības pogas” pakalpojuma, videovizītes pakalpojuma un pavadona – asistenta pakalpojuma nodrošināšanai 2024. gadā kopā izlietoti **42 728 771 EUR** (skat. 29. tabulu).

Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju skaits 2024. gadā (12 199) salīdzinājumā ar 2023. gadu (11 469) ir **par 730 personām jeb 6% lielāks**, bet izlietotais finansējums 2024. gadā (**42 728 771 EUR**) ir **par 7 352 436 EUR jeb 17% lielāks** nekā 2023. gadā (**35 376 335 EUR**).

2024. gadā aprūpes mājās pakalpojuma sniedzēja veidā, t.sk. individualizētās aprūpes pakalpojumā bērniem līdz 20 gadu vecumam, klientu skaits (**8 289, t.sk. 7 361 pilngadīgie un 928 bērni**) salīdzinoši ar 2023. gadu (**7 453, t.sk. 6 714 pilngadīgie un 739 bērni**) palielinājās par **836 jeb 11 %** personām (**647 pilngadīgas personas, 189 bērni**). Izlietotais finansējums pakalpojumam 2024. gadā – **39 046 257 EUR (33 320 422 EUR pilngadīgajiem, 5 725 834 EUR bērniem)**, kas ir par **7 058 076 EUR jeb 22% vairāk nekā 2023. gadā (31 988 181 EUR, kur 27 945 231 EUR pilngadīgajiem, 4 042 950 EUR bērniem)**. Kopējais aprūpes stundu skaits (pilngadīgās personas un bērni) 2024. gadā pret 2023. gadu palielinājās par **13 %** (salīdzinoši 2023. gadā pret 2022. gadu palielinājums bija **8 %**). Finansējuma palielinājumu ietekmēja ne tikai pieprasījums pēc pakalpojuma, bet arī aprūpes mājās pakalpojuma cenas izmaiņas – palielinājums par vienu aprūpes stundu no 2022. gada februāra bija no 6,12 uz 6,29 EUR, no 2023. gada februāra – uz 7,86 EUR, no 2024. gada 1. aprīļa – uz 8,20 EUR par vienu aprūpes stundu.

No aprūpes mājās pakalpojuma saņēmējiem palielinājās pilngadīgo personu skaits ar ļoti zemām pašaprūpes spējām, t.i., kurām nepieciešams aprūpes apjoms vairāk par 12 stundām nedēļā, 2024. gadā bija par **568 personām jeb 13% lielāks (no 4 270 personām 2023. gadā līdz 4 838 personām 2024. gadā)**, kas liecina par to, ka klienti kļūst vairāk aprūpējami un uzraugāmi, t.sk., pieaug personu ar demenci skaits. Izlietotais finansējums šo personu aprūpei 2024. gadā bija **26 409 481 EUR, kas ir par 4 792 509 EUR vairāk nekā 2023. gadā (21 616 972 EUR)**. Savukārt, pārējo pilngadīgo personu skaits, kurām nepieciešamais aprūpes apjoms mazāks par 12 stundām nedēļā, būtiski nemainījās (**3123 personas 2024. gadā un 3 107 personas 2023. gadā**).

Ieviešot individualizēto aprūpes pakalpojumu (no 01.07.2021.), bērnu, kuri saņem pakalpojuma sniedzēja sniegtu aprūpi mājās, t.sk. individualizēto aprūpes pakalpojumu, skaits ievērojami palielinājies - 2024. gadā salīdzinot ar 2023. gadu par **189 bērniem jeb 26 % (no 739 bērniem 2023. gadā līdz 928 bērniem 2024. gadā)**. Izlietotais finansējums aprūpes mājās pakalpojumam bērniem, t.sk.,

individualizētajai aprūpei, 2024. gadā bija **4 042 950 EUR**, kas ir **par 1 682 884 EUR vairāk nekā 2023. gadā (5 725 834 EUR)**.

2024. gadā (**4 131**) salīdzinoši ar 2023. gadu (**4 255**) aprūpes mājās pakalpojuma **materiālā atbalsta veidā** saņēmēju skaits **samazinājās par 124 jeb 3 %** personām, t.sk. pilngadīgo personu saņēmēju skaits (no 20 gadu vecuma) 2024. gadā (**4 106**) pret 2023. gadu (**4 224**) **samazinājās par 118 jeb 3 %** personām, bet bērnu skaits 2024. gadā (**25**) pret 2023. gadu (**31**) **samazinājās par 6 personām jeb 19 %**. Izlietotais finansējums materiālajam atbalstam 2024. gadā – **1 953 335 EUR (1 937 609 EUR pilngadīgajiem, 15 726 EUR bērniem)**, kas ir **tikai par 1 367 EUR vairāk nekā 2023. gadā (1 936 242 EUR, kur 1 918 342 EUR pilngadīgajiem, 17 900 EUR bērniem)**. Kā iemeslu samazinājumam var minēt to, ka samaksa materiālā atbalsta veidā ir minimāla un tās apmērs nav mainīts daudzus gadus. Tāpat, daļai klientu nav personas, kas varētu veikt aprūpi. Jaunie klienti biežāk izvēlas saņemt aprūpi, kuru sniedz profesionāls pakalpojuma sniedzējs, kā arī palielinās klientu skaits, kas vēlas mainīt aprūpes veidu no materiālā atbalsta uz pakalpojuma sniedzēja sniegtu pakalpojuma veidu, jo tuvinieki nevar pilnvērtīgi iesaistīties aprūpē vai izvēlas strādāt pie pakalpojuma sniedzēja un aprūpēt tuvinieku.

„Drošības poga” pakalpojuma saņēmēju skaits 2024. gadā (**1 016**) salīdzinājumā ar 2023. gadu (**847**) palielinājās par 169 personām jeb 20%, finansējuma (276 197 EUR) pieaugums – par 50 037 EUR jeb 22%.

2024. gadā silto pusdienu piegādi mājās (505) saņēma **par 209 personām jeb 70% vairāk** nekā 2023. gadā (296), finansējuma (376 143 EUR) **pieaugums – par 35 082 EUR jeb 10%.**

Pavadoņa – asistenta pakalpojumu 2024. gadā (278) salīdzinoši ar 2023. gadu (221) saņēma **par 57 personām jeb 26% vairāk, finansējuma** (48 460 EUR) **pieaugums – par 35 082 9 716 EUR jeb 25%..**

2019. gada sākumā pašvaldība izveidoja un uzsāka finansēt pakalpojumu – aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumu, kas nodrošina iespēju aprūpējamai personai turpināt dzīvot savā dzīvesvietā (kā starpposms starp aprūpi mājās un aprūpi institūcijā). 2024. gadā **aprūpētās dzīvesvietas** pakalpojumu saņēma **91 klients**, izlietotais finansējums **1 006 133 EUR**. Salīdzinoši 2023. gadā aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumu saņēma 105 klienti par kopējo summu 834 154 EUR.

Videovizītes pakalpojuma (ieviests 15.07.2020.) saņēmēju skaits 2024. gadā bija **3 klienti** (izlietotais finansējums **4 733 EUR**), kas salīdzinoši ar 2023. gada klientu skaitu – 4 klienti, ir par vienu klientu mazāks. Pieprasījums pēc videovizītes pakalpojuma samazinās, jo klientu interese par saziņu ar sociālā pakalpojuma sniedzēju, izmantojot tehnoloģiskos risinājumus, ir neliela.

Iedzīvotāju demogrāfiskā situācija (sabiedrības novecošana) un cilvēku ar invaliditāti skaita pieaugums tāpat kā iepriekšējos gados arī 2024. gadā atspoguļojās sociālās aprūpes pakalpojumu pieprasījumā. No visiem sociālās aprūpes pakalpojumiem personas dzīvesvietā (aprūpes mājās pakalpojums, t.sk., aprūpes mājās pakalpojums materiālā atbalsta veidā, aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums, silto pusdienu piegāde mājās, pakalpojums „drošības poga”, pavadoņa - asistenta pakalpojums, videovizītes pakalpojums) lielākais un finansiāli ietilpīgākais ir aprūpes mājās pakalpojums, kurš 2024. gadā iezīmējās gan ar klientu skaita, gan apjoma (aprūpes stundas) pieaugumu, līdz ar to arī ar finansējuma ievērojamu palielinājumu. Tāpat finansējuma palielinājumu ietekmēja aprūpes pakalpojumu cenu palielinājums. Vēl viens no iemesliem klientu skaita palielinājumam tieši aprūpes mājās pakalpojumā 2024. gadā bija rindas apturēšana SAC pakalpojuma saņemšanai (nepietiekošā finansējuma dēļ no marta līdz oktobra vidum uz līgumorganizācijām tika izsniegti tikai 5 nosūtījumi mēnesī), kā rezultātā ap 43% rindā reģistrētās personas SAC pakalpojuma vietā saņēma aprūpes mājās pakalpojumu.

Ņemot vērā pēdējo trīs gadu tendences, prognozējams, ka arī 2025. gadā saglabāsies aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaita un apjoma pieaugums.

29. tabula. Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
Personu skaits*	11 397, t.sk.53 UKR	11 469, t.sk. 120 UKR	12 199, t.sk. 139 UKR
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	26 971 882, t.sk. UKR 55 116**	35 376 141, t.sk. UKR 389 769***	42 728 771, t.sk. UKR 593 742****

* pārskata perioda laikā persona var būt mainījusi aprūpes mājās pakalpojuma veidu.

** no 2022. gada februāra cena par vienu aprūpes stundu palielināta uz 6,29 EUR jeb par 2,7%.

***no 2023. gada februāra cena par vienu aprūpes stundu palielināta uz 7.86 EUR jeb par 25%.

**** no 202. gada aprīļa cena par vienu aprūpes stundu palielināta uz 8.20 EUR jeb par 4.3%.

2024. gadā sniegts lielāks atbalsts arī Ukrainas iedzīvotājiem, nodrošinot sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā **139** personām par kopējo summu **593 742 EUR**. Salīdzinoši 2023.gadā atbalsts sniegts **120** personām par kopējo summu **389 769 EUR**.

Ukrainas iedzīvotāju vajadzībām izlietotais finansējums tiks atgūts no valsts.

Aprūpe mājās

Aprūpe mājās nodrošina personas pamatvajadzību apmierināšanu, palīdzību mājas darbos un personiskajā aprūpē personām, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ.

Aprūpes mājās nepieciešamības izvērtēšanu veic RSD Sociālā darba nodaļas Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu novērtēšanas sektora speciālists, aizpildot personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšanas karti, kurā tiek noteikts personai nepieciešamās aprūpes apjoms (līdz 35 stundām nedēļā, vai pārsniedz 35 stundas nedēļā, bet persona vēlas turpināt dzīvot savā dzīvesvietā un ir izteikusi vēlmi saņemt aprūpes mājās pakalpojumu) atbilstoši personas pašaprūpes spējām un aktivitātēm, kuras persona nevar veikt pati.

2024. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā aprūpi mājās pakalpojuma veidā nodrošināja **7 361 personai no 20 gadu vecuma (t.sk. 44 ukraiņiem)** par kopējo summu **33 320 422 EUR (t.sk. 157 945 EUR ukraiņiem)** un **412 personām līdz 20 gadu vecumam (t.sk. 51 ukraiņim)** par kopējo summu **2 619 470 EUR (t.sk. 344 764 ukraiņiem)** (skat. 30. tabulu), saskaņā ar iepirkumu pērkot pakalpojumu no **7 pakalpojuma sniedzējiem:**

- ☼ Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”
- ☼ SIA „Pirmais patronāžas serviss”;
- ☼ Biedrība „Latvijas Sarkanais krusts”;
- ☼ SIA „Mājas aprūpe”;
- ☼ Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”;
- ☼ AS „Aprūpes birojs”;
- ☼ SIA Senior Group Latvia

Bērnu ar funkcionāliem traucējumiem (līdz 20 gadu vecumam) aprūpes nodrošināšanu **individualizētas aprūpes veidā (516 personām, t.sk. 10 ukraiņiem par kopējo summu 3 106 365 EUR, t.sk. 62 004 EUR ukraiņiem)** veica **8 pakalpojuma sniedzēji:**

- ☼ Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”;
- ☼ SIA „CareLat”;
- ☼ Nodibinājums „Caritas Latvija”;
- ☼ SIA „Pirmais patronāžas serviss”;
- ☼ Biedrība „Latvijas Sarkanais krusts”;
- ☼ SIA „Mājas aprūpe”;
- ☼ Biedrība „Nepaliec viens”;

Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās

Rīgas valstspilsētas pašvaldība paredz arī **alternatīvu aprūpes mājās pakalpojumu** nodrošināšanas veidu, kad aprūpi mājās veic klienta izvēlēta privātpersona un pašvaldība sniedz materiālu atbalstu aprūpējamajai personai aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai (ja personas (ģimenes) rīcībā esošie līdzekļi nepārsniedz valstī noteiktās minimālās algas apmēru katram ģimenes loceklim (2024. gadā – 700 EUR).

2024. gadā aprūpes mājās pakalpojumu materiālā atbalsta veidā saņēma **4 106 personas no 20 gadu vecuma (t.sk. 32 ukraiņi)** par kopējo summu **1 937 609 EUR (t.sk. 12 081 EUR ukraiņiem)** un **25 persona līdz 20 gadu vecumam** par kopējo summu **15 726 EUR** (skat. 30. tabulu).

30. tabula. Aprūpe mājās pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
Aprūpes mājās pakalpojums pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā (t.sk. bērni)*	6 772	7010	7 773
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	22 342 541	29 695 695	35 939 891
Aprūpes mājās pakalpojums materiālā atbalsta veidā (t.sk. bērni)*	4 622	4 255	4 131
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	2 036 869	1 936 242	1 953 335
Individualizēta aprūpe mājās bērniem*	322	443	516
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	1 376 927	2 297 786	3 106 365

* pārskata perioda laikā persona var būt mainījusi aprūpes mājās pakalpojuma veidu.

„Drošības pogas” pakalpojums

„Drošības pogas” pakalpojums nodrošina nepārtrauktas saziņas iespējas, informatīvu atbalstu un palīdzību 24 stundas diennaktī personām, kurām vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ pastāv risks nonākt bezpalīdzības stāvoklī.

2024. gadā „Drošības pogas” pakalpojumu Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja 4 pakalpojuma sniedzēji - biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”, SIA „Mājas aprūpe” biedrība „Latvijas Sarkanais krusts” un SIA “Dzīvības poga”.

„Drošības pogas” pakalpojums piešķirts **1 016 personām** par kopējo summu **276 197 EUR** (skat. 31. tabulu).

31. tabula. „Drošības pogas” pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
Pakalpojuma saņēmēju skaits	798	847	1 016
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	186 139	226 160	276 197

Silto pusdienu piegāde mājās

Silto pusdienu piegāde mājās tiek nodrošināta personām, kuras fiziska vai GRT dēļ pašas nevar pagatavot siltu ēdienu, kā arī tām personām, kuras to nevar pagatavot sadzīves apstākļu dēļ.

Silto pusdienu piegādi mājās 2024. gadā nodrošināja pilnsabiedrība „Complex Food” un personu apvienība “Aleks un V Concord Service Group CNC”.

2024. gadā silto pusdienu piegāde mājās piešķirta **275 personām (t.sk. 1 ukrainim)** par kopējo summu **378 107 EUR, t.sk. 1 964 ukrainim** (skat. 32. tabulu).

32. tabula. Silto pusdienu piegāde mājās – saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
Pakalpojuma saņēmēju skaits	272	297	275
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	288 158	341 903	378 107

Pavadoņa – asistenta pakalpojums

Pavadoņa – asistenta pakalpojums nodrošina fizisku un informatīvu atbalstu personām, kurām trūkst saziņai nepieciešamo prasmju un ir nepieciešama pavadošās personas klātbūtne vai fiziska vai garīga rakstura traucējumu dēļ ir apgrūtināta pārvietošanās ārpus mājokļa, apmeklējot valsts vai pašvaldības iestādes un organizācijas sadzīves jautājumu risināšanai, kā arī veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējus.

Pavadoņa – asistenta pakalpojumu 2024. gadā nodrošināja biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”.

2023. gadā pavadoņa – asistenta pakalpojums piešķirts **274 personām** par kopējo summu **48 460 EUR** (skat. 33. tabulu).

33. tabula. Pavadoņa – asistenta pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
Pakalpojuma saņēmēju skaits	213	225	274
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	33 026	40 032	48 460

Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums

Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums nodrošina viena sociālā pakalpojuma sniedzēja sniegtu sociālās aprūpes un ar sociālo aprūpi saistītu pakalpojumu kopumu, ietverot dzīvesvietas pielāgošanu, tehniskos palīg līdzekļus un personālu, personām, kurām nepieciešamais aprūpes mājās pakalpojuma apjoms pārsniedz 35 stundas nedēļā, bet persona vēlas turpināt dzīvot savā dzīvesvietā.

Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumu 2024. gadā nodrošināja trīs līgumorganizācijas:

- ☼ SIA „Mājas aprūpe”;
- ☼ Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”;
- ☼ SIA „Senior Group Latvia”;

2024. gadā aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums sniegts **92 personām, t.sk. 1 ukrainim** par kopējo summu **1 021 117 EUR, t.sk., 14 984 EUR ukrainim** (skat. 34. tabulu).

34. tabula. Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
Pakalpojuma saņēmēju skaits	95	105	92
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	698 884	834 154	1 021 117

Videovizītes pakalpojums

Videovizītes pakalpojums nodrošina attālinātu uzraudzību un ikdienas saziņu personām dzīvesvietā, kuras saņem aprūpes mājās pakalpojumu pakalpojuma sniedzēja veidā, ar mērķi nodrošināt personām iespēju saglabāt pēc iespējas neatkarīgu dzīvesveidu un novērst personas emocionālā stāvokļa pasliktināšanos.

Videovizītes pakalpojumu 2024. gadā nodrošināja viena līgumorganizācija – SIA „Senior Latvia”.

2024. gadā videovizītes pakalpojums nodrošināts **3 personām** par kopējo summu **4 733 EUR** (skat. 35. tabulu).

35. tabula. Videovizītes pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
Pakalpojuma saņēmēju skaits	8	4	3
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	9 336	4 171	4 733

Dienas un kopienas centri pilngadīgām personām

Dienas centri ir pakalpojums, kas rada iespēju personai attīstīt sociālās prasmes, izglīties un saturīgi pavadīt brīvo laiku. DC palīdz cilvēkiem veidot sociālos kontaktus, gūt atbalstu, mudina iesaistīties dažādās individuālās, grupas un kopienas aktivitātēs. Klienti lielā mērā ir aicināti veidot DC aktivitāšu saturu paši, viņi piedalās to organizēšanā un apzina citus, kam ir nepieciešams sociāls atbalsts. Iespēja piedalīties DC aktivitātēs ir jebkurai pilngadīgai personai, bet īpaši aicināti ir tuvākajā kopienā dzīvojošie iedzīvotāji, tai skaitā personas, kuras sasniegušas pensijas vecumu, personas ar invaliditāti, personas, kuras nav nodarbinātas, kā arī citas pilngadīgas personas. DC darbojas pēc brīvā apmeklējuma principa. Šo centru apmeklēšanai klientam nav nepieciešams RSD nosūtījums.

Kopienas centrā tiek nodrošinātas aktivitātes, kas vairo iedzīvotāju līdzdalību, sociālo aktivitāti un piederības sajūtu kopienai, uzlabo KC apmeklētāju pašorganizēšanās prasmes, attīsta neformālā sociālā atbalsta tīklojumu, veicina atbildības sajūtu par savu rīcību un apkārtējo vidi, attīsta brīvprātīgo darbu, veicina iedzīvotāju neformālo pašpalīdzības grupu radīšanu, lai identificētu, veidotu un paplašinātu kopienas aktīvus un resursu sistēmu, aktivizē kopienā esošās nevalstiskās organizācijas, iesaistot tās kopienas vajadzību un esošo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanā, kā arī veic citas ar KC apmeklētāju sociālajām iniciatīvām saistītas organizatoriskās darbības.

DC un KC pakalpojuma ietvaros tiek organizētas individuālās, grupu nodarbības un aktivitātes (kognitīvo spēju uzturēšanai/attīstīšanai, fizisko aktivitāšu, radošās, interešu u.c. nodarbības speciālistu vadībā), informatīvi – izglītojošie pasākumi (lekcijas, ekskursijas, kultūras pasākumi u.c.). DC un KC klientiem pieejamas sociālā darbinieka un citu speciālistu (piemēram, psihologa, fizioterapeita u.c.) konsultācijas, kā arī tiek sniegti atbalsta pakalpojumi tuviniekiem (konsultācijas, atbalsta, izglītojošās grupas u.c.). Tāpat vairākos DC un KC tiek attīstīta sadarbība un atbalsta sniegšana kopienas NVO (iespēju robežās nodrošināta iespēja izmantot DC un KC telpas u.tml.). KC akcentēts sociālais darbs kopienā, brīvprātīgā darba attīstīšana un organizēšana kopienā un atbalsta sniegšana kopienas un grupu līderiem.

2024. gadā Rīgā darbojās **13 DC/KC**, t.sk., **5 DC** un **8 KC**, tai skaitā **piecas** RSD struktūrvienības un **astoņi** līgumorganizāciju DC/KC.

2024. gadā DC un KC pilngadīgām personām pakalpojumus sniedza:

- ☼ RSD DC „Ķengarags”;
- ☼ RSD DC „Kamene”;
- ☼ RSD DC „Vecmīlgrāvis”;

- ☼ RSD DC „Kastanis”;
- ☼ RSD KC „Ābeļzieds”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” DC „Strazdumuižas dienas centrs”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Nedzirdīgo savienība” KC „Rītausma”;
- ☼ Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs”:
 - KC „Paaudzes”;
 - KC „Dzīvības aka”;
 - KC „Mēs”;
- ☼ Biedrības „Rīgas aktīvo senioru alianse” KC „RASA”;
- ☼ Biedrības „Svētās Ģimenes Māja” KC „Svētās Ģimenes Māja”;
- ☼ Biedrības „Resiliences centrs” KC „Resiliences avots”

2024. gadā DC un KC klientiem tika nodrošināts plašs pakalpojumu klāsts (iespēja apgūt datora lietošanu, attīstīt latviešu, angļu un citu valodas prasmes, iespēja iesaistīties dažādās interešu nodarbībās – rokdarbos, gleznošanā, zīmēšanā un dažādās kustību nodarbībās, kā arī pēc nepieciešamības varēja saņemt sociālā darbinieka un psihologa individuālas konsultācijas). Septiņi no astoņiem līgumorganizāciju DC 2024.gadā turpināja darboties kā KC, līdz ar to paplašināja savu darbību un aktivitātes kopienas mērogā.

2024. gadā 8 līgumorganizāciju DC/KC bija **283** vietas. DC/KC pakalpojumu saņēma **3 791** persona, kas salīdzinoši ar 2023. gadu (**2 700**) bija **par 1 091 vairāk**. Piemēram, biedrības “Latvijas Nedzirdīgo savienība” KC palielinājās klientu skaits par 182, jo pakalpojumam mainītas telpas uz lielākām, kā arī mainot DC pakalpojuma veidu uz KC pakalpojumu, paplašinājies pakalpojumu klāsts, piesaistot vairāk klientus.

2024. gadā RSD DC pakalpojums pilngadīgām personām sniegts 4 DC un vienā KC. Kopā 2024. gadā pakalpojumu saņēma **887** personas, kas ir **par 697 mazāk** nekā 2023. gadā (**1 190**). No 01.07.2023. RSD DC „Ābeļzars” tika nodots ārpalpojuma sniegšanai, kā arī DC “Rīdzene” darbību pārtrauca kā RSD struktūrvienība un no 01.06.2023. turpināja darboties pašvaldības Centrālās administrācijas Rīgas valstspilsētas Apkaimju iedzīvotāju centra vadībā, līdz ar to 2024. gadā RSD DC ir mazāks klientu skaits, bet palielinājies līgumorganizācijās.

DC un KC pakalpojumam līgumorganizācijās no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2024. gadā bija 839 676 EUR, bet RSD DC un KC izlietotais finansējums – 244 615 EUR (skat. 36. tabulu).

36. tabula. DC un KC pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
DC un KC skaits	15	15	13
Klientu skaits līgumorganizācijās	3 923	2 849	3791
Klientu skaits RSD DC/KC	1 072	1 190	887
Klientu skaits kopā	4 995	4 039	4 678
Izlietotie finanšu līdzekļi līgumorganizācijās, EUR	753 986	846 282	839 676
Izlietotie finanšu līdzekļi RSD DC/KC, EUR	217 160	262 788	244 615
Izlietotie finanšu līdzekļi kopā, EUR	971 146	1 109 070	1 084 291

Dienas aprūpes centri personām ar demenci

Dienas aprūpes centri personām ar demenci ir pakalpojums, kas dienas laikā nodrošina sociālo aprūpi. DAC mērķis ir iespēju robežās uzturēt un attīstīt klientu sociālās prasmes un nodrošināt saturīgu brīvā laika pavadīšanu, bet vienlaicīgi atslogot arī klientu piederīgos no aprūpes pienākumu veikšanas, radot iespēju pilnvērtīgi atgriezties darba tirgū.

DAC pakalpojuma saņemšanai klientam nepieciešams RSD izsniegts nosūtījums.

DAC pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta klientu uzraudzība, nepieciešamības gadījumā tiek sniegta palīdzība pašaprūpē, organizētas nodarbības (kognitīvo spēju uzturēšanai/attīstīšanai, mūzikas, mākslas, kustību terapijas u.c. nodarbības speciālistu vadībā), kultūras pasākumu apmeklēšana, sociālā darbinieka, ergoterapeita, fizioterapeita, psihologa u.c. speciālistu konsultācijas, kā arī atbalsta pakalpojumi (konsultācijas, atbalsta grupas u.c.) klientu tuviniekiem.

2024. gadā Rīgā darbojās **piecu līgumorganizāciju seši DAC** (kopā 136 vietas):

- ☼ Biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Ozolaine” (25 vietas) un DAC „Duntes ozoli” (25 vietas);
- ☼ SIA „Bērnu oāze” DAC „Oāze” (26 vietas);
- ☼ Biedrības „Dzintarkrasta serviss” DAC „Liepa” (20 vietas);
- ☼ SIA „Aprūpes centrs „Agate”” DAC „Agate” (20 vietas);
- ☼ Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” DAC „Žubītes” (20 vietas).

2024. gadā DAC pakalpojumu saņēma **175 personas**, kas salīdzinājumā ar 2023. gadu (160) ir par 15 personām vairāk.

2024. gadā pakalpojumu varēja saņemt vairāk personas, jo ar 2023. gada aprīli iespējas saņemt DAC pakalpojumu ir arī klientiem bez diagnozes demence, bet ar demences pazīmēm - tas ir lietderīgi tieši preventīvu iemeslu dēļ, t.i., lai maksimāli samazinātu iespēju demences pazīmēm progresēt. Tāpat arī 2023. gadā rasts finansējums, lai DAC vietu skaitu palielinātu par 6 vietām, kā arī ar 2023. gada jūniju DAC pakalpojuma izmaksas iekļauts finansējums transportam, klientu nogādāšanai DAC un atpakaļ dzīves vietā, kas būtiski nosaka klientu iespējas izmantot DAC pakalpojumu.

DAC personām ar demenci pakalpojumam no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2024. gadā bija 900 199 EUR (skat.37. tabulu).

37. tabula. DAC personām ar demenci pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta

	2022	2023	2024
DAC personām ar demenci skaits	6	6	6
Klientu skaits	133	160	175
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	416 811	621 847	900 199

Sociālais darbs stacionārajās ārstniecības iestādēs

Sociālā darba stacionārajā ārstniecības iestādē (turpmāk – slimnīca) mērķis ir sniegt sociālo darbinieku atbalstu veselības aprūpes iestādēs esošām personām, lai nodrošinātu sociālās aprūpes nepārtrauktību, izrakstoties no veselības aprūpes iestādes, kā arī palīdzību citu sociālo problēmu risināšanā.

Pašvaldības dotācijas nodrošināšana sociālā darba slimnīcās finansēšanai uzsākta 2013. gada martā pēc pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumu noslēgšanas ar 6 slimnīcām uz trīs gadiem.

2016. gadā janvārī – martā saskaņā ar RD 15.12.2015. lēmumu Nr.3314 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumi noslēgti jau ar 7 slimnīcām:

- ☼ VSIA „Bēnu klīniskā universitātes slimnīca”;
- ☼ VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca”;
- ☼ SIA „Rīgas 2.slimnīca”;
- ☼ VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”;
- ☼ SIA „Rīgas Dzemdību nams”;
- ☼ SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”;
- ☼ VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca”.

2019. gadā atkārtoti uz 3 gadiem saskaņā ar RD 19.12.2018. lēmumu Nr.1 875 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums pārslēgts ar 7 slimnīcām.

2021. gadā (05.11.2021.), pamatojoties uz 06.10.2021. RD lēmumu Nr.931 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums noslēgts ar 8. slimnīcu - AS „Latvijas Jūras medicīnas centrs”.

2022. gadā saskaņā ar RD 08.06.2022. lēmumu Nr. 1 583 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumi atkārtoti noslēgti ar 8 slimnīcām uz 7 gadiem.

Slimnīcās nodrošinātā sociālā darba pakalpojuma, kas tiek finansēts no pašvaldības budžeta, ietvaros tiek nodrošinātas šādas darbības:

- ☼ klientu sociālo situāciju izvērtēšana, sociālo problēmu identificēšana, nepieciešamo darbību veikšana sociālo problēmu risināšanā, tai skaitā palīdzības sniegšana klientam personu apliecinošu dokumentu atjaunošanā un dokumentu (iesniegumu) sagatavošanā saistībā ar klientu vajadzībām nepieciešamu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības nodrošināšanu, nepieciešamības gadījumā pārstāvētas klienta intereses valsts un pašvaldības institūcijās;
- ☼ sadarbība ar RSD un citām valsts un pašvaldības institūcijām, lai nepieciešamības gadījumā klients pēc izrakstīšanas no slimnīcas varētu saņemt viņa vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus (atbilstoši klienta sociālajai situācijai un viņa vajadzībām tiek organizēta medicīniskā vai sociālā aprūpe, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums, transporta pakalpojums un citu pakalpojumu pieejamība);
- ☼ konsultācijas un informāciju par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību;
- ☼ psihosociāla palīdzība klientam un/vai viņa ģimenes locekļiem u.c.

2024. gadā slimnīcu sociālie darbinieki saskaņā ar pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumiem ir snieguši atbalstu un palīdzību **10 386** personām, sniegto konsultāciju skaits – **16 880**. 2024. gadā klientu skaits (**10 386**), salīdzinot ar 2023. gada klientu skaitu (**10 355**), bija **par 31 klientu vairāk**. Savukārt sniegto konsultāciju skaits 2024. gadā (**16 880**) bija **par 1 396 jeb 8 % mazāk** nekā 2023. gadā (**18 276**) (skat. 38. tabulu).

38. tabula. Sociālā darba pakalpojums slimnīcās

	2022	2023	2024
Slimnīcu skaits	8	8	8
Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits	10 330	10 355	10 386
Konsultāciju skaits		1876	16 80

2024. gadā sociālo pakalpojumu piesaistes jomā joprojām aktuāls institucionālās aprūpes pieprasījums (īslaicīgā un ilgstošā sociālā aprūpe), transporta pakalpojums un aprūpes mājās pakalpojums. Sociālā darba slimnīcās ietvaros sociālie darbinieki klientiem ir palīdzējuši risināt dažādas sociālās problēmas.

Pilngadīgām personām visvairāk risinātās problēmas – veselības (nepieciešama sociālā aprūpe, invaliditāte u.c.), sociālo prasmju trūkums (apgrūtināta sadzīves vadīšana, samazinātas pašaprūpes prasmes, bērnu audzināšanas un aprūpes prasmju trūkums), saskarsmes problēmas/konflikti (svarīgu attiecību/sociālo kontaktu trūkums, paaudžu konflikti, konflikti partnerattiecībās), atkarības, likumpārkāpumi, vardarbība (cietušais un varmāka), nodarbinātība, valsts valodas zināšanu trūkums, nenokārtoti dokumenti.

Savukārt, bērniem visvairāk identificētās problēmas - vardarbība (visbiežāk novārtā pamešana/aprūpes trūkums), veselības problēmas (nepieciešama sociālā aprūpe, invaliditāte, psihiskās veselības problēmas - kas ietekmē bērna uzvedību, kas saistītas ar depresiju, tendenci uz paškaitējumu, agresiju u.tml.), saskarsmes problēmas/konflikti (visvairāk paaudžu konflikti, konflikti izglītības iestādē, ar skolas pedagogiem, ar vienaudžiem), ar izglītības iegūšanu saistītas problēmas (mācīšanās grūtības, skolas kavējumi), atkarības u.c.

Finanšu izlietojums sociālā darba pakalpojuma nodrošināšanai slimnīcās no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2024. gadā bija **287 679 EUR**.

Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā

Īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojums institūcijā pilngadīgām personām (turpmāk – īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojums) nodrošina diennakts sociālo aprūpi un veselības aprūpi minimālā apjomā pilngadīgām personām, kurām nepieciešamais pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu un kuru ģimenes locekļi nespēj nodrošināt personai nepieciešamo aprūpi nodarbinātības vai citu iemeslu dēļ, personas atveseļošanās periodā vai līdz pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojuma ietvaros klientam tiek nodrošināta uzraudzība, palīdzība pašaprūpē, sociālo darbinieku atbalsts un palīdzība sociālo problēmu risināšanā u.c., kā arī veselības aprūpe minimālā apjomā (ārsta uzraudzība, ārstējošā ārsta nozīmētās uzturošās terapijas nodrošināšana, izgulējumu profilakse un virspusēju ārējo brūču (trofiskās čūlas, izgulējumi, apdegumi) ārstēšana, ārstnieciskā vingrošana un apmācība tehnisko palīgīdzekļu lietošanā u.c.).

Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumu var saņemt persona, kurai šis pakalpojums ir piemērotākais saskaņā ar RSD veiktu personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtējumu un RSD lēmumu par īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojuma piešķiršanu. Klientam šo pakalpojumu nodrošina rindas kārtībā, reģistrējot klientu elektroniskajā rindā saskaņā ar RSD lēmuma piešķiršanas datumu, atbrīvojoties vietai pašvaldības apmaksātajā īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumā.

2024. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošināja īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojuma saņemšanu SIA „Rīgas 1.slimnīca” Īslaicīgās sociālās aprūpes centrā 882 klientam (582 sievietēm un 273 vīriešiem), kas ir par 17 klientiem mazāk nekā 2023. gadā. No visām īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojuma saņēmušajām personām 124 personas (-43) personas salīdzinot ar iepriekšējo gadu) ir

veikušas RSD noteikto līdzmaksājumu par kopējo summu 54 044 EUR. Pārskata periodā no kopējā pakalpojuma saņēmušo klientu skaita 364 (41%) persona varēja atgriezties dzīvesvietā, 127 (14%) klienti, pārcēlās uz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju, bet pakalpojuma sniegšana pārtraukta 111 (13%) klientiem, sakarā ar nepieciešamu veselības aprūpi stacionārā ārstniecības iestādē, bet 208 (32%) klienti – miruši.

Informācija par īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojuma saņēmējiem apskatāma 39. tabulā. Sadalījumā pa vecuma grupām īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojumu saņēmušo lielākā daļa –90% (793 klienti) ir vecuma grupā virs 65 gadiem (tai skaitā 524 personas vecākas par 80 gadiem), bet 10% (89 klienti) – darbspējīgā vecumā, saglabājot iepriekšējo gadu proporciju. Īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojuma finansēšanai no Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2024. gada budžeta izlietoti 1 689 389 EUR.

39. tabula. Īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojuma rezultatīvie rādītāji 2022. – 2024. gadā

Gads	Pakalpojumu saņēmušo skaits	Pakalpojums sniegšana pārtraukta, jo klients izrakstīts				Finansējums EUR
		uz SAC	uz mājām	uz stacionāru	miris	
2022	941	143	356	60	365	1 192 702
2023	899	158	344	102	295	1 476 897
2024	882	127	364	111	280	1 689 389

Īslaicīgās sociālās un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums personām bez noteiktas dzīvesvietas

Nemot vērā, ka no 2021. gada Rīgas patversmē palielinājās aprūpējamo klientu skaits, tika noslēgts pakalpojuma līgums ar SIA „Senioru nams” par īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniegšanu personām bez noteiktas dzīvesvietas.

2024. gadā pakalpojuma nodrošināšanai palielināts vietu skaits **no 54 uz 78 vietām**.

2024. gadā kopā pakalpojums nodrošināts **165** klientiem, no tiem – 3 klientiem piešķirts SAC pakalpojums, 18 klienti gaidā rindā uz SAC, 60 personām formēts SAC, 44 personas izstājās (atgriežas patversmē vai bijis cits risinājums), 28 personas mirušas. Salīdzinot 2023. gadā pakalpojums sniegts **138** personām, kas ir par 27 (20%) personām mazāk nekā 2024. gadā.

Finanšu izlietojums īslaicīgās sociālās un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumam personām bez noteiktas dzīvesvietas no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2024. gadā bija **1 009 694 EUR** (skat. 40. tabulu).

40. tabula. Īslaicīgās sociālās un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums personām bez noteiktas dzīvesvietas 2022. - 2024. gadā

	2022	2023	2024
Vietu skaits	44	54	78
Klientu skaits	81	138	165
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	506 470	544 530	1 009 694

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (turpmāk – SAC) institūcijā pensijas vecuma personām un personām ar I un II grupas invaliditāti mājokli, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, ja nepieciešamais sociālās aprūpes pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu, t.i. personai nepieciešama palīdzība aprūpes nodrošināšanā vairāk nekā 35 stundas nedēļā, personām bez noteiktas dzīvesvietas – sākot no 18 līdz 35 stundām nedēļā un ja trīs mēnešu laikā pēc Sociālā dienesta lēmuma par pilngadīgo aprūpes institūcijas pakalpojuma piešķiršanu pieņemšanas personai nav iespējams nodrošināt sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā.

SAC pakalpojuma ietvaros klientiem tiek nodrošināta palīdzība pašaprūpē, ēdināšana, uzraudzība, dzimumam un gadalaikam piemēroti apavi, apģērbs, gultas piederumi, gultas veļa, dvieļi un to centralizēta mazgāšana vai kopšana, personīgās higiēnas priekšmeti, sociālā darba speciālistu pakalpojumi, nodarbības un speciālistu konsultācijas saskaņā ar personas individuālās sociālās rehabilitācijas plāna ietvaros noteikto, integrācijas sabiedrībā veicināšanas pasākumi (pastaigas, ekskursijas, izbraukumi, sadraudzības, kultūras u.c. pasākumi gan institūcijā, gan ārpus tās), atbalsta pakalpojumi (konsultācijas u.c.) klientu tuviniekiem, veselības aprūpes pakalpojumi (ģimenes ārsta un citu speciālistu nozīmētā ārstēšanas plāna izpilde, tehnisko palīg līdzekļu nodrošināšana atbilstoši klientu vajadzībām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā u.c.).

Jau 10 gadus Rīgā noteikta **SAC pakalpojuma samaksas kārtība**, kas atbrīvo SAC pakalpojuma saņēmēju apgādniekus no obligāta pienākuma veikt samaksu par SAC pakalpojuma nodrošināšanu tuviniekam, ja persona SAC pakalpojumu saņem pašvaldības vai pašvaldības līgumorganizācijas (noslēgts pašvaldības iepirkuma līgums) SAC pakalpojuma sniedzējā institūcijā. Tāpat ir noteikts, ka klients var izvēlēties saņemt SAC pakalpojumu jebkurā SAC pakalpojuma sniedzējā institūcijā, kas reģistrēta sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā (arī tādā, ar kuru pašvaldība nav noslēgusi pašvaldības iepirkuma līgumu) un, ja normatīvajos aktos noteiktā klienta pensijas un/vai citu ienākumu daļa nesedz pilnu pakalpojuma cenu, tiek paredzēts pašvaldības finansiāls atbalsts SAC pakalpojuma samaksā (2024. gadā – līdz 500 EUR mēnesī). Šī kārtība ļauj klientiem izvēlēties jebkuru SAC pakalpojuma sniedzēju, tai skaitā arī dārgāku un kvalitatīvāku, ja pakalpojuma saņēmējs, tā apgādnieks, citas fiziskas vai juridiskas personas var samaksāt starpību starp SAC pakalpojuma cenu un pašvaldības garantēto līdzmaksājumu. Rīgas valstspilsētas pašvaldības garantētās samaksas nodrošināšanai RVPLD slēdza sadarbības līgumus ar SAC pakalpojuma sniedzējiem – institūcijām, kurās pašvaldības iedzīvotāji izvēlas saņemt SAC pakalpojumu (turpmāk – Sadarbības līgumorganizācijas).

No 2018. gada rīdiniēki var izvēlēties saņemt SAC pakalpojumu arī ģimenes tipa SAC, kur vide, sadzīves apstākļi un ikdienas režīms pielāgots mājas videi. Ģimenes tipa institūcijās Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu **līdz 800 EUR mēnesī** vienai personai.

SAC pakalpojumu 2024. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja:

3 pašvaldības iestādes ar 633 vietām:

- ☼ RSAC „Gaiļezers” (328 vietas);
- ☼ RSAC „Mežciems” (200 vietas);
- ☼ RSAC „Stella Maris” (105 vietas).

12 iepirkuma līgumorganizācijas ar pašvaldības līdzfinansējumu līdz 530 vietām:

- ☼ SIA SP Labāka Rītdiena (SARC „Mārsnēni”, SARC „Sērmūkši”) (līdz 50 vietām, līdz 30.06.2024.).
- ☼ Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” sociālās aprūpes centrs „Pārdaugava” (līdz 58 vietām);
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Stūrīši” (līdz 100 vietām);
- ☼ Jēkabpils novada pašvaldības aģentūra „Jaunāmuiža” (līdz 45 vietām);
- ☼ Nodibinājums „Fonds Cilvēks cilvēkam” (līdz 65 vietām);
- ☼ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību Aprūpes nams „Urga” (līdz 10 vietām);
- ☼ Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pansionāts Dzimtene” (līdz 100 vietām);

- ☼ SIA „Senioru nams” sociālās aprūpes centrs „Liepa” un sociālās aprūpes centrs „Senlejas” (līdz 80 vietām);
- ☼ Skrīveru novada pašvaldības aģentūra „Sociālās aprūpes centrs „Ziedugravas”” (līdz 35 vietām);
- ☼ Talsu novada pašvaldības pansionāts „Lauciene” (līdz 60 vietām);
- ☼ Tukuma novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Rauda” (līdz 100 vietām);
- ☼ Biedrība „Sociālās aprūpes centrs “Allaži” (līdz 45 vietām);
- ☼ SIA „Magnum Social & Medical Care” (līdz 100 vietām);
- ☼ SIA „Sociālā aprūpe” (līdz 46 vietām);
- ☼ Sociālās aprūpes centrs „Tērvete” (līdz 100 vietām, līdz 30.06.2024.);
- 69 Sadarbības līgumorganizāciju SAC ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 500 EUR¹¹:**
- ☼ Balvu novada pašvaldības „Pansionāts „Balvi””;
- ☼ Biedrība „Sociālās aprūpes centrs „Allaži””;
- ☼ Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” Sociālās aprūpes centrs „Pārdaugava”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Sociālās aprūpes centrs „Derpele”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Landze”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Ruba”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs „Seda”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Sociālās aprūpes centrs „Stūrīši”;
- ☼ Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” Sociālās aprūpes centrs „Valka”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Venta”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komitejas sociālās aprūpes centrs „Atpūtas”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Zemgales komitejas Ģimenes atbalsta centrs „Dzeguzīte”;
- ☼ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Zemgales komitejas Sociālās aprūpes centrs „Vecbebri”;
- ☼ Biedrība „REACH” Senioru nams „Zilaiskalns”;
- ☼ Ērgļu pašvaldības SIA „Ērgļu slimnīca” Sociālās aprūpes nodaļa;
- ☼ Madonas novada Ērgļu sociālās aprūpes centrs;
- ☼ Gulbenes novada pašvaldība „Jaungulbenes Alejas”;
- ☼ Ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs „Brīze”;
- ☼ Jelgavas novada Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs „Eleja” Pilngadīgo personu nodaļa;
- ☼ Jelgavas novada sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs „Kalnciems”;
- ☼ Jēkabpils novada pašvaldības aģentūra „Jaunāmuiža”;
- ☼ Krāslavas novada sociālās aprūpes centrs „Skuķi”;
- ☼ Nodibinājums „Fonds „Cilvēks Cilvēkam””;
- ☼ Nodibinājums „Raunas evaņģēliski luteriskās draudzes diakonijas centrs” struktūrvienība „Pansija Rauna”;
- ☼ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Dundagas veselības centrs”;
- ☼ Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pansionāts Dzimtene”;
- ☼ Pašvaldības aģentūra „Saulkrastu veselības un sociālās aprūpes centrs” Sociālās aprūpes nodaļa;
- ☼ Jūrmalas pilsētas pašvaldības SIA „Veselības un sociālās aprūpes centrs - Sloka”;
- ☼ Sabīles aprūpes biedrība „Kalme”;
- ☼ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Aprūpes nams „Urga””;
- ☼ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Rekreācijas centrs „Vīķi””;
- ☼ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Veselības centrs Ilūkste” ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa „Mūsmājas „Dižkoks””;

¹¹ līdz 30.04.2023. pašvaldības garantētais līdzfinansējums - līdz 400 EUR mēnesī, no 01.05.2023. - līdz 500 EUR mēnesī.

- ☼ SIA SP Labāka Rītdiena (SARC „Mārsnēni”, SARC „Sērmūkši”, SARC ZIEMEĻBLĀZMA, SARC ESĪBA);
 - ☼ SIA "Kuldīgas slimnīca" ilgstošās sociālās aprūpes nodaļa „Kuldīga”;
 - ☼ SIA „Kuldīgas slimnīca” ilgstošās sociālās aprūpes nodaļa „Skrunda”;
 - ☼ SIA „Kuldīgas slimnīca” ilgstošās sociālās aprūpes nodaļa „Valtaiķi”;
 - ☼ SIA „Magnum Social & Medical Care” centrs „RŪRE”;
 - ☼ SIA MEM@M, Sociālais aprūpes centrs „CITAS MĀJAS”;
 - ☼ SIA „MILUR” Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Auce”;
 - ☼ SIA „Priekules slimnīca”;
 - ☼ SIA „Ogres rajona slimnīca” Ilgstošās sociālās aprūpes institūcija;
 - ☼ SIA „Rehabilitācijas centrs „Līgatne”” struktūrvienība „Senioru māja”;
 - ☼ SIA „Senioru nams” SIA „Senioru nams” sociālās aprūpes centrs „Liepa” un sociālās aprūpes centrs „Senlejas”;
 - ☼ SIA „Senior Baltic” - rezidence „Dzintara melodija”;
 - ☼ SIA Studiums ilgstošās un īslaicīgas sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs „Laimas”;
 - ☼ SIA „Varakļānu veselības aprūpes centrs” Sociālās aprūpes nodaļa;
 - ☼ SIA „Viesītes veselības un sociālās aprūpes centrs”;
 - ☼ Siguldas novada pašvaldības Sociālās aprūpes centra struktūrvienība „Sociālās aprūpes māja „Gaismiņas””;
 - ☼ Siguldas novada pašvaldības Sociālā aprūpes centra struktūrvienība „Sociālā aprūpes māja „Gauja””;
 - ☼ Siguldas novada pašvaldības Sociālās aprūpes centra struktūrvienība „Sociālās aprūpes māja „Mālpils””;
 - ☼ Siguldas novada pašvaldības Sociālās aprūpes centra struktūrvienība „Sociālās aprūpes māja „Pēterupe””;
 - ☼ Skrīveru novada pašvaldības aģentūra „Sociālās aprūpes centrs „Ziedugravas””;
 - ☼ Sociālās aprūpes centrs „Līgotnes”;
 - ☼ Sociālās aprūpes centrs „Pļaviņas”;
 - ☼ Sociālās aprūpes biedrība „Saullēkts”;
 - ☼ Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”;
 - ☼ Sociālās aprūpes centrs „Trapene”;
 - ☼ Sociālās aprūpes centrs „Zemgale”;
 - ☼ Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs „Rūjienas senioru māja”;
 - ☼ Šķilbēnu sociālās aprūpes māja un Viļakas sociālās aprūpes centrs;
 - ☼ Talsu novada pašvaldības iestāde pansionāts „Lauciene”;
 - ☼ Tukuma novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Rauda”;
 - ☼ Veco ļaužu un invalīdu pansionāts „Atvasara”;
 - ☼ Vispārējā tipa pansionāts „Madliena”;
 - ☼ Pašvaldības aģentūra “Ķekavas sociālās aprūpes centrs”;
 - ☼ Cēsu pilsētas pansionāts
- 9 līgumorganizācijas¹², ar kurām noslēgts (-i) Sadarbības līgums (-i) par ģimenes tipa SAC pakalpojuma sniegšanu 15 vietās, ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 800 EUR¹³:**
- ☼ Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” Ģimenes tipa sociālās aprūpes centrs „SenRīga”;
 - ☼ SIA Adoro Šampēteris” rezidence Adoro Šampēteris”;
 - ☼ SIA „Aprūpes grupa” Ģimenes tipa māja „Gobas apartamenti” un „Lastādija”;
 - ☼ SIA „J un M” pansionāts „Sofija”;

¹² Viena līguma ietvaros SAC pakalpojums var tikt sniegts vairākās atrašanās vietās (dažādās adresēs).

¹³ līdz 30.04.2023. pašvaldības garantētais līdzfinansējums - līdz 640 EUR mēnesī, no 01.05.2023. - līdz 800 EUR mēnesī.

- ☼ SIA Kondratjevs un KO Aprupes Centrs Julija;
- ☼ SIA „Senior Baltic” struktūrvienība - rezidence „Dzintara melodija”;
- ☼ SIA „SENIOR MANAGEMENT” struktūrvienība ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Priedāji”;
- ☼ SIA „Senior Rīga” (Briežu iela 1, Briežu iela 3);
- ☼ SIA „Senior Service” struktūrvienības „Senior Babīte”, „Senior Vecmīlgrāvis”, „Senior Ogre”, „Senior Ādaži” un „Senior Jūrmala”;

SAC pakalpojumu 2024. gadā nodrošināja **trīs RSAC (633 vietas)** un **15** pašvaldības iepirkuma līgumorganizācijas **18** institūcijās (**līdz 530 vietām**), kā arī SAC pakalpojumu sniedza **69** Sadarbības līgumorganizāciju institūcijas ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 500 EUR un **15** Sadarbības līgumorganizāciju institūcijas ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 800 EUR (kopā **87** Sadarbības līgumorganizāciju institūcijās). Kopā iepirkuma līgumorganizācijās un Sadarbības līgumorganizācijās 2024. gada beigās tika paredzēts finansēt **līdz 1 738 vietām dienā** (2023. gadā – līdz 1 580 vietām dienā). Tātad, 2024. gada beigās kopā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta līdzekļiem tika paredzēts finansēt līdz **2 371** SAC pakalpojuma vietai (RSAC, iepirkuma un Sadarbības līgumorganizāciju vietas kopā).

Pašvaldības līdzfinansēto SAC vietu skaits 2024. gada beigās (**2 371**) bija **par 180 vietām** lielāks nekā 2023. gada beigās (**2 191**).

Nepietiekošā finansējuma dēļ no marta tika apturēta jaunu nosūtījumu izsniegšanu uz SAC līgumorganizācijām, bet minimālai rindas virzībai uz līgumorganizāciju SAC no 03.04.2024. līdz 15.10.2024. tika izsniegti tikai 5 nosūtījumi mēnesī.

2024. gada oktobrī budžeta grozījumos tika rasts papildu finansējums 582 000 EUR apmērā (iztrūkstošais finansējums, kā arī finansējums papildu 130 vietām no oktobra, 130 vietām no novembra un 130 vietām no decembra (kopā 390 vietām), līdz ar to no 14.10.2024. varēja atjaunot nosūtījumu izsniegšanu uz SAC līgumorganizācijām. Laika periodā no 14.10.2024. līdz 31.12.2024. tika izsniegti **480** nosūtījumi.

SAC rindā uz 14.10.2024. bija **932** personas, bet atjaunojot rindas virzību, uz 31.12.2024. bija **539** personas, sasniedzot gada sākuma līmeni (**532**).

Lai gan 2024. gada pēdējā ceturksnī SAC līgumorganizācijās no pašvaldības budžeta bija plānots līdzfinansēt līdz 1 738 vietām, aizpildītas bija **1 666** vietas, jo rīdzinieki vēlas saņemt pakalpojumu Rīgā/Pierīgā, bet brīvās vietas vairāk bija ārpus Rīgas/Pierīgas.

SAC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2024. gadā bija **22 798 165 EUR** (skat. 41. tabulu).

41. tabula. Vietu skaits SAC un pakalpojuma finansēšanai izlietotie Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finanšu līdzekļi 2022. – 2024. gadā

	2022	2023	2024
Vietas pašvaldības iestādēs	656	656* (no 1.marta – 611)	611** (no 5.aprīļa – 633)
Vietas līgumorganizācijās	līdz 1 540	līdz 1 580	1 580 (gada sākumā), samazinot līdz 1338 (līdz oktobrim), līdz 1 738 (no 1.oktobra) ***
Vietu skaits kopā	2 196	2 236 (no 1.marta – 2 191)	2 191 (gada sākumā), samazinot līdz 1971 (līdz oktobrim), līdz 2 371 (no 1.oktobra)***
Izlietotie finanšu līdzekļi kopā, EUR	16 413 058	21 012 892	22 798 165

* RSAC „Gaiļezers” no 2023. gada 1. marta vietu skaits samazināts no 363 uz 318 (par 45 vietām), lai nodrošinātu pakalpojumam atbilstošas telpas.

**RSAC no 2024. gada 5. aprīļa rindas virzības nodrošināšanai vietu skaits palielināts par 22 vietām.

***Nepietiekošā finansējuma dēļ no 2024. gada marta pakāpeniski samazināts vietu skaits, bet pēc finansējuma piešķiršanas budžeta grozījumos, no 2024. gada oktobra vietu skaits palielināts par 390 vietām.

2024. gadā SAC pakalpojumu saņēma **2 905 persona**, no tām RSAC – **769** personas un **2 136** personas līgumorganizāciju SAC¹⁴, tai skaitā Sadarbības līgumu ietvaros.

2024. gadā dēļ iepriekš minētās situācijas saistībā ar ierobežoto finansējumu SAC pakalpojuma saņēmēju kopējais skaits saglabājās 2023. gada līmenī (skat. 42. tabulu).

42. tabula. SAC pakalpojuma saņēmēju skaits 2022. – 2024. gadā*

	2022	2023	2024
Pašvaldības iestādes	785	771	769
Līgumorganizācijas	2 009	2 134	2 136
KOPĀ*	2 787	2 901	2 905

* kopējais pakalpojuma saņēmēju skaits var nesakrist ar pašvaldības un līgumorganizāciju iestādēs pakalpojumu saņēmušo personu kopskaitu, jo gada laikā vairākas personas saņēmušas pakalpojumu gan pašvaldības iestādē, gan arī līgumorganizācijas iestādē.

2024. gadā saglabājās iepriekšējo gadu tendence, ka SAC pakalpojumu saņēmējiem ir nepieciešams lielāks aprūpes apjoms nekā to var nodrošināt pašvaldība personu dzīvesvietā, tai skaitā nepieciešami papildu higiēnas līdzekļi un ir nodrošināma uzraudzība, tas ir, pieaug mazkustīgo klientu skaits, kā arī vidēji 43,3% personu, kuras iestājas RSAC, bet SAC rindā reģistrētajām ap 57% personām medicīniskajā dokumentācijā norādīta diagnoze – demence. Līdz ar to, lai nodrošinātu kvalitatīvu klientu aprūpi un

¹⁴ viena persona gada laikā var saņemt SAC pakalpojumu vairākās institūcijās, piemēram, pāriet no RSAC uz Sadarbības organizāciju, u.t.t..

uzraudzību, sadārdzinās SAC pakalpojuma izmaksas, tas ir, nepieciešams nodrošināt atbilstošus tehniskos palīg līdzekļus, higiēnas preces, pielāgot telpas, informācijas tehnoloģiju risinājumus, kā arī ir nepieciešams palielināt aprūpes darbinieku skaitu.

Pašvaldības SAC aktuālas ir personāla problēmas – kadru trūkums un mainība, nekonkurētspējīgs atalgojums, kā arī pakāpeniski notiek remontdarbi novecojušās infrastruktūras maiņai atbilstoši klientu un darbinieku vajadzībām. Notiek telpu remonts, tai skaitā telpu pielāgošana personām ar demenci, istabu pielāgošana līdz diviem cilvēkiem istabā, vides pieejamības nodrošinājums, labiekārtoti āra pastaigu laukumi, droša teritorija. RSAC tiek turpināta 2021. gadā iesāktais, veidojot ģimeniskai videi pietuvinātas nodaļas. 2024. gadā RSAC „Mežciems” izveidotas 22 ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma vietas personām ar demenci (uzsākta vēl 23 vietu izveide, nodaļu plānots atvērt 2025. gadā), RSAC „Gaiļezers” – 33 vietas (uzsākta vēl 36 vietu izveide, nodaļu plānots atvērt 2025. gadā).

Ar katru gadu turpina palielināties pieprasījums pēc pakalpojuma sniedzējiem, kuri veido ne tikai vispārēja tipa SAC, bet attīsta ģimenes tipa SAC pakalpojumu, arī tādu, kas specifiski pielāgots personām ar demenci.

Ģimenes tipa SAC jānodrošina prasības, kas attiecas uz vispārēja tipa SAC, gan arī papildu prasības (SAC jāatrodas Rīgā vai ne tālāk kā 40 kilometru attālumā no Rīgas robežas, pakalpojums tiek sniegts jaunuzceltā vai renovētā ēkā/telpās, kas pielāgotas sociālā pakalpojuma organizēšanai mazā grupā (8 – 16 personām), nodrošinot ģimeniskai videi pietuvinātus sadzīves apstākļus; nodrošināts telpu aprīkojums maksimālai klientu neatkarības un pašaprūpes spēju saglabāšanai; maksimāli ievēroti klientu pašnoteikšanās principi jeb griba, tai skaitā dienas režīms pielāgots katra klienta individuālajam režīmam).

Ģimenes tipa SAC pakalpojumu 2024. gadā saņēma **783** personas, kas ir par **40** personām vairāk nekā 2023. gadā (**743**). Pašvaldības līdzfinansēto vietu skaits ģimenes tipa SAC 2024. gadā (**517**) bija par **84** vietām lielāks nekā 2023. gadā (**433**) (skat. 43. tabulu).

Analizējot SAC rindas datus, ir konstatēts, ka SAC rindā aptuveni 1/3 daļa klientu vairākkārtīgi atliek pakalpojuma saņemšanu, kas liecina par aprūpes vajadzību risinājumu citādā veidā, nevis ar SAC pakalpojumu. Līdz ar to LD 2024. gadā Rīgas domes 06.03.2020. saistošajos noteikumos Nr.3 "Rīgas valstspilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība" (turpmāk – RD SN Nr.3) virzīja priekšlikumu iekļaut normu, ka atlikt pakalpojumu varēs ne vairāk kā 2 reizes ar kopējo atlikšanas periodu ne ilgāk kā pusgads. Pārsniedzot šos nosacījumus, persona tiks izslēgta no rindas. Nepieciešamības gadījumā šāda persona saskaņā ar ārējiem normatīvajiem aktiem varēs uzsākt vajadzību pēc sociālās aprūpes pakalpojumiem izvērtēšanas procesu no jauna jebkurā laikā.

Virzīti arī citi grozījumi RD SN Nr.3 izmaiņām, kas attiecas uz SAC pakalpojumu – pašvaldības līdzfinansētu SAC pakalpojumu var saņemt, ja personas deklarētā dzīvesvieta Rīgā ir 12 mēneši, SAC var saņemt jau no 25 aprūpes stundām līdzšinējo vairāk nekā 35 vietā, 3 rindu izveide, nosaukti rindu ietekmējošie faktori, no cita SAC pāreja uz RSAC ne ātrāk kā pēc 12 mēnešiem, RSAC no rindas ņem 7 personas un tikai tad vienu no cita SAC, iekļauta regulāra SAC pašvaldības līdzfinansējuma Sadarbības līgumorganizācijās (vaučera) pārskatīšanas formula.

43. tabula. Ģimenes tipa SAC vietu un klientu skaits 2022. – 2024.gadā

	2022	2023	2024
Vietu skaits	318	433	517
Klientu skaits	603	676	783

Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām

Rīgas patversme un naktspatversmes

Patversme/naktspatversme – sociālā institūcija, kas bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina īslaicīgas uzturēšanās iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālista pakalpojumus.

2024. gadā patversmes/naktspatversmes pakalpojumus sniedza viena pašvaldības iestāde (Rīgas patversme) (260 vietas) un četras līgumorganizāciju patversmes/naktspatversmes (vidēji 362 vietas):

Pašvaldības iestāde:

- ☼ Rīgas patversmes Vīriešu nodaļa, Latgales iela 208 (170 vietas);
- ☼ Rīgas patversmes Sieviešu nodaļa, Eiženijas iela 1E (90 vietas);

Līgumorganizāciju patversmes/naktspatversmes:

- ☼ biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” patversme/naktspatversme sievietēm/vīriešiem, Gaiziņa iela 7, Rīga (85 vietas);
- ☼ Evaņģēlisko kristiešu draudzes „Zilais Krusts” patversme/naktspatversme vīriešiem, Mazjumpravas iela 8, Rīga (līdz 110 vietām);
- ☼ SIA „V.E.L.G.” naktspatversme sievietēm/vīriešiem, Esplanādes iela 1 (līdz 90 vietām) un patversme/naktspatversme sievietēm/vīriešiem, Sofijas iela 8, Rīga (līdz 145 vietām);
- ☼ līdz 28.02.2024. darbojās biedrības „PINS” naktspatversme sievietēm, Aptiekas iela 1, k-5, Rīga (līdz 45 vietām).

Personu, kuras izmantoja patversmes/naktspatversmju pakalpojumus 2024. gadā, vidējais skaits mēnesī bija **522**, kas ir par 31 (5%) personu mazāk nekā 2023. gadā (**553**). Lielākais vidējais noslogojums Rīgas patversmē/naktspatversmēs bija vērojams 2023. gada februāra mēnesī – 651 persona. Iestājoties siltākiem laika apstākļiem, vidējais bezpajumtnieku skaits pakāpeniski samazinājās no 651 personas februāra mēnesī līdz 428 personām augusta mēnesī. Savukārt, 2024. gadā kopā patversmes/naktspatversmes pakalpojumus saņēma **4 226** personas, 3 552 jeb 84% vīrieši un 674 jeb 16% sievietes, kas ir **par 168 (4%) personām mazāk** nekā 2023. gadā, kad patversmes/naktspatversmes pakalpojumus saņēma **4 397** personas. Salīdzinoši 2022. gadā patversmes/naktspatversmes pakalpojumus saņēma **4 292** personas (skat. 44. tabulu).

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta patversmes/naktspatversmes pakalpojumu finansēšanai pašvaldības iestādē Rīgas patversmē izlietoti **1 643 907 EUR**, bet pakalpojuma finansēšanai līgumorganizāciju patversmēs/naktspatversmēs izlietoti **1 648 893 EUR**.

44. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī un kopējais skaits gadā Rīgas patversmē/naktspatversmēs 2022. – 2024. gadā

	2022	2023	2024
Janvāris	724	642	632
Februāris	758	651	651
Marts	735	646	587
Aprīlis	699	618	558
Maijs	596	507	493
Jūnijs	505	451	429
Jūlijs	473	455	429
Augusts	478	446	428
Septembris	532	471	432

Oktobris	588	538	495
Novembris	638	590	548
Decembris	657	615	585
Vidēji mēnesī	615	553	522
Klientu skaits gadā	4 292	4 394	4 226

Jau septīto gadu Rīgas patversmes sieviešu nodaļā (Eiženijas iela 1E) un Rīgas patversmes vīriešu nodaļā (Latgales ielā 208) ir organizētas aprūpes gultasvietas klientiem (25 gultasvietas sievietēm un 10 gultasvietas vīriešiem), kuru vajadzībām īslaicīga vai ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā nav atbilstošākais pakalpojuma veids, bet ir nepieciešama aprūpe mājās. Tā kā šīm personām nav dzīvesvietas, tad Rīgas patversmē šīm personām nodrošina aprūpes pakalpojumus. 2024. gadā minēto pakalpojumu saņēma **209** personas (99 sievietes un 110 vīrieši). Salīdzinoši 2023. gadā **279** personas – 117 sievietes un 162 vīrieši, 2022. gadā **209** personas – 95 sievietes un 114 vīrieši. 2024. gadā pret 2023. gadu samazinājums ir saistīts ar remontdarbiem, kad bija nepieciešams mazināt vietu skatu, pieprasījums joprojām saglabājas augsts.

Pansijas pakalpojums

No **2017. gada** biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” uzsāka nodrošināt **pansijas pakalpojumu** Ieriķu ielā 28, Rīgā (**20** vietas). Pansijas pakalpojuma ietvaros personām, tai skaitā bezpajumtniekiem ar pašaprūpes grūtībām, kas ir tuvu vajadzībām pēc ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā, tiek nodrošināts mājoklis un sociālās aprūpes pakalpojumi, saglabājot pakalpojuma saņēmējam patstāvīgas dzīves principus. Tas ļauj atslogot ilgstošās sociālās aprūpes institūcijas no klientiem, kuru pašaprūpes vajadzības ir lielākas nekā sniedz sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā, bet mazākas nekā sociālās aprūpes pakalpojumi institūcijā. Līdz ar to personas ar sociālā pakalpojuma sniedzēja atbalstu ir spējīgas dzīvot dzīvokļa vidē.

2024. gadā pansijas pakalpojumu kopā saņēma **23** klienti, no tiem 2 klienti atraduši patstāvīgu dzīvesvietu, 1 klientam izbeigts pakalpojums, jo neievēroja iekšējās kārtības noteikumus. Rindā uz pansijas pakalpojumu gaida 9 klienti. Salīdzinoši 2023. gadā pansijas pakalpojumu kopā saņēma **22** klienti, no tiem 1 klients uzsāka saņemt SAC pakalpojumu, viens klients miris. 2022. gadā pakalpojumu saņēma 27 klienti (3 klientiem atrisināts mājokļa jautājums, 3 izbeigts pakalpojums, 1 klients miris).

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta pašvaldības budžeta minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti **103 850 EUR**.

Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem

Sociālās rehabilitācijas centra bezpajumtniekiem (turpmāk – SRC) pakalpojums ietver sociālo un darba prasmju attīstīšanas pasākumu kopumu, veicinot personas sociālā statusa atgūšanu, iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā, kā arī novēršot citu faktoru izraisītās negatīvās sekas personas dzīvē saskaņā ar katram klientam individuāli izstrādātu sociālās rehabilitācijas plānu. Uzturēšanās termiņš SRC ir viens gads, nepieciešamības gadījumā Rīgas Sociālais dienests var personai atkārtoti piešķirt SRC pakalpojumu. Ņemot vērā pieprasījumu pēc pakalpojuma, 2024.gadā palielināts kopējais vietu skaits SRC pakalpojumam **no 75 uz 85 vietām**.

2024. gadā SRC pakalpojumu sniedza piecas līgumorganizācijas:

- ☼ biedrība „Labā cerība” (7 sieviešu un 18 vīriešu vietas ar izmitināšanu), Aglonas iela 35, k-3 (vīriešiem) un Gardenes iela 3-11 (sievietēm);
- ☼ biedrība „Integrācijas sabiedrībai” (15 vīriešu vietas ar izmitināšanu), „Ratnieki”, Silmalas, Salas pagasts, Mārupes novads;
- ☼ Evaņģēlisko Kristiešu draudze „Zilais Krusts” (15 vīriešu vietas ar izmitināšanu), „Druvas”, Bekas, Lēdmanes pagasts, Ogres novads;

- ☼ nodibinājums „Nova vita” (15 vīriešu un sieviešu vietas ar izmitināšanu), Katoļu iela 14A, Rīga;
- ☼ biedrība „Svētā Lūkas atbalsta biedrība” (15 vīriešu un sieviešu vietas bez izmitināšanas), Bārdziņu iela 2, Rīga.

2024. gadā SRC pakalpojumu kopā saņēma **157** personas, no tām 62 (39 %) personas sociālās rehabilitācijas rezultātā ir atjaunojušas savas sociālās prasmes dzīvot patstāvīgi. 2023.gadā SRC pakalpojums tika nodrošināts **168** personām, no tām 59 (35 %) personas sociālās rehabilitācijas rezultātā ir atjaunojušas savas sociālās prasmes dzīvot patstāvīgi. Salīdzinoši 2022. gadā SRC pakalpojumu kopā saņēma **117** personas. Gada ietvaros pakalpojums tiek nodrošināts lielākam personu skaitam nekā vietu skaits, ņemot vērā personu mainību.

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti **659 333 EUR**.

Apkopojot datus par patversmes/naktspatversmes klientu sociālajām problēmām, var secināt, ka lielākajai daļai klientu tiek identificētas vairākas problēmas, piemēram, veselības, atkarības, nodarbinātības, saskarsmes problēmas. Līdz ar to sociālie darbinieki, lai palīdzētu klientam atrisināt galveno mājokļa problēmu, vispirms palīdz risināt problēmas, kas saistītas ar klienta spēju sociāli funkcionēt. Klientiem identificētās un aktuālākās problēmas ir šādas:

- ☼ veselības rakstura problēmas 80 %, tajā skaitā hroniskas saslimšanas, funkcionēšanas problēmas, kā arī garīga rakstura traucējumu pazīmes;
- ☼ saskarsmes problēma/konflikti 73 %, kas saistīti ar šķiršanos ģimenē, dažādu paaudžu izraisītajām konfliktsituācijām, kā arī saskarsmes problēmas sociālajā vidē un sociālo kontaktu/svarīgu attiecību trūkums. Līdz ar to saskarsmes problēmas negatīvi ietekmē personas psihosociālo stāvokli un spēju pastāvīgi gādāt par savām pamatvajadzībām;
- ☼ atkarības problēma 58%. Klientu vidū plaši izplatīta ir alkohola atkarības problēma, mazāk psihotropo vielu un toksisko vielu izraisītas atkarības. Lai palīdzētu klientiem, sociālais darbinieks piedāvā klientiem apmeklēt Anonīmo Alkoholiķu 12 soļu programmu, atkarības profilakses speciālista konsultācijas, kā arī iesaistīties valsts apmaksātajā Minesotas programmā alkohola atkarības ārstēšanā. Rīgas patversmes DC klienti tiek iesaistīti atbalsta un izglītojošās grupās par alkohola un narkotisko vielu negatīvo ietekmi, sniegta informācija par pieejamo palīdzību problēmas risināšanā;
- ☼ nodarbinātības 48 %. Lai risinātu nodarbinātības jautājumu, klienti tiek iesaistīti Rīgas patversmes DC aktivitātēs, piedāvājot dalību atbalsta grupās.

Sociālie darbinieki palīdz personām risināt dzīvesvietas jautājumu, izmantojot dzīvokļu īres tirgus piedāvājumu.

Galvenie iemesli, kāpēc bezpajumtnieki ilgstoši nevar atrisināt savu sociālo situāciju un uzturas patversmē/naktspatversmēs, ir:

- ☼ ilgstoša alkohola atkarība un veselības problēmas;
- ☼ zems pašvērtējums un motivācijas trūkums iesaistīties savas situācijas uzlabošanā.

Ilgstoša alkohola atkarība veicina personas sociālo atstumtību, jo persona būtiski pasliktina savu garīgo un fizisko veselības stāvokli, zaudē darba spējas un starppersonu komunikācijas prasmes. Bezpajumtniecības problemātikai ir daudzšķautņains raksturs, līdz ar to sociālā darba speciālistiem, risinot sociālos gadījumus, vienlaicīgi jārisina vairākas personu sociālās problēmas un to izraisītās sekas.

Mājokļa problēmas risināšanu apgrūtinā fakts, ka bezpajumtniekus grūti iesaistīt nodarbinātībā un motivēt strādāt, līdz ar to nav ienākumu, lai veiktu pirmo iemaksu par īri un tālāk veiktu regulārus maksājumus. Bezpajumtnieki pierod pie patversmes pakalpojuma nodrošinātajām ērtībām un nevēlas risināt savu dzīvesvietas jautājumu, paaugstinot dzīves kvalitāti. Piemēram, piešķirot patversmes klientam īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu, persona atsakās maksāt izdevumus par komunālajiem pakalpojumiem, jo pieradusi pie bezmaksas patversmes pakalpojuma. Mājokļa, materiālo grūtību,

sadzīves prasmju trūkuma u.c. sociālo problēmu risināšanā ir pieejams arī ģimenes asistenta pakalpojumus.

Lai nodrošinātu Sabiedrības integrācijas fonda izmēģinājuma projekta „Atbalsta pasākumu sniegšana bezpajumtniekiem” pēctecību, no 01.11.2023. biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” sociālās rehabilitācijas programmas ietvaros nodrošina patversmes klientiem 25 mājokļus. 2024. gadā pakalpojumu kopā saņēma 32 klienti (22 sievietes, 10 vīrieši), no tiem 7 klientiem izbeigts pakalpojums un 7 klientiem uzsākts pakalpojums, 10 klienti reģistrēti rindā uz pašvaldības palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, 14 klientiem atkarības problēmas, 17 veselības rakstura problēmas, 14 personas saņēmuši psihologa pakalpojumu. Kopumā 20 klienti ir uzlabojuši savas sociālās funkcionēšanas prasmes, turpretim 5 klientiem nepieciešams turpināt nodrošināt intensīvu atbalstu sociālo problēmu risināšanā. 2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta pakalpojumam izlietoti 274 989 EUR.

Rīgas patversmes Dienas centrs

Dienas centrs bezpajumtniekiem un maznodrošinātiem Rīgas iedzīvotājiem nodrošina sociālo prasmju apguves, izglītojošas, sociālās rehabilitācijas, tai skaitā atbalsta un pašpalīdzības grupu nodarbības, sociālā darba speciālistu konsultācijas, sanitāri higiēniskos, ģimenes ārsta pakalpojumus primārās veselības aprūpes līmenī u.c. pakalpojumus.

Rīgas patversmes Dienas centra bezpajumtniekiem un maznodrošinātiem Rīgas iedzīvotājiem Katoļu ielā 57, Rīgā (turpmāk – DC), pakalpojumus 2024. gadā vidēji dienā saņēma 72 personas (skat. 45. tabulu), tai skaitā dušas pakalpojumu izmantoja vidēji 6 personas dienā, veļas mazgāšanas pakalpojumu – vidēji 5 personas dienā un 30 personas vidēji dienā apmeklēja bibliotēku.

2024. gadā DC pakalpojumus izmantoja kopā 325 personas, no tām 201 jeb 62 % darbaspējīgas personas un 124 jeb 38 % pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti. 2024. gadā DC apmeklētāju skaits salīdzinoši ar 2023. gadu (343) palielinājies par 6 personām.

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta DC pakalpojuma finansēšanai izlietoti 329 927 EUR.

45. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī un gadā Rīgas patversmes DC 2022. – 2024. gadā

	2022	2023	2024
Janvāris	68	89	86
Februāris	53	83	87
Marts	69	84	105
Aprīlis	82	69	90
Maijs	68	48	74
Jūnijs	69	44	57
Jūlijs	58	33	50
Augusts	46	35	60
Septembris	67	44	62
Oktobris	74	65	68
Novembris	79	64	68
Decembris	98	74	61
Vidēji mēnesī:	69	61	72
Klientu skaits gadā:	343	319	325

Rīgas patversmes struktūrvienības Mobilās brigādes ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem (turpmāk – MB) galvenie uzdevumi ir apzināt un regulāri apsekot bezpajumtnieku

pulcēšanās vietas, apsekot konkrētas adreses pēc operatīvās informācijas saņemšanas, noskaidrot klientu vajadzības un problēmas, informēt par iespējām saņemt palīdzību, motivēt klientus risināt problēmas. Lai attīstītu ielu sociālo darbu un gada aukstajā periodā sniegtu palīdzību pēc iespējas lielākam bezpajumtnieku skaitam, no 2019. gada jūlija tika izveidota otra MB. MB sastāvā ir iekļauti divi darbinieki – sociālais darbinieks un šoferis. MB maršruts veidots, iekļaujot zupas virtuvju adreses un citas bezpajumtnieku pulcēšanās vietas. MB bezpajumtniekiem aukstajā gada laikā izsniedz siltu tēju, apģērbu un apavus, kā arī nogādā personas uz naktspatversmēm.

MB darba laiks ir darba dienās no plkst. 9.00 līdz 17.00. Aukstajā gada periodā (no 1. oktobra līdz 30. aprīlim), ja pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra sniegtās informācijas plkst. 8.00 āra gaisa temperatūra ir zemāka par -10°C vai, ja āra gaisa temperatūra ir zemāka par 0°C un vēja ātrums ir lielāks par 10 m/s, MB darba laiks tiek pagarināts līdz plkst. 19.00, kā arī strādā sestdienās.

2024. gadā MB ir sniegusi konsultācijas **1 938** personām, saņēmusi **2 257** tālruņa zvanu, **688** personas nogādātas naktspatversmē vai no/uz ārstniecības iestādei. 2024. gadā salīdzinoši ar 2023. gadu palielinājies MB sniegto konsultāciju skaits par 218 jeb 13%, saņemto zvanu skaits palielinājies par 308 jeb 16%, nogādāto personu skaits naktspatversmē vai no/uz ārstniecības iestādēm, citām institūcijām samazinājies par 82 jeb 11% personām. Par 82 jeb 11% samazinājies MB nogādāto personu skaits uz ārstniecības iestādēm, sociālās aprūpes institūcijām, kā arī citām institūcijām, piemēram, noformēt personu apliecinājošus dokumentus.

46. tabula. Mobilās brigādes ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem sniegtie pakalpojumi 2022. – 2024. gadā

Pakalpojumu veids	2022	2023	2024
Konsultācijas	1 863	1 720	1 938
Saņemtie tālruņa zvani	1 820	1 949	2 257
Personu skaits, kas nogādātas patversmē/ārstniecības iestādē	498	770	688

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta MB pakalpojuma finansēšanai izlietoti **186 927 EUR**.

Īslaicīgās uzturēšanās mītne

Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums nodrošina īslaicīgu dzīvesvietu un sociālā darba speciālista palīdzību sociālo problēmu risināšanā ar mērķi atrast personai pastāvīgu dzīvesvietu.

2024. gadā Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu (turpmāk – ĪUM) nodrošināja 2 līgumorganizācijas – biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” Dzērviņu ielā 1 un biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” Burtņieku ielā 37 (kopā 68 vietas).

2024. gadā pakalpojumu kopā saņēma **147** personas, kas ir par 3 personām mazāk nekā 2023. gadā (**150**). No tām 2024. gadā 54 (37 %) personas atrisināja savu dzīvesvietas jautājumu, salīdzinoši 2023. gadā savu dzīvesvietas jautājumu atrisināja 47 (31 %) personas.

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta ĪUM pakalpojumam izlietoti **289 915 EUR**.

Zupas virtuves

2024. gadā tika līdzfinansēti 4 līgumorganizāciju sniegtie zupas virtuves pakalpojumi – nodibinājuma Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas „Diakonijas centrs” zupas virtuves pakalpojums, biedrības „Žēlsirdības misija „Dzīvības ēdiens”” zupas virtuves pakalpojums, Latvijas Pareizticīgās

Baznīcas Rīgas Svētās Trijādības – Sergija sieviešu klostera zupas virtuves pakalpojums un biedrības „Svētā Jāņa Palīdzība” zupas virtuves pakalpojums.

Zupas virtuvēs piecas reizes nedēļā izsniegtas līdz 690 porcijām dienā, 2024. gadā kopā līdzfinansētas **161 095 porcijas par kopējo summu 160 223 EUR**. Savukārt, 2023. gadā tika līdzfinansēts līdzvērtīgs porciju skaits un par kopējo summu 157 365 EUR, 2022. gadā līdzfinansētas 154 255 porcijas.

Zupas virtuves pakalpojums ir iedzīvotājam viegli pieejams pakalpojums, jo pakalpojuma saņemšanai nav nepieciešams uzrādīt personu apliecinošu dokumentu vai, piemēram, izziņu par atbilstību trūcīgās mājsaimniecības statusam. Zupas virtuves pakalpojums ir svarīgs personām, kurām nav iztikas līdzekļu un kuras dažādu iemeslu dēļ nevēršas sociālajā dienestā palīdzības saņemšanai, vai, tām piemēram, ir grūtības noformēt trūcīgās mājsaimniecības personas statusu, reģistrēties NVA, vai nesadarbojas ar sociālo darbinieku un nepilda līdzdarbības pienākumus savas sociālās situācijas uzlabošanai. Tāpat zupas virtuves pakalpojumus ir risinājums situācijās, kurās persona nevar saņemt sociālo palīdzību, piemēram, periodā, kamēr tiek atjaunots personas apliecinošs dokuments vai arī situācijā, kad persona bez iztikas līdzekļiem atbrīvojās no ieslodzījuma vietas.

Ēdināšanas pakalpojums mazaizsargāto iedzīvotāju grupām

Ēdināšanas pakalpojums mazaizsargāto personu grupām atbilstoši iepirkuma procedūras rezultātam tika nodrošināts 10 ēdiena izdales vietās, darba dienās.

Silto ēdienu persona varēja saņemt personas, uzrādot Rīdzinieka karti, kurām RSD ir noteicis ienākuma līmeņa atbilstību:

- ☼ trūcīgas mājsaimniecības statusam;
- ☼ maznodrošinātas mājsaimniecības statusam;
- ☼ ģimenes (personas) ienākumu līmenis nepārsniedz noteikto ienākumu līmeni, atbilstoši kuram tiek piešķirts mājsaimniecības statusam.

2024. gadā kopā tika izdalītas **308 169 porcijas par kopējo summu 1 014 553 EUR**. Salīdzinoši 2023. gadā kopā tika izdalītas 297 715 porcijas par kopējo summu 832 459 EUR. Savukārt 2022. gadā tika izdalītas 321 480 porcijas par kopējo summu 717 871 EUR. 2024. gadā vidēji dienā tika izdalītas 1 230 porcijas, salīdzinoši 2023. gadā vidēji dienā tika izdalīts mazāks vidējais porciju skaits – 1 186, Savukārt 2022. gadā vidēji dienā tika izdalīts lielāks skaits – 1 270 porcijas.

2024. gadā ēdināšanas pakalpojumu kopā saņēma **2 312** mājsaimniecības, salīdzinoši 2023. gadā ēdināšanas pakalpojumu kopā saņēma mazāk – **2 268** mājsaimniecības. Savukārt 2022. gadā ēdināšanas pakalpojumu kopā saņēma vairāk – **3 210** mājsaimniecības.

No 2022. gada ēdināšanas pakalpojuma sniegšanas vietās ieviesta klientu elektroniskā reģistrēšanas sistēma. Tā nodrošina klientu reģistrāciju tiešsaistes režīmā, klientam izmantojot Rīdzinieka karti. Tiešsaistes režīmā notiek datu apmaiņa ar Pašvaldības sociālās palīdzības informācijas sistēmu, tādējādi nosakot, vai klients atbilst trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusam, vai ir tiesības saņemt ēdināšanas pakalpojumu.

Brīvprātīgo sociālā atbalsta personu darba piesaistes un koordinēšanas pakalpojums

Brīvprātīgo sociālā atbalsta personu darba piesaiste un koordinēšana uzsākta no 2021. gada augusta un tiek nodrošināta sešās sociālās un veselības aprūpes institūcijās (turpmāk – Institūcijas):

- ☼ RSAC „Mežciems”;
- ☼ RSAC „Gaiļezers”;
- ☼ RSAC „Stella maris”;
- ☼ Rīgas patversmē;
- ☼ RBJGSAC;
- ☼ SIA „Rīgas 1. slimnīca” īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļā.

Katrā Institūcijā 2024. gadā nodrošinātas 3 brīvprātīgo darba vietas. Brīvprātīgā darba mērķis ir, papildu Institūcijas nodrošinātajam, atbalstīt klientu sociālās vajadzības pēc komunikācijas, saturīga un aktīva brīvā laika, līdzdalības un sociālās integrācijas.

Brīvprātīgie klientiem nodrošina dāvinājumu piesaisti un cienastu izdali, organizē koncertus, radošās darbnīcas, spēles, izbraukumus un ekskursijas, kā arī sniedz individuālas atbalsta sarunas un sveic jubilārus. Klienti ir īpaši iecienījuši pastaigas svaigā gaisā.

2024. gadā pakalpojumu sniedza trīs pakalpojumu sniedzēji - nodibinājums „Caritas Latvija”, nodibinājums „HOSPISS LV” un biedrība „Maltas Ordeņa palīdzības dienests”, kopā iesaistot **131** brīvprātīgo, salīdzinoši 2023. gadā tika iesaistīti **135** brīvprātīgie.

2024. gadā pakalpojumam izlietotais finansējums no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta **38 838 EUR**.

Atbalsta grupas pakalpojums personām, kuras cietušas no vardarbības

Atbalsta grupas pakalpojums sniegts pilngadīgām personām, kuras cietušas vai cieš no vardarbības (fiziskas, seksuālas, ekonomiskas vai emocionālas vardarbības vai fiziskas vai seksuālas vardarbības draudiem, vai vardarbīgas kontroles).

Atbalsta grupas pakalpojuma saņēmējiem:

- ☼ nodrošināts psihosociāls atbalsts, kā arī atbalsts dzīves grūtībās un sociālajā funkcionēšanā;
- ☼ uzlabotas starppersonu attiecības un dzīves kvalitāte;
- ☼ pilnveidotas personiskās īpašības;
- ☼ veicināta sociālā statusa atgūšana un iekļaušanās sabiedrībā;
- ☼ veicināta prasme atpazīt vardarbību un tās izpausmes ikdienas dzīvē apgūšana;
- ☼ sniegta informācija par palīdzības iespējām, kur vardarbības gadījumā vērsties;
- ☼ sociālo funkcionēšanas prasmju attīstīšana;
- ☼ stiprināti personas iekšējie resursi, lai nepieļautu vardarbības atkātošanos;
- ☼ stiprināti personas ārējie resursi, t.sk. paplašinot paņēmu loku.

Atbalsta grupas vardarbībā cietušām personām 2024. gadā nodrošināja trīs pakalpojuma sniedzēji - Biedrība „Skalbes”, Biedrība „Centrs MARTA” un Biedrība „Atbalsta un izaugsmes centrs „Alendum”.

2024. gadā organizētas 7 atbalsta grupu (12 nodarbības katrā grupā un refleksijas nodarbība pēc katras grupas noslēguma). Kopā pakalpojumu 2024. gadā saņēma **71** persona. Salīdzinoši 2023. gadā - **46** personas, bet 2022. gadā – **29** personas.

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta pakalpojumam izlietoti **34 098 EUR**.

Psihologiskā atbalsta pakalpojums - psihologa konsultācijas pilngadīgām personām

Psihologa konsultācijas sniegtas pilngadīgām personām, kuras nonākušas sociālas krīzes situācijā vai atrodas sarežģītā psihoemocionālā stāvoklī, personām ar augstu sociālās izolētības risku, kā arī personām stresa situācijā sakarā ar darba zaudēšanu.

Individuālo psihologa konsultāciju pilngadīgām personām uzdevumi - sniegt virzienu problēmu risināšanai un saskarsmes veicināšanai, savstarpējo attiecību ģimenē un ārpus tās uzlabošanai un stiprināšanai, uzlabot spēju rast risinājumu sociālās krīzes situācijā, labāk konkurēt darba tirgū.

2024. gadā konsultācijas pilngadīgām personām nodrošināja 4 psihologi.

Pakalpojumu 2024. gadā saņēma **110** personas, kopā sniegtas **796** konsultācijas. Salīdzinoši 2023. gadā pakalpojums sniegts **108** personām, konsultāciju skaits – **705**, bet 2022.gadā – **76** klienti, **501** konsultācija.

2024. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta pakalpojumam izlietoti **28 486 EUR**.

NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA

Rīgas pašvaldībā Labklājības departamenta funkcijas ietver nodarbinātības jautājumu koordinēšanu.

Starp RPVL un Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālo filiāli 2019. gada 18. aprīlī atkārtoti tika noslēgts sadarbības līgums (turpmāk – Līgums) par nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānošanu un izpildi pašvaldībā un bezdarba samazināšanas preventīvo pasākumu organizēšanu un īstenošanu, ievērojot visas Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma 8. pantā pašvaldībai noteiktās funkcijas un pienākumus. Pildot Līgumā ietvertos uzdevumus Labklājības departaments nodrošināja sadarbību un informācijas apmaiņu nodarbinātības jautājumos starp NVA Filiāli un pašvaldības institūcijām šādos veidos:

- ☼ sagatavoja un iesniedza NVA Filiālē pārskatu par Rīgas pilsētas pašvaldībā 2024. gadā īstenoto nodarbinātības veicināšanas pasākumu izpildi un pārskatu par plānotajām aktivitātēm nodarbinātības jomā 2025. gadā;

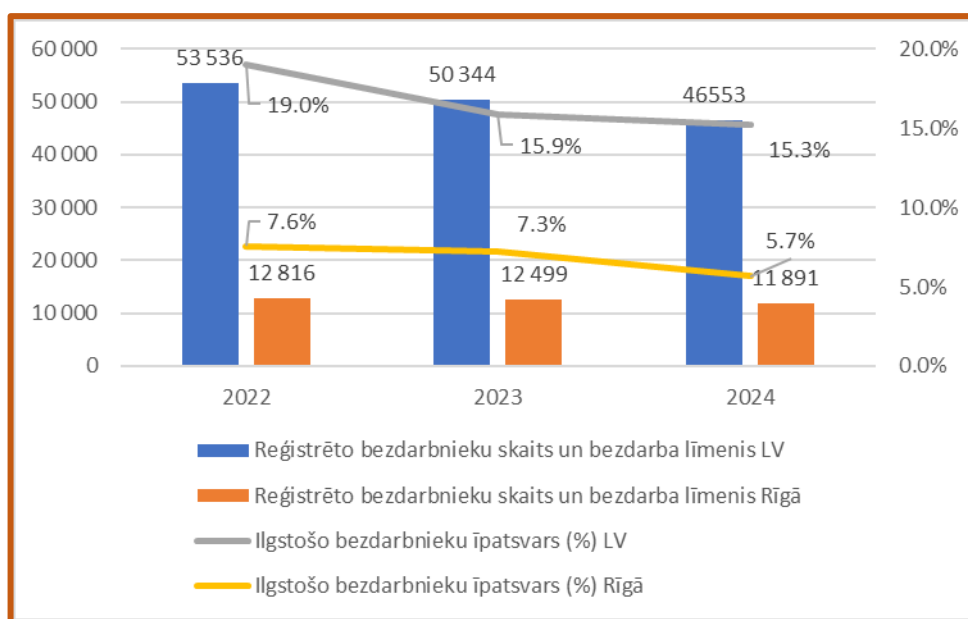
- ☼ organizēja tiešsaistes sanāksmi RSD un NVA Filiāles informācijas apmaiņai un sadarbības veicināšanai kopīgo klientu bezdarba un sociālo problēmu risināšanā, klientu aktivizēšanā un iesaistīšanā darba tirgū, kā arī darbaspējīgo nestrādājošo klientu iesaistīšanā NVA Filiāles organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos;

- ☼ regulāri informēja sadarbības partnerus un RSD speciālistus par NVA Filiāles aktualitātēm.

Bezdarba situācijas raksturojums Latvijā un Rīgā

Reģistrētā bezdarba līmenis (reģistrēto bezdarbnieku skaits pret darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu) (turpmāk – bezdarba līmenis) **Latvijā** 2024. gada decembra beigās bija 4 %. Salīdzinot 2024. gada decembra beigās ar atbilstošo periodu pirms gada, reģistrētā bezdarba līmenis valstī samazinājās par 0,3 procentu punktiem (no 4,3 % uz 4 %) (skat. 15. attēls). Bezdarba līmenis dažādos Latvijas reģionos ievērojami atšķiras 2024. gada decembrī reģistrēts Rīgā 3,1 %, bet augstākais bezdarba līmenis bija Latgales reģionā 7,3 %. Var novērot tendenci, ka bezdarba līmenis gan valstī kopumā, gan Rīgā pēdējo trīs gadu laikā turpina samazināties, t.sk. ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars no kopējā bezdarbnieku skaita Rīgā turpināja ievērojami samazināties (no 7,3 % uz 5,7 %).

15. attēls. Bezdarba statistika Latvijā un Rīgā 2022. – 2024. gadā (dati uz 31. decembri)

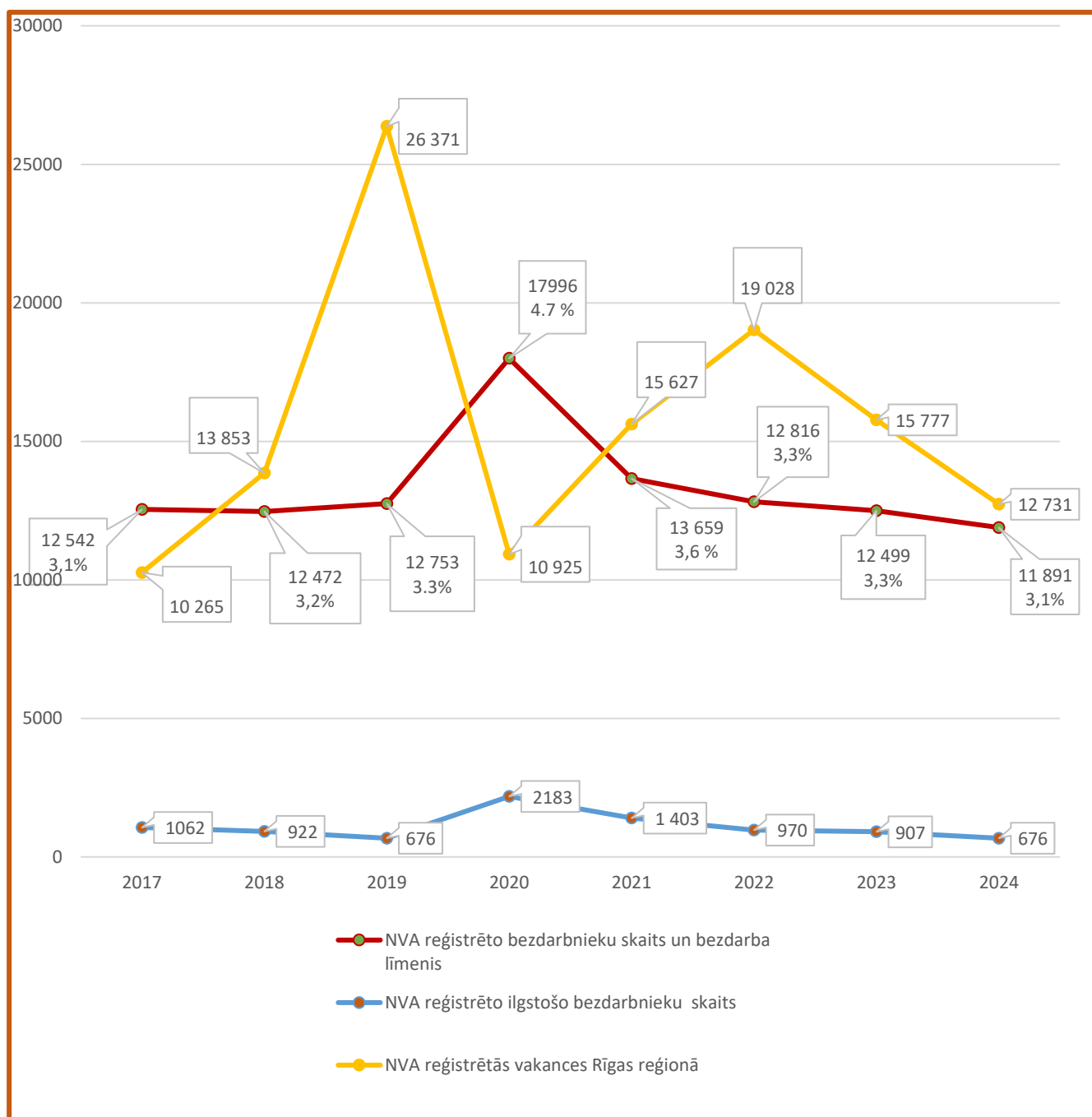
2024. gada decembra beigās Latvijā bija reģistrētas 15 486 brīvās darba vietas, kas ir par 3 833 jeb 19,8% mazāk, salīdzinot ar 2023. gada decembri, kad Latvijā bija reģistrētas 19 319 brīvās darba vietas. 2024. gada beigās visvairāk aktuālo vakancu, bija šādās nozarēs: administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība, būvniecība, apstrādes rūpniecība, transports un uzglabāšana, informācijas un komunikācijas pakalpojumi. Valstī 2024. gada griezumā ir vērojams brīvo darba vietu samazinājums visās profesiju pamatgrupās, izņemot augstas kvalifikācijas profesiju pamatgrupā “Nacionālo bruņoto spēku profesijas” un augstas kvalifikācijas profesiju pamatgrupā “Speciālisti”. Savukārt, vislielākais brīvo darba vietu samazinājums ir vidējas kvalifikācijas profesiju pamatgrupā “Kvalificēti strādnieki un amatnieki”.

Rīgā 2024. gada beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija 3,1% ar reģistrētiem 11 891 bezdarbniekiem, tas ir par 0,2 procentu punktiem mazāk nekā 2023. gada beigās, savukārt 2024. gada janvārī 3,2 % ar reģistrētiem 12 469 bezdarbniekiem, gada griezumā bezdarba līmenis samazinājies par 0,1 procentu punktu, liecina NVA publiskotā informācija.

NVA Rīgas reģionālajā filiālē 2024. gada decembra beigās bija pieejamas 12 731 reģistrētas brīvas darba vietas, kas ir kritums par 3 046 vakancēm salīdzinot ar attiecīgo rādītāju 2023. gada beigās. Uz katru brīvo darba vietu Rīgā decembrī bija reģistrēti 0,93 bezdarbnieki salīdzinot ar 2023. gadu, kad vidēji uz vienu vakanci bija 0,79 bezdarbnieki. Šāda tendence norāda uz to, ka darba devējiem kopumā aizpildīt brīvās vakances ir kļuvis nedaudz vieglāk. Gada beigās Filiālē bija reģistrētas 82,2 % no visām valstī reģistrētajām vakancēm. Jāatzīmē ka šī attiecība ir praktiski nemainīga salīdzinājumā ar 2023. gadu, jo atšķirība ir tikai 0,2%. Pēdējo trīs gadu laikā NVA Filiālē reģistrētais vakancu skaits ir bijis mainīgs, sasniedzot savu augstāko līmeni 2022. gadā, pakāpeniski samazinoties līdz pat 2024. gada beigām.

Rīgā pēdējo gadu laikā bezdarba statistikā ir novērojams, ka bezdarbnieku skaits un bezdarba līmenis ir atgriezies pirms COVID-19 laika līmenī un 2024.gadā bija aptuveni 3,1 % apmērā, un kopš COVID-19 pandēmijas izraisītā pīķa 2020. gada beigās ir samazinājies NVA Filiālē Rīgā reģistrēto bezdarbnieku skaits par 34 % (no 17 996 bezdarbniekiem 2020. gada decembrī līdz 11 891 bezdarbniekiem 2024. gada decembrī) (skat. 16. attēlu). Salīdzinājumā ar iepriekšējo 2023. gadu NVA Filiālē Rīgā reģistrēto bezdarbnieku skaits samazinājies par 4,5 % (no 12 449 bezdarbniekiem 2023. gada decembrī līdz 11 891 bezdarbniekiem 2024. gada decembrī).

16. attēls. NVA bezdarba statistika Rīgā - nestrādājošo klientu, t.sk. ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un reģistrētās vakances 2017. – 2024. gadā (dati uz 31. decembri)

Rīgā 2024. gada decembrī bezdarbnieka pabalstu nesaņēma 1 902 personas jeb 16 % no visiem Filiālē reģistrētajiem bezdarbniekiem Rīgā. Salīdzinājumā no gada sākuma (2 938 personas, kas nesaņēma bezdarbnieka pabalstu) vērojams bezdarbnieku, kas nesaņem bezdarbnieka pabalstu, skaita samazinājums par 1 036 personām.

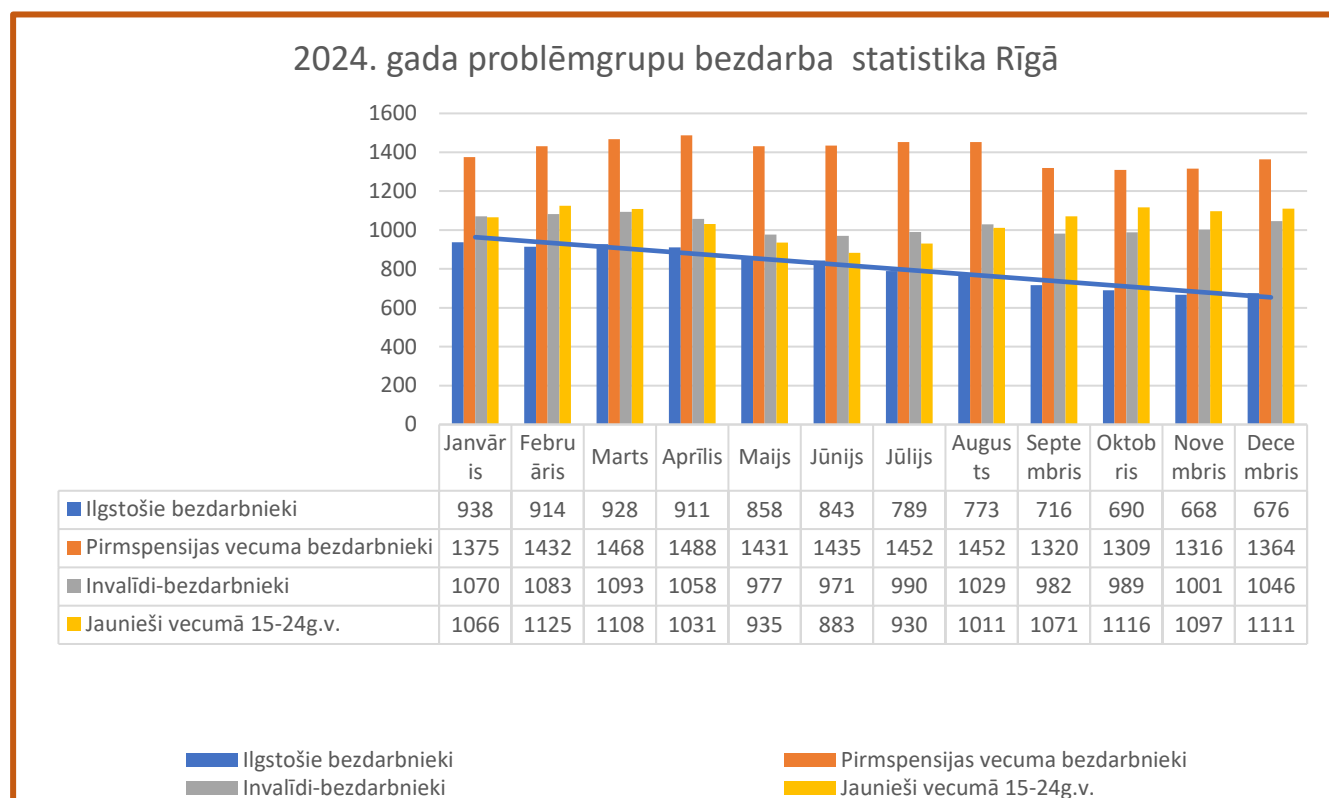
Pašvaldības testētos sociālos pabalstus RSD 2024. gada decembrī saņēma 1 084 darbspējīgas nestrādājošas personas. No visiem NVA Filiālē reģistrētajiem bezdarbniekiem tie bija 9,1 % par 3,1 procentu punktiem mazāk nekā iepriekšējā gada decembrī (2023. gadā 12,2 %).

Ilgstošo bezdarbnieku¹⁵ skaits Rīgā NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku vidū 2024. gada janvārī bija 938 personas, bet decembra beigās 676 personas, kas uzrāda problēmgrupas personu skaita būtisku samazināšanos par 27,9 % kopš janvāra (skat. 10. attēlu). RSD reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits 2024. gada decembrī bija 236 personas jeb 13 % no kopējā decembrī reģistrētā darbspējīgo nestrādājošo klientu skaita – 1 810 personas personām.

Salīdzinājumā ar 2023. gada decembra datiem, 2024. gadā samazinājies ilgstošo bezdarbnieku skaita īpatsvars – par 25,5 procentu punktiem (no 907 personām 2023. gada decembrī uz 676 personām 2024. gada decembrī). Laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim dati rāda svārstības dinamikā, bet kopējā tendence ir lejupvērstā. Pirmspensijas vecuma bezdarbnieku skaits kopumā ir lielāks kā pārējām problēmgrupām un gada griezumā ir bijis mainīgs, bet gada nogalē salīdzinājumā ar janvāri, samazinājās tikai par 11 personām uz 1 364 personām 2024. gada decembrī, t.i. par 0,8 %, savukārt salīdzinājumā ar 2023. gada decembri samazinājies par 3,6 procentu punktiem (no 2023. gada decembra 1 415 personām uz 1 364 personām 2024. gada decembrī). Laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim dati rāda svārstības, bet kopējā tendence ir lejupvērstā. Personu ar invaliditāti skaita īpatsvars salīdzinājumā ar 2023. gada decembri ir samazinājies par 3 procentu punktiem (2023. gada decembrī no 1 078 personām uz 1 046 personām 2023. gada decembrī). Laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim ir novērojamas svārstības dinamikā, bet kopējā tendence ir augšupvērstā. Savukārt jauniešu (15-24 g.v.) salīdzinājumā ar 2023. gada decembri skaita īpatsvars palielinājies par 2,3 procentu punktiem (no 2023. gada decembra 1 085 personām uz 1 111 personām 2024. gada decembrī). Laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim dati rāda būtiskas svārstības, bet kopējā tendence ir augšupvērstā, šīs bezdarbnieku grupas īpatsvars kopš 2022. gada ir izteikti palielinājies no 6,7% uz 9,3% no kopējā NVA filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaita.

¹⁵ Darbspējīga persona, nestrādā un ir reģistrējusies NVA ilgāk kā 12 mēnešus.

17. attēls. Problēmgrupu skaita izmaiņas Rīgā NVA Filiālē 2024. gadā

RSD nestrādājošu klientu skaita izmaiņas

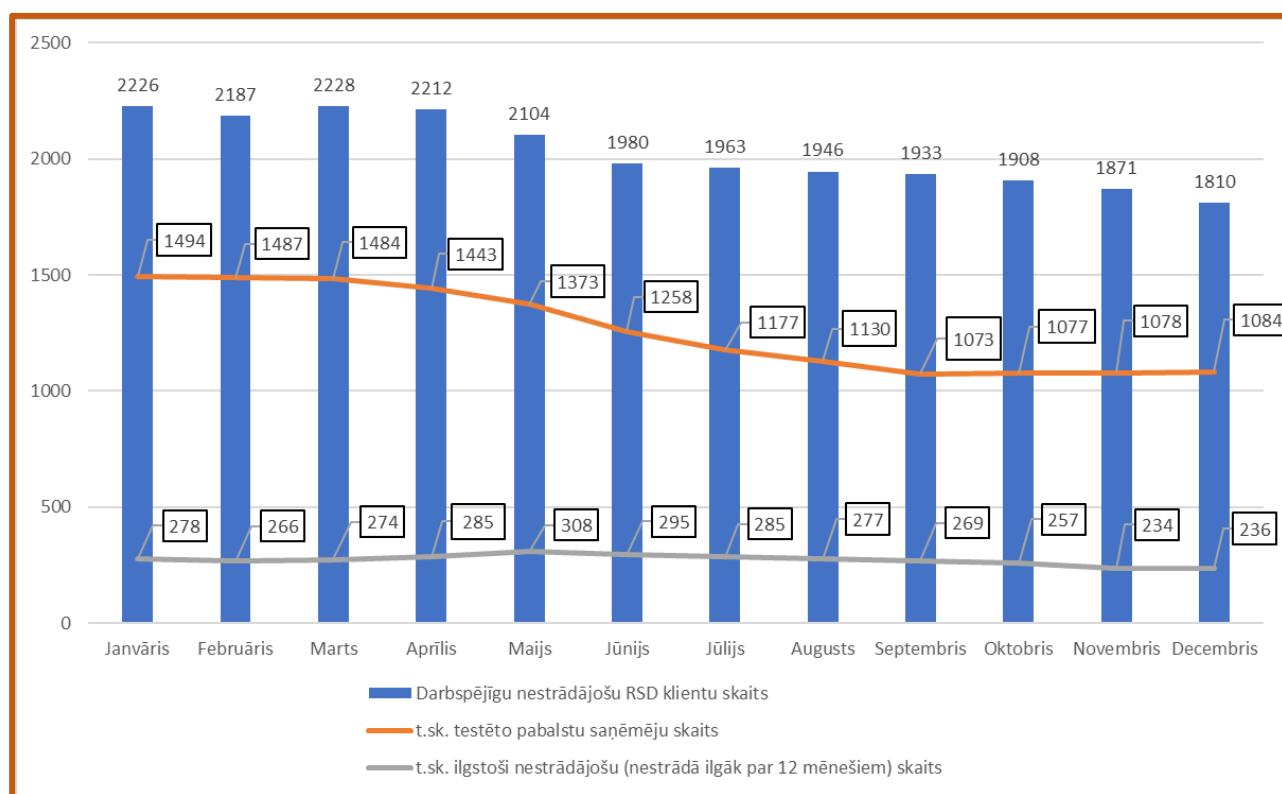
2024. gada decembrī no NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaita, RSD reģistrēti nestrādājoši klienti (turpmāk – nestrādājoši klienti) bija 15,2 % - par 3,8 procentu punktiem mazāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2023. gadā 19 %), bet sociālās palīdzības saņēmēju skaits bija 9,1 % no RSD reģistrētiem nestrādājošiem klientiem - par 3,1 procentu punktiem mazāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2023. gadā 12,2%).

RSD 2024. gadā vērojams SOPA datu bāzē reģistrēto nestrādājošo klientu - sociālās palīdzības saņēmēju skaita samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo 2023. gadu.

2022. gada laikā salīdzinājumā ar 2021. gadu nestrādājošu klientu skaits palielinājās par 8 853 personām. Savukārt 2023. gadā RSD bija vērojams nestrādājošu klientu skaita straujš samazinājums - par 5 060 personām jeb 44.6 %, salīdzinot ar 2022. gadu. 2023. gada griezumā, bija vērojama nestrādājošu klientu skaita samazināšanās par 36 % (no 3 694 personām janvārī līdz 2 359 personām decembrī) (skat. 11. attēlu) un 2024. gadā nestrādājošu klientu skaits turpināja samazināties līdz pat 1 810 personām, kas vērtējams kā būtisks samazinājums trīs gadu griezumā, kā arī attiecībā pret 2023. gadu samazinājums ir par 23,3 procentiem. RSD reģistrēto ilgstoši nestrādājošu ¹⁶ personu skaits 2024. gadā turpināja samazināties līdz par 236 personām (no 278 (janvārī) uz 236 (decembrī)).

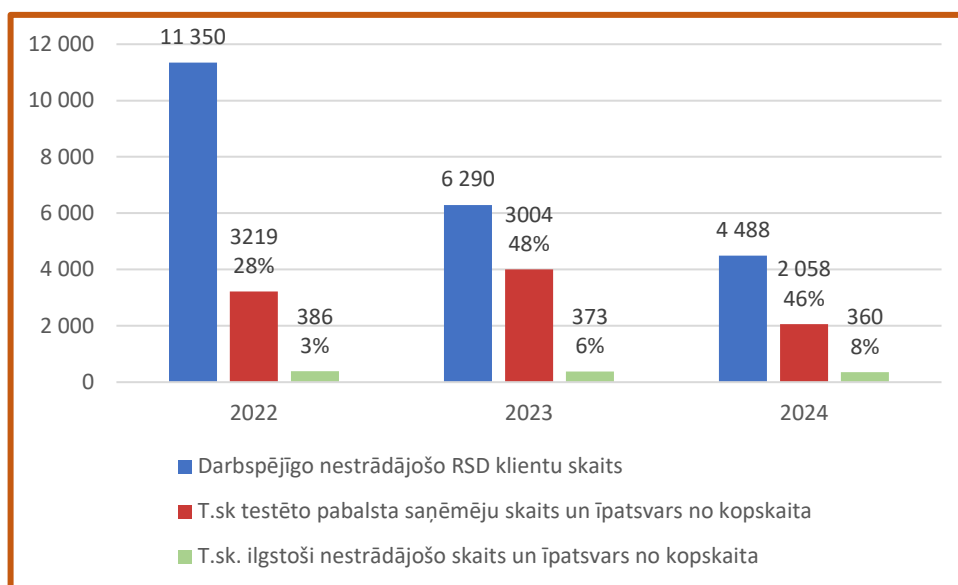
¹⁶ Algotu darbu nestrādā ilgāk par 12 mēnešiem.

18. attēls. RSD nestrādājošu klientu, testēto pabalstu saņēmēju un ilgstoši nestrādājošu klientu skaits 2024. gadā pa mēnešiem

RSD datu bāzē 2024. gadā kopā bija reģistrēti nestrādājoši 4 488 klienti (2023. gadā 6 290 personas, 2022. gadā 11 350 personas), t.sk. 2 058 personas bija testēto pabalstu (GMI, dzīvokļa un veselības aprūpei) saņēmēji jeb 46 % no visiem reģistrētajiem nestrādājošiem klientiem (2023. gadā 3004 personas jeb 48 %, 2022. gadā 3 219 personas jeb 28 %). Salīdzinājumā ar iepriekšējo 2023. gadu ir samazinājies kopējais nestrādājošo klientu skaits par 28,6%, un testēto pabalstu saņēmēju skaits par 48,6 %, kā arī ilgstoši nestrādājošo klientu skaits samazinājies par 3,5% salīdzinājumā ar 2023. gadu. Darbspējīgo nestrādājošo RSD klientu skaits pēdējos trīs gados ir ievērojami sarucis, t.sk. tas turpināja samazināties arī 2024. gadā, kā arī testēto pabalstu saņēmēju skaitam ir lejupejoša tendence, savukārt ilgstoši nestrādājošo RSD klientu skaits ir bijis mainīgs, līdz gada beigām samazinoties tikai nedaudz. (skat. 19. attēlu un 47. tabulu).

19. attēls. Nestrādājošo klientu, tai skaitā pašvaldības testēto pabalstu saņēmēju un ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars % 2022. – 2024. gadā

47. tabula. Nestrādājošo klientu skaits, tai skaitā ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars % 2022. – 2024. gadā

Klienti	2022	2023	2024
Darbspējīgi nestrādājoši RSD klienti, tai skaitā	11 350	6 290	4 488
ilgstoši nestrādājoši	386 (3 %)	373 (6%)	360 (8%)

Pašvaldības testētos pabalstus 2024. gadā kopā pavisam saņēma 2 058 klienti, kas ir 46 % no visiem reģistrētiem nestrādājošiem klientiem. Salīdzinājumā ar 2023. gadu testēto pabalstu saņēmēju skaits ir samazinājies par 946 personām. Savukārt, ja vērtē RSD darbspējīgo nestrādājošo klientu skaitu pret testēto pabalstu saņēmēju skaitu, tad šis skaits salīdzinājumā ar 2023. gada proporcijām tā ir palikušas gandrīz nemainīgs, proti, testētos pabalstus saņēma 48 % (3 004 personas) no kopējā RSD darbspējīgo nestrādājošo klientu skaita. (skat. 19. attēlu, 47. tabulu un 48. tabulu).

48. tabula. Testēto pabalstu saņēmēju skaita izmaiņas 2022. – 2024. gadā

Pabalsta veids	2022	2023	2024
Visi testēto pabalstu saņēmēji, tai skaitā	3 219	3 004	2 058
GMI	2 278	2 012	1 477
Dzīvokļa pabalsts	2 316	2 306	1 516
Pabalsts veselības aprūpei	33	34	23

2024. gadā divas lielākās RSD klientu mērķa grupas no reģistrēto nestrādājošo klientu kopskaita bija: vecumā 30 - 49 gadi 2 044 klienti jeb 45 % un vecumā 50 – 59 gadi 970 klienti jeb 22 %.

Salīdzinot klientu vecuma grupas trīs gadu laikā no 2022. gada līdz 2024. gadam novērojams, ka pakāpeniski starpība starp nestrādājošu sieviešu skaitu un nestrādājošu vīriešu skaitu ir samazinājusies.

No nestrādājošo klientu kopskaita 2024. gadā sievietes bija 2 666 personas jeb 59 %, savukārt vīrieši bija 1 819 personas jeb 41 % (skat. 49. tabulu).

49. tabula. Nestrādājošie klienti 2022. – 2024. gadā - dzimuma un vecuma statistiskais portrets

2022			2023			2024		
Sievietes 7 798 69%	KOPĀ 11 338 Vecuma grupa 	Vīrieši 3 540 31%	Sievietes 3 869 62%	KOPĀ 6 283 Vecuma grupa 	Vīrieši 2 414 38%	Sievietes 2 666 59%	KOPĀ 4 485 Vecuma grupa 	Vīrieši 1 819 41%
977	15-24 13%	472	394	15-24 11%	310	289	15-24 13%	291
868	25-29 11%	345	326	25-29 8%	155	205	25-29 7%	107
4 089	30-49 51%	1 683	1 954	30-49 48%	1 094	1 310	30-49 45%	734
1 238	50-59 16%	631	786	50-59 21%	534	541	50-59 22%	429
626	60+ 9%	409	409	60+ 12%	321	321	60+ 13%	258

RSD sociālo darbinieku atbalsts bija būtisks vairākām nestrādājošu rīdzinieku grupām, lai veicinātu viņu integrāciju darba tirgū un sabiedrībā. Šis atbalsts bija īpaši nepieciešams RSD klientiem pirms pensijas vecumā (55+), ilgstoši slimojošām personām, indivīdiem ar nediagnosticētiem garīgās attīstības traucējumiem, personām ar atkarībām, cilvēkiem ar zemām valsts valodas prasmēm, kā arī personām ar zemām darba un sociālajām prasmēm un izteikti zemu motivāciju mainīt savu dzīves situāciju u.c. Sociālais darbs bija īpaši aktuāls vidējā gada gājuma nestrādājošiem cilvēkiem, lai palīdzētu atjaunot un stabilizēt viņu sociālo funkcionēšanu.

Sociālais darbs ar bezdarbniekiem

Nodrošinot kvalitatīvu sociālā darba pakalpojumu RSD, 2024. gadā sociālo darbinieku uzdevumi darbā ar pilngadīgām personām ietvēra: atbalsta sniegšanu klientiem sociālo problēmu risināšanā, tostarp nodarbinātības jautājumos, klientu integrācijas veicināšanu sabiedrībā, palīdzību neatkarīgas dzīves prasmju apgūvē un klientu atbildības veicināšanu par pozitīvām izmaiņām savā sociālajā situācijā.

Klienti, kuri saviem spēkiem nespēj gūt regulārus algota darba ienākumus un apmierināt personas/ģimenes pamatvajadzības, tiek iesaistīti savu sociālo un nodarbinātības problēmu risināšanā, saņemot psihosociālu atbalstu un dažādus pakalpojumus, ar mērķi rosināt un pamudināt nestrādājošus klientus mainīt situāciju, lai uzlabotu dzīves kvalitāti.

Nepieciešamības gadījumā sadarbība ar sociālo darbinieku ir viens no nestrādājošu klientu – sociālās palīdzības saņēmēju līdzdarbības pienākumiem. Sociālais darbinieks sociālā darba ietvaros sadarbībā ar klientu izvērtē sociālo situāciju, identificē problēmas un to cēloņus, analizē klientam pieejamos resursus un atbalsta sistēmu, klienta stiprās un vājās puses, kā arī spēju un motivāciju risināt savas problēmas. Kopā ar klientu tiek izstrādāts un realizēts individuāls problēmu risināšanas plāns, pēc nepieciešamības sniegtas gan individuālas konsultācijas, gan piesaistīti klienta problēmu risināšanai atbilstošie resursi.

Līdzšinējā sociālo darbinieku sadarbība ar NVA speciālistiem un sociālās palīdzības un pakalpojumu sistēmas attīstība Rīgā ir veicinājusi klientu atbildību un vēlmi aktīvi iesaistīties savas sociālās situācijas uzlabošanā.

Sociālie darbinieki 2024. gadā individuālu sociālo darbu veica ar 96 nestrādājošām personām¹⁷, palīdzot risināt viņu un ģimenes locekļu sociālās problēmas (skat. 50. tabulu). RSD sociālā darba speciālisti 2024. gadā nestrādājošiem klientiem kopumā sniedza 7 811 konsultācijas, kas ir par 874 konsultācijām mazāk kā 2023. gadā.

2024. gadā 341 nestrādājošiem klientiem sociālā palīdzība tika atteikta, no tiem 31 persona atteicās no sadarbības.

50. tabula. Sociālais darbs ar nestrādājošiem klientiem, tai skaitā sniegto konsultāciju un klientu, kas atteikušies no līdzdarības skaits 2022. – 2024. gadā¹⁸

Gads	2022	2023	2024
Kopējais reģistrētais nestrādājošu personu skaits	11 350	6290	4 488
Personu skaits, ar kurām risināts individuāls sociālais gadījums	155	132	96
Personu skaits, kas saņēmušas sociālo darbinieku konsultācijas	1 647	813	916
Konsultāciju kopējais skaits	7 426	8685	7 811
Klientu skaits, kuriem atteikta palīdzība	406	508	341

Risināto sociālo gadījumu skaita samazinājums ir saistīts ar vairākiem faktoriem. Te jāmin gan tas, ka kopējais nestrādājošo klientu skaits ir samazinājies, gan tas, ka klientiem ir komplicētākas risināmās problēmas, kuru risināšanai nepieciešams ilgāks sadarbības laiks ar klientu, Ukrainas bēgļu skaita samazinājums Latvijā, kā arī tāpat kā iepriekšējā gadā arī 2024. gadā joprojām būtisks iemesls ir lielā sociālo darbinieku mainība un pastāvīgās sociālo darbinieku amata vakances.

Pamatojoties uz RSD datiem¹⁹, secināms, ka sociālo darbinieku darbā ar pilngadīgām personām ievērojama daļa klientu bija nestrādājošas personas pirms pensijas vecumā vai bez valsts valodas zināšanām, kā arī personas ar nediagnosticētiem garīga rakstura traucējumiem. Joprojām ir liels klientu skaits, kuri veselības problēmu dēļ neapzinās savas grūtības, tādējādi trūkstot motivācijai tās risināt. Tāpat kā iepriekšējos gados ir novērota tendence, ka daļai nestrādājošu personu ilgstošas veselības problēmas ir ar prognozējamu invaliditāti.

Saskarsmes problēmas un konflikti ir viena no biežāk fiksētajām problēmām pilngadīgām personām, taču klienti nav gatavi risināt saskarsmes problēmas ar līdzcilvēkiem, veido līdzatkarīgas attiecības - dažkārt tam ir praktiski iemesli, piemēram, personai ir nelieli ienākumi, bet nepieciešams apmaksāt komunālo maksājumu rēķinus. Emocionāla un fiziska vardarbība ģimenēs nereti mēdz būt saistīta ar apreibinošu vielu lietošanu. 2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gadu ir samazinājies to personu

¹⁷ Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) atskaite „Pārskats par darbaspējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem” (Nestrādājošo atskaite).

¹⁸ Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) atskaite „Pārskats par darbaspējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem” (Nestrādājošo atskaite) datiem.

¹⁹ Pārskats par Rīgas sociālo darbinieku darbu (5. pielikums).

skaitis, kurām risinātas atkarību problēmas, saistībā ar kopējo klientu skaita samazināšanos. Sociālie darbinieki veica sociālo darbu ar klientiem ar atkarības problēmām, kuriem ir grūtības ilgstoši noturēties darbā un nodrošināt sev pamatvajadzības, kā arī sniedza atbalstu personām, kuras nepārvalda valsts valodu, kas rada lielākas grūtības socializēties un iesaistīties savas situācijas uzlabošanas procesā.

Kopumā var secināt, ka daudzi klienti nonāk RSD redzeslokā saistībā ar multiplām problēmām – atkarības, veselības, uzvedības, nodarbinātības, mājokļa, materiālām, nenokārtotu dokumentu, u.c. problēmām. No minētā var secināt, ka darbs ar šiem klientiem prasa lielus sociālo darbinieku iekšējos resursus, lai nodibinātu kontaktu, sniegtu psihosociālo atbalstu, izzinātu šo personu vēlmes, vajadzības un noteiktu prioritātes, izvēloties un sniedzot atbalsta pakalpojumus.

No RSD datiem²⁰ par klientu sociālajām problēmām redzams, ka nodarbinātības problēmas 2024. gadā risinātas 621 gadījumā (skat. 51. tabulu).

51. tabula. Risināto nodarbinātības problēmu skaits darbā ģimenēm ar bērniem un darbā ar pilngadīgām personām 2022. -2024. gadā.

Problēmas	Risinātās problēmas darbā ar ģimenēm ar bērniem			Risinātās problēmas darbā ar pilngadīgām personām		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Nodarbinātības problēmas, tai skaitā	610	747	343	330	325	278
bezdarbs (nestrādā līdz 12 mēn.)	148	228	145	71	124	70
ilgstošs bezdarbs (nestrādā ilgāk par 12 mēn.)	110	143	84	181	144	146
nestrādā, bet nav reģistrēts bezdarbnieka statuss	48	72	57	34	19	13
strādā neregistrēti	97	106	84	24	21	38
pašnodarbināta persona ar zemiem ienākumiem	25	36	14	6	10	3
strādā līgumdarbus ar zemiem ienākumiem	45	34	24	9	4	8
bērna kopšanas atvaļinājums	137	128	79	5	3	0

Ilgstoši nestrādājošu klientu sociālais portrets ar katru gadu kļūst arvien sarežģītāks. Sociālā darba prakse liecina, ka ilgstošs bezdarbs nelabvēlīgi ietekmē cilvēkus, samazinot motivāciju mainīt savu dzīves situāciju. Personības izmaiņas un pozitīvas pieredzes trūkums klientiem apgrūtina ieilgušo problēmu identificēšanu un risināšanu. Bieži vien darba dzīvē iekļauties traucē dažādas atkarības, veselības problēmas, tostarp garīgās attīstības un psihoemocionāli traucējumi, kā arī sociālo prasmju trūkums,

²⁰ Pārskats par Rīgas sociālo darbinieku darbu (8.pielikums).

piemēram, pašaprūpes un dzīves prasmju trūkums, plānojot savu laiku un resursus. Daļa klientu pieņem radušos situāciju – dzīves kvalitātes kritumu – kā normu un nav gatavi pārmaiņām, savukārt citiem trūkst sociālo un darba prasmju, taču gan vieniem, gan otriem ir nepieciešams sociālā darbinieka atbalsts problēmu risinājumu saskatīšanā. 2024. gadā, līdzīgi kā iepriekšējos gados, sociālie darbinieki darbā ar pilngadīgām personām atzīmēja, ka strādāja ar šādām klientu problēmām²¹:

- ☼ ar 137 vardarbībā cietušu personu problēmām par 200 personām mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ ar 289 personām tika risinātas atkarības problēmas par 110 personām mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ ar 530 personām tika risinātas saskarsmes problēmas un konflikti par 9 personām mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ 22 personām bija jāpalīdz risināt izglītības problēmas par 1 personu vairāk kā 2023. gadā;
- ☼ 155 personām bija uzvedības problēmas - par 105 personu mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ 363 personas saņēma atbalstu sociālo prasmju trūkumā - par 30 personām mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ 300 personām atbalsts bija nepieciešams veselības problēmās, t.sk. prognozējot invaliditāti par 211 personām mazāk 2023. gadā;
- ☼ 19 personām bija nepieciešama palīdzība dokumentu kārtīšanā par 32 personām mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ 3 personas saņēma atbalstu krīzes situācijā par 9 personām mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ 24 personas bija ar valsts valodas zināšanu trūkumu par 8 personām mazāk kā 2023. gadā;
- ☼ 346 personām tika sniegts atbalsts materiālo problēmu risināšanai - par 62 personām mazāk kā 2023. gadā.

Analizējot šo datu tendences, var secināt, ka RSD risināto klientu problēmu loks ir saistīts ar veselības problēmām, uzvedības grūtībām, atkarībām, vardarbības gadījumiem, un materiālo problēmu risināšanu un gandrīz visās pozīcijās sociālo problēmu skaits ir samazinājies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Zināms, ka procesi Latvijā saistībā ar Covid - 19 pandēmiju un Krievijas Federācijas izraisīto bruņoto konfliktu Ukrainā negatīvi ietekmēja cilvēku psihoemocionālo stāvokli un ekonomisko situāciju. Pētījumi liecina, ka šādos gadījumos palielinās depresijas, trauksmes un stresa traucējumu, kā arī atkarību risks, kas būtiski ietekmē personu veselības stāvokli, rīcību un funkcionēšanu. Sociālajā līmenī kā riska faktori tiek minēti nabadzība, sociālā atstumtība, nevienlīdzība, stabilitātes trūkums, mājokļa trūkums u.c. Līdz ar to pēdējos gados RSD sociālie darbinieki organizēja palīdzības un pakalpojumu piesaisti personām un ģimenēm atbilstoši viņu aktuālajām vajadzībām. Personu, kurām konstatētas valsts valodu zināšanu trūkums, nepieciešama palīdzība dokumentu kārtīšanā, skaits arī šogad turpināja samazināties, iespējams, saistībā ar bēgļu, no Ukrainas, skaita samazināšanos Latvijā.

SOPA pārskats²² par nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem 2024. gadā rāda papildu šķēršļus nestrādājošu klientu integrācijai darba tirgū un uz kuru novēršanu vai mazināšanu ir vērsts individuāls sociālais darbs:

- ☼ 45 ilgstoši slimojošas personas;
- ☼ 79 personas bez pastāvīgas dzīvesvietas;
- ☼ 235 patversmes klienti;
- ☼ 9 personas ar mājokļa problēmām (tiesas spriedums par izlikšanu, nepiemērots mājoklis, iesniegta prasība tiesā par izlikšanu);

²¹ Pārskats par Rīgas sociālo darbinieku darbu (8.pielikums).

²² Pašvaldības sociālo pakalpojumu administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) atskaite „Pārskats par darbaspējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem” (Nestrādājošo atskaite).

- ☼ 16 sodu izcietušas personas;
- ☼ 85 pilngadīgi bāreņi;
- ☼ 91 personas, kuru aprūpē ir bērns invalīds;
- ☼ 252 personas, kuru bērni neapmeklē bērnudārzu u.c.

Nodarbinātības, izglītības, u.c., problēmu risināšanā sociālie darbinieki klientu interesēs sadarbojas ar dažādiem sadarbības partneriem, t.sk. ar NVA Filiāles nodarbinātības aģentiem, karjeras konsultantiem un psihologiem, veicot sociālās rehabilitācijas un individuālā darba meklēšanas plāna aktivitāšu saskaņošanu, atbalstot bezdarbniekus viņiem piemērotu RSD un NVA Filiāles pakalpojumu saņemšanā.

Darbs ar nestrādājošām pilngadīgām personām norit, aktualizējot un risinot jautājumu par darba iespējām, veicot psihosociālo darbu, piesaistot sociālo palīdzību un pakalpojumus. 2024. gadā aktuālie pakalpojumi, atbilstoši klientu vajadzībām bija sociālā darbinieka konsultācijas, psihologa, narkologa, ģimenes asistenta pakalpojums, īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums, atkarību profilakses speciālista pakalpojumi, valsts finansētie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi no vardarbības cietušām un vardarbību veikušām pilngadīgām personām u.c.

Lai risinātu klientu sociālās problēmas un palīdzētu ilgstoši nestrādājošiem klientiem iekļauties darba tirgū, RSD 2024. gadā turpināja nodrošināt nepieciešamos atbalsta pakalpojumus ilgstoši nestrādājošiem klientiem.

Atbalsta pakalpojumi bezdarbniekiem

Visbiežāk sniegtie nodarbinātību veicinoši atbalsta pakalpojumi nestrādājošiem klientiem ir atspoguļoti 52. tabulā.

52. tabula. Atbalsta pakalpojumi RSD nestrādājošiem klientiem 2022. – 2024. gadā

Pakalpojuma nosaukums un personu skaits	2022	2023	2024
Sociālā palīdzība (izmaksāti testēti pabalsti)	3 219	3 004	2 058
Sociālā darba pakalpojums	155	132	96
Pašvaldības sabiedriskie darbi (līdz 15 stundām nedēļā)	16	53	40
Atkarības profilakses speciālistu pakalpojumi	144 <i>t.sk. 92 RSD klienti</i> <i>t.sk. 61 reģistrēti NVA</i>	214 <i>t.sk. 120 RSD klienti</i> <i>t.sk. 103 reģistrēti NVA</i>	186 <i>t.sk. 101 RSD klients</i> <i>t.sk. 67 reģistrēti NVA</i>
Psihologa pakalpojumi	76	102	105

Nestrādājošām personām bija pieejamas RSD dienas centru organizētās aktivitātes, tai skaitā sociālā darbinieka konsultācijas.

Psihologa un atkarības profilakses speciālistu konsultācijas

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2024. gadā bezdarbniekiem ar psihosociālām problēmām tika nodrošinātas psihologa konsultācijas, savukārt bezdarbniekiem ar atkarības problēmām – RSD atkarības

profilakses speciālistu un narkologa konsultācijas nepieciešamajā apjomā. Ar sociālā darbinieka atbalstu 2024. gadā:

☼ 105 personām tika nodrošinātas 764 psihologa konsultācijas, kas ir par 3 personām vairāk kā 2023. gadā (2023. gadā – 102 personas 2022. gadā – 76 personas).

☼ lai risinātu atkarības problēmas, 186 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 101 persona jeb 54 % bija RSD klienti (2023. gadā 214 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 120 jeb 56 % bija RSD klienti, 2022. gadā 144 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 92 jeb 64 % bija RSD klienti). 2024. gadā atkarības profilakses speciālistu klientu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājies.

☼ kopumā dažādām RSD klientu grupām narkologa pakalpojums nodrošināts 199 personām 534 konsultāciju veidā (2023. gadā – 234 personas 2022. gadā – 500 personas).

Pašvaldības sabiedriskie darbi

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums nosaka, ka pašvaldības sociālajam dienestam ir tiesības tos darbspējīgos klientus, kuri saņem sociālo palīdzību vismaz trīs mēnešus pēdējo 12 mēnešu periodā, iesaistīt darba un sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgūšanas pasākumos (turpmāk – sabiedriskie darbi) līdz 15 stundām nedēļā. Tādējādi, kopš 2012. gada jūnija RSD sociālie darbinieki darbspējīgiem klientiem, kuri saņem sociālo palīdzību vismaz trīs mēnešus pēc kārtas, izvērtē viņu sociālo situāciju un slēdz vienošanos par sabiedrisko darbu veikšanu konkrētā vietā iespējami tuvu dzīvesvietai.

2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gadu samazinājās pašvaldības sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu, noslēgto un pārtraukto vienošanos skaits, kā arī sabiedrisko darbu vietu skaits (skat. 53. tabulu).

RSD atskaitē „Pārskats par sabiedriskajiem darbiem RSD 2024. gadā sniedz informāciju, ka 2024. gadā noslēgti 57 līgumi par dalību sabiedriskajos darbos ar 40 klientiem. Visvairāk klienti iesaistīti sabiedriskajos darbos Ģimenes atbalsta centrā Latgale.

53. tabula. Pašvaldības sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu, noslēgto un pārtraukto vienošanos, un sabiedrisko darbu vietu skaits 2022. - 2024. gadā

Klientu, vienošanos un sadarbības partneru skaits	2022	2023	2024
Sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu skaits	15	49	36
tai skaitā gada laikā atkārtoti iesaistīto skaits	1	12	12
Noslēgto līgumu skaits	17	68	57
Pārtraukto līgumu skaits	2	26	15
tai skaitā attaisnoti pārtraukti līgumi	1	11	8
tai skaitā neattaisnotu iemeslu dēļ pārtraukti līgumi	1	15	7
Sadarbības partneru skaits, kuri izveidojuši sabiedrisko darbu vietas	23	23	17
Izveidoto darbu vietu skaits	269	269	247

2024. gadā sabiedrisko darbu vietas nodrošināja 17 organizācijas (3 Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestādes un 14 biedrības un nodibinājumi), kas kopā veidoja 247 sabiedrisko darbu vietas, skatīt 54. tabulu.

54. tabula. RSD noslēgtie līgumi par sabiedrisko darbu organizēšanu 2024. gadā

Nr.	Sadarbības organizācijas	Adrese	Darbu vietu skaits
1	Nodibinājums "Fonds Cerība"	Marijas iela 18, Rīga	3
2	Tautas palīdzības fonds	E. Smiļģa iela 44-9	25
3	SUSTENTO	Elizabetes iela 57-15, Rīga	1
4	Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”	Krišjāņa Valdemāra iela 38 k-1, Rīga	2
5	1991.gada barikāžu dalībnieku biedrība	Krāmu iela 3, Rīga	4
6	Rīgas Latviešu biedrība	Merķeļa iela 13, Rīga	16
7	Rīgas aktīvo senioru alianse „RASA”	Aleksandra Čaka iela 139, Rīga	3
8	„Latvijas Patērētāju interešu aizstāvības asociācija”	Brīvības iela 55-432, Rīga	1
9	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departaments	Miķeļa kapsēta, Gaujas iela 4	138
10	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašuma departaments	Riharda Vāgnera iela 5, Rīga	4
11	Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūra „Rīgas pieminekļu aģentūra”	Aizsaules iela 1b	8
12	Biedrība „Žēlsirdības Misija Dzīvības ēdiens”	Kr.Barona iela 56, Rīga	4
13	Latvijas Sarkanais Krusts	Gaiziņa iela 7, Rīga	5
14	Nodibinājums „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs”	Daugavgrīvas iela 1, Rīga	9
15	Rakstnieku muzeju biedrība „Pils”	Pils laukums 2, Rīga	1
16	Biedrība „Rīgas pilsētas “Rūpju bērns””	Balvu iela 11, Rīga	3
17	Biedrība „Dzintarkrasts serviss”	Zolitūdes iela 30, Rīga	20
KOPĀ			247

Nodarbinātības atbalsta pakalpojums cilvēkiem ar invaliditāti

Veicinot arvien plašāku mērķa grupu iekļaušanu darba tirgū un vienlīdzīgu tiesību principu ievērošanu, RSD sadarbībā ar biedrību „Invalīdu un viņu draugu apvienību „Apeirons”” (turpmāk – apvienība „Apeirons”) jau vairāk kā desmit gadus pašvaldībā īsteno nodarbinātības atbalsta pakalpojumu RSD klientiem – cilvēkiem ar invaliditāti, ar mērķi integrēt viņus darba tirgū, kā arī mazināt un novērst sociālās izolētības risku un veicināt cilvēku ar invaliditāti iekļaušanos sabiedrībā. Pakalpojuma sniedzējs no 2012. gada realizē nodarbinātības atbalsta pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti, strādājot gan ar konkrēto mērķa grupu, gan uzrunājot potenciālos darba devējus, gan organizējot dažādus izglītojošus un aktivizējošus pasākumus.

Pēdējo trīs gadu laikā pakalpojumu kopā saņēmušas 106 personas ar invaliditāti (skat. 58. tabulu). 2024. gadā 13 personas ar invaliditāti 12 mēnešu pakalpojuma saņemšanas laikā iekārtojās darbā. Šie cilvēki uzsāka darbu pie darba devējiem - SIA „Averto”, Apvienība „Apeirons”, SIA „Austra- AB”, SIA „EK-pakalpojumi”, SIA „Hospiss Māja”, SIA „Dziedniecība”, AS Recipe Plus, SIA „Clara mente”, Rīgas 215. pirmsskolas izglītības iestāde, SIA „Apsardze ZZR”, SIA „Rīgas Austrumu klīniskā

universitātes slimnīca” - šādās profesijās: tehniskais strādnieks, projektu koordinators, sētnieks, nekustamā īpašuma uzturētājs un apsaimniekotājs, aprūpētāja, klientu un pacientu reģistrators, krāvējs, taksometra vadītājs, palīgstrādnieks, dežurants.

55. tabula. Nodarbinātības atbalsta pakalpojums cilvēkiem ar invaliditāti 2022. – 2024. gadā

Saņemtais pakalpojums	2022	2023	2024	KOPĀ
Pakalpojumu saņēmušo personu skaits	36	35	35	106
Pakalpojuma summa, EUR	15 917	20 216	19 517,70	55 650,7
Iekārtojušies darbā (personu skaits)	12	9	13	34

Pozitīvi vērtējams, ka trīs gadu laikā 34 cilvēki jeb 32 % no visiem nodarbinātības atbalsta pakalpojumu saņēmušajiem iekārtojās pastāvīgā darbā, tādējādi paaugstinot savas dzīves kvalitāti un apliecinot sevi kā vērtīgus darbiniekus konkrētās darba vietās.

2024. gadā RSD sadarbībā ar biedrību „Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons””, pašvaldībā tika īstenots **nodarbinātības atbalsta pakalpojumu** 35 RSD klientiem - **cilvēkiem ar invaliditāti**. Pakalpojuma saņemšanas laikā 13 personas iekārtojās darbā. 2024. gadā darbā iekārtojušos personu skaits ir nedaudz palielinājies, t.i. par 4 personām vairāk salīdzinājumā ar 2023. gadu.

2024. gadā tika turpināta iepriekšējā gadā uzsāktā iniciatīva - darba devējiem bija iespēja piedalīties īpašās „Sajūtu vakariņās”. Apvienība „Apeirons” rīkoja vakariņas darba devējiem, ar mērķi, no cita skatupunkta, parādīt iespējas personu ar invaliditāti (piemēram roku koordināciju traucējumi, redzes zudumi un dzirdes problēmas) nodarbināšanai un iedrošināt sniegt viņiem darba iespējas. Kopumā notika pieci šādi pasākumi, kuros piedalījās 175 darba devēji. Tie guva plašu atzinību un ir plānots šo iniciatīvu turpināt.

Sociālā darba prakses pētījumi

2024. gadā Departaments turpināja veikt pētījumus sociālā darba prakses izvērtēšanas jomā. Veikti šādi pētījumi.

Pētījums **Aprūpe mājās – resursi un iespējas**” analizē aprūpes mājās pakalpojumu dinamiku Rīgā, pievēršoties pieejamo resursu un pakalpojumu efektivitātei. Tiek konstatēts, ka, lai gan aprūpes pabalsta saņēmēju skaits samazinās, pieaug to cilvēku skaits, kuri izmanto aprūpes mājās pakalpojumu, īpaši 4. aprūpes līmeņa klientu grupā, kas liecina par pieaugošām aprūpes vajadzībām. Pētījuma dati atklāj, ka 79% respondentu nav iespēju nodrošināt pašvadītu aprūpi, un lielākajai daļai nav pieejami tuvinieki, kas varētu veikt aprūpētāja funkcijas. Lai gan 92% pakalpojuma saņēmēju ir apmierināti ar aprūpes kvalitāti, trūkst struktūras neformālo aprūpētāju atbalstam. 87% no neformālajiem aprūpētājiem uzskata, ka viņiem nav nepieciešamas papildu apmācības, tomēr 33% trūkst pirmās palīdzības iemaņu, kas var negatīvi ietekmēt aprūpes kvalitāti. Pētījums iesaka pārskatīt pabalsta nosacījumus, lai vairāk cilvēku varētu izvēlēties pašvadītu aprūpi, kā arī attīstīt atbalsta mehānismus neformālajiem aprūpētājiem.

Pakalpojuma **„Ceļš pie sevis”** izvērtējums vērtē tā efektivitāti, analizējot bērnu ar uzvedības grūtībām rehabilitācijas procesu un ietekmi uz ģimenēm. Pētījums atklāj, ka bērniem pēc programmas uzlabojas emocionālā pašregulācija, ir labākas attiecības ar vienaudžiem un pieaugušajiem, kā arī samazinās trauksme. Lai gan statistiski nozīmīgas izmaiņas bērnu uzvedības indikatoros netika konstatētas, 87% vecāku atzina, ka programmas laikā ieguvuši jaunas prasmes, un 86% no viņiem turpina tās izmantot pēc programmas beigām. 73% vecāku uzskata, ka programmas efekts saglabājies ilgtermiņā. Pakalpojuma dalībnieki pozitīvi vērtē speciālistu darbu un programmas integrēto pieeju, tomēr ieteikts attīstīt pēctecības grupas gan bērniem, gan vecākiem, lai turpinātu sniegt atbalstu pēc rehabilitācijas perioda beigām.

Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojuma izvērtējums aplūko, kā šis pakalpojums atbalsta sociālā riska klientus un kā to var uzlabot. Pētījuma dati liecina, ka daudzi klienti būtu jānovirza uz ilgstošas aprūpes institūcijām, jo viņu vajadzības pārsniedz īslaicīgas uzturēšanās mītnes iespējas. Aptuveni 5% klientu pēc pakalpojuma saņemšanas spēj patstāvīgi uzsākt dzīvi, savukārt pārējiem nepieciešams ilgāks atbalsts. Bieži uzturēšanās periods seši mēneši nav pietiekams, īpaši klientiem, kuri kārto invaliditātes statusu vai meklē stabilu dzīvesvietu. Starpinstitucionālā sadarbība tiek vērtēta kā funkcionāla, bet ne pietiekami aktīva un bieži vien formāla. Ieteikumi ietver klientu atlases kritēriju pārskatīšanu, uzturēšanās perioda pagarināšanu tiem, kam nepieciešams ilgāks rehabilitācijas laiks, un cilvēkresursu stiprināšanu, lai nodrošinātu individuālāku pieeju.

Jauniešu sociālās funkcionēšanas salīdzinājums 2022. un 2023. gadā parāda, ka kopējā Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centra Jauniešu atbalsta centra pakalpojumus saņemošo jauniešu sociālā funkcionēšana būtiski nav mainījusies. Analīze liecina, ka nav statistiski nozīmīgu atšķirību starp abiem gadiem sociālo prasmju, pašaprūpes un atkarību riska aspektos. Tomēr konstatēts, ka jauniešiem, kuri dzīvo aizbildnībā, sociālā funkcionēšana ir statistiski nozīmīgi augstāka nekā tiem, kuri atrodas aprūpes iestādēs. Tas liecina par to, ka ģimenes vide pozitīvi ietekmē jauniešu attīstību un patstāvības spējas. Ieteikts stiprināt atbalsta mehānismus jauniešiem aprūpes iestādēs, lai mazinātu plaisu starp šīm grupām.

Pētījums „**Materiālā stimula ietekme uz aizgādībā esošo personu aizgādņa atrašanu**” analizē, vai aizgādņa pabalsta palielināšana veicinājusi aizgādņu skaita pieaugumu. Rezultāti rāda, ka pabalsta palielinājums nav būtiski mainījis aizgādņu skaitu, jo 94% aizgādņu ir personu tuvinieki un viņu galvenā motivācija ir morāls pienākums, nevis finansiāls stimuls. Vienlaikus daļa aizgādņu rūpējas par vairākām personām, kas rada jautājumus par viņu iespējām pilnvērtīgi pildīt pienākumus. Ieteikts izveidot profesionālu aizgādņa amatu pašvaldībā un attīstīt aktīvāku aizgādņu atlases un apmācības sistēmu. Rīgas un citu pašvaldību sociālās jomas salīdzinājums rāda, ka Rīgā sociālie izdevumi uz vienu iedzīvotāju ir augsti, taču sociālās palīdzības saņēmēju īpatsvars ir zemāks nekā daudzās citās pašvaldībās. Budžeta izdevumi sociālajiem pakalpojumiem un palīdzībai dažādās pašvaldībās būtiski atšķiras, kas norāda uz atšķirīgām prioritātēm un resursu sadali. Ieteikts uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību Rīgā, lai palielinātu to cilvēku skaitu, kuri saņem atbalstu.

Sociālās aprūpes centru vaučera prognoze analizē faktorus, kas ietekmē SAC klientu uzturēšanās maksu, un prognozē tās pieaugumu. Tiek secināts, ka galvenie ietekmējošie faktori ir darba spēka izmaksas, patēriņa cenu pieaugums un ēdināšanas izmaksas. Pētījums uzsver nepieciešamību proaktīvi reaģēt uz ekonomiskajām izmaiņām, lai nodrošinātu ilgtspējīgu budžeta plānošanu un atbilstošu SAC pakalpojumu finansējumu.

Analīze „**Vaučera cena 2024**” apskata, kā vaučera cenas palielināšana ietekmē sociālo pakalpojumu pieejamību un klientu līdzmaksājumu. Tiek secināts, ka, palielinot vaučera cenu, samazinās tuvinieku līdzmaksājuma slogs, bet tas vienlaikus palielina pašvaldības budžeta izdevumus. Ieteikts regulāri pārskatīt vaučera cenu, ņemot vērā inflācijas prognozes un darba algu pieaugumu, lai nodrošinātu pakalpojuma pieejamību un finansiālo ilgtspēju.

Tāpat Departaments veica RSAC „Mežciems”, RSAC „Gaiļezers” un RSAC „Stella Maris” klientu un viņu tuvinieku aptaujas rezultātu apstrādi un analīzi.

Ar visiem pētījumiem iespējams iepazīties Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta mājaslapā: <https://ld.riga.lv/departaments/rigas-valstspilsetas-pasvaldibas-labklajibas-departamenta-petijumi/>

VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANA

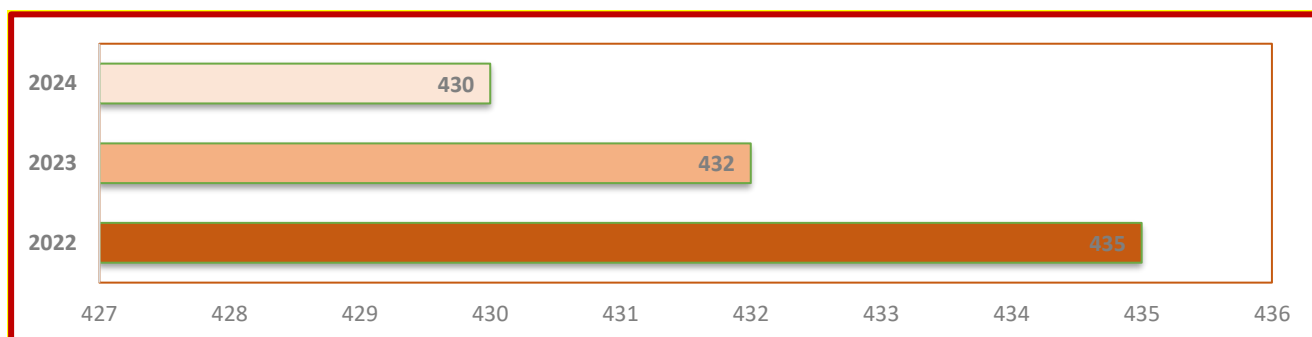
Ģimenes ārstu pieejamības nodrošināšana

Primārās veselības aprūpes pakalpojumus 2024. gadā sniedza 430 ģimenes ārsti (skat. 20. attēlu), kuru ārstu prakses vietas atrodas 95 dažādās adresēs, aptverot visu pilsētu. Savā ģimenes ārsta praksē kā pašnodarbinātas personas strādā 377 ģimenes ārsti, kā darba ņēmēji 53.

RVPLD saskaņā ar valstī noteikto veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību ir saskaņojis ar NVD Rīgas nodaļu līgumattiecībās esošo ģimenes ārstu darbības pamatteritorijas Rīgā.

Rīgas valstspilsētas pašvaldībai piederošajos nekustamajos īpašumos praktizē kopumā 79 ģimenes ārsti. No tiem 74 ģimenes ārstu prakses noslēgušas saskaņotu apakšnomas līgumu ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām par telpu iznomāšanu. Darbinieku statusā Rīgas valstspilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās strādā 5 ģimenes ārsti: 2 SIA „Rīgas 1. slimnīca” un 3 SIA „Rīgas veselības centrs”.

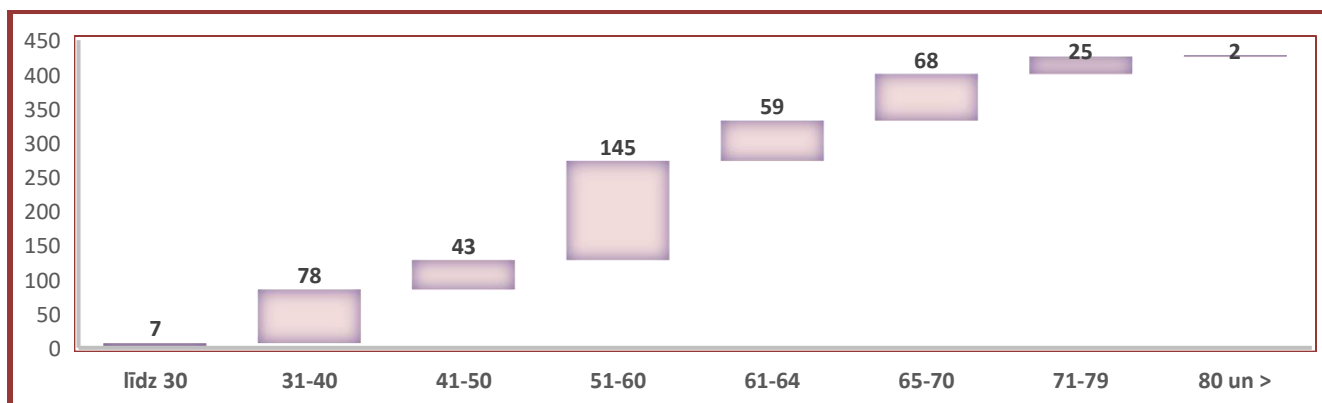
20. attēls. Ģimenes ārstu skaits Rīgā

Pie ģimenes ārstiem 2024. gadā reģistrēti pavisam 670 478 pacienti (tai skaitā 116 884 bērni), vidēji pie viena ģimenes ārsta – 1 559 pacienti.

Ģimenes ārstu vecuma struktūra rāda, ka 70% no visiem Rīgā strādājošajiem ģimenes ārstiem ir vecāki par 50 gadiem, no tiem puse jeb 52% ir pirmspensijas un pensijas vecumā (skat. 21. attēlu).

21. attēls. Ģimenes ārstu skaita sadalījums pa vecuma grupām Rīgā (NVD dati)

Atbalsts tuberkulozes slimniekiem zāļu ambulatorai saņemšanai

Lai gan mūsdienās tuberkulozes ārstēšana notiek sekmīgi, tas ir ļoti ilgstošs process. Sākumā slimnīcā, pēc tam ārstēšanās vidēji sešus mēnešus jāturpina ambulatori, savukārt multirezistentās tuberkulozes gadījumā ārstēšanās var ilgt līdz pat 24 mēnešiem.

Lai palīdzētu ārstiem motivēt tuberkulozes slimniekus ambulatorajai DOTS terapijai (*Directly Observed Therapy Short Course* jeb Tieši uzraudzāmās ārstēšanas īsais kurss), RVPLD 2024. gadā turpināja atbalstīt tuberkulozes slimniekus, kuru dzīvesvieta deklarēta Rīgas valstspilsētas administratīvajā teritorijā un kuriem jāizdzer zāļu deva ārstniecības personas uzraudzībā, līdzfinansējot pārtikas iegādi 1 EUR/reizē (tai skaitā tiem, kuriem veselības stāvokļa dēļ zāļu deva piegādāta viņa dzīvesvietā) un sabiedriskā transporta ceļa izdevumus – 3,00 EUR/reizē tiem slimniekiem, kuri ieradās tuberkulozes kontrolējamās terapijas kabinetā (Rīgā, Lielvārdes ielā 68). Saskaņā ar noslēgto sadarbības līgumu ar SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” pavisam 113 tuberkulozes slimnieki (skat. 56. tabulu) saņēma pašvaldības līdzfinansējumu. Tuberkulozes slimnieku atbalstam pavisam kopā izlietoti 18 420 EUR.

56. tabula. Tuberkulozes pacientu skaits, kuri saņēma pašvaldības līdzfinansējumu

Rādītājs	2022	2023	2024
Pirmreizējo pacientu, kam sniegta ambulatorā terapija, skaits DOTS programmas ietvaros	78	77	70
Tuberkulozes slimnieku, kas saņēmuši pašvaldības līdzfinansējumu, skaits	118	119	113
Transporta līdzfinansēšanas reižu skaits	3 060	2 420	2 526
Pārtikas līdzfinansēšanas reižu skaits	11 694	11 013	10 899

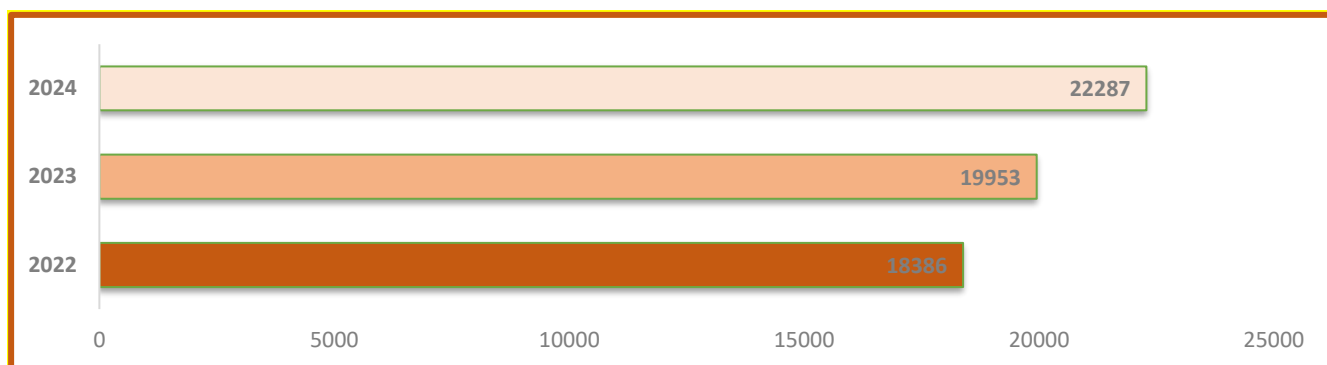
Pašvaldības līdzfinansējums ir svarīgs motivējošs faktors gan tuberkulozes slimnieku līdzdalības sekmēšanai ārstēšanas procesā, gan atveseļošanās sekmēšanā, kā arī netiešs ieguldījums rīdzinieku veselības aizsardzībā.

Atbalsts asinsdonoru kustības veicināšanai

Lai arī turpmāk veicinātu asinsdonoru kustību, RVPLD sadarbībā ar biedrību „Latvijas Sarkanais Krusts” turpināja apmaksāt daļēju transporta izdevumu kompensāciju 1,50 EUR apmērā katram bezatlīdzības donoram, pavisam 22 287 donoriem (skat. 22. attēlu), kuri nodevuši asinis Valsts asinsdonoru centrā (Sēlpils ielā 6 un Merķeļa ielā 11, bezmaksas tālrunis uzziņām: 800000003) vai SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” (stacionārā „Gaiļezers”, Hipokrāta ielā 2, tālrunis uzziņām: 67042680).

Asinsdonoru atbalstam 2024. gadā izlietoti 33 430 EUR.

22. attēls. Asinsdonoru skaits, kuriem pašvaldība daļēji apmaksāja sabiedriskā transporta izdevumus

Sadarbība ar Rīgas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām

No desmit Rīgas valstspilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībām četras kapitālsabiedrības, kas saistītas ar veselības aprūpi, atrodas tiešā RVPLD pārraudzībā.

RVPLD Veselības pārvalde izvērtējusi veselības aprūpes kapitālsabiedrību darbību 2024. gadā (tai skaitā veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu atbilstoši katras kapitālsabiedrības pamatdarbības virzienam un jaunu pakalpojumu ieviešanu, infrastruktūras attīstīšanu un vides pieejamības nodrošināšanu) un pacientu apmierinātību ar saņemto veselības aprūpes pakalpojumu, kā arī izskatījusi nefinanšu mērķu sasniegšanu un investīciju lietderību šādās Rīgas valstspilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās:

- ☼ SIA „Rīgas 1. slimnīca”, www.1slimnica.lv;
- ☼ SIA „Rīgas 2. slimnīca”, www.slimnica.lv;
- ☼ SIA „Rīgas Dzemdību nams”, www.rdn.lv;
- ☼ SIA „Rīgas veselības centrs”, www.rigasveselib.lv, kurā ir šādas struktūrvienības:
 - ☼ filiāle „Bolderāja”;
 - ☼ filiāle „Imanta”;
 - ☼ filiāle „Ilġuciems”;
 - ☼ filiāle „Ķengarags”;
 - ☼ filiāle „Torņakalns”;
 - ☼ filiāle „Ziepniekkalns”.

Pēc NVD datiem par veikto sekundārās ambulatorās veselības aprūpes darba apjomu ārstniecības iestādēs 2024. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrību veiktais darba apjoms līguma ietvaros ir viens no lielākajiem. Starp visiem 427 sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem SIA „Rīgas 1. slimnīca” un SIA „Rīgas veselības centrs” ieņem līderu pozīcijas blakus valsts lielākajām universitāšu slimnīcām, kā arī AS „Veselības centru apvienība”, kuras filiāles izvietotas visos Rīgas rajonos un vairākās citās Latvijas pilsētās.

Saskaņā ar noslēgtajiem pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumiem un līgumiem ar NVD veselības aprūpes kapitālsabiedrības nodrošina valsts apmaksāto un maksas veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu. RVPLD Veselības pārvaldes Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļa veic starp Rīgas valstspilsētas pašvaldību un veselības aprūpes kapitālsabiedrībām noslēgto pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līguma izpildes kontroli.

Apkopotie dati par 2024. gadu liecina, ka minētās kapitālsabiedrības nodrošinājušas veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un pavisam kopā sniegušas 1 143 137 veselības aprūpes pakalpojumus (ambulatoros un stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus, tai skaitā ģimenes ārstu konsultācijas,

apmeklējumus pie speciālistiem, diagnostiskos izmeklējumus, dzemdību palīdzību u.c.), no tiem 55% bija valsts apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi.

SIA „Rīgas 1. slimnīca” (turpmāk – R1S) kā ambulatoro pakalpojumu sniedzējs, arī 2024. gadā nodrošināja primārās, sekundārās ambulatorās veselības aprūpes un īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumus, kā arī veicināja Rīgas un visas Latvijas iedzīvotāju veselību. Primārajā veselības aprūpē nodrošināja pieejamību ģimenes ārstu uz zobārstniecības pakalpojumiem. Tāpat R1S sniedza daudzveidīgus valsts apmaksātus un maksas sekundāros ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus, plašu klāstu diagnostisko izmeklējumu, bērnu un pieaugušo rehabilitāciju, gultasvietas dienas stacionārā (ķirurģiska un interna profila). No visu R1S sniegto veselības aprūpes pakalpojumu apjoma 50% sastāda valsts apmaksātie pakalpojumi un 50% ir maksas pakalpojumi. R1S sniegtas 233 339 valsts apmaksātas un maksas sekundārās veselības aprūpes speciālistu konsultācijas un 148 684 diagnostiskie izmeklējumi.

Visbiežāk apmeklētākie valsts apmaksātie speciālisti 2024. gadā R1S bija fizioterapeiti un to asistenti, dermatologs / venerologs un ginekologs – dzemdību speciālists, taču par maksu visbiežāk apmeklētie speciālisti bija fizioterapeiti un to asistenti, dermatologs / venerologs un neirologs.

No R1S pieejamiem valsts apmaksātiem diagnostiskajiem izmeklējumiem 2024. gadā visbiežāk veikti datortomogrāfija, endoskopija un elektrokardiogrāfijas metode, savukārt par maksu visbiežāk veikta magnētiskā rezonanse, USG vēdera dobumam un virspusējie novietotiem orgāniem un rentgens. Tabulās 57. un 58. redzams kopējais biežākais valsts apmaksātu un maksas apmeklējumu skaits pie speciālistiem un veiktajiem diagnostiskajiem izmeklējumiem.

57. tabula. Visbiežāk apmeklētie speciālisti SIA „Rīgas 1. slimnīca” 2024. gadā

Nr.	Specialitāte	Apmeklējumu skaits
1.	Fizioterapeiti un fizioterapeitu asistenti	45 641
2.	Dermatologs, venerologs	26 410
3.	Oftalmologs	19 096
4.	Otolaringologs	17 697
5.	Neirologs	16 483

58. tabula. Visbiežāk veiktie izmeklējumi SIA „Rīgas 1. slimnīca” 2024. gadā

Nr.	Izmeklējums	Skaits
1.	Datortomogrāfija	20 751
2.	Elektrokardiogrāfijas metode	15 956
3.	RTG	14 592
4.	RTG zobārstnieciskais	14 057
5.	USG vēdera dobumam un virspusējie novietotiem orgāniem	12 601

Lai pēc iespējas samazinātu uz pakalpojumiem pieteikušos, bet neatnākušo pacientu skaitu, kas rada ārstniecības personāla dīkstāvi un finansiālus zaudējumus ārstniecības iestādei, Slimnīca ieviesusi vairākus rīkus, kas atgādina pacientam par pakalpojumu līdz pat 4 reizēm, sākot no īsziņas un virtuālā asistenta zvana, līdz pat klientu apkalpošanas speciālista zvanam, atsevišķiem pakalpojumiem, kuros tiek izmantotas dārgās tehnoloģijas vai ir visilgākās gaidīšanas rindas. Līdz ar to samazinot neatnākušo pacientu skaitu 2024. gadā līdz 2,86% no kopējā skaita. Šāds rādītājs neapšaubāmi ir viens no labākajiem rezultātiem nozarē, kur vidēji tādu pacientu skaits, kuri, iepriekš nebrīdinot, neierodas pakalpojuma saņemšanai pēc iepriekšēja pieraksta vidēji ir 14-20%.

2024. gadā Slimnīcā tika izveidots jauns multiprofesionālas aprūpes centrs – Vēdera priekšējās sienas rekonstruktīvās ķirurģijas centrs un pēc pieejamiem statistikas datiem, Slimnīcā tiek veiktas visvairāk ambulatorās trūču operācijas Latvijā.

2024. gadā uz Rīgas teritoriju bija rīkota tikai viena NVD atlases procedūra, kuras rezultātā Slimnīca ieguva tiesības un uzsāka sniegt jaunu valsts apmaksātu ambulatoru pakalpojumu – miega poligrāfija.

2024. gadā R1S atvērts podologa kabinets. Izstrādāts un ieviests MoCA kognitīvās izvērtēšanas tests; zondes ievade, aprūpe, medikamentu ievade caur zondi; enterālā barošana; Malnutrīcijas riska skrīnings; pacientu aprūpe pēc fibrokolonoskopijas dienas stacionārā; ārsta apskate Aferēzes centrā; fizioterapeita apskate; stomas pacienta aprūpes karte; Aferēzes centra personāla kompetenču novērtēšanas protokoli; urīnpūšļa katetru ievades un aprūpes pamatnoteikumi; diabēta pacienta pēdu izmeklēšanas un aprūpes protokols; individuālais ilgtermiņa rehabilitācijas / aprūpes plāns; īslaicīgas sociālās aprūpes klientu apmierinātības aptauja; psoriāzes klīniskās rekomendācijas; medicīnisko ierīču (instrumentu) automātiskās mazgāšanas / dezinfekcijas reģistrācija; valcējamo iekārtu testēšanas reģistrācija; Centrālās sterilizācijas nodaļas iekārtu kvalitātes kontroles testu metodes; rehabilitācijai - pacientu pašaprūpes anketa; sociālā rehabilitētāja pirmreizējais izvērtējums; klienta funkcionālo spēju novērtējums; pareneterālu antibakteriālu, antivirālu un pretsēnīšu līdzekļu atšķaidīšanas un ievadīšanas kārtība pieaugušajiem pacientiem; rīcība, ja endoskopijas laikā rodas komplikācijas; pacienta informācija par datortomogrāfijas izmeklējumu ar kontrastvielu.

2024. gadā rīkotas vairākas informatīvas kampaņas: par gripas pretepidēmijas pasākumiem, kas saistīti ar pacientu apmeklējumu kārtību dienas stacionārā, un drošību klientu apmeklējumu laikā Īslaicīgas sociālās aprūpes centrā; par kanisterapiju - metodi, gados veciem un slimiem cilvēkiem, motivācijas un sociālās interakcijas veicināšanai. Organizēta bezmaksas dzimumzīmju pārbaude melnomas profilaksei; bezmaksas psoriāzes pārbaude, pievēršot uzmanību retāk sastopamās formas – psoriāzes vasaras tipa, klīniskajiem aspektiem; bezmaksas cukura līmeņa asinīs noteikšana un Plaušu veselības diena.

R1S 2024. gadā saņemtas 110 sūdzības, tai skaitā 3 izskatītas Veselības inspekcijā, par kurām slēdziens pagaidām nav saņemts. Būtiski palielinājies arī saņemto pateicību skaits – 2024. gadā ir saņemtas 2 157 pateicības.

Pēc pacientu aptaujas anketu datiem 93,1% respondentu novērtē R1S pakalpojumus kā ļoti labus vai izcilus.

2024. gadā tika sagatavoti un publicēti 20 bloga raksti, kā arī izveidotas 110 informatīvās publikācijas par Slimnīcas sniegtajiem pakalpojumiem. Komunikācija ar sabiedrību un pacientiem tika aktīvi attīstīta arī digitālajos kanālos – Facebook sociālā tīkla sekotāju skaits palielinājās par 11%, savukārt Instagram – par 7%.

2024. gadā R1S par pašu finanšu līdzekļiem izstrādājusi un realizējusi investīcijas 2 411 301 EUR apmērā, savukārt par Eiropas fondu līdzekļiem – 941 912 EUR apmērā.

SIA „Rīgas 2. slimnīca” (turpmāk – R2S) stratēģiskais mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu, efektīvu neatliekamo un plānveida stacionāro un ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību traumatoloģijā un ortopēdijā, kā arī veselības aprūpi mājās, sniegt pacientiem sociālo nodrošinājumu un veicināt pilsētas iedzīvotāju veselību. R2S ir pienākums sniegt primārās, sekundārās ambulatorās, stacionārās veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī neatliekamās medicīniskās diennakts palīdzību traumatoloģijas nozarē.

2024. gadā R2S strādājošie speciālisti kopumā snieguši 93 366 dažādus veselības aprūpes pakalpojumus: speciālistu konsultācijas, diagnostiskos izmeklējumus, traumpunkta pakalpojumus, operācijas stacionārā un dienas stacionārā, rehabilitācijas pakalpojumus, kā arī laboratorijas pakalpojumus un veselības aprūpi mājās. No visu R2S sniegto veselības aprūpes pakalpojuma apjoma 77% sastāda valsts apmaksātie pakalpojumi, bet 23% ir maksas pakalpojumi. R2S sniegtas 21 992 sekundārās veselības aprūpes speciālistu konsultācijas un 40 167 diagnostiskie izmeklējumi.

Ņemot vērā R2S darbības specifiku, visbiežāk apmeklētākais speciālists 2024. gadā bija valsts apmaksāts traumatologs – ortopēds un fizioterapeits un fizioterapeita asistents, kā arī masieris, kaut arī tas pieejams tikai par maksu. R2S bieži pieprasītais bija arī valsts apmaksāta anesteziologa – reanimatologa, ergoterapeita un fizikālās medicīnas un rehabilitācijas ārsta konsultācijas.

No R2S pieejamiem diagnostiskajiem izmeklējumiem 2024. gadā visbiežāk veikti rentgenogrāfija, laboratoriskie izmeklējumi un datortomogrāfija. Viens no bieži veiktajiem diagnostiskajiem izmeklējumiem, kurš R2S bija pieejams tikai par maksu, ir ginekoloģiskā ultrasonogrāfija.

R2S Pārdaugavas un visiem Rīgas un Latvijas iedzīvotājiem nodrošina valsts apmaksātus un maksas traumpunkta pakalpojumus. 2024. gadā sniegti 14 865 traumpunkta pakalpojumi. No visiem 2024. gadā sniegtajiem traumpunkta pakalpojumiem, maksas pakalpojumi sastādīja tikai 2,6%.

R2S stacionārā 2024. gadā sniegti 3 947 pakalpojumi, veicot operācijas gan traumatoloģijā, gan ortopēdijā. R2S veic arī valsts apmaksātus un maksas endoprotezēšanas operācijas, no kurām visbiežākās bija ceļa locītavas endoprotezēšana (438), gūžas locītavu endoprotezēšana ar cementējamu endoprotēzi (319) un gūžas locītavu endoprotezēšana ar bezcimenta fiksācijas vai hibrīda tipa endoprotēzi (207). Svarīgi, ka 98% šo endoprotezēšanas operāciju ir veiktas par valsts budžeta līdzekļiem, kopš iepriekšējā gada šo pārsvaru palielinot vēl par 1%.

R2S darbojas arī fizikālās medicīnas kabinetī, kuros pieejami lielākoties maksas pakalpojumi. 2024. gadā šajos kabinetos sniegti 8 639 pakalpojumi.

R2S nodrošina arī valsts apmaksātu pacientu aprūpi un pakalpojumi aprūpes gultā 2024. gadā par valsts līdzekļiem nodrošināti 395 pacienti un 4 par maksu. Veselības aprūpes mājās pakalpojums 2024. gadā nodrošināts 1 511 reizi, par 364 reizēm vairāk kā gadu iepriekš.

2024. gadā R2S realizēja un uzsāka vairākus jaunus projektus - veica ēkas Ģimnastikas ielā 1, Rīgā pirmā stāva gaitenī un otrā stāva telpu remontu, kā arī pilnībā aprīkoja Poliklīnikas pieņemšanas kabinetus. Tā pat veikti remontdarbi Uzņemšanas nodaļā un vienā no operāciju zālēm, kā arī atjaunotas medicīniskās iekārtas (divi operāciju galdi, viens manipulāciju galds, viena rentgena iekārta, Sterilizācijas nodaļai divi autoklāvi un divas mazgāšanas mašīnas). Tika uzlabots datu pārvaldības process, proti iegādātas un uzstādītas datu drošas uzglabāšanas un pārvaldības iekārtas ar programmnodrošinājumu.

R2S 2024. gadā nodeva ārpaakalpojumā laboratorijas pakalpojumus uzņēmumam SIA „E.Gulbja Laboratorija”.

Kopumā 2024. gadā R2S saņemtas 42 pacientu iesniegtas sūdzības. No 7 sūdzībām, kuras iesniegtas un izskatītas Veselības inspekcijā, 2 atzītas par pamatotām. Par periodu no 01.06.2024. līdz 31.12.2024. PREM apkopotais aptaujas vērtējums ir 8,4.

R2S pārskata gadā ir investējusi līdzekļus medicīnisko iekārtu nomaiņā, kas ir ārpus ražotāju optimāli noteiktā ekspluatācijas ilguma un jaunu medicīnisko iekārtu iegādē, kā būtiskākā ir datortomogrāfijas iekārtas iegāde. 2024. gadā R2S par pašu finanšu līdzekļiem izstrādājusi un realizējusi investīcijas 703 853 EUR apmērā, savukārt par Eiropas fondu līdzekļiem – 154 983 EUR apmērā.

SIA „Rīgas Dzemdību nams” (turpmāk - RDzN) ir V līmeņa specializētā stacionāra ārstniecības iestāde, II līmeņa Perinatālās aprūpes centrs, kas sniedz medicīnisko palīdzību grūtniecēm, dzemdētājām, nedēļniecēm un jaundzimušajiem. RDzN ir unikāla pieredze un augsts medicīnisko tehnoloģiju nodrošinājums augsta riska grūtnieču aprūpē, tajā skaitā dzemdētājām ar agrīni priekšlaicīgām dzemdībām un dziļi neiznēsātiem jaundzimušajiem.

Atbilstoši publiski pieejamiem datiem, 2024. gadā Latvijā pieņemtas 12 700 dzemdības, dzemdību skaits ir samazinājies par 11%, kopumā skaita krišanās pēdējo piecu gadu laikā ir bijusi dramatiska, 2024. gadā valstī piedzimušu skaits ir vismazākais, kopš šādi mērījumi tiek veikti. Arī RDzN sniegto pakalpojumu klāstā pacientu skaits, kurām nepieciešama dzemdību palīdzība, salīdzinot ar 2023. gadu ir samazinājies.

2024. gadā RDzN bijušas 3 925 dzemdības, kas veido trešo daļu no valstī pieņemtajām dzemdībām (31%), bet kas salīdzinot ar iepriekšējo periodu ir par 11% mazāk. 2024. gadā piedzimuši 3 961 jaundzimušie, no kuriem 2 001 zēns un 1 960 meitenes (tajā skaitā 71 dvīņu pāris), kas ir par 525

jaundzimušajiem mazāk nekā 2023. gadā. RDzN 2024. gadā piedzima arī 110 ukraiņu bēgļu bērni, stacionārā aprūpētas 123 pacientes, savukārt grūtniecības aprūpe veikta 31 Ukrainas pacientei ar kara bēgļu statusu.

Kopumā RDzN ambulatori veiktas 57 642 manipulācijas, tajā skaitā 53 769 valsts apmaksātas (kas veido 93% no apjoma) un 3 873 – maksas. Biežāk apmeklētie valsts apmaksātie sekundārās veselības aprūpes speciālisti RDzN 2024. gadā bija ginekologs – dzemdību speciālists, vecmātes un oftalmologs. Biežāk apmeklētie maksas speciālisti bija ginekologs – dzemdību speciālists, osteopāts un proktologs. Biežākie valsts apmaksātie diagnostiskie izmeklējumi RDzN bija doplerogrāfija grūtniecēm, ginekoloģiskā ultrasonogrāfija un kardiokogrāfija, savukārt par maksu visbiežāk veikta ginekoloģiskā ultrasonogrāfija, doplerogrāfija grūtniecēm un neirosonogrāfija jaundzimušajiem un zīdaiņiem. Biežākie RDzN sniegtie valsts apmaksātie un maksas stacionārie pakalpojumi 2024. gadā bija dzemdības.

Sadarbībā ar priekšlaicīgi dzimušo bērnu vecāku biedrību „Esmu Klāt” RDzN organizēts izglītojošs pasākums priekšlaikus dzimušo bērnu vecākiem, ar Latvijas Neonatologu biedrību RDzN rīkota sarunu pēcpusdiena priekšlaikus dzimušo bērnu vecākiem un mediķiem, kuru ikdienas darbs saistīts ar priekšlaikus dzimušo mazuļu aprūpi. RDzN ir iesaistījies vairākos pēcdzemdību depresijas aprūpes uzlabošanas projektos sadarbībā ar Latvijas Universitāti un Rīgas Stradiņa universitāti. Zīdīšanas veicināšanas nedēļā organizētas bērnu ārstes un zīdīšanas konsultantes lekcijas Zoom platformā jaunajām ģimenēm par atbalsta lomu veiksmīgai zīdīšanas uzsākšanai un turpināšanai.

RDzN 2024. gadā nodrošināja darbinieku tālākizglītību un profesionālo kompetenču pilnveidi – realizētas tālākizglītības programmas – Jaundzimušo primārā reanimācija, augļa monitorēšanas apmācība, transfuzioloģija, antenatālā aprūpe. Kopumā apmācītas 108 ārstniecības personas. Tāpat sadarbībā ar Rīgas Austrumu klīnisko universitātes slimnīcu organizētas tiešsaistes apmācības digitālajā vidē pieaugušo kardiopulmonālās reanimācijas kursu apguvei 20 darbiniekiem. Atbilstoši mūsdienu dzemdību palīdzības tendencēm organizētas darbinieku apmācības empātiskās komunikācijas prasmju pilnveidošanai darbiniekiem.

RDzN 2024. gadā saņemtas 13 sūdzības, no kurām 5 izskatītas Veselības inspekcijā un tikai 1 atzīta par pamatotu.

RDzN 2024. gadā īpašu uzmanību pievērta un būtiskus ieguldījumus veica pacientu ziņotās pieredzes mērījumu analīzei (PREM) un personāla izglītošanai, analīzes pilnveidei integrēts biznesa inteliģences (BI) rīks. PREM aptaujas dati liecina, ka 2024. gadā NPS (rekomendēšanas indekss) RDzN ir bijis 63%, salīdzinot ar 2023. gadu, tas nokritis par 1%. Vairāk nekā 3/4 aptaujāto atbildēja, ka aprūpes personāls (76%), ārsti (77%) un atbalsta personāls (75%) „vienmēr” izturējās pret viņiem ar cieņu. Visatzinīgāk no Vides apstākļiem palātās pacienti ir vērtējuši tīrību (76% izvēlējās atbildi „vienmēr”), bet viskritiskāk – temperatūru palātās (33%). Atbilstoši anketās saņemtajiem vērtējumiem un ieteikumiem, tiek identificētas pilnveidojamās jomas un veikti uzlabojumi. Kopš 2023. gada RDzN pacientēm ir iespēja, noskenējot QR kodu, aizpildīt arī PVO aptauju par dzemdību pieredzi slimnīcā. Šo iespēju 2024. gadā ir izmantojušas 316 pacientes. Savu pieredzi slimnīcā dzemdību laikā kā ļoti pozitīvu vērtē 66,7 % un 31% - kā pozitīvu. Sadržīves apstākļus (komfortu sev un savam jaundzimušajam) kā izcilus/labus novērtējušas 56,4% pacientes.

2024. gadā RDzN par pašu finanšu līdzekļiem izstrādājis un realizējis investīcijas 903 657 EUR apmērā, savukārt par Eiropas fondu līdzekļiem – 285 849 EUR apmērā.

SIA „Rīgas veselības centrs” (turpmāk – RVC) ir ambulatoro pakalpojumu sniedzējs, kas nodrošina primāro veselības aprūpi, ieskaitot zobārstniecības pakalpojums, un sekundāro ambulatoro veselības aprūpi Rīgas un Pierīgas iedzīvotājiem. RVC savus pakalpojumus sniedz 6 filiālēs: „Ziepniekkalns”, „Imanta”, „Torņakalns”, „Ilģuciems”, „Bolderāja” un „Ķengarags”, aptverot lielu Rīgas teritoriju un nodrošinot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai.

2024. gadā RVC, tāpat kā iepriekšējos periodos, sniedza gan primārās veselības aprūpes pakalpojumus (ģimenes ārsta un dežūrārsta konsultācijas), tai skaitā, zobārstniecības pakalpojumus (zobārsts, zobu higiēnists, zobu protēzists), kopumā 48 primārās aprūpes speciālisti, gan sekundārās

veselības aprūpes pakalpojumus: 57 dažādu specialitāšu ārstu konsultācijas, ap 26 dažādiem diagnostisko izmeklējumu veidiem un pacientiem nodrošināja arī dažādas fizikālās medicīnas procedūras, procedūru kabineta pakalpojumus, kā arī pakalpojumus rehabilitācijas dienas stacionārā, agrīnās intervences pakalpojumi bērniem ar autiskā spektra traucējumiem.

2024. gadā sniegti 36 049 valsts apmaksāti primārās veselības aprūpes pakalpojumi, kas ir par 5 601(-15,5%) mazāk nekā iepriekšējā gadā un 6 045 maksas primārās veselības aprūpes pakalpojumi, kas ir par 544 jeb par 9,0% mazāk kā 2023. gadā un šo pakalpojumu samazinājums saistāms ar mazāku apmeklējumu skaitu pie ģimenes ārsta (par vienu ģimenes ārstu mazāk nekā iepriekšējā gadā) un nedaudz mazāks bijis arī NVD apmaksāto zobārstniecības pakalpojumu skaits, ko varētu ietekmēt ierobežotais valsts finansējuma apjoms, vienlaicīgi arvien augošajām stomatoloģijā nepieciešamo materiālu izmaksām.

2024. gadā valsts apmaksāto sekundāro veselības aprūpes speciālistu pakalpojumu skaits 174 078 salīdzinoši ar iepriekšējo gadu ir mazāks par 15 867 (-10%), arī par maksu sniegto 52 643 šo pakalpojumu skaits ir samazinājies par 10 354 (-24,5%), bet joprojām visbiežāk apmeklēti bija fizioterapeiti un to asistenti, ginekologi - dzemdību speciālisti, oftalmologi un otorinolaringologi.

Kopā 2024. gadā sniegti valsts apmaksāti 82 262 diagnostiskie izmeklējumi, kas ir par 7 206 izmeklējumiem jeb 8,8 % mazāk nekā 2023. gadā un attiecīgi 8 977 par maksu veiktie diagnostiskie izmeklējumi samazinājušies par 3 367 (-37,5%). Tāpat kā iepriekšējos gados lielāks pieprasījums bijis gan pēc valsts apmaksātiem, gan maksas rentgenogrāfijas izmeklējumiem, autorefraktometrijas un audiometrijas izmeklējumiem, kā arī pēc elektrokardiogrāfijas un ultrasonogrāfijas vēdera dobumam un virspusēji novietotiem orgāniem pakalpojumiem. Tas, ka ultrasonogrāfijas izmeklējums vēdera dobumam un virspusēji novietotiem orgāniem salīdzinoši vienlīdz pieprasīts ir gan par valsts finansējumu, gan par maksu, liecina par šī diagnostiskā izmeklējuma veida pieaugošo pielietojumu slimību diagnostikā. 2024. gadā sniegti 5 323 valsts apmaksāti fizikālās medicīnas kabineta pakalpojumi, kas ir par 21% vairāk kā iepriekšējā pārskata periodā (skat. 59. un 60. tabulu).

59. tabula. Visbiežāk apmeklētie speciālisti SIA „Rīgas veselības centrs” 2024. gadā

Nr.	Specialitāte	Apmeklējumu skaits
1.	Fizioterapeiti un fizioterapeitu asistenti	44 985
2.	Ginekologs, dzemdību speciālists	20 381
3.	Oftalmologs	19 685
4.	Otolaringologs	15 739
5.	Masieris	14 622

60. tabula. Visbiežāk veiktie izmeklējumi SIA „Rīgas veselības centrā” 2024. gadā

Nr.	Izmeklējums	Skaits
1.	RTG	20 662
2.	Autorefraktometrija	16 008
3.	USG vēdera dobumam un virspusēji novietotiem orgāniem	13 144
4.	Audiometrija, timpanometrija	12 431
5.	Elektrokardiogrāfijas metode	10 704

Pakalpojumu klāsta paplašināšanai uzsākti uzturošās terapijas pakalpojumi bērniem ar AST (autiskā spektra traucējumi), paplašinātas psihologa psiholoģiskās izpētes iespējas, iegādājoties testu materiālus (Vekslera intelekta tests un Autisma diagnostikas novērošanas skala).

2024. gadā īstenotas investīcijas medicīnas tehnoloģiju un aprīkojuma pilnveidei vairāk nekā 170 000 EUR bez PVN apmērā, atjaunots ultrasonogrāfijas diagnostisko „iekārtu parks”, atjaunots diagnostikas un ārstniecības aprīkojums oftalmoloģijas, kardioloģijas, fizikālās un rehabilitācijas

medicīnas jomā. Filiālē „Ilģuciems” Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna projekta ietvaros uzsākta ēkas kopējās ventilācijas modernizēšana un pārbūve atsevišķās telpās hidroterapijas pakalpojumu sniegšanai nākotnē. Filiālē „Torņakalns” uzsākta atsevišķu darbu izpilde, lai izveidotu jaunu ieejas mezglu ēkā no ielas puses, t.sk. pandusu Kokles ielā 12, Rīgā, kā arī pārceltu reģistratūru no pagalma ēkas uz ielas ēku. Filiālē „Ķengarags” ar RVP Īpašuma departamenta atbalstu norit ūdensdziedniecības telpu, t.sk. baseina, pilnīga pārbūve.

RVC vērtējis iesniegtās pamatotās un nepamatotās sūdzības un, kā norādīts iesniegtajā deleģējuma līgumu atskaitē, sūdzību kopskaits par klientu apkalpošanas kvalitāti 2024. gadā bija 37, no kurām 25- nepamatotas un salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu sūdzību skaits samazinājies par 22,9%.

Piemēram, bijusi sūdzība par suņa atrašanos telpās, neiedziļinoties, ka tas ir suns pavadonis. Divas sūdzības-par darba organizācijas jautājumiem un darba nespējas lapas izsniegšanas pamatotību izskatītas Veselības inspekcijā un abas atzītas par nepamatotām.

RVPLD 2024. gadā nav saņemta neviena pretenzija par RVC saņemto veselības aprūpes pakalpojumu, kas liecina par RVC veiksmīgu darbību, risinot iesniegto sūdzību problēmjautājumus „pirmajā pieturā”, t.i., vispirms pašā ārstniecības iestādē.

Sociālās palīdzības pieejamības jomā 2024. gadā turpināta sadarbība ar VSAC „Rīga”, kura 3 klienti, kas ir bērni ar funkcionēšanas traucējumiem, ir gan reģistrēti pie RVC ģimenes ārsta, gan turpina saņemt rehabilitācijas pakalpojumus RVC. Tāpat sadarbībā ar sociālo pakalpojumu nodrošinājošām organizācijām vai iestādēm (labdarības organizācija ziedot.lv, sabiedriskā labuma organizācija „Caritas Latvija”) ietvaros tika nodrošināti rehabilitācijas pakalpojumi 2 bērniem un 3 bērnu vecākiem.

Sadarbībā ar NRC „Vaivari” un RVC filiāles „Bolderāja” Rehabilitācijas un rekreācijas nodaļas speciālistiem divas Ukrainas ārstniecības personu apmācības projekta dalībnieku grupas (22 personas) tika iepazīstinātas ar rehabilitācijas pakalpojumu organizēšanu Latvijā ambulatorā ārstniecības iestādē un RVC filiāles „Ķengarags” ģimenes ārstiem (nomniekiem) noorganizēta pilnveides nodarbība par funkcionālās magnētiskās stimulācijas izmantošanu ārstniecībā.

Lai stiprinātu kapacitāti attīstības (inovāciju) un digitalizācijas jomā, divās RVC filiālēs veiksmīgi ieviests un darbojas risinājums pakalpojumu pašreģistrācijai – pašapkalpošanās kioski un pieraksta atgādinājumiem ieviests telefona robota paziņojumu risinājums („robotzvans”), kā arī pilnībā nokomplektēts RVC zvanu centrs, nodrošinot nepieciešamo reģistratoru skaitu un mazinot gaidīšanas ilgumu uz savienojumu. Uzlabota vietne eveselībaspunkts.lv digitālai pakalpojumu pieteikšanai.

VESELĪBAS VEICINĀŠANA

Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas darbs RVP tiek veikts saskaņā ar 2023. gada 1. janvāra Pašvaldību likuma ceturrtā panta sesto punktu „Pašvaldībai ir šādas autonomās funkcijas (..) gādāt par iedzīvotāju veselību — īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību” un RVPLD nolikumu.

Starptautiskā sadarbība

Eiropas sadarbības tīkls „EuroHealthNet”

RVP LD kopš 2014. gada ir Veselības veicināšanas Eiropas sadarbības tīkla „EuroHealthNet” dalībnieks. Kopumā tīkls apvieno dalībniekus no 28 Eiropas valstīm. Tīkls ir Eiropas partnerība, kas veicina veselības vienlīdzību, labklājību un veselības politikas uzlabošanu visā Eiropā, sekmējot mijiedarbību gan starp politikas veidotājiem, pētniekiem, gan politikas ieviesējiem. Darbība vērsta uz veselību visās politikas jomās, lai mazinātu gan nevienlīdzību starp valstīm, gan iedzīvotājiem un īstenotu pasākumus, kas maina veselību ietekmējošos faktorus. 2024. gadā RVPLD dalība tīklā „EuroHealthNet” turpinājās.

Tāpat turpinājās dalība „EuroHealthNet” tīkla projektā „Schools4Health”, kura mērķis ir ieviest, stiprināt un atbalstīt veselību veicinošu skolu pieeju. Projekts ilgtermiņā paredz ieviest izglītības iestādēs labās prakses tādās jomās kā veselīgs uzturs, fiziskās aktivitātes un psihiskā veselība, veicinot veselībpratību, vienlīdzību un sekmējot veselību veicinošo pieeju kopīgo principu ievērošanu. Projekts apvieno Eiropas mēroga partnerus no 10 dalībvalstīm un labās prakses īstenošanā iesaistītas 16 skolas visā Eiropā, to starp arī divas Rīgas skolas – Ostvalda vidusskola un Daugavas pamatskola. 2024. gadā norisinājās sagatavošanās darbi, lai sekmīgi ieviestu labās prakses piemērus iepriekš minētajās Rīgas skolās. Aprīlī projektā iesaistītās Rīgas skolas apmeklēja projekta labās prakses ieviesēji, lai iepazītu gan skolu vidi, uzzinātu vairāk par izglītības pieeju Latvijā, gan tiktos ar skolu pārstāvjiem un pašiem skolēniem. Savukārt jūnijā norisinājās apmācības Nīderlandē, kur labās prakses ieviesēji jau detalizētāk iepazīstināja gan ar praksi, gan apmācīja tās pielietošanā tālākam darbam. Apmācību procesā bija iespēja iegūt arī mācību materiālus, kas vēlāk tika tulkoti latviešu valodā. Savukārt 2024. gada rudenī RVPLD sākās sagatavošanās darbi, lai pēc iespējas ātrāk varētu praktiski uzsākt nodarbību un apmācību īstenošanu, kas paredzētas programmas ietvaros.

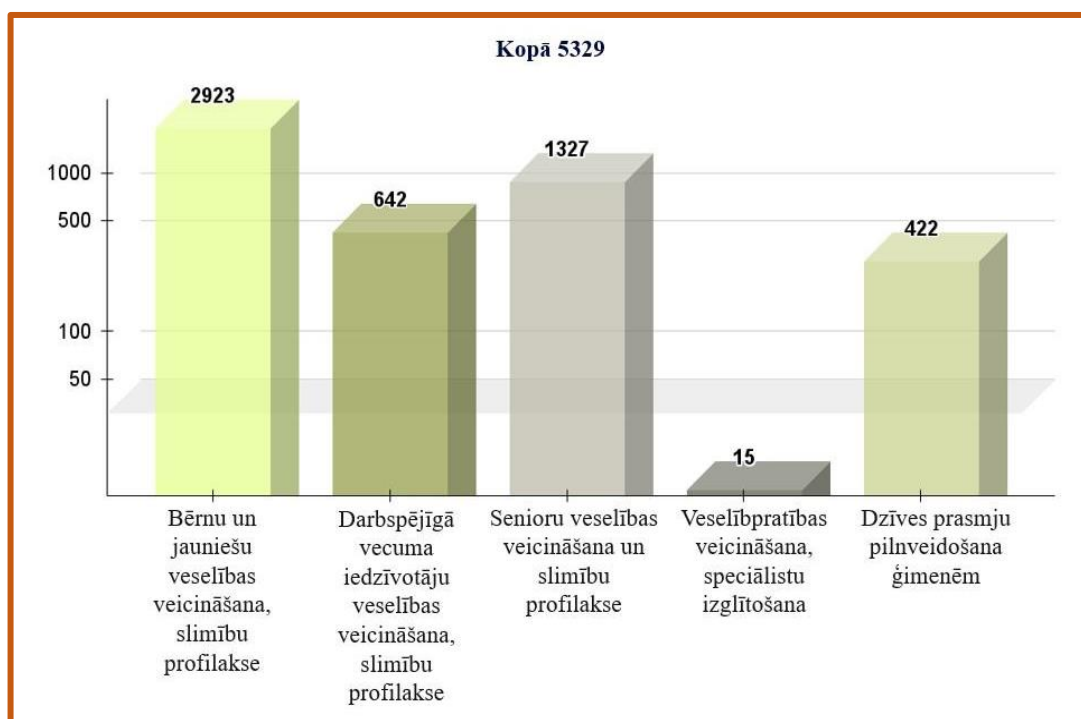
2024. gadā arī turpinājās projekts „Mentality” ar mērķi palielināt izpratni, veicināt zināšanu apmaiņu un iespēju veidošanu psihoemocionālās veselības jomā Eiropā. Rīgā projekta ietvaros, pārņemot labo praksi no Nīderlandes, tika īstenota programma „Komandas pārdomas”, kas ir psiholoģiskas un sociālas palīdzības intervences metode, kuras mērķis plašākā nozīmē ir organizācijas stresa noturības kapacitātes un adaptācijas veicināšana. Resurss, ko izmantot stresa pārvaldībai individuālā un kolektīvā līmenī. Programma „Komandas pārdomas” 2023. gadā tika ieviesta Rīgas patversmē un RSAC „Mežciems”, savukārt, 2024. gadā, RSAC „Gaiļezers” un „Stella Maris”. Veselības un sociālās aprūpes speciālisti profesionāla speciālista klātbūtnē savas komandas zināmajā vidē kopā ar kolēģiem, kuri ir piedzīvojuši tādu pašus izaicinājumus, apmainījās ar pieredzi, kļūstot par padomdevējiem stresa situāciju pārvaldīšanā un atbalsta sniegšanā viens otram, lai tādējādi saglabātu labu psihoemocionālo veselību, kā arī veicinātu labāku izpratni par stresa vadīšanas metodēm. No 2024. gada 23. līdz 24. maijam norisinājās Rumānijas partneru vizīte Rīgā. Jūnijā tika veikta programmas dalībnieku aptauja efektivitātes izvērtēšanai. Septembrī RVPLD Veselības pārvaldes Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas pārstāvji prezentēja labās prakses „Komandas pārdomas” rezultātus organizācijas „Mental Health Europe” projekta „Mentality” rīkotajā „Veselības” tirdzniecības padomes brīfingā. Tāpat rudenī tika veidoti programmas reprezentācijas materiāli infografiku veidā un publicēti mājas lapā www.veseligsrizdiniels.lv. Kā arī notika gatavošanās projekta noslēguma konferencei Briselē „Garīgā veselība Eiropas sirdī”, kuras laikā plānots risināt vienu no mūsdienu aktuālākajiem izaicinājumiem –

noturīgas garīgās veselības sistēmas izveide, lai spētu reaģēt uz tādām polikrīzēm kā pandēmijas, kari un klimata pārmaiņas, kā arī diskutēt kā ar labās prakses piemēriem visā ES samazināt sociālo nevienlīdzību un atbalstīt neaizsargātās iedzīvotāju grupas krīzes laikā.

Sabiedrības veselības darbs pašvaldībā

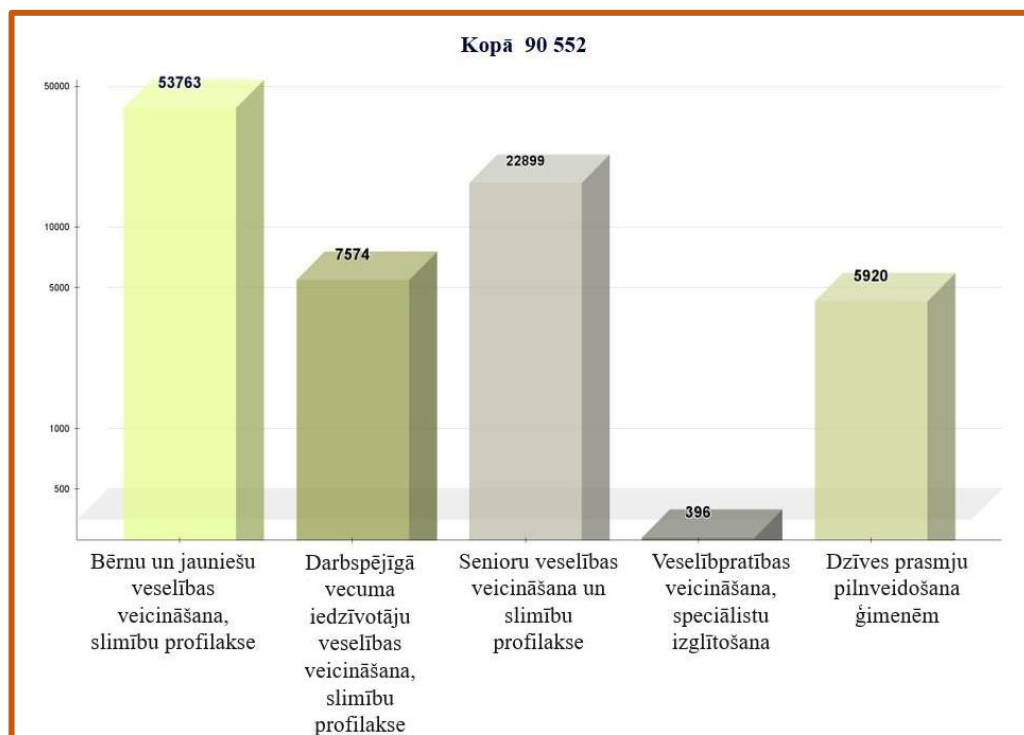
2024. gadā sabiedrības veselības darbs turpinājās šādos pamatvirzienos – bērnu un jauniešu, darbspējīgā vecuma iedzīvotāju, senioru veselības veicināšana un slimību profilakse, veselībpratības veicināšana un speciālistu izglītošana un dzīves prasmju pilnveidošana ģimenēm, ietverot gan fizisko aktivitāšu, uztura, personīgās higiēnas, reproduktīvās veselības, traumatisma, ģimenes veselības, infekciju slimību, atkarību profilakses pakalpojumus, apmācības profesionāļiem u.c. 2024. gadā kopumā realizētas 5 329 aktivitātes, to starp 4 888 aktivitātes, kas iepirkta publisko iepirkumu rezultātā un 441 aktivitāte no RVPLD Veselības pārvaldes Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas iekšējo resursu nodrošinātajiem pakalpojumiem.

23. attēls. Veselības veicināšanas un profilakses aktivitātes

2024. gadā kopējais aktivitāšu apmeklējums bija 90 552 reizes, to starp 81 760 iepirktajiem pakalpojumiem un 8 792 iekšējo resursu nodrošinātajiem pakalpojumiem. Iepirktajiem pakalpojumiem papildus 3 446 skatījumi Veselīga Rīga Facebook kontā Tiešsaistes izglītojošām lekcijām par sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses jautājumiem.

24. attēls. Veselības veicināšanas un profilakses aktivitāšu apmeklējums

Informācija par aktivitātēm, dažāda veida informatīvi materiāli par veselības veicināšanas un profilakses tēmām, kā arī aktuālā informācija par veselības aprūpi valstī publicēta mājas lapā www.veseligsridzinieks.lv. Tāpat informācija par aktivitātēm publicēta sociālā tīkla *Facebook* lapā Veselīga Rīga. 2024. gadā mājas lapa apmeklēta 126 123 reizes, sociālā tīkla *Facebook* lapā Veselīga Rīga sasniegts 11 867 liels sekotāju skaits. Savukārt, sociālā tīkla *YouTube* kanālā Veselīgs Rīdzinieks, sasniegts 165 285 liels skatījumu skaits. Jau trešo gadu pēc kārtas nemainīgi skatītākais video *YouTube* kanālā bija „Bērnu traumatisms. Drošība mājās un sabiedriskās vietās”, kas veltīts bērnu traumatisma profilaksei un izpratnei par drošības jautājumiem. 2024. gadā šis video skatīts 163 854 reizes. Video popularitāti sekmējušas arī RVPLD īstenotās nodarbības izglītības iestādēs, iesakot šo video kā papildu informatīvu avotu par traumatisma profilaksi. Tāpat *YouTube* kanālā skatāmi 2024. gadā *Facebook* kontā Veselīga Rīga translēto Tiešsaistes izglītojošu lekciju par sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses jautājumiem ieraksti - „Kāda ir bērnam piemērota fiziskā aktivitāte?”, „Kā veicināt jauno vecāku psihoemocionālo labsajūtu?”, „Vai viegli būt mūsdienu jauniešiem?”.

61. tabula. Izglītojošais darbs veselības veicināšanas jomā

Joma	Aktivitāte	Aktivitāšu skaits	Aktivitāšu apmeklējumu skaits
Bērnu un jauniešu veselības veicināšana, slimību profilakse	Dinamiskās pauzes Rīgas vispārizglītojošo skolu 1.-2. klašu skolēniem stājas traucējumu profilaksei	184	3 380
	Nodarbības par veselīga uztura paradumu veicināšanu 1.-5. klases skolēniem	262	5 845
	Veselīga uztura un mutes veselības nodarbības Rīgas pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem	145	2 098
	Traumatisma profilakse pirmsskolas izglītības iestādēs un sākumskolā "Drošība mājās un sabiedriskās vietās"	404	7 925
	Traumatisma profilakses nodarbības 2.-9. klašu skolēniem	161	3 179
	Tiešsaistes nodarbības vecākiem par bērnu audzināšanas jautājumiem	51	1 754
	Nodarbības vispārējās izglītības iestāžu 5.-6. klases skolēniem par mutes dobuma higiēnu un pareizām zobu kopšanas metodēm	150	2 964
	Roku higiēnas apmācības programma sākumskolas vecuma bērniem	70	1 589
	Diskusijas par veselības veicināšanas tēmām, tai skaitā par atkarības profilakses jautājumiem bērniem un jauniešiem	154	2 999
	Interaktīvas nodarbības bērniem un jauniešiem „Agresijas intervence” psihoemocionālās veselības veicināšanai	15	413
	Interaktīvas nodarbības jauniešiem „Stresa ietekme uz jauniešu veselību un iespējas to pārvaldīt” psihoemocionālās veselības veicināšanai	48	989
	Interaktīvu nodarbību cikls bērniem un jauniešiem „Dzīves prasmju attīstīšana” psihoemocionālās veselības veicināšanai	126	2 273
	Atkarību profilakses programma meitenēm	3	12
	Veselības programma	8	141
	Nodarbības 9.-12. klasei par infekciju slimību profilaksi	120	2 382

	Nodarbību vadīšana jauniešiem par psihoemocionālās veselības veicināšanu un ēšanas traucējumu novēršanu	40	808
	Veselīga uztura detektīvs pamatskolēniem un vidusskolēniem	67	1 361
	Reproduktīvās veselības veicināšanas nodarbības izglītības iestādēs	285	4 549
	Nodarbības par personīgo higiēnu pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem	286	3 740
	Skrituļslidošanas nodarbības bērniem un jauniešiem fiziskās aktivitātes veicināšanai	220	2 678
	Mobinga profilakses nodarbības Rīgas izglītības iestādēs	117	2 579
	Traumatisma profilakse un pirmā palīdzība skolēniem no 10.-12. klasei	3	55
	Vecmātes individuālās konsultācijas un diskusijas grupās jauniešiem par seksuāli reprodūktīvās veselības jautājumiem	4	50
Darbspējīgā vecuma iedzīvotāju veselības veicināšana un slimību profilakse	Tiešsaistes izglītojošas lekcijas par sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses jautājumiem	5	3 446*
	Veselīga uztura meistarklases pieaugušām personām	16	146
	Semināri par veselības veicināšanu "Brokastis ar speciālistu"	4	94
	Nodarbības grūtniecēm par veselīga uztura paradumiem grūtniecības laikā un piebarojumu bērnam pirmajos dzīves 6 mēnešos	50	588
	Tiešsaistes lekcijas par iekšējo resursu stiprināšanu emocionālās labsajūtas veicināšanai	9	190
	Sadarbībā ar "Dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem", veselību veicinošu un izglītojošu nodarbību izstrāde un īstenošana	4	50
	Fitnessa nodarbības zālē 16 +	150	2 267
	Jogas nodarbības	169	2 326
	Boksa un kikkboska nodarbības fiziskās aktivitātes veicināšanai	130	932
	Nodarbības baseinā personām ar invaliditāti	105	981
	Senioru veselīgās pastaigas	15	307

Senioru veselības veicināšana un slimību profilakse	Vingrošanas nodarbības senioriem	98	1 129
	Cigun nodarbības	300	5 498
	Nūjošanas nodarbības	465	8 337
	Dejas senioriem fiziskās aktivitātes veicināšanai	200	3 490
	Vingrošanas nodarbības baseinā 16 +	246	4 080
Veselībratības veicināšana, speciālistu izglītošana	Informatīvi izglītojoši semināri "Bērnu psihoemocionālā veselība"	2	70
	Informatīvi izglītojoši semināri speciālistiem	6	141
	Atkarību profilakses lekcijas vecākiem	7	185
Dzīves prasmju pilnveidošana ģimenēm	Vecāku izglītošana par bērnu agrīno psihoemocionālo attīstību un drošas vides veidošanas veicināšanu bērna attīstībai (BEA programmas īstenošana)	66	72
	Nodarbību cikls par vecāku kompetences stiprināšanu bērnu un pusaudžu audzināšanā	24	31
	Atbalsta grupas viena vecāka ģimenēm	46	47
	Tiešsaistes nodarbības vecākiem par bērnu uzvedības problēmu rašanās cēloņiem	24	837
	Tiešsaistes nodarbības vecākiem par bērnu veselības, t.sk. psihoemocionālās veselības veicināšanu	93	2 435
	Topošo un jauno vecāku skola	169	2 498

* tiešsaistes lekciju un to ierakstu skatījumu skaits *Facebook* lapā *Veselīga Rīga*.

Senioru izglītošana par demences un traumatisma profilaksi

2024. gadā PVO dienu ietvaros, aprīlī atzīmējot Pasaules veselības dienu, septembrī - Pasaules sirds dienu, savukārt, oktobrī - Pasaules psihiskās veselības dienu, tika organizēti semināri senioru izglītošanai par veselības veicināšanu un slimību profilaksi. Kopumā semināros piedalījās 58 dalībnieki. Turpinot iepriekšējo gadu tradīcijas un semināru sēriju senioriem „Mans ķermenis ir mana pils”, to koncepts iekļāva informāciju par demences profilaksi un veselīgas novecošanās izpratnes veicināšanu. Semināru saturs apvienoja tēmas par fiziskās un psihiskās veselības līdzsvara nepieciešamību, dalībniekiem bija iespēja tikties ar veselības jomas ekspertiem un noklausīties stāstījumu par sirds veselību, traumatisma un demences profilaksi, piedalīties radošajās nodarbībās - uztura speciālista vadītajā garšvielu meistarklasē, gleznošanas meistarklasē, veidojot darbus akvareļu tehnikā ar kafiju, kā arī veselīga un ekonomiska uztura meistarklasē, pagatavojot kopīgu maltīti. Semināros savās zināšanās un pieredzē dalījās veselības jomas eksperti: Aleksandra Koņevņina (Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra ārste psihiatre, kura specializējusies demences jautājumos), Evita Brensone (sertificēta fizioterapeite), kā arī Sandris Petronis (Rīgas 2. slimnīcas valdes priekšsēdētājs, sertificēts traumatologs, ortopēds, ikdienā praktizējošs ķirurgs).

Tāpat 2024. gadā aktualizēta informācija par DAC pakalpojumu personām ar demenci, kā arī videosarunas gan par demences, gan traumatisma profilaksi senioriem mājas lapā www.veseligsridzinieks.lv.

HIV profilakses un psihosociālie pakalpojumi narkotisko vielu lietotājiem un to kontaktpersonām biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS, telpās un Rīgas valstspilsētas apkaimēs Biedrības mikroautobusā

HIV profilakses un psihosociālo pakalpojumu mērķis ir mazināt HIV inficēto skaitu injicējamo narkotiku lietotāju vidū, sniedzot pakalpojumu gan Biedrības telpās, gan pietuvināti mērķauditorijas uzturēšanās vietām (ar mikroautobusu), tādējādi mazinot risku inficēties ar HIV šo personu tuviniekiem, to kontaktpersonām, kā arī sabiedrībai kopumā.

Injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu piederīgajiem un kontaktpersonām bija iespēja veikt HIV eksprestestus, saņemt bezmaksas prezervatīvus, nodot izlietotās un saņemt jaunas sterilas šļirces, apmeklēt psihologa, sociālā darbinieka un HIV konsultanta konsultācijas, iegūt informāciju par šo un citām infekcijas slimībām, kā arī ar atkarību izraisošo vielu lietošanu saistītiem jautājumiem.

Biedrība 2024. gadā sniegusi 1 598 konsultācijas injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu ģimenes locekļiem un tuviniekiem gan Biedrības telpās, gan mikroautobusā, kā arī izsniegusi 719 100 tīras šļirces un 20 429 prezervatīvus.

62. tabula. Biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS, sniegtā pakalpojuma darba rādītāji HIV profilakses programmā 2022. – 2024. gadā

Rādītājs	2022	2023	2024
Jauno (pirmreizējo) klientu skaits	506	558	565
Psihologa sniegto konsultāciju skaits	446	472	164
Sociālo darbinieku sniegto konsultāciju skaits	536	626	533
HIV konsultanta sniegto konsultāciju skaits	1 058	1 090	901
Veikto HIV testu skaits	950	1 069	894
Izsniegto šļirču skaits	562 536	627 063	719 100
Izsniegto prezervatīvu skaits	27 219	27 613	20 429
Konsultāciju skaits kopā	2 040	2 188	1 598

Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darbības nodrošināšana

Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darbības nodrošināšanas mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju informētību par veselību ietekmējošiem faktoriem, saslimšanas riskiem un to profilaksi, kā arī par citiem veselības veicināšanas jautājumiem.

Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, iedzīvotājiem Veselības istabās ir iespēja bez maksas saņemt medicīnas darbinieka konsultācijas, noteikt savu ķermeņa masas indeksu un izmērīt arteriālo asinsspiedienu, kā arī saņemt konsultācijas par HIV, B un C hepatīta profilaksi, kā arī veikt eksprestestus šo infekcijas slimību diagnosticēšanai.

2024. gadā pakalpojumā „Veselības istabas” turpinājās iesāktais darbības virziens Veselības istabas pakalpojums biedrības „Resiliences centrs” dienas centra bērniem un jauniešiem telpās Avotu ielā 31/1. Pakalpojums plānots kā zemsliedzīga veselības veicināšanas, slimību profilakses un izglītošanas pakalpojums bērniem un jauniešiem, lai nodrošinātu veselības aprūpes speciālista konsultācijas par

seksuāli reproduktīvo veselību, iespējas veikt HIV, B un C hepatīta testus un saņemt bezmaksas kontracepcijas līdzekļus (prezervatīvus).

Veselības istabu darbības nodrošināšanai 2024. gadā tika izlietots finansējums 42 165 EUR apmērā un tās tika apmeklētas 3 230 reizes.

Uzsākts jauns projekts - veselības veicināšanas pakalpojums jauniešiem

2024. gada oktobrī tika uzsākts jauns pilotprojekts jauniešu izglītošanai seksuāli - reproduktīvās veselības jautājumos, par ko noslēgts pakalpojuma līgums ar Latvijas Vecmāšu asociāciju. Jaunieši tiek ar Latvijas Vecmāšu asociācijas speciālistiem neformālā gaisotnē, lai uzzinātu par viņiem domātu jaunu pakalpojumu* - iespēju vērsties pie vecmātes un konsultēties gan par seksuāli reproduktīvo veselību, gan attiecību veidošanu.

Jauniešiem tiek piedāvātas gan individuālas konsultācijas par dažādām tēmām (personīgā higiēna, sievietes menstruālais cikls un tā fāzes, seksuālās attiecības, izsargāšanās no nevēlamas grūtniecības, seksuāli transmisīvās slimības, grūtniecība), gan grupu diskusijas. Tajos ar speciālistu tiek apspriestas dažādas jauniešiem aktuālas tēmas saistībā ar seksuāli reproduktīvās veselības jomu, t.sk. drošu attiecību veidošanu. Jaunieši var saņemt arī prezervatīvus, grūtniecības testus un higiēniskās paketes.

Pakalpojums pieejams jauniešiem, kuri apmeklē „Resiliences centru”** (Avotu iela 31), kā arī uzturas Jauniešu atbalsta centrā Imantas 7. līnijā, un vairākās citās RBJGSAC struktūrvienībās: „Vita” (Kalnciema iela 131), „Apīte” (Apes iela 8) un „Ziemeļi” (Sudraba Edžus iela 11a).

*"Vecmātes individuālās konsultācijas un diskusijas grupās jauniešiem par seksuāli reproduktīvās veselības jautājumiem".

** Biedrība „Resiliences centrs” sniedz profesionālu palīdzību bērniem un jauniešiem, kuri palikuši bez pienācīgas ģimenes aprūpes, cietuši no vardarbības un citiem noziegumiem, lieto narkotikas, pārdod savu ķermeni, kuriem ir uzvedības problēmas. Biedrībā pēc atbalsta vērsās jaunieši no dažādām ģimenēm un sociālās vides.

Projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!”

Atbilstoši 2024. gada 9. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.448 „Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.1.2. specifiskā atbalsta mērķa „Uzlabot vienlīdzīgu un savlaicīgu piekļuvi kvalitatīviem, ilgtspējīgiem un izmaksu ziņā pieejamiem veselības aprūpes, veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, uzlabojot veselības aprūpes sistēmu efektivitāti un izturēspēju” 4.1.2.2. pasākuma „Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana vietējai sabiedrībai” īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK 448. noteikumi) 2025. gadā sākas nākamais no Eiropas struktūrfonda līdzekļiem atbalstīto veselības veicināšanas pasākumu pašvaldībās periods.

2024. gada septembrī RD tika pieņemts lēmums par projekta „Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā” (projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!”) pieteikuma iesniegšanu un īstenošanu. RVPLD Rīgas valstspilsētas pašvaldības vārdā ir iesniedzis Centrālā finanšu un līgumu aģentūrā projekta pieteikumu un 2024. gada 27. novembrī saņēmis CFLA atzinumu par iesniegtā Projekta atbilstību projektu iesniegumu atlases nolikuma kritērijiem. Atbilstoši tam 04.02.2025. starp RVPLD un CFLA ir noslēgta Vienošanās par Eiropas Savienības fonda Plus Projekta īstenošanu līdz 31.03.2029.

Šis ir līdz šim otrais vērienīgākais veselības veicināšanas projekts, ko, pateicoties Eiropas Sociālā fonda Plus finansējumam, īsteno RVPLD. Projekta mērķis - uzlabot vienlīdzīgu un savlaicīgu pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, nodrošinot vietējā mēroga veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumus. Projekta mērķa grupa – visi Latvijas

iedzīvotāji, īpaši nabadzības, sociālās un teritoriālās atstumtības riskam pakļautie iedzīvotāji, visās vecuma grupās.

Pasākuma iznākuma rādītājs ir nacionāla, reģionāla vai vietēja mēroga valsts administrācijas vai sabiedrisko pakalpojumu iestāžu un pakalpojumu skaits, kas saņēmuši atbalstu. Līdz 2029. gada 31. decembrim pasākuma ietvaros būs sasniegts iznākuma rādītājs – atbalstu saņēmušas 43 pašvaldības, tostarp līdz 2024. gada 31. decembrim – 43 pašvaldības.

Pasākuma ietvaros ir atbalstāmi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Latvijas iedzīvotājiem visos vecuma posmos un dažādām mērķa grupām, kas novērstu priekšlaicīgu mirstību, darba nespēju, veicinātu dzīves kvalitāti un uzlabotu iedzīvotāju veselīgbūvību šādās jomās:

1. seksuālā un reprodūktīvā veselība;
2. atkarību mazināšana un profilakse;
3. traumatisma mazināšana;
4. psihiskā veselība;
5. veselīgs uzturs;
6. fiziskās aktivitātes;
7. veselības veicināšana un slimību profilakses uzlabošana;
8. prenatalās un agrīnās bērnības vecāku prasmju programmas.

Lai nodrošinātu aktivitāšu apmeklējumu un veicinātu iedzīvotāju interesi, pašvaldības iniciatīva būs pakalpojumu pieejamība - lai aktivitātes būtu iedzīvotāju interesēm atbilstošas, ērti sasniedzamas, pēc iespējas tuvāk Rīgas apkaimēm, kā arī tiktu izmantota pašvaldībā pieejamā infrastruktūra (bibliotēkas, dienas centri, pilsētas dārzi un parki).

RVPLD vēlas uzsvērt, ka projekta veiksmīga īstenošana būs iespējama ne tikai pateicoties tā komandai, līgumpartneriem, bet arī ikvienam dalībniekam! Ceram uz pavisam drīzu atkal tikšanos!

SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome

Kopš 2007. gada Rīgas valstspilsētas pašvaldībā darbojas ar RD 2007. gada 9. oktobra lēmumu Nr.2890 „Par personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes izveidošanu Rīgas pilsētas pašvaldībā” izveidota Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome (turpmāk – padome), kuras mērķis ir veicināt personu ar invaliditāti pilsonisko līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī sadarbību starp personas ar invaliditāti pārstāvošajām NVO un Rīgas valstspilsētas pašvaldību. 2024. gada 17.aprīlī Rīgas dome apstiprināja jauno Padomes nolikumu nr. RD-24-389-no „Rīgas valstspilsētas pašvaldības Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes nolikums”. Nolikuma galvenās izmaiņas, ka Padomes sastāvu apstiprina pati Padome, ne Rīgas dome, kā bija līdz tam. 2024. gadā Padomes sastāvā 31 personu ar invaliditāti NVO, kuras pārstāv personu ar invaliditāti intereses Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, RD deputāti un RVPLD amatpersonas.

Padomes uzdevumi ir:

- ☼ piedalīties ilgtermiņa stratēģijas izstrādē vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā personām ar invaliditāti un sekot tās īstenošanai pašvaldībā;
 - ☼ sniegt atzinumus par pašvaldības institūciju, tai skaitā pašvaldības iestāžu, normatīvajiem un stratēģiskajiem dokumentiem;
 - ☼ izskatīt un sniegt atzinumus par RD lēmumu projektiem, kas skar pašvaldībā dzīvojošo personu ar invaliditāti tiesības;
 - ☼ veicināt sabiedrības iesaistīšanos lēmumu projektu izstrādes procesā;
 - ☼ izstrādāt un iesniegt pašvaldības institūcijām priekšlikumus veiksmīgākai personu ar invaliditāti integrāciju veicinošo pasākumu īstenošanai un pilsoniskai līdzdalībai;
 - ☼ aktualizēt informāciju par personu ar invaliditāti vajadzībām, labās prakses piemēriem, interesēm un problēmām pašvaldībā, kā arī iespējamajiem risinājumiem pašvaldības un nacionālā līmenī.
- Uzdevumu izpildei Padome pieaicina nozaru ekspertus. Padomei ir tiesības izvērtēt pašvaldības institūciju normatīvos un stratēģiskos dokumentus, sniegt priekšlikumus un sekot līdzī priekšlikumu iekļaušanai un īstenošanai jautājumos, kas skar personas ar invaliditāti.

Padomes sēdēs tiek izskatīti personām ar invaliditāti Rīgā aktuāli jautājumi – par vides pieejamību, nodarbinātības atbalsta jautājumiem, iekļaujošo izglītību, iespējamiem atvieglojumiem personām ar invaliditāti, kā arī citi jautājumi, kas saistīti ar personu ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanu un tiesību pārstāvību. Padomes pārstāvji iepazīstina ar savu organizāciju darbību, aktuālajiem projektiem un labās prakses piemēriem RD deputātus, speciālistus un citu nevalstisko organizāciju pārstāvjus. Aktualizēto jautājumu izskatīšanā un risināšanā tiek iesaistītas atbildīgās RD struktūrvienības.

2024. gadā organizētas četras Padomes sēdes, kurās skatīti sekojoši jautājumi:

- ☼ NVO pieredze, ieteikumi nodarbinātības atbalstam cilvēkiem ar invaliditāti.
- ☼ Aktualitātes Nodarbinātības valsts aģentūras pasākumos personām ar invaliditāti.
- ☼ Par pacēlāju uzstādīšanu – mobilie, stacionārie pacēlāji, pacēlāju remonts, personas, kuras saņēmušas pacēlājus – portrets, normatīvā regulējuma plānotās izmaiņas, rinda uz pacēlāju uzstādīšanu.
- ☼ Par iekļaujošās izglītības īstenošanu Rīgas valstspilsētas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs.
- ☼ Rīgas valstspilsētas pašvaldības Ārtelpas un mobilitātes departamenta informācija par būvdarbu veicējiem un privātpersonu tiesību ievērošanu Bērnu slimnīcas apkārtnē.
- ☼ Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024. - 2027. gadam .
- ☼ Vides piekļūstamība Atvērto telpu un noturības mehānisma (ANM) plāna 3.1.2.1.i.investīcijas finansējuma ietvaros (par mājokļu un publisko ēku vides pielāgošanai pieejamo finansējumu (LR LM prezentācija)
- ☼ LD informācija par plānotajiem grozījumiem Rīgas domes 06.03.2020. sasītošajos noteikumos Nr.3 “Rīgas valstspilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība”

- ☼ Par taksometru pieejamības nodrošinājumu personām ratiņkrēslos (Autotransportu direkcijas prezentācija)
- ☼ Tallinas pieredze taksometru pakalpojumu cilvēkiem riteņkrēslā nodrošināšanā (mobilās lietotnes FORUS pakalpojumu sniedzēja prezentācija)
- ☼ Nometnes bērniem ar funkcionāliem traucējumiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā 2024. gadā
- ☼ Vides pieejamība interešu izglītības programmu apgūvē Rīgas izglītības iestādēs.

Ar Padomes darbu var iepazīties: <https://ld.riga.lv/pakalpojumi/socialie-pakalpojumi/cilvekiem-ar-invaliditati/personu-ar-invaliditati-nvo-konsultativa-padome/>

Sociālo pakalpojumu sniedzēju konsultatīvā padome

Sociālo pakalpojumu sniedzēju konsultatīvā padome (turpmāk - padome) (apstiprināta ar Rīgas domes 2024. gada 12. jūnija lēmumu Nr. RD-24-404-no "Rīgas valstspilsētas pašvaldības Sociālo pakalpojumu sniedzēju konsultatīvās padomes nolikums") ir RD izveidota konsultatīva institūcija, lai nodrošinātu nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēju līdzdalību pašvaldības politikas sociālo pakalpojumu jomā plānošanā, īstenošanā un novērtēšanā.

Padomes darbības mērķis ir veicināt sociālo pakalpojumu attīstību atbilstoši rīdzinieku vajadzībām, aktualizēt sociālo pakalpojumu nodrošināšanas, pieejamības, kvalitātes, ekonomiskos un attīstības jautājumus, kā arī veicināt sadarbību starp nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzējiem un pašvaldību.

Nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzējs šī nolikuma izpratnē ir biedrība, nodibinājums, sociālais uzņēmums vai komercsabiedrība, kura ir reģistrēta sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un kura sniedz sociālos pakalpojumus rīdziniekiem.

Padomes uzdevumi ir:

- ☼ sagatavot priekšlikumus valsts, pašvaldības un citu institūciju, kā arī nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēja darbības pilnveidošanai, lai sekmētu iedzīvotāju un nevalstiskā sektora;
- ☼ sociālo pakalpojumu sniedzēju interešu pārstāvībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstību un ilgtspēju;
- ☼ veicināt inovācijas sociālo pakalpojumu nodrošināšanā;
- ☼ veicināt nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēju un pašvaldības atbildīgo amatpersonu vienotu izpratni par pašvaldības nodrošināto sociālo pakalpojumu saturu, noteiktajām prasībām, cenu noteikšanas un pārskatīšanas principiem, infrastruktūras plānošanu un attīstību;
- ☼ aktualizēt sociālo pakalpojumu klientu vajadzības un problēmas sociālo pakalpojumu nodrošināšanā;
- ☼ iepazīstināt ar nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēju labās prakses piemēriem.

Padomes sastāvā ir:

- ☼ padomes priekšsēdētājs – RD SJK priekšsēdētājs;
- ☼ RD deputāti – pa vienam pārstāvim no katras frakcijas vai bloka;
- ☼ pašvaldības RVPLD direktors;
- ☼ pašvaldības RVPLD Sociālās pārvaldes priekšnieks, direktora vietnieks sociālajos jautājumos;
- ☼ RSD vadītājs;
- ☼ Rīgas valstspilsētas pašvaldības Finanšu departamenta direktors;
- ☼ Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašuma departamenta direktors;
- ☼ nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēji, kurus pārstāv pilnvaroti pastāvīgie pārstāvji.

2024. gadā notika 3 padomes sēdes. Padomes locekļi, kā vienu no nozīmīgiem virzienu sociālo pakalpojumu attīstībā norādīja prevenci jeb sociālos pakalpojumus, kuru intervence ir vērsta uz sociālo problēmu novēršanu tieši ģimenēs ar jaundzimušajiem un maziem bērniem. Padomes dienas kārtībā tika iekļautas vairākas sociālo pakalpojumu sniedzēju prezentācijas, lai aktualizētu sociālo pakalpojumu nozīmi rīdzinieku labklājības nodrošināšanā, kā arī identificējot galvenos izaicinājumus un stipras puses sistēmā – uzticēšanās sociālo pakalpojumu sniedzējiem, pieprasījums pēc sociālajiem pakalpojumiem noteiktām mērķa grupām lielāks nekā var nodrošināt pieejamo resursu ietvaros, demogrāfiskie izaicinājumi saistībā ar sabiedrības novecošanās, pakalpojumu izmaksas, darbinieku, jo sevišķi aprūpētāju

trūkums un to nekonkurētspējīgais atalgojums, sociālās infrastruktūras trūkums. Tāpat dienas kārtības ietvaros pārrunātas plānotās iniciatīvas sasītošajos noteikumos par sociālo pakalpojumu nodrošināšanu Rīgā, rindu uz sociālajiem pakalpojumiem veidošanās iemesli un elektroniskās rindas ieviešana ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumā pilngadīgām personām institūcijā, budžeta projekta veidošanas principi un priekšnosacījumi prioritāšu noteikšanā u.c. Tāpat notika sadarbība ar LM, diskutējot par Eiropas Savienības fondu ieguldījumu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu nodrošināšanā.

Ar Padomes darbu var iepazīties: <https://ld.riga.lv/pakalpojumi/socialie-pakalpojumi/rigas-valstspilsetas-pasvaldibas-socialo-pakalpojumu-sniedzeju-konsultativa-padome/>

ĪSTENOTIE PROJEKTI

RVPLD 2024. gadā aktīvi bija iesaistīties 16 dažādu projektu ieviešanā un īstenošanā, no kuriem 5 bija infrastruktūras projekti, savukārt pārējie 11 saistīti ar pakalpojumu testēšanu un attīstīšanu sociālā un veselības jomā.

2024. gadā tika sagatavots un iesniegts pieteikums Eiropas Sociālā fonda projektam „Mēs par veselīgu Rīgu”, kura mērķis būs uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem iedzīvotājiem, īpaši teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām personām, Rīgas valstspilsētas pašvaldības teritorijā, īstenojot vietēja mēroga, visaptverošus, sabiedrību piesaistošus un aktīvus fiziskās, garīgās un sociālās veselības veicināšanas pasākumus. Kopējās projekta izmaksas būs 4 778 321.00 EUR no kuriem 85% līdzfinansēja Eiropas fondi. (Vairāk par plānotajiem rādītājiem skatīt 191. lpp.).

Otrs finansiāli apjomīgākais projekts, kurš tiek īstenots sadarbībā ar RVP Īpašumu departamentu un vienīgais infrastruktūras projekts no pagājušā perioda programmas „Izaugsme un nodarbinātība” ir 9.3.1.3. pasākuma „Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība Rīgas valstspilsētā” projekts „Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība Priedaines ielā 11, Rīgā”, kura ietvaros plānots attīstīt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, izveidojot grupu dzīvokļus 16 cilvēkiem un dienas aprūpes centru 20 cilvēkiem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem. Kopējās plānotās projekta izmaksas 4 600 000 EUR. Ņemot vērā, ka aizkavējās sākotnēji plānotie būvniecības termiņi, tad projekta īstenošanas pabeigšana tika pārcelta uz 2024. gada oktobri un no 2024. gada 1. novembra Priedaines ielā 11 tika uzsākta pakalpojuma sniegšana.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašumu departaments 2024. gada 1. novembrī noslēdza vienošanos ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam 4.3.5. specifiskā atbalsta mērķa „Uzlabot vienlīdzīgu un savlaicīgu piekļuvi kvalitatīviem, ilgtspējīgiem un izmaksu ziņā pieejamiem pakalpojumiem; pilnveidot sociālās aizsardzības sistēmas, tostarp veicināt sociālās aizsardzības pieejamību; uzlabot ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu pieejamību, efektivitāti un izturētspēju” 4.3.5.1. pasākuma „Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības palielināšana” īstenošanu (Vienošanās Nr. 4.3.5.1/24/A/006). Minētā sakarā, pamatojoties uz Rīgas domes 2024. gada 3. jūlija lēmuma Nr. RD-24-3744-lē “Par projekta „Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības palielināšana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā (Burtnieku ielā 37, Rīgā, un Latgales ielā 189, Rīgā)” īstenošanu” 6. punktu un tā apakšpunktiem RVPLD cita starpā ir atbildīgā institūcija par materiāltehniskā nodrošinājuma iegādi, specializēto transportlīdzekļu iegādi mērķa grupas personu mobilitātes nodrošināšanai, kā arī RVPLD projekta ietvaros pēc infrastruktūras atjaunošanas slēgs līgumus par sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanu projekta ietvaros izveidotajās pakalpojumu sniegšanas vietās 24 projekta mērķa grupas personām.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašumu departaments 2024. gada 21. novembrī noslēdza vienošanos ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. - 2027. gadam 4.3.1. specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt sociāli atstumto kopienas, mājāsaimniecību ar zemiem ienākumiem un nelabvēlīgā situācijā esošo grupu, tostarp cilvēku ar īpašām vajadzībām, sociāli ekonomisko integrāciju, īstenojot integrētas darbības, tostarp nodrošinot mājokli un sociālos pakalpojumus” 4.3.1.5. pasākuma „Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība” īstenošanu (Vienošanās Nr. 4.3.1.5/24/I/002). Minētā sakarā, pamatojoties uz Rīgas domes 2024. gada 3. jūlija lēmuma Nr. RD-24-3746-lē „Par projekta „Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība Rīgas valstspilsētas pašvaldībā (Spilves ielā 19, Rīgā)” īstenošanu” 6.punktu un tā apakšpunktiem RVPLD cita starpā ir atbildīgā institūcija par materiāltehniskā nodrošinājuma iegādi, specializēto transportlīdzekļu iegādi mērķa grupas personu mobilitātes nodrošināšanai un komunikācijas un vizuālās identitātes prasību nodrošināšanas pasākumiem, kā arī RVPLD projekta ietvaros pēc infrastruktūras izbūves slēgs līgumus par pakalpojuma sniegšanu 36 projekta ietvaros plānotās mērķa grupas personām.

Vēl viens apjomīgs projekts, kuru bija plānots uzsākt 2024. gadā, bija Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. - 2027. gadam 4.2.3. specifiskā atbalsta mērķa „Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām - būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti” 4.2.3.4. pasākuma „Sekmēt NEET jauniešu integrēšanos izglītībā un nodarbinātībā” īstenošanas noteikumi” īstenošana. Projekta mērķis ir attīstīt mērķa grupas jauniešu prasmes un veicināt viņu iesaisti mācību pasākumos un izglītības ieguvē (tai skaitā aroda apgūvē pie amata meistara), nodarbinātībā vai Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotajos pasākumos, kā arī nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā. Rīgas valstspilsētas pašvaldībai tika piedāvāts 297 projektā iesaistāmo jauniešu skaits, taču, ņemot vērā, ka 2024. gadā RVPLD ierobežotās kapacitātes dēļ projekta īstenošana netika uzsākta, taču Rīgas valstspilsētas pašvaldība plāno veikt projekta īstenošanu no 2025. gada, piesaistot 200 mērķa grupas jauniešus.

2024. gadā tika uzsākts aktīvs darbs pie Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna 3.1.2.1.i. „Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem” pasākuma „Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai” mērķa grupas apzināšanas un pieteikumu pieņemšanas. Pasākuma mērķis ir nodrošināt atbalstu personām ar invaliditāti un pārvietošanās traucējumiem viena mājokļa pielāgošanai, uzlabojot piekļuvi nodarbinātībai un pakalpojumiem, tādējādi sekmējot cilvēktiesības un dzīves kvalitāti. RVPLD 2024. gada 23. augustā noslēdza vienošanos par Eiropas Savienības Atveseļošanas fonda projekta ieviešanu (Projekta Nr. 3.1.2.1.i.0/2/24/I/CFLA/039) ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru. Saskaņā ar Rīgas domes 24.01.2024. lēmuma Nr. RD-24-3242-lē „Par projekta „Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai” (PVM ID APS0458.01) pieteikuma iesniegšanu un īstenošanu” grozījumiem, kopējās ar projekta īstenošanu saistītās izmaksas ir līdz 1 223 826 EUR, no tām Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma fonda finansējums ir līdz 1 038 799 EUR un valsts līdzfinansējums ir līdz 185 027 EUR. Projekta ietvaros tiks pielāgoti 55 mājokļi 58 mērķa grupas personām. Projekta īstenošanas termiņš ir 2026. gada 30. jūnijs.

RVPLD sadarbībā ar RD Īpašumu departamentu kopš 2022. gada aktīvi iesaistās Eiropas Savienības Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna (2021. gads - 2026. gads) pasākumos un kopumā 2024. gadā darbs notika pie aptuveni 5 infrastruktūras projektiem.

2022. gada nogalē tika sagatavots un iesniegts pieteikums Centrālajai Finanšu un līgumu aģentūrai par 3.1.2.1.i. „Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi” pasākuma „Valsts un pašvaldības ēku vides pieejamības nodrošināšanas pasākumi”, kura ietvaros mērķis ir palielināt sabiedrībai paredzēto labklājības nozares publisko pakalpojumu un publisko ēku skaitu, kurās tiek sniegti labklājības nozares valsts pakalpojumi vai pašvaldību sociālie pakalpojumi un kurās ir nodrošināta vides, nodarbinātības un informācijas pieejamība visām sabiedrības grupām, tostarp personām ar invaliditāti un funkcionālajiem traucējumiem. Rīgas valstspilsētas pašvaldībai pasākuma ietvaros ir piešķirts finansējums, lai attīstītu 18 sociālo objektu vides pieejamību. 2024. gadā notika aktīvs darbs pie būvniecības iepirkuma veidošanas un sarunām ar Labklājības ministriju par RBJĢSAC objektu iekļaušanu atbalsta pasākumā, kas arī izdevās un jau piešķirtajiem 17 objektiem, papildus tika piešķirts finansējums papildus 1 objektam Burtnieku ielā 37. Kopējais piešķirtais finansējums pasākuma ietvaros Rīgai ir 3 373 547,76 EUR, no kuriem 2 788 056,00 EUR ir programmas finansējums un 585 491,76 EUR Pašvaldības līdzfinansējums PVN likmes segšanai.

2024. gada 11. jūnijā Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašumu departaments noslēdza vienošanos ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par 3.1.2.3.i pasākuma „Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma noturība un nepārtrauktība” projektu „3 sociālo aprūpes ēku būvniecība pensijas vecuma personām Mežezera ielā 5 (kadastra apz. 01000840198) un 3 sociālo aprūpes ēku būvniecība pensijas vecuma personām Jūrmalas gatvē (kadastra apz. 01000820087) Rīgas valstspilsētas pašvaldībā”, kura mērķis ir saglabāt personas neatkarību un tās aprūpē iesaistīto ģimenes locekļu nodarbinātību, attīstot ģimeniskai

videi pietuvinātu pakalpojumu (turpmāk – ĢVPP) pieejamību pašvaldībās pensijas vecuma personām. Rīgas valstspilsētas pašvaldībai ir piešķirti 2 kompleksi būvniecībai, kur viena kompleksa ietvaros var celt līdz 3 ēkām un izveidot līdz 48 vietām. Katru kompleksu ir paredzēts celt savā Daugavas krastā, lai nodrošinātu vienmērīgāku pieejamību pakalpojumiem. 2024. gadā kopējās plānotās projekta izmaksas ir 16 200 000 EUR, no kurām 7 639 224 EUR ir pasākuma finansējums un 8 560 776 EUR ir Rīgas valstspilsētas pašvaldības finansējums.

2024. gada tika īstenots 1.2.1.3.i. investīcijas „Pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti” projekts, lai veiktu energoefektivitātes pasākumus RSAC „Mežciems”, Malienas ielā 3, Rīgā. Projekts paredzēja ieguldījumus pašvaldības ēkas, tās daļas vai kopējas ēku grupas energoefektivitātes paaugstināšanā un nodrošina primārās enerģijas samazinājumu gadā vismaz 30% apmērā. Kopējās plānotās izmaksas projektam ir 1 508 787.28 EUR, 100% programmas finansējums, kā arī Rīgas valstspilsētas pašvaldības neattiecināmais līdzfinansējums 132 213 EUR apmērā.

RVPLD 2024. gadā strādāja arī pie 5 starptautisku projektu īstenošanas, proti, 2024. gada sākumā tiks uzsākta 4 projektu īstenošana savukārt 1 projektiem notika darbs pie atkārtotas pieteikumu sagatavošanas un iesniegšanas attiecīgajā programmā.

RVPLD 2024. gadā tika uzsākts darbs, īstenojot Eiropas Komisijas programmas „Europe4Health”projektu „Mentality: Implementing MENTAL Health QuALITY Practices”, kura mērķis ir palielināt izpratni, veicināt zināšanu apmaiņu un iespēju veidošanu psihoemocionālās veselības jomā Eiropā. Ar „Mentality” projekta aktivitātēm ir plānots uzlabot Rīgas sociālo aprūpes centru un Rīgas patversmes darbinieku psihoemocionālo stāvokli, izmantojot citu valstu labās prakses. Projekta kopējās plānotās izmaksas ir 44 671 EUR no kurām Programmas līdzfinansējums ir 31 517 EUR. (Vairāk par sasniegtajiem rādītājiem skatīt 184. lpp.).

Tāpat 2024. gadā tika turpināts īstenot Eiropas Komisijas programmas „Europe4Health” projektu „School4Health”, kura ietvaros ir plānots uzlabot veselības veicināšanas paradumus skolās, caur uzturu, fiziskām aktivitātēm un sadarbību ar skolēniem. 2023. gadā tika izvēlētas skolas, Daugavas pamatskola un Ostvalda vidusskola, kurās tiks īstenotas starptautiskās labās pieredzes. Projekta kopējās plānotās izmaksas ir 69 557 EUR no kurām Programmas līdzfinansējums ir 53 246 EUR.

2024. gadā sadarbībā ar starptautisko tīklu „Eiropas pilsētas pret narkotikām” (ECAD) tika sākts darbs projekta „Vielu lietošanas profilakses izpratnes modeļu veidošana Baltijas valstu pilsētās” īstenošanai. Projekta pieteikums tika iesniegts Stokholmas universitātes programmas grantā. Projekta mērķis ir izstrādāt ilgtspējīgu koncepciju, lai veicinātu izpratni par narkotisko vielu lietošanas novēršanas pasākumu nepieciešamību, iesaistot politiķus, speciālistus un sabiedrību, īpaši jauniešus. Tajā pašā laikā, mērķis ir izstrādāt rekomendācijas projektu, lai šos pasākumus varētu īstenot vietējā politiskā līmenī.

Tāpat 2023. gadā tika sagatavots projekta pieteikums „Integrēti pakalpojumi sociālā riska jauniešiem Ziemeļvalstīs” un iesniegts Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmā. Projekta tika izstrādāts sadarbībā ar Stokholmas un Kopenhāgenas pašvaldībām ar mērķi iegūt jaunas zināšanas, pieejas un apmainīties ar pieredzi par Ziemeļvalstu pašvaldību un nevalstisko organizāciju sniegto atbalstu sociālās atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem, vecuma posmā 13 - 24 gadi, apvienojot veselības un sociālos jautājumus integrētos pakalpojumos, kā arī pielietojot kopienas darbu, t.sk. izvērtēšanas instrumentus. Projekta pieteikums 2023. gada nogalē tika apstiprināts un tā aktivitātes tika īstenotas 2024. gada 1. pusgadā kopumā astoņiem RVPLD un tā pakļautības iestāžu darbiniekiem doties pieredzes apmaiņas braucienos uz Zviedriju un Dāniju.

Kā pēdējais starptautiskais projekta pieteikums pie kura tika turpināts darbs 2024. gadā bija „Kopienas izvērtēšanas instrumenta izveide jauniešiem”. Sākotnēji projekta pieteikums 2023. gadā tika iesniegts ERASMUS+ programmā. Ņemot vērā, ka pieteikums 2024. gadā tika noraidīts, 2024. gadā tika sagatavots un iesniegts jauns pieteikums, kurš tika apstiprināts, tādējādi projekta īstenošana plānota 2025. gadā. Projekta mērķis - aktualizēt tēmu par veselīgu dzīves vidi jauniešiem. Stratēģiski sadarbojoties ar veselības veicināšanas nozares darbiniekiem un bērnu un jauniešu centra dalībniekiem (jauniešiem) veicināt jauniešu iesaisti savas dzīves vides uzlabošanā. Pieteikums tika gatavots konsorcijs ietvaros, kur

galvenais partneris ir no Vācijas, taču ņemot vērā, ka ERASMUS+ programmas ietvaros konkurss bija atvērts arī 2024. gadā, tad galvenais partneris pieņēma lēmumu atlikt projekta iesniegšanu uz 2025. gadu.

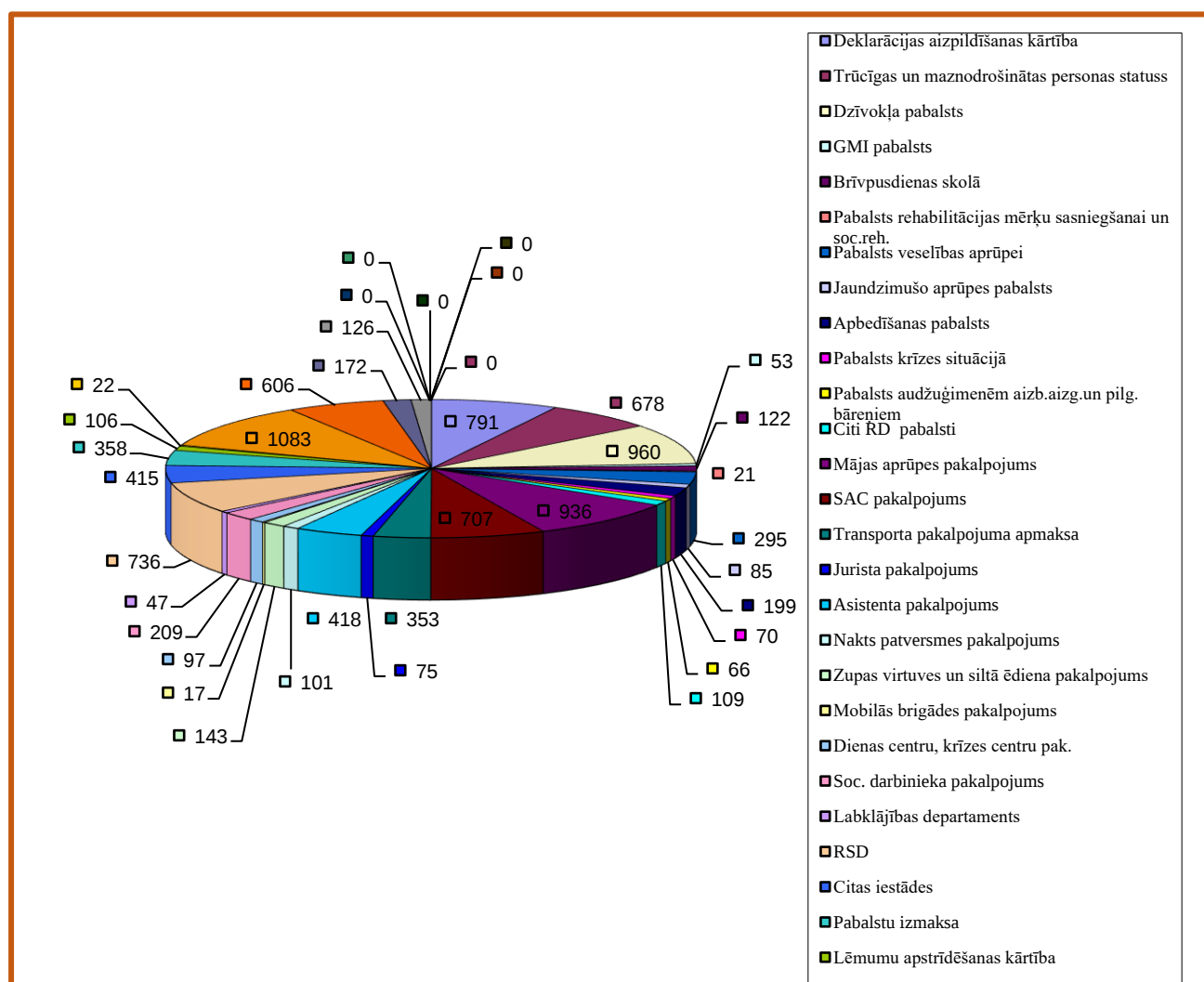
INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM

RVPLD sabiedrības informēšanas aktivitātes vērstas uz to, lai uzrunātu esošos un potenciālos klientus, iedrošinātu un radītu pārliecību par piedāvāto sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pieejamību un efektivitāti Rīgas valstspilsētas pašvaldībā. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 6. pantu klientam ir tiesības „bez maksas iegūt no sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēja informāciju par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, un to saņemšanas nosacījumiem un kārtību”. RVPLD saskaņā ar nolikuma 9.10. punktu apņemas „nodrošināt informācijas pieejamību iedzīvotājiem par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas iespējām un kārtību, kā arī sekmēt iedzīvotāju informētību par veselības aprūpi un izpratni par veselības veicināšanas, slimību profilakses, tai skaitā atkarību profilakses jautājumiem un veikt šo jautājumu koordināciju Pašvaldībā”.

Iedzīvotāji informāciju par sociālo pakalpojumu un sociālo pabalstu saņemšanas kārtību varēja saņemt, zvanot pa RVPLD bezmaksas informatīvo tālruni 80005055, bet ārpus darba laika darbojas balss pastkastīte.

Bezmaksas informatīvais tālrunis darbojās kopš 1999. gada. Tas deva iespēju Rīgas iedzīvotājiem saņemt savlaicīgu un viegli pieejamu informāciju par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem pašvaldībā. 2024. gadā tika saņemti 10 179 zvani, sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem. 2025. gada 1. janvārī darbu beidza informatīvais tālrunis 80005055.

25.attēls. Bezmaksas informatīvā tālruņa zvanu tēmas

Rīdziniekiem informācija par sociālajiem jautājumiem ir pieejama RSD TC un DC, RD struktūrvienībās, Rīgas apmeklētāju informācijas centros, bibliotēkās, ārstniecības iestādēs u.c.

Visiem interesentiem ir pieejama RVPLD mājas lapa ld.riga.lv, kurā var iepazīties ar informāciju par sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem, veselības aprūpes un atkarību profilaksi, naktspatversmēm, RSD teritoriālajiem centriem un DC, SAC institūcijām, RBJGSAC struktūrvienībām, krīzes centriem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā u.c., kā arī iegūt aktuālu informāciju par projektiem un pētījumiem. 2024. gadā tīmekļvietnes lietotāju skaits (visi lietotāji) bija 190 631, lapas skatījumu skaits – 249 396, 23 650 lejupielādes, 21 368 unikālas lejupielādes. Mājas lapā vidēji cilvēki pavadīja 3 minūtes un 36 sekundes, atkārtoti lapas apmeklētāji pavadīja 8 minūtes un 20 sekundes. Mājas lapas sadaļā „Viegli lasīt” pieejama informācija vienkāršā, viegli uztveramā valodā. Tāpat visās sadaļās ir iespēja palielināt burtu izmērus, nodrošinot ērtāku lasīšanu cilvēkiem ar redzes traucējumiem.

Papildus, sadarbojoties ar RD Komunikācijas pārvaldi, tika izplatītas vairāk nekā 100 preses relīzes, nodrošinot plašu informācijas izplatīšanu par sociālajiem jautājumiem. Informācija par sociālo atbalstu rīdziniekiem tika izvietota Rīgas satiksmes transportlīdzekļu monitoros, regulāri publicēta Rīgas domes sociālo tīklu kontos, kā arī izskanēja intervijās ar RVPLD, RSD, RBJGSAC, Rīgas patversmes un RSAC speciālistiem, tādējādi sasniedzot plašu auditoriju un veicinot izpratni par sociālajiem jautājumiem.